

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Fax 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

Innkalling

Utvalg: Utvalg for levekår
Møtedato: 17.11.2014
Møtested: Møterom Viksjøen, Rådhuset
Møtetid: **11:00 OBS!!!**

Ved eventuelt forfall, er representantene selv ansvarlig for å innkalle vara.

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

2 av sakene på sakslisten vil bli ettersendt:

- BUDSJETT 2015 (får nytt saksnr. 028/14)
- SATSER FOR ØKONOMISK SOSIALHJELP

Kirkenes, 10.11.2014

Ihler, Stine
utvalgsleder

SAKSLISTE:

Saksnr.:	Sakstittel:	Arkivsak:	U.off:
002/2014	RÅDMANNENS BUDSJETTDOKUMENT 2015 (SAKSFRAMLEGG ETTERSENDES) Saksordfører: Stine Ihler, stithar@live.no , tlf. 47678035	14/1786	
024/2014	OPPRETTELSE AV KOMMUNALT FORELDREUTVALG FOR BARNEHAGER (FUB) Saksordfører: Andre Johnsen, and-jo5@online.no , tlf. 91799016	14/2596	
025/2014	STENGTE BARNEHAGER JULAFTEN, NYTTÅRSAFTEN OG ONSDAGEN FØR SKJÆRTORSDAG Saksordfører: Monica Hauge Stiansen, mstiansen@hotmail.com , tlf. 41041181	14/2618	
026/2014	ANMODNING OM GJENÅPNING AV SMÅLAKSEN BARNEHAGE I NEIDEN Saksordfører: Helene Erlandsen, helene.erlandsen@live.no , tlf. 98884202	14/2632	
027/2014	SATSER FOR ØKONOMISK SOSIALHJELP (SAK ETTERSENDES) Saksordfører: Knut Mortensen, knut.mortensen@trollnet.no , tlf. 95434686	14/2676	

SØR-VARANGER KOMMUNE

Budsjett og økonomiplan 2015-2018

Rådmannens budsjettforslag for formannskapet og
kommunestyrets budsjettbehandling

7 november 2014

Innholdsfortegnelse

Rådmannens forord.....	6
1. Forslag til vedtak	8
1.1 Budsjett og økonomiplan 2015–2018	8
1.2 Låneopptak	8
1.3 Utlignet skatt	8
1.4 Eiendomsskatt.....	8
1.5 Gebyrer, avgifter og brukerbetalinger	9
1.6 Ordfører godtgjørelse	9
1.7 Bosetting av flyktninger	9
2. Innledning.....	10
2.1 Kommunelovens bestemmelser om budsjett og økonomiplan	10
2.2 Organisering av budsjettarbeidet.....	11
2.3 Statsbudsjettet 2015 – hovedtrekk for kommunene	12
2.4 Frie inntekter – statsbudsjett 2015.....	15
3. Budsjett og økonomiplan – de økonomiske forutsetninger.....	16
3.1 Budsjett og omstilling 2015-2018.....	16
3.1.1 Hovedoversikt driftsbudsjett 2015-2018.....	18
3.1.2 Budsjettskjema 1A – drift.....	19
3.1.3 Budsjettskjema 1B – drift.....	19
3.2 Økonomiske rammebetingelser (inntekter)	21
3.2.1 Frie inntekter – skatt og rammetilskudd.....	21
3.2.2 Eiendomsskatt.....	22
3.2.3 Renteinntekter og utbytte	22
3.2.4 Konesjonskraftsinntekter	23
3.2.5 Øvrige inntekter.....	24
3.3 Lånegjeld – renter og avdrag.....	24
3.3.1 Rente og avdragsbelastning i planperioden.....	24
3.3.2 Lånegjeldsutviklingen	26
3.4 Lønns- og pensjonsutgiftene	27
3.4.1 Lønnsutgiftene	27
3.4.2 Pensjonsutgiftene.....	27
3.5 Overføringer til særbedrifter, egne foretak og medlemskap.....	29
3.5.1 Finnmark kommunerevisjon IKS og Kontrollutvalgan IKS.....	29

3.5.2	Varanger museum IKS og Tana og Varanger museumssiida	29
3.5.3	NORA – krise og incestsenter IKS.....	29
3.5.4	Sør-Varanger menighet.....	30
3.5.5	Interkommunal arkiv	30
3.5.6	Aurora kino IKS	30
3.5.7	Brenselsutsalget og Grenseprodukter	30
3.5.8	Kommunenes sentralforbund	30
3.5.9	Tilskudd til private barnehager	31
3.5.10	Bedriftshelsetjeneste	31
5.6.11	Finnut innkjøpssirkel.....	31
4.	Omstillings- og effektiviseringstiltak	32
	Tiltak 1 Reduksjon av driftstilskudd til Sør-Varanger menighet.....	32
	Tiltak 2 Reduksjon av driftstilskudd til Varanger museum IKS og Tana og Varanger museum sida	34
	Tiltak 3 Reduksjon av driftstilskudd til Norasenteret IKS	36
	Tiltak 4 Avvikling av Barentshallene KF som eget foretak	37
	Tiltak 5 Nedleggelse av Skogfoss barnehage	39
	Tiltak 6 Endring av skolestruktur – nedleggelse av Skogfoss, Jarfjord og Neiden skole. ...	40
	Tiltak 7 Avvikle Frisklivssentralen.....	43
	Tiltak 8 Nedleggelse av Bugøynes omsorgssenter	44
	Tiltak 9 Vedtektsendring for søskenmoderasjon ved SFO.....	45
	Tiltak 10 Endrede vedtekter for betaling i kulturskolen	46
5.	Budsjettoversikt på tjenestenivå 2015-2018	47
5.1	Administrative tjenester	47
5.1.1	Politisk ledelse	48
5.1.2	Administrasjonsavdelingen.....	48
5.1.3	Servicekontoret	48
5.1.4	Økonomiavdelingen.....	49
5.1.5	Personalavdelingen.....	49
5.1.6	Plan og utviklingsavdelingen	49
5.1.7	IT-avdelingen.....	50
5.2	Skolene i Sør-Varanger	50
5.2.1	Grunnskoleopplæring	50
5.2.2	PP-tjenesten	54
5.2.3	Skoleskyss	54
5.2.4	Skolefritidstilbud	55

5.2.5	Kirkenes kompetansesenter	57
5.3	Kulturtilbud	58
5.3.1	Kulturskolen	59
5.3.2	Kultur og fritid	59
5.4	Barnehager	60
5.5	Barneverntjenesten	65
5.6	Kommunehelsetjenesten	66
5.6.1	Frivillig Sentralen	68
5.6.2	Felles administrasjon helsesenteret	68
5.6.3	Helsestasjon	68
5.6.4	Fysioterapitjenesten	69
5.6.5	Ergoterapitjenesten	69
5.6.6	Psykisk helsetjeneste	69
5.6.7	Diagnose/behandling	70
5.7	Sosialtjenestene	71
5.7.1	Flyktingtjenesten	72
5.7.2	NAV økonomisk sosialhjelp	73
5.7.3	Sosialtjenesten	73
5.8	Omsorgstjenestene	74
5.8.1	Ressurskrevende brukere	75
5.8.2	Omsorgstrappen	77
5.9	Teknisk drift	78
5.9.1	FDV – kommunale bygninger	79
5.9.2	Renhold – kommunale bygninger	79
5.9.3	Kommunale veier	79
5.9.4	Vann, avløp, renovasjon	80
5.9.5	Brann- og feiervesen	80
5.10	Havn	80
6.	Investeringsplan 2015-2018	82
6.1.	Økonomiske oversikter investering	82
6.1.1.	Driftsbudsjett investering	82
6.1.2.	Budsjettskjema 2A – investering	83
6.1.3.	Budsjettskjema 2B – investering	84
6.2.	Omtale investeringsprosjekter 2015-2018	86
6.2.1	Egenkapitalinskudd KLP	86
6.2.2	Startlån og utlån, renter og avdrag	86

6.2.3 Kirkebygg – vedlikehold og oppgradering	86
6.2.4 IT-investeringer	86
6.2.5 Utstyrsoppgradering – felles maskinpark	87
6.2.6 Kommunale bygg og uteareal	87
6.2.7 Idrettsbygg - oppgradering	87
6.2.8 Ombygging av Kirkenes Legesenter	88
6.2.9 Nye Kirkenes sykehus – infrastruktur	88
6.2.10 Skytterhusfjellet – utvidelse av boligfelt B2F, del 2	88
6.2.11 Utbygging infrastruktur/havn Slambanken	88
6.2.12 Prosjekt Bo- og avlastningssenter	89
6.2.13 Kjøkken – samfinansiering med Kirkenes sykehus	89

Rådmannens forord

Med dette legges budsjett 2015 samt økonomiplan for perioden 2016 – 2018 frem for politisk behandling.

Til forskjell fra budsjettforslag for 2013 og 2014, så legges det frem et budsjettforslag for 2015 som er i balanse.

Kommunestyret vedtok ny samfunnsdel for kommuneplanen i sitt møte 29. oktober 2014. Rådmannen har lagt til grunn de føringer som samfunnsdelen gir som grunnlag for budsjett-dokumentet for 2015 og for økonomiplanperioden. Med ny vedtatt samfunnsdel for kommuneplanen, er retningen på utviklingen gitt; tjenestene som Sør-Varanger kommune skal gi skal være robuste og bærekraftig for å gi likeverdige og forsvarlige tjenester til innbyggerne.

Rådmannen varslet tidlig i høst i et omstillingsbehov i størrelsesorden 20 millioner kroner.

Omstillingsbehovet kommer som følge av lønnsvekst 2015, som ikke kompenseres fullt ut gjennom de frie inntektene, skatt og rammetilskudd. I tillegg har kommunen utfordringer innenfor omsorgstjenestene hvor en ikke klarer å bremse kostnadsveksten. Dette er særlig knyttet til ressurskrevende brukere. Innenfor de øvrige tjenestene, oppvekst, teknisk og administrasjon er det forholdvis beskjedne økninger utover lønns- og prisvekst.

Det er på renter og avdrag at Sør-Varanger kommune skiller seg ut fra andre sammenlignbare kommuner. Dette som følge av den store lånegjelden som Sør-Varanger kommune har. Som det fremkommer av det fremlagte budsjettet, foreslås det at investeringsbudsjettet holdes lavt, og at de investeringer som skal gjøres fremover må bidra til utvikling på to områder:

1. å redusere driftsutgifter i årene fremover og
2. styrke prioriterte infrastrukturtiltak som gir utvikling innenfor etableringer.

Her vil rådmannen spesielt peke på at det er nødvendig med å investere i nybygg til avlastningstiltak for barn og unge. I økonomiplanperioden er det et økende behov, og mer funksjonelle bygg er nødvendige for å begrense den kostnadsveksten som kommer innenfor området. Samtidig må Sør-Varanger kommune legge til rette for at industriarealer etableres og utvikles.

I de tiltak som er innarbeidet har rådmannen valgt å se på tiltak som medfører en reduksjon i enhetskostnadene. Det er særlig små enheter som drar enhetskostnadene opp samtidig som rådmannen ser utfordringene med skjevfordeling av ressurser mellom små og store enheter, som det fremkommer av to rapporter som er bestilt av kommunestyret: Norconsults rapport om grunnskolen i Sør-Varanger fra 2012 og analysen av omsorgstjenesten fra 2013.

Barnevernet i Norge er i endring. Ny lovgiving og ny organisering gir større ansvar og nye utfordringer for kommunene. Ansvar for alle de statlige barnevernstiltakene (veiledning, kartlegging, utredning m.v.) skal overføres til kommunene innen 31.12.2016. Endringen vil stille krav til alle kommunene i forhold til et likeverdig barnevern i Norge. Dette innebærer nye oppgaver for Sør-Varanger kommune. Det er derfor viktig å følge opp barnevernet i Sør-Varanger slik at kommunen er robust til å møte de nye oppgavene.

Kommunestyret vedtok 29.10. 2014 at arbeidet med kommunereformen skal igangsettes og gis prioritet. Tidlig i 2015 vil det regjeringsoppnevnte ekspertutvalgets (Vabo-utvalget) anbefaling om til hvilke nye oppgaver som kan overføres til kommunene bli kjent.

Rådmannen legger til grunn at den kommende innstilling vil sette fart i debatten omkring kommunens kapasitet og kompetanse til å løse nye velferdsoppgaver i tillegg til dagens oppgaver. Det er grunn til å gi dette arbeidet høy prioritet, dette handler om å legge til rette for oppgaveløsning i tjenesteproduksjon for tiår fremover. Gjennom flere år har det vært gjennomført økonomisk omstilling, reduksjon av tjenestetilbud og endringer i organisasjonen som har vært nødvendige. Det er en betydelig omstillingskompetanse i organisasjonen så Sør-Varanger kommune er godt rustet til å løse nye velferdsoppgaver, alene eller sammen med andre kommuner.

Den økonomiske omstillingen har gitt resultater. Arbeidet må fortsette med fokus på å holde driftsutgiftene på et forsvarlig nivå samt prioritere å betale ned på lånegjelden, jfr. kommuneplanens samfunnsdel. Da er de økonomiske utsiktene for økonomiplanperioden positive.

Lykke til!

Kirkenes 7. november 2014

Bente Larssen
rådmann

1. Forslag til vedtak

1.1 Budsjett og økonomiplan 2015–2018

Budsjett og økonomiplan 2015–2018 vedtas med de mål og premisser for kommunens tjenesteproduksjon som fremgår av budsjettdokumentet.

1. Driftsbudsjettet vedtas i balanse. Omstillings- og effektiviseringstiltak for 8,5 mill. kroner er innarbeidet i budsjettet.
2. Det er budsjettert med kr. 10 800 000,- i lønnsreserve for å dekke overheng fra 2014 og lønnsoppgjør 2015. Rådmannen gis fullmakt til å fordele lønnsreserven på enhetene.
3. Frie inntekter, skatt og rammeskudd er realistisk budsjettert.
4. Det er budsjettert med avsetning til fond på kr.10 000 000,-.
5. Barentshallene KF avvikles som foretak etter foretaksmodellen og opprettes som en egen enhet i kommunen.
6. Investeringsbudsjettet vedtas som foreslått i budsjettdokumentet.
7. Budsjettet er bindende og kan bare endres av kommunestyret selv, eller i samsvar med reglement for delegering av økonomiske og administrative fullmakter vedtatt av kommunestyret.

1.2 Låneopptak

Kommunestyret godkjenner en låneramme for 2015 på inntil kr. 37 204 000.

Rådmannen gis fullmakt til å ta opp inntil 10 mill. kroner i lån i Husbanken til innvilgelse av Startlån.

Rådmannen gis fullmakt til å ta opp likviditetslån innenfor en kredittramme på 50 mill. kroner.

Rådmannen gis fullmakt til å godkjenne lånevilkår for de nevnte lånerammer i henhold til kommunens finansreglement.

1.3 Utlignet skatt

Inntektsskatt og formuesskatt til kommunen utliknes etter de maksimalsatser som Stortinget fastsetter. Det kommunale skatteøret for år 2015 settes til det enhver tids gjeldende maksimalsatser.

1.4 Eiendomsskatt

Kommunestyret vedtar at det skal skrives ut eiendomsskatt i kommunen, esktl § 2 for 2015.

Kommunestyret vedtar at det skal skrives ut eiendomsskatt i hele kommunen jfr esktl § 3 første ledd bokstav a.

Den alminnelige eiendomsskattesatsen for skatteåret 2015 er 7 promille, jfr esktl § 11 første ledd.

Differensiert skattesats for eiendommer med selvstendige boliger for skatteåret 2015 er XX promille jf esktl § 12 bokstav a. Den samme satsen skal også legges til grunn for fritidsboliger.

Kommunestyret vedtar at alle selvstendige boliger skal ha et bunnfradrag på kr. XXX som trekkes fra i takstgrunnlaget jfr esktl § 11 andre ledd.

Kommunestyret skal vedta takstvedtekter innen utgangen av februar 2015 som skal gjelde fra og med 01.01.2015.

Utskrivning av eiendomsskatt for skatteåret 2015 er basert på takster fastsatt ved siste alminnelige taksering gjennomført i 2014 og ferdigstilt innen februar 2015.

Eiendomsskatten skrives ut i 4 terminer jfr. Esktl. § 25 1. ledd. Forfall 25.02., 25.05., 25.08. og 25.11.

1.5 Gebyrer, avgifter og brukerbetaling

Alle gebyrer, avgifter og brukerbetaling fastsettes ut i fra de til enhver tid gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer. Endringer i gebyr og brukerbetaling som følge av prisvekst reguleres i hovedsak i henhold til kommunal deflator med virkningsdato 1 januar 2015. Husleiesatsene øker tilsvarende endringen i konsumprisindeksen, 2,5 %, gjeldende fra 01.01.2015.

Betaling for barnhageplass vedtas til en hver tid gjeldende maksimalsats, vedtatt av stortinget. SFO betalingssats vedtas til kr. 2100,- pr måned og 30 % søskenmoderasjon.

Øvrige betalingssatser og gebyrer reguleres i gebyrregulativet.

1.6 Ordfører godtgjørelse

- Ordføreres godtgjørelse fastsettes til kr. 797 745,- for 2014 i 100 % stilling.
- Varaordførers godtgjørelse fastsettes til kr. 398 872,- for 2014 i 50 % stilling.

1.7 Bosetting av flyktninger

Kommunestyret vedtar å bosette 30 flyktninger hvert år i perioden 2015-2016. Sør-Varanger kommune vedtar å gjøre nye vurderinger i antall bosatte flyktninger fra 2017.

2. Innledning

2.1 Kommunelovens bestemmelser om budsjett og økonomiplan

I følge kommuneloven skal kommunestyret hvert år vedta en rullerende økonomiplan som skal omfatte minst de fire neste år. Første året i økonomiplan er kommunens årsbudsjett og er en bindende plan for kommunens midler og anvendelsen av disse i året som kommer.

Kommunestyret vedtar selv årsbudsjettet og økonomiplanen og endringer i denne. Vedtaket treffes på grunnlag av innstilling fra formannskapet.

Innstillingen til økonomiplan og årsbudsjett, med de forslag til vedtak som foreligger, skal legges ut til alminnelig ettersyn minst 14 dager før den behandles i kommunestyret.

Økonomiplanen og årsbudsjettet oversendes fylkesmannen til orientering.

Årsbudsjettet skal omfatte hele kommunens virksomhet og skal være realistisk. Det skal fastsettes på grunnlag av de inntekter og utgifter som kommunen kan forvente i budsjettåret.

Årsbudsjettet skal være inndelt i en driftsdel og en investeringsdel. Det skal budsjetteres med et driftsresultat som minst er tilstrekkelig til å dekke renter, avdrag og nødvendige avsetninger.

I årsbudsjettet kan det avsettes midler til bruk i senere budsjettår.

I forskrift om Årsbudsjett for kommuner står følgende

§ 6. Årsbudsjettets innhold og inndeling

I tilknytning til årsbudsjettet skal det gjøres rede for de grunnleggende prinsipper kommunen har nyttet ved framstilling av årsbudsjettet. En beskrivelse av organiseringen av arbeidet med årsbudsjettet skal inngå i redegjørelsen.

Den enkelte bevilgning skal føres opp med beløp og en tekst som angir hva bevilgningen gjelder. I tilknytning til bevilgningen skal kommunestyret angi mål og premisser knyttet til bruken av bevilgningen. Slik angivelse kan likevel utelates dersom anvendelsen åpenbart følger av bevilgningens tekst og beløp.

De anslag over inntekter og innbetalinger som er ført opp i årsbudsjettet skal angis med beløp og en tekst som angir hva inntekten eller innbetalingen gjelder. Når dette må anses nødvendig av hensyn til at årsbudsjettet skal være fullstendig og oversiktlig, skal anslaget ledsages av en nærmere redegjørelse.

Årsbudsjettet skal stilles opp slik at alle forventede inntekter, innbetalinger og bruk av avsetninger samt utgifter, utbetalinger og avsetninger i året skal tas med uavhengig av om de kan påregnes å være betalt eller ikke ved budsjettårets utgang.

I årsbudsjettet kan føres opp midler til avsetning for bruk i senere budsjettperioder. Midler som i medhold av lov, forskrift eller avtale er reservert særskilte formål skal avsettes til fond reservert for nevnte formål. Øvrige avsetninger, herunder pliktig inndekking av tidligere års regnskapsmessig merforbruk, føres opp til styrking av kommunens eller fylkeskommunens frie fondsbeholdning.

2.2 Organisering av budsjettarbeidet

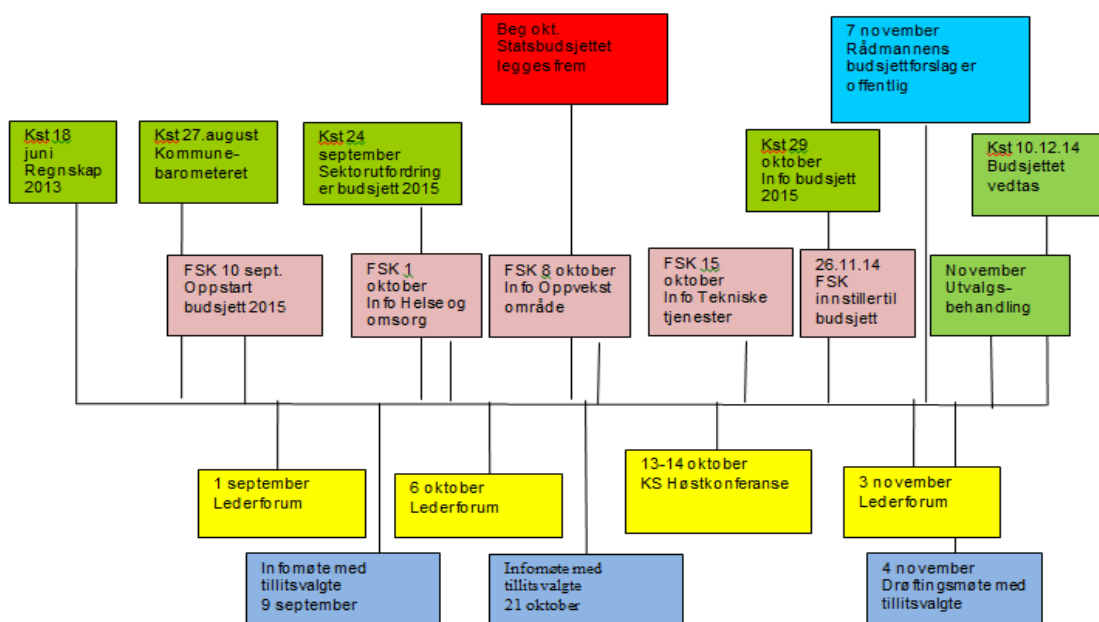
Rådmannen legger frem forslag til årsbudsjett og økonomiplan 2015-2018 for formannskapet fredag den 7. november 2014. Rådmannens forslag er utarbeidet i balanse med et netto driftsresultat på kr 6 053 000 hvorav avsetning til disposisjonsfond er 10,0 mill. kroner. Investeringsbudsjettet er lagt frem med en finansieringsramme på kr 76 602 000 og et lånebehov for 2015 på kr 37 204 000.

Budsjettet er utarbeidet av rådmannen og hennes stab. Enhetene vært involvert i budsjettprosessen gjennom utredningsarbeidet til omstillings- og nedskjæringstiltak. Budsjettet bygger på enhetsledernes kunnskap om neste års drift og investeringsbehov. De tillitsvalgte er informert fortløpende gjennom hele budsjettprosessen.

Politisk ledelse ved formannskapet ble i møte den 10. september orientert om kommunens økonomiske utfordringer for 2015 samt de økonomiske utfordringer kommunen har i 2014. Det ble i dette møtet enighet om at rådmannen skal fremme et budsjett i balanse. Dette avviker fra de to foregående årenes budsjettfremlegg hvor rådmannen ikke har fremlagt et budsjett i balanse, men redegjort for omstillingsbehov og ulike omstillings- og nedskjæringstiltak.

Det ble i kommunestyret den 27. august avholdt en presentasjon av kommunens nøkkeltall og kommunebarometer bygget på regnskapstall for 2013. Nøkkeltallsanalysen viser utviklingen innenfor de ulike tjenesteområdene og benyttes som grunnlagsinformasjon for omstillingsarbeidet i kommunen. Nøkkeltallsanalysen og kommunebarometeret er vedlegg til budsjettet.

Følgende plan er vedtatt for kommunens budsjett og økonomiplan 2015-2018 i fsk 13.08.14.

Kommunelovens økonomibestemmelser stiller krav til kommunestyrets budsjettvedtak og til formannskapetets innstilling. Rådmann er imidlertid ikke omtalt i økonomibestemmelsene bortsett fra ansvar for å gi melding dersom det skjer endringer i løpet av året som kan få betydning for de inntekter og utgifter som årsbudsjettet bygger på. Rådmannen er imidlertid ansvarlig for at saksbehandling til politiske organ er forsvarlig.

KL § 22 2. Administrasjonssjefen skal påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet, og at vedtak blir iverksatt. Administrasjonssjefen skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll.

Det er altså ikke noe krav i lov eller forskrift om at rådmannen legger fram et fullstendig balansert forslag til budsjett. I merknadene til Budsjettforskriftens § 3 står følgende:

Loven eller forskriften er ikke til hinder for at kommunen eller fylkeskommunen kan be administrasjonssjefen utarbeide et fullstendig forslag til årsbudsjett. Et forslag fra administrasjonssjefen er offentlig fra det tidspunkt det er fremmet.

Rådmannen legger frem et budsjett i balanse.

2.3 Statsbudsjettet 2015 – hovedtrekk for kommunene

Regjeringen legger i statsbudsjettet opp til at kommunesektoren får en vekst i de samlede inntektene på 6,2 mrd.kr hvorav veksten i de frie inntektene på 4,4 mrd.kr i 2015. Veksten er målt i forhold til nivået i RNB 2014.

Økningen i de frie inntektene skal iflg regjeringen dekke følgende:

	Mrd kr
Frie inntekter	4,4
Videreføre tjenestetilbudet:	
Demografi	2,1
Pensjonskostnader utover lønnsvekst	0,5
Nye satsinger innenfor frie inntekter:	
Helsestasjoner, psykiatri og rus	0,4
Flexibelt opptak barnehage	0,1
Tapskompensasjon nytt IS fylkeskommunene	0,1
Fylkesveier ifølge NTP	0,2
Totalt	3,4

KS har samlet inn opplysninger fra pensjonsleverandørene som bekrefter at veksten i pensjonskostnader utover lønnsvekst blir på om lag ½ mrd.kroner.

Et levende lokaldemokrati

Det tas sikte på å legge fram et samlet forslag om hvilke oppgaver som kan overføres til større og mer robuste kommuner i en melding til Stortinget våren 2015. Det tas deretter sikte på å legge fram en samlet lovproposisjon om nye oppgaver våren 2017, samtidig med en proposisjon om ny kommunestruktur.

I samsvar med merknader fra flertallet, vil Regjeringen også starte arbeidet med utredning av et regionalt folkevalgt nivå. Dette vil skje parallelt med arbeidet med en stortingsmelding om nye oppgaver til større og mer robuste kommuner. Regjeringen vil komme tilbake til dette i den planlagte meldingen om oppgaver til kommunene våren 2015. Regjeringen har trukket forslaget om statlig godkjenning av kommunale låneopptak noe KS og kommunene mener er bra.

Utrede muligheten for en generell hjemmel i kommuneloven for å pålegge interkommunalt samarbeid.

Utredet tvisteløsningsorgan som håndterer konflikter mellom stat og kommune. Utredet hvordan statlig klageinstans' myndighet til å overprøve kommunenes frie skjønnsutøvelse kan begrenses. Må også klargjøre grensen mellom fritt skjønn og lovforståelse. Gjennom kommunerettet samordning skal Fylkesmannen skape en større grad av helhet i den statlige styringen av kommunene, i tillegg til å synliggjøre det lokale handlingsrommet. Fylkesmannen skal samordne statlig tilsyn og innrette eget tilsyn på en måte som bidrar til læring og forbedring av tjenestene. Forutsetter at dette bygger på kommunenes egenkontroll i planlegging og gjennomføring av tilsyn.

Fylkesmannen skal føre landsomfattende tilsyn med kommunene på tre områder:

- Skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen er tema for det nasjonale tilsynet 2014-2017. Påpeke at gjelder skoleeier, ikke skolen direkte.
- Om NAVs arbeid med, og samhandling om, ungdom 17-23 år (2015-2016).
- Henleggelse og håndtering av meldinger er prioriterte områder for det landsomfattende tilsynet av barnevernet

Regjeringen vil utvide dagens forsøk med samordning av innsigelser hos fylkesmannsembetene. Målet med forsøksordningen er forenkling og effektivisering av planprosessene, og større rom for lokalt selvstyre.

Skatteoppkreverfunksjon

Regjeringen mener i motsetning til kommunene og KS at dette ikke er en kommunal oppgave. I statsbudsjettet beskriver regjeringen organiseringen av skatteoppkreverfunksjonen som en del av en reorganisering av hele skatte- og avgiftsforvaltningen. Det framstår dermed som organiseringen av skatteoppkreverfunksjonen knyttes til en allerede igangsatt reorganisering. Samtidig knyttes også statliggjøring av skatteoppkreverfunksjonen opp mot pågående arbeid med ny skatteforvaltningslov. Gjennom dette legges det føringer i statsbudsjettet som på et senere tidspunkt kan binde partiene på Stortinget.

Samhandlingsreformen – medfinansiering

Regjeringen forslår av avvikle kommunal medfinansiering av spesialisthelsetjenesten som innebærer at om lag 5,7 mrd.kr overføres fra kommunen til helseforetakene. Avviklingen

innebærer at kommune ikke lenger skal betale en egenandel for sykehusopphold for sine innbyggere. Dette vil iflg regjeringen gi større økonomiske forutsetninger for kommunene og mindre byråkrati.

Ressurskrevende brukere

Regjeringen foreslår en økning i refusjonsordningen for ressurskrevende tjenester med 975,5 mill.kr i budsjettforslaget for 2015. Totalt forslås det å bevilge 7 839 mill.kr i 2015.

Regjeringen er imidlertid bekymret for kostnadsutviklingen. Derfor ønsker den å redusere statens utgifter til dette. Regjeringen strammer til ordningen for kommunene ved at innslagspunktet for statlig finansiering øker mer enn lønnsveksten. Innslagspunktet øker med 37 000 kr ut over lønnsvekst til 1,08 mill.kr per bruker. Staten sparer 220 mill.kr, mens kommunenes utgifter øker tilsvarende. I tillegg vil kommunenes utgifter øke allerede i 2014. Årsaken er det beløpet staten utbetaler i 2015 er utgifter kommunene har i 2014.

Forslaget vil isolert svekke sektorens resultat i 2014 med 220 mill.kr. KS er svært kritisk til en slik innstramning, spesielt sett i lys av utgiftene øker bl.a. som følge av antall brukere i ordningen øker. Antall brukere i 2014 er 7 125 - en økning på 6,9 pst fra året før.

Barnehageuttrekk og kontantstøtte

I statsbudsjettet for 2014 ble det vedtatt at det skulle trekkes ut 344 millioner fra rammetilskuddet til kommunene. Dette skulle være 5/12-effekt av endret etterspørsel etter barnehageplasser på grunn av endringer i kontantstøtten.

I RNB 2014 reverserte Stortinget delvis kuttet for 2014 ved å bevilge 175 millioner kr til kommunene. Beslutningen hadde blant annet bakgrunn i en KS-undersøkelse som viste svært liten nedgang i barnehagesøking til plass fra 1. august 2014 på grunn av økt kontantstøtte.

I statsbudsjettet følger Regjeringen opp Stortingets vedtak med å øke rammetilskuddet til kommunene tilsvarende helårseffekt av Stortingets styrking i 2014. Samlet styrking utgjør etter dette 420 mill. kroner i 2015. Dette betyr at det samlet trekkes det ut 405 millioner fra rammetilskuddet til kommunene knyttet til forventet nedgang i etterspørsel etter barnehageplasser som følge av endringer i kontantstøtten, istedenfor 825 mill. kroner som det opprinnelig lå an til ved vedtagelsen av statsbudsjettet for 2014. Ser man på årene 2012-2015 har kommunene fått fullfinansiert endringer i kontantstøtte og etterspørsel etter barnehageplass.

2.4 Frie inntekter – statsbudsjett 2015

SØR-VARANGER		2030						
<i>(år 2015-prisnivå i perioden 2015-2018)</i>		PROGNOSE						
1000 kr	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb)	204 959	216 556	228 571	227 297	228 009	228 009	228 012	
Utgiftsutjevning	8 902	2 807	2 046	1 190	1 188	1 188	1 188	
Overgangsordninger (INGAR fra 2009)	2 139	1 182	-616	-643	-	-	-	
Saker særskilt ford (inkl. helsestasjon skolehelse og arbavg)	2 256	-	360	806	806	806	806	
Nord-Norge-tilskudd/Namdalstilskudd	69 047	71 574	74 531	77 703	78 358	78 358	78 358	
Hovedstadstilskudd (fra 2011 storbytilskudd)	-	-	-	-	-	-	-	
Småkommunetilskudd	-	-	-	-	-	-	-	
Distriktstilskudd Sør-Norge	-	-	-	-	-	-	-	
Inndelingstilskudd/trekk Nannestad/Ullensaker	-	-	-	-	-	-	-	
Veksttilskudd	-	-	-	-	-	-	-	
Ordinært skjønn inkl bortfall av dif.arb.avg. herav gradvis bortfall av dif.arbeidsgiveravgift	1 200	1 200	1 000	1 000	-	-	-	
Skjønn - tap endringer av inntektssystemet	-	-	-	-	-	-	-	
Endringer saldert budsjett 2014			-1 338					
Kompensasjon Samhandlingsreformen	3 099	3 201	3 297					
Ekstra skjønn tildelt av KRD	-	-	-					
RNB2012-2014	234	114	313					
Sum rammetilsk uten inntektsutj	291 836	296 634	308 165	307 353	308 360	308 360	308 364	
"Bykdetrekke" (anslag etter 2010)								
Netto inntektsutjevning	5 979	4 314	4 955	7 227	7 227	7 227	7 227	
Sum rammetilskudd	297 815	300 949	313 120	314 580	315 587	315 587	315 590	
Rammetilskudd - endring i %		1,1	4,0	0,5	0,3	-	0,0	
Skatt på formue og inntekt	221 102	236 977	241 505	248 750	248 750	248 750	248 750	
Skatteinntekter - endring i %		7,2	1,91	3,00	-	-	-	
Andre skatteinntekter (eiendomsskatt)	-	-	-	-	-	-	-	
Sum skatt og rammetilskudd (avrundet)	518 917	537 926	554 600	563 300	564 300	564 300	564 300	

Oversikten viser kommunens frie inntekter for 2015 beregnet med bakgrunn i statsbudsjettet for 2015. Beregningen er foretatt av KS. Rådmannen har fastsatt skatteinntektsnivået for 2015.

Innbyggertilskuddet har gått noe ned, men dette følger av innlemming av finansieringsordning for medfinansiering av spesialisthelsetjenesten. Kommunen fikk trekk i medfinansiering med vel 11,225 mill.kr.

Utgiftsutjevningen skal utjevne kostnadsforskjeller mellom kommunene ut fra forhold som kommunene ikke selv kan påvirke blant annet aldersfordeling, strukturelle og sosiale forhold i kommunen. Som oversikten viser mottar kommune vel 1,19 mill kr i utjevning, en nedgang fra 2014. I korte trekk taper kommunen utgiftsutjevningmidler som følge av nedgang i barnetall 0-15 år i forhold til landsgjennomsnittet. I tillegg har vi lavere vekst en landsgjennomsnittet hva angår eldre over 90 år, noe vi også blir trukket for.

Nord-Norges tilskuddet er et særskilt regionalpolitisk virkemiddel som skal bidra til å gi kommunene i Nord-Norge og Namdalen muligheter til å gi et bedre tjenestetilbud enn ellers i landet. Tilskuddet skal gjøre det mulig å bidra til en høy kommunal sysselsetting i områder med et konjunkturavhengig næringsliv.

Tilskuddet blir beregnet ut fra en sats pr innbygger som er differensiert mellom de ulike geografiske områdene.

Satsar i 2015	Kroner per innbyggjar
Nordland og Namdalen	1 645
Troms (utanfor tiltakssona)	3 154
Tiltakssona i Troms	3 716
Finnmark	7 701

Under saker til særskilt fordeling vil Sør-Varanger kommune motta kr. 806 000,-. Dette er bevilget med kr. 721 000,- til helsestasjon og skolehelsetjeneste samt kr.84 000,- til utdanning av deltidsbrannpersonell.

3. Budsjett og økonomiplan – de økonomiske forutsetninger

3.1 Budsjett og omstilling 2015-2018

Rådmannen varslet tidlig høst 2014 i et omstillingsbehov i størrelsesorden 20 mill.kr for 2015. Omstillingsbehovet kommer som følge av lønnsvekst 2015 ikke kompenseres fullt ut gjennom de frie inntektene, skatt og rammetilskudd. I tillegg har kommunen utfordringer innenfor omsorgstjenestene hvor en ikke klarer å bremse kostnadsveksten, dette er særlig knyttet til ressurskrevende brukere. Innenfor de øvrige tjenestene, oppvekst, teknisk og administrasjon er det forholdvis beskjedne økninger utover lønns- og prisvekst.

I det fremlagte budsjettet ligger det inne dekning av kommunens regnskapsmessige merforbruk for 2013 med 3,565 mill.kr. Det er budsjettert med en inntektsøkning fra eiendomsskatt som følge omtaksering og utvidelse av eiendomsskatteområdet med hele 13,8 mill.kr. Rådmannen forslår at 10 mill.kr av merinntekten fra eiendomsskatt avsettes til fond.

Videre er virkingene av statsbudsjettet lagt inn så fremt disse er kjent på budsjetteringstidspunkt. Utgiften til medfinansiering spesialisthelsetjenesten er tatt ut av budsjett 2015 i henhold til statsbudsjettet. Skatteinngangen er budsjettert utfra erfaringstall og skatteinngang i 2014.

Det uttalte kravet til sunn kommuneøkonomi er mellom 3 og 4 % i netto driftsresultat av driftsinntektene. For Sør-Varanger kommune utgjør dette i mellom 25 mill.kr og 33 mill.kr. Rådmannen har i budsjett 2015 tatt høyde for å oppnå en fondsavsetning på vel 10 mill.kr, noe som utgjør i overkant av 1 % av driftsinntektene. Dette er også en uttalt målsetting i vedtatt kommuneplan.

Det er lite endringer i rente og avdragsutgiftene fra 2014 budsjettet. Renten holder seg på et lavt nivå og det er budsjettert med tilsvarende rente i hele 2015 som renten er på budsjetteringstidspunkt.

I de tiltak som er innarbeidet har rådmannen valgt å se på tiltak som medfører en reduksjon i enhetskostnadene. Det er særlig små enheter som drar enhetskostnadene opp samtidig som rådmannen ser utfordringene med skjevfordeling av ressurser mellom små og store enheter. Dette er også påpekt i ulike utredningen blant annet Norconsult sin rapport om skole og Analysen av omsorgstjenestene.

I nylig vedtatt kommuneplan beskrives bland annet fremtidens skole i Sør-Varanger slik:

2.6.1 Fremtidens skole i Sør-Varanger:

Sør-Varanger skal ha en inkluderende skole preget av kvalitet, trygghet og trivsel. Med utgangspunkt i opplæringsloven og NOU 2003:16 (I første rekke – Forsterket kvalitet i en grunnopplæring for alle) vil kommunen søke å opprettholde et skoletilbud der det finnes et bærekraftig elevtall og hvor det kan tilbys et forsvarlig undervisningstilbud. Det er viktig å understreke at det er elevene som skal være i fokus for hvordan skolen videreutvikles.

Bærekraftig elevtall:

I vurderingene av fremtidens skolestruktur vil det spesielt være viktig at opplæringsloven krav oppfylles. Elevens sosiale tilhørighet og trygghet er en viktig faktor som må ligge til grunn for å vurdere om hvor vidt elevtallet er bærekraftig for å opprettholde undervisningstilbudet. I medhold av opplæringsloven § 9a-1 har alle elever krav på et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse.

Dersom rådmannen skal legge føringene i kommuneplanen til grunn må dagens skolestruktur endres. Rådmannen ser utfordringer med å fylle kommuneplanens intensjon om en kvalitetsmessig god skole dersom kommunen opprettholder skoler med elevtall under 20 elever. Rådmannen har i budsjett 2015 foreslått at de skolene som i dag har under 20 elever skal avvikles og elevene overføres til større skoler.

Videre ser rådmannen på områder innenfor omsorgstjenestene hvor samlokalisering til større enheter samt nedleggelse av små enheter vil få enhetskostnadene også innenfor disse områdene ned. Ved å bygge større enheter vil en få til mer robuste fagmiljøer og dra nytte av stordriftsfordelene ved bruk av personell. Rådmannen forslår i investeringsbudsjettet at både prosjekt Ungbo og avlastningssenter igjen settes på dagsorden og at utredningsarbeidet gjennomføres i 2015 med eventuell byggestart i 2016.

Økonomiplan er ikke justert verken for lønns- eller prisvekst eller økning i frie inntekter. Som kjent er det hovedoppgjør hvert annet år og det er særlig i disse årene at de økonomiske utfordringene er størst da veksten i de frie inntektene ikke følger lønn- og prisvekst. Eiendomsskatteinntektene er budsjettert med 45 mill.kr i hele planperioden. Det er budsjettert med rente- og avdrag i henhold til fremlagt investeringsplan.

Økonomiplan er i balanse for 2015 og 2016 med de innarbeidede og videreførte omstillingstiltak som rådmannen foreslår. Men dersom en skal legge kommuneplanens føringer om netto driftsresultat og avsetning til fond til grunn, vil dette medføre omstillingsbehov også for 2017 og 2018.

3.1.1 Hovedoversikt driftsbudsjett 2015-2018

	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Driftsinntekter						
Brukerbetalinger	33 892	33 431	35 544	35 104	35 104	35 104
Andre salgs- og leieinntekter	76 703	73 859	76 668	76 275	76 275	76 275
Overføringer med krav til motytelse	112 796	78 331	75 950	76 604	76 604	76 604
Rammetilskudd	301 073	313 200	314 580	314 580	314 580	314 580
Andre statlige overføringer	32 402	23 995	27 434	26 851	26 475	26 399
Andre overføringer	10 311	12 112	10 490	10 490	10 490	10 490
Skatt på inntekt og formue	237 021	243 373	248 750	248 750	248 750	248 750
Eiendomsskatt	28 417	31 200	45 000	45 000	45 000	45 000
Andre skatter	1 655	1 575	1 575	1 575	1 575	1 575
Sum driftsinntekter	834 270	811 075	835 990	835 228	834 853	834 777
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	460 262	468 974	478 063	476 709	476 604	476 604
Sosiale utgifter	58 566	64 999	69 381	66 273	66 258	66 258
Kjøp av varer og tjenester	134 494	119 111	126 374	123 303	123 293	123 293
Kjøp av tj.som erstatter tj.produksjon	70 551	67 854	73 009	73 210	73 230	73 230
Overføringer	69 178	64 378	48 775	48 681	48 675	48 667
Avskrivninger	44 718	41 921	41 921	41 921	41 921	41 921
Fordelte utgifter	-9 798	-3 057	-3 070	-3 057	-3 057	-3 057
Sum driftsutgifter	827 970	824 180	834 451	827 039	826 923	826 915
Brutto driftsresultat	6 301	-13 104	1 539	8 190	7 930	7 862
Finansinntekter						
Renteinntekter og utbytte	23 451	21 962	22 962	22 962	22 962	22 962
Mottatte avdrag på utlån	3 566	1 318	1 318	1 318	1 318	1 318
Sum eksterne finansinntekter	27 018	23 280	24 280	24 280	24 280	24 280
Finansutgifter						
Renteutgifter og låneomkost.	26 507	25 464	26 529	26 627	26 427	25 446
Tap på finansielle instrumenter	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	33 547	34 596	34 841	36 171	37 285	38 109
Utlån	250	317	317	317	317	317
Sum eksterne finansutgifter	60 304	60 378	61 687	63 115	64 029	63 872
Resultat eksterne finanstransaksjoner						
Motpost avskrivninger	44 718	41 921	41 921	41 921	41 921	41 921
Netto driftsresultat	17 732	-8 281	6 053	11 275	10 102	10 191
Interne finanstransaksjoner						
Bruk av tidligere års mindreforbruk	371	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	3 952	6 948	0	0	0	0
Bruk av bundne fond	11 546	5 408	13 408	11 108	11 108	11 108
Bruk av likviditetsreserve	0	0	0	0	0	0
Sum bruk av avsetninger	15 869	12 356	13 408	11 108	11 108	11 108
Overført til investeringsregnskapet	13 418	0	0	0	0	0
Dekning merforbruk tidl.år	0	0	3 565	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	0	0	10 000	16 487	25 000	33 000
Avsatt til bundne fond	23 749	4 075	5 896	5 896	5 896	5 896
Avsatt til likviditetsreserven	0	0	0	0	0	0
Sum avsetninger	37 167	4 075	19 461	22 383	30 896	38 896
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	-3 565	0	0	0	-9 686	-17 596

3.1.2 Budsjettskjema 1A – drift

	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Skatt på inntekt og formue	237 021	243 373	248 750	248 750	248 750	248 750
Ordinært rammetilskudd	301 073	313 200	314 580	314 580	314 580	314 580
Skatt på eiendom	28 417	31 200	45 000	45 000	45 000	45 000
Direkte eller indirekte skatter	1 655	1 575	1 575	1 575	1 575	1 575
Andre generelle statstilskudd	32 402	23 995	27 434	26 851	26 475	26 399
Sum frie disponible inntekter	600 568	613 343	637 339	636 756	636 380	636 304
Renteinntekter og utbytte	23 451	21 962	22 962	22 962	22 962	22 962
Renteutg., og andre fin.utg.	26 507	25 464	26 529	26 627	26 427	25 446
Avdrag på lån	33 547	34 596	34 841	36 171	37 285	38 109
Netto finansinnt./utg.	-36 602	-38 099	-38 408	-39 836	-40 750	-40 593
Til dekning av tidl. merforbruk	0	0	3 565	0	0	0
Til ubundne avsetninger	0	0	10 000	16 487	25 000	33 000
Til bundne avsetninger	23 749	4 075	5 896	5 896	5 896	5 896
Bruk av tidl mindreforbruk	371	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	3 952	6 948	0	0	0	0
Bruk av bundne avsetninger	11 546	5 408	13 408	11 108	11 108	11 108
Netto avsetninger	-7 880	8 281	-6 053	-11 275	-19 788	-27 788
Overført til inv.budsjettet	13 418	0	0	0	0	0
Til fordeling drift	542 668	583 526	592 878	585 645	575 842	567 924
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	546 233	583 526	592 878	585 645	585 528	585 520
Mer/mindreforbruk	-3 565	0	0	0	-9 686	-17 596

3.1.3 Budsjettskjema 1B – drift

	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
POLITISK ADMINISTRASJON	4 170	3 118	3 882	4 269	4 269	4 269
ADMINISTRASJON	12 700	4 492	7 650	7 208	7 208	7 208
SERVICEKONTORET	4 306	4 675	5 397	5 157	5 027	5 027
ØKONOMIAVDELINGA	23 316	27 425	23 334	23 334	23 334	23 334
PERSONALAVDELINGA	11 999	12 176	12 438	11 632	11 632	11 632
PLAN OG UTVIKLING	4 569	5 312	4 097	4 364	4 364	4 364
IT-AVDELING	11 443	11 681	12 847	12 847	12 847	12 847
ØSTSAMISK MUSEUM	19	0	0	0	0	0
ADMINISTRASJON BARNEHAGER	0	7 827	9 007	9 007	9 007	9 007
KIRKENES BARNEHAGE	4 245	4 456	4 521	4 521	4 521	4 521
EINERVEIEN BARNEHAGE	3 963	3 761	3 780	3 780	3 780	3 780
BJØRNEVATN BARNEHAGE	1 346	0	0	0	0	0
HESSING BARNEHAGE	4 719	4 902	4 807	4 807	4 807	4 807
SANDNES BARNEHAGE	4 107	4 051	3 886	3 886	3 886	3 886
PRESTØYA BARNEHAGE	5 378	4 793	4 846	4 846	4 846	4 846
LISADELLHAUGEN BARNEHAGE	825	0	0	0	0	0
RALLAREN BARNEHAGE	4 543	4 678	4 929	4 929	4 929	4 929

Budsjett og økonomiplan 2015-2018

PASVIK BARNEHAGE	2 319	2 425	2 370	2 370	2 370	2 370
KNAUSEN BARNEHAGE	4 169	3 963	3 782	3 782	3 782	3 782
SKYTTERHUSFJELLET BHG	2 693	7 121	7 826	7 826	7 826	7 826
KIRKENES BARNESKOLE	19 416	21 243	25 188	25 612	25 612	25 612
BJØRNEVATN SKOLE	21 976	20 812	20 695	20 695	20 695	20 695
SANDNES SKOLE	9 463	9 562	10 513	10 513	10 513	10 513
PASVIK SKOLE	9 551	8 639	8 163	8 947	8 947	8 947
HESENG FLERBRUKSSENTER	17 725	17 546	17 225	17 585	17 585	17 585
BUGØYNES OPPVEKSTSENTER	4 209	5 301	5 388	5 388	5 388	5 388
NEIDEN OPPVEKSTSENTER	2 023	1 479	719	38	38	38
JAKOBSNES OPPVEKSTSENTER	4 386	5 385	4 926	4 926	4 926	4 926
SKOGFOSS OPPVEKSTSENTER	3 905	3 664	1 885	221	221	221
JARFJORD OPPVEKSTSENTER	4 538	3 769	2 223	180	180	180
NY-GIV	56	0	0	0	0	0
KIRKENES UNGDOMSSKOLE	22 949	23 332	24 896	25 596	25 596	25 596
PP-TJENESTEN	8	4 067	4 134	4 134	4 134	4 134
BARNEVERNET	24 265	21 211	20 470	20 470	20 470	20 470
FELLES, K.NES KOMP. SENNER	694	53	244	254	254	254
ALLMENN KULTUR	6 067	4 412	4 551	4 551	4 551	4 551
KULTURSKOLEN	3 913	3 455	3 753	3 753	3 753	3 753
SØR-VARANGER MUSEUM	3 853	2 658	2 632	2 632	2 632	2 632
SØR-VARANGER BIBLIOTEK	4 582	4 956	5 259	5 259	5 259	5 259
HELSE OG SOSIALADM	13 451	13 493	13 252	13 252	13 252	13 252
FRIVILLIGHETSSENTRALEN	488	610	620	620	620	620
FLYKTNINGETJENESTEN	17 881	16 272	18 468	18 468	18 468	18 468
SOLENGA FLYKTNINGEMOTTAK	126	0	0	0	0	0
HELSETJENESTEN	589	618	1 510	1 510	1 510	1 510
HELSESTASJON	2 643	3 787	4 381	4 381	4 381	4 381
FYSIOTERAPI	3 486	3 719	3 914	3 914	3 914	3 914
ERGOTERAPI	1 339	1 345	1 338	1 338	1 338	1 338
PSYKISK HELSETJENESTE	9 920	9 887	9 920	9 920	9 920	9 920
DIAGNOSE, BEH. OG LEGEVAKT	10 434	11 191	11 788	11 788	11 788	11 788
SOSIALTJENESTEN	806	3 415	3 565	4 016	4 016	4 016
NAV - ØKONOMISK SOSIALHJELP	9 494	10 333	10 177	10 177	10 177	10 177
PRESTØYHJEMMET	25 873	27 202	28 616	27 916	27 916	27 916
HJEMMEBASERT OMSORG	49 344	50 352	53 493	53 218	53 218	53 218
BUGØYNES OMSORGSENTER	6 330	5 700	2 935	2 935	2 935	2 935
TJENESTEN FOR FUNKSJONSH.	38 516	41 336	44 406	46 284	46 284	46 284
WESSELBORGEN SYKEHJEM	33 547	30 272	28 908	28 908	28 908	28 908
KJØKKEN WESSELBORGEN	5 878	6 246	6 353	6 353	6 353	6 353
DAGSENTER FOR DEMENTE	1 949	1 984	2 048	2 048	2 048	2 048
TEKNISK ADMINISTRASJON	-11 943	1 297	1 327	1 327	1 327	1 327
VANN AVLØP OG RENOVASJON	-13 493	-10 819	681	-1 619	-1 619	-1 619
VEIER, PARKER OG ANLEGG	8 448	9 527	9 570	9 570	9 570	9 570
FELLES MASKINPARK	-111	-20	0	12	12	12
VERKSTED OG LAGERDRIFT	-2	-430	-430	-430	-430	-430
FDV - KOMMUNALE BYGNINGER	21 728	19 898	19 572	19 361	19 361	19 361
RENHOLDERE	15 877	14 997	15 264	14 845	14 845	14 845
ANDRE UTLEIEBYGG	-10	0	0	0	0	0
IDRETTSBYGG OG ANLEGG	-102	0	0	0	0	0
BRANN OG FEIERVESEN	9 684	9 045	8 639	8 840	8 860	8 860
SØR-VARANGER HAVNEVESEN	-3 480	-749	-3 467	-3 467	-3 467	-3 467
FINANS	13 136	24 622	13 766	10 839	10 833	10 825
Totalt til fordeling	546 233	583 526	592 878	585 644	585 528	585 520

3.2 Økonomiske rammebetingelser (inntekter)

3.2.1 Frie inntekter – skatt og rammetilskudd

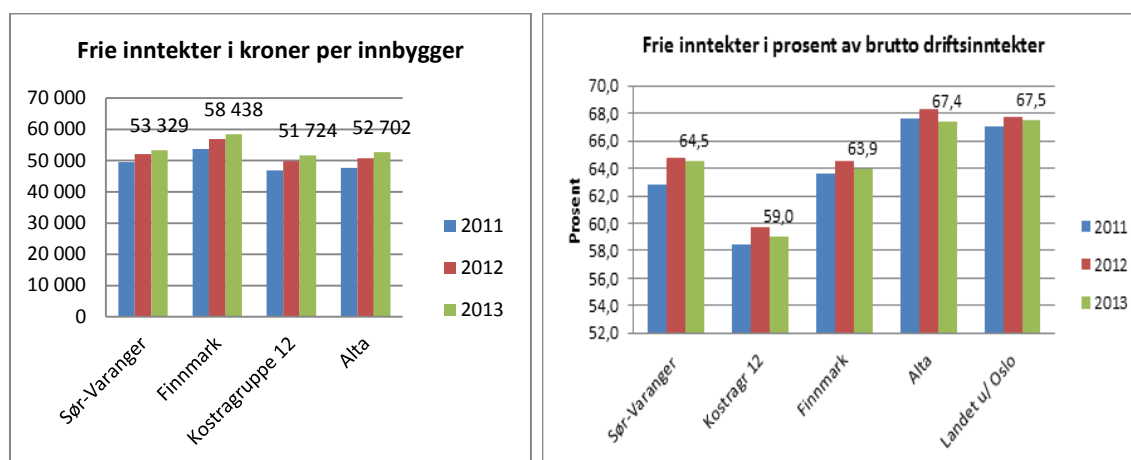
(tall i 1000)	R - 2013	Prognose pr.okt-14	2015	2016	2017
Rammetilskudd	296 634	308 165	307 353	308 360	308 360
Netto inntektsutjevning	4314	4 955	7 227	7 227	7 227
Sum rammetilskudd	300 949	313 120	314 580	315 587	315 587
Rammetilskudd - endring i %	1,1	4,0	0,5	0,3	0,3
Skatt på formue og inntekt	236 977	241 505	248 750	248 750	248 750
Skatteinntekter - endring i %	7,2	1,91	3,0		
Sum skatt og rammetilskudd	537 926	554 600	563 300	564 300	564 300
Sum - endring i %	3,7	3,1	1,6		

Prognosen for de frie inntektene bygger på statsbudsjettet og KS sin prognose for skatt og rammetilskudd. Rådmannen har selv prognostisert et anslag på skatteinngangen for 2015 basert på erfaringstall fra de siste tre år og regjeringens anslag og skattepolitikk.

Som oversikten viser vil de frie inntektene til kommunen øke med vel 8,7 mill.kr fra prognosen for 2014 til budsjett 2015. Rådmannen gjør oppmerksom på at prognosen for 2014 er 1,8 mill.kr lavere enn budsjett for 2014. Dette som følge av den lave skatteinngangen i kommunen og landet for øvrig.

Som oversikten viser går rammetilskuddet til kommunen ned med kr. 812 000,-. Bildet er mer nyansert da medfinansiering av spesialisthelsetjenesten er tatt ut. Rammetilskuddet har i realiteten økt med 10,413 mill.kr da uttrekket for medfinansieringsordningen er 11,255 mill.kr.

Det er i økonomiplan 2016-2018 ikke lagt inn økning i skatteinngangen. Dette som følge av at det i økonomiplan heller ikke er justert for pris og lønnsvekst.

Som oversiktene viser har kommune forholdsvis høye frie inntekter når vi sammenligner med de øvrige i kommunegruppa og Alta. Kommunen finansiere hele 64,5 % av sin drift med frie inntekter. Dette er noe under Alta og landet forøvrig som henger sammen med at Sør-

Varanger kommune også har høye inntekter fra vårt eierskap i Varanger kraft samt høye inntekter fra eiendomsskatt og konsesjonskraftsinntekt.

3.2.2 Eiendomsskatt

(tall i 1000)	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Eiendomsskatt fast eiendom, næring og verk og bruk.	28 443	31 200	45 000	45 000	45 000	45 000

For budsjettet 2015 har rådmannen forslått å øke eiendomsskatteinntekten til 45 mill.kr. Dette er en økning på 13,8 mill.kr fra 2014 og utgjør en inntektsøkning på 44 %. Økningen kommer som følge av omtaksering innenfor eksisterende eiendomsskatteområde samt utvidelse av eiendomsskatteområde til å gjelde hele kommunen inkludert fritidseiendommer og hytter. Rådmannen fremmer egen sak angående eiendomsskatt for 2015 og fastsettelse av eiendomsskattesatsen.

Deler av eiendomsskatteinntekten kommer fra eiendomsskatt på kraftverk. Dette er et eiendomsskatteområde hvor kommunen selv ikke foretar taksering av skatteobjektene, men dette gjøres sentrale av ligningsmyndighetene hvert år. For 2015 har eiendomsskattegrunnlaget for kraftverkene gått ned med hele kr.158.371.000,- . Med en eiendomsskattesats på 7 promille utgjør dette et inntektstap på kr. 1.108.597,- for 2015. Eiendomsskattegrunnlaget for kraftverkene for 2015 er fastsatt til kr. 1.055.723.000,-.

Eiendomsskatt er en betydelig inntektskilde for Sør-Varanger kommunes budsjett. Hele 5,4 % av driftsinntektene utgjør eiendomsskatten i rådmannens budsjettforslag.

Eiendomsskatten er det eneste skatteområdet hvor kommunen får beholde 100 % av inntektene. Eiendomsskatten er også et av de få inntektsområder hvor kommunen selv kan regulere inntekspotensialet og til dels fastsette skattetrykket.

3.2.3 Renteinntekter og utbytte

	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
RENTEKOMPENSASJON SKOLEBYGG	-1912	-1500	-1840	-1778	-1430	-1383
RENTEKOMP. OMSORGSBOLIGER	-330	-435	-253	-249	-245	-241
RENTEKOMPENSASJON SYKEHJEM	-1032	-1100	-1080	-1063	-1046	-1029
RENTEKOMPENSASJON KIRKEBYGG	-146	-140	-247	-246	-240	-232
RENTEINNTEKTER	-4186	-3000	-4000	-4000	-4000	-4000
RENTEINNTEKTER FORMIDLINGSLÅN	-2304	-2387	-2387	-2387	-2387	-2387
RENTEINNTEKTER SBB	-404	-400	-400	-400	-400	-400
RENTEINNTEKTER FORDRINGER	-170	-150	-150	-150	-150	-150
RENTEINNTEKTER FINNMARK FK	-344	-400	-400	-400	-400	-400

UTBYTTE FRA SELSKAPER	-15625	-15625	-15625	-15625	-15625	-15625
Sum renteinntekter og utbytte	-26 454	-25 137	-26 382	-26 298	-26 923	-26 847

Som oversikten viser ligger kommunens rente- og utbytteinntekter stabilt rundt 26 mill.kr i året. Av dette utgjør utbytte fra Varanger kraft 15,625 mill.kr. For 2014 har kommunen pr utgangen av oktober mottatt 12,5 mill.kr i utbytte fra Varanger kraft. Hvorvidt kommunen vil få utbetalt ytterligere utbytte for 2014 er på budsjetteringstidspunkt ikke klarlagt. Rådmannen har allikevel lagt inn tilsvarende utbytte for 2015 som det er budsjettert med for 2014.

Ordningen med rentekompensasjon forvaltes av Husbanken. Kompensasjon beregnes ut fra en investeringsramme med bakgrunn i innbyggertall og gjennomførte investeringer innfor de ulike områdene. Det er budsjettert med kompensasjon i henhold til føringer fra Husbanken for 2015.

3.2.4 Konesesjonskraftsinntekter

(tall i 1000)	Regnskap 2012	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Utgifter for levering konsesjonskraft	4 792	4 430	5 145	5 200	5 200	5 200	5 200
Salg av konsesjonskraft	10 974	9 556	11 153	9 631	9 631	9 631	9 631
Nettoinntekt	6 182	5 126	6 007	4 431	4 431	4 431	4 431

Sør-Varanger kommune selger sin andel av konsesjonskraft. Konesesjonskraften er å anse som en del av kommunens frie inntekter og kan benyttes til kommunal tjenesteproduksjon. Kommunen selger konsesjonskraft fra Varanger kraft med 32,182 GWh og Tinfos AS med 1,9174 GWh til sammen 34,09 GWh.

Konesesjonskraften for 2015 ble solgt den 16.10.2014 til Axpo Nordic AS etter en anbudskonkurranse. Strømprisene er for tiden svært lave så kommunen bør si seg fornøyd med en pris på 282,44 NOK/MWh selv om dette reduserer inntekten fra 2014. I 2014 ble konsesjonskraften solgt for 327,10 NOK/MWh.

Kommunen må betale for levering av kraft og dette gjøres etter en topris modell. Sør-Varanger kommune betaler i 2014 et fast ledd til kr. 108,4 MWK og et variabelt ledd hvor markedsprisen er veiledende. Det er i beregningen av utgifter for levering lagt til grunn samme prismodell som for 2014.

Kommunen mottar også konsesjonsavgift. For 2015 og videre i planperioden er denne beregnet til 1,700 mill.kr. I 2013 mottok kommunen 1,654 i konsesjonsavgift. Pengene er øremerket næringsutvikling i kommunen, og er i sin helhet budsjettert avsatt til næringsfond.

3.2.5 Øvrige inntekter

(tall i 1000)	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Brukerbetalinger	33 431	35 544	35 104	35 104	35 104
Andre salgs- og leieinntekter	73 859	76 668	76 275	76 275	76 275
Overføringer med krav til motytelse	78 331	75 950	76 604	76 604	76 604
Andre statlige overføringer	23 995	27 434	26 851	26 475	26 399
Andre overføringer	12 112	10 490	10 490	10 490	10 490
Sum øvrige driftsinntekter	221 727	226 085	225 323	224 948	224 872

Brukerbetalingene har økt noe som følge av justering barnetall i barnehage, vedtaksendring søskenmoderasjon i SFO, økt inntekt sykehjemmene samt økninger innenfor kulturskolen ved økte betalingssetter.

Andre salgs og leieinntekter øker som følge av økt aktivitet og anløp i havna. Havnevesenets inntekter og utgifter samt avsetning til fond er justert i henhold til inntektsøkninga.

Overføringer med krav til motytelse er gått ned som følge av nedjusterte syke- og svangerskapsrefusjoner, samt redusert momskompensasjon for anskaffelser i drift.

Andre statlige overføringer og andre overføringer gjelder merinntekt flyktningemidler, justering av prosjektinntekter og andre overføringer som justeres i henhold til tildelte midler og aktivitet.

3.3 Lånegjeld – renter og avdrag

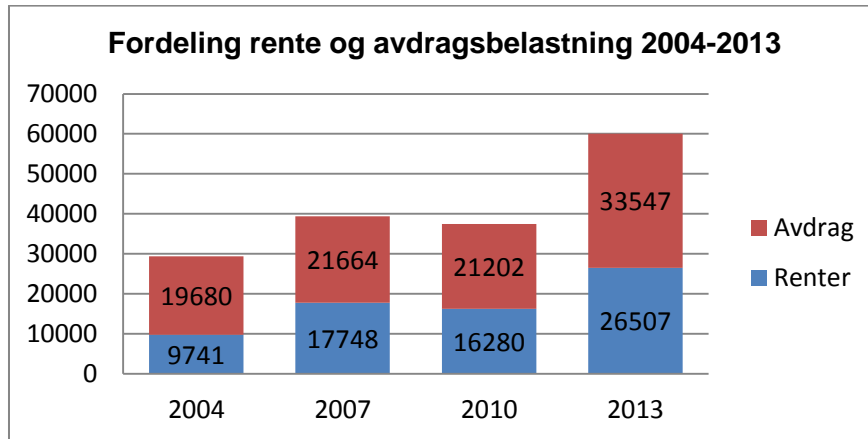
3.3.1 Rente og avdragsbelastning i planperioden

(Tall i 1000)	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Renter løpende lån	23 975	22 117	22 699	22 631	23 040	21 946
Renter videreutlån husbanken	1 790	2 100	2 689	2 549	2 408	2 272
Renter nye låneopptak	0	495	330	636	168	418
Ordinære avdrag lån	31 974	32 298	32 691	33 613	35 352	35 842
Avdrag nye låneopptak	0	660	440	848	223	557
Renter løpende lån HAVN	601	627	686	686	686	686
Avdrag lån HAVN	1573	1638	1710	1710	1710	1710
Sum utgifter	60 053	60 494	61 620	63 044	63 952	63 787

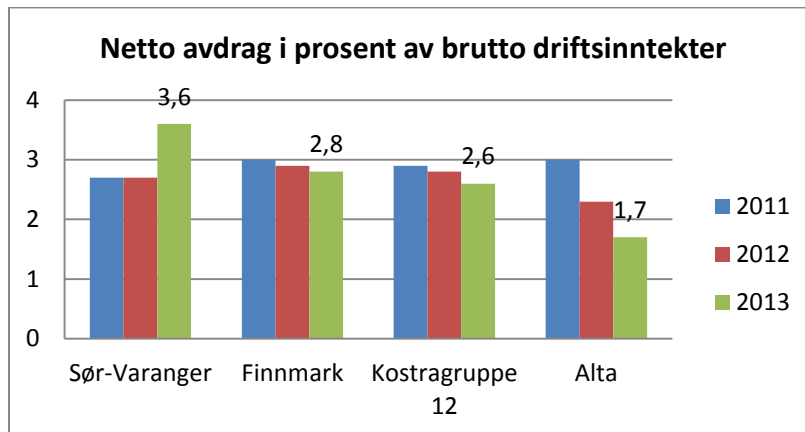

En del kommunens økonomiske utfordringer kan forklares med kommunens høye lånegjeld og der tilhørende rente- og avdragsutgifter. Rente og avdrag på lån er i kommuneregnskapet å anse som en driftsutgift og reguleres gjennom kommunens finansreglement.

Rente og avdragsutgiftene for 2015 er beregnet til 61,6 mill.kr. Dette inkluderer havnevesenets utgifter som til sammen utgjør vel 2,4 mill.kr og dekkes innenfor havnevesenets egne budsjettammer.

Som oversikten viser har rente og avdragsbelastningen økt med vel 100 % på 10 år. Inntektsveksten i de frie inntektene har i samme periode økt med vel 80 %. Dette medfører at en større andel av de frie inntektene må benyttes til å betjene lån, noe som reduserer tjenesteomfang og nivået tilsvarende.

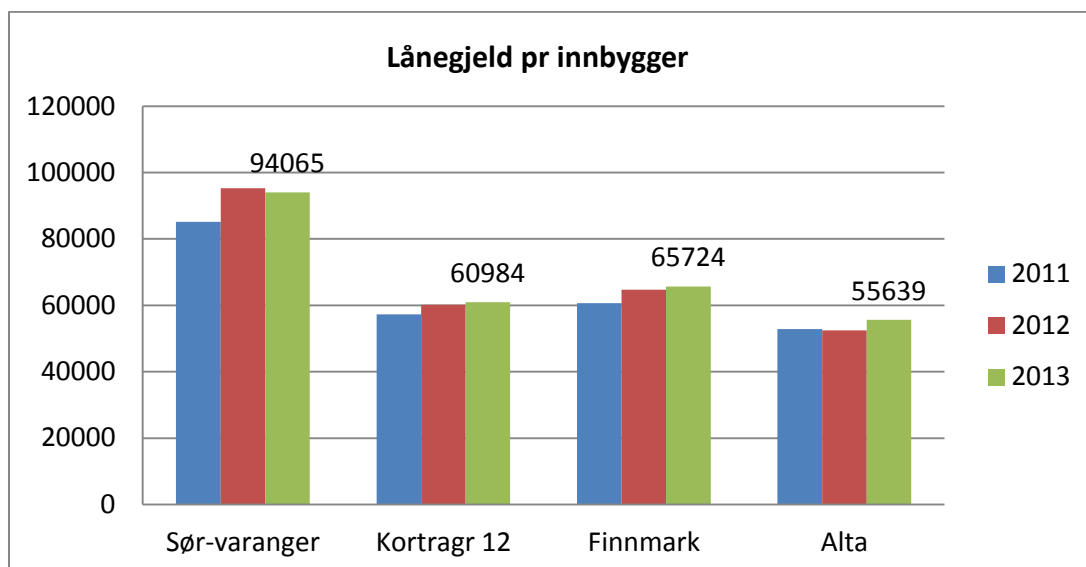
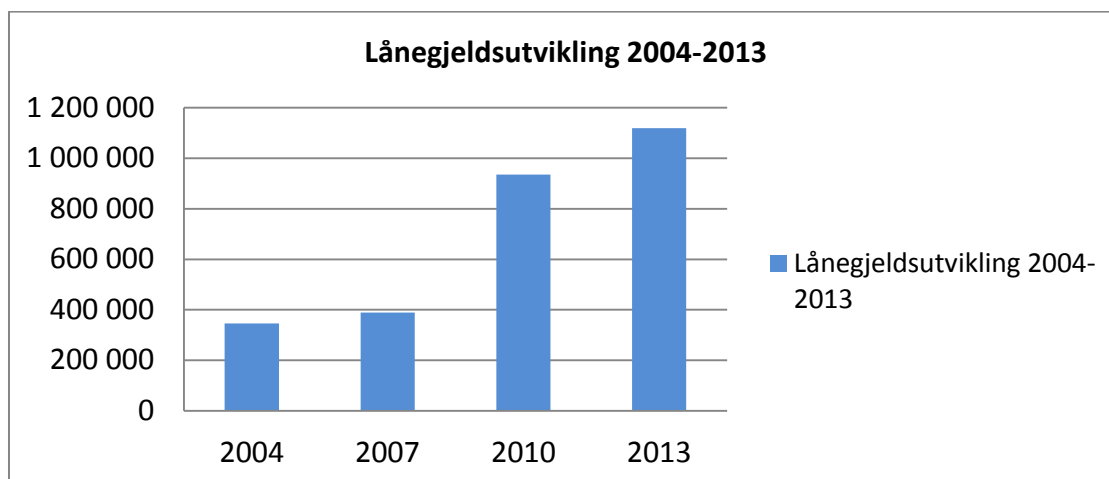
Som oversikten viser er netto avdrag i prosent av brutto driftsutgifter høy i Sør-Varanger og langt høyere enn dem vi sammenligner oss med. Mens Alta klarer å redusere sin andel øker denne andel i Sør-Varanger fra 2013. Økningen kommer som følge av låneopptak Kirkenes skole.

3.3.2 Lånegjeldsutviklingen

(tall i 1000)	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Langsiktig gjeld	979 646	1 000 145	979 676	996 115	973 940	971 165
Lån til videre utlån, startlån	112 025	97 305	113 790	107 733	101 666	95 592
Lån havnerelaterte formål	27 522	25 000	23 340	21 680	20 020	18 360
Sum	1 119 193	1 122 450	1 116 806	1 125 528	1 095 626	1 085 117

Kommunen har en samlet lånegjeld på 1 119 mill.kr ved utgangen av 2013. Det er en liten nedgang fra 2012, men likevel over dobbelt så mye som i 2009. Korrigert lånegjeld pr. innbygger er hele kr 96 000,- og lånegjelden er 113,8 % av brutto driftsutgifter. Sammenlignet med øvrige kommuner og kommunegruppe 12 har vi langt høyere lånegjeld enn disse.

3.4 Lønns- og pensjonsutgiftene

3.4.1 Lønnsutgiftene

(tall i 1000)	Budsjett 2014	Budsjett 2015
Fast lønn	386 435	395 241
Vikar	27 515	26 888
Engasjementer	5 408	7 998
Overtid	6 645	6 060
Honorarer	9 195	9 387
Godtgjørelser	1 069	1 151
Fastlønn/vikarutgifter renhold	12 921	13 093
Godtgjørelser folkevalgte	1 888	1 582
Kvalifiseringsstønad	878	700
Introduksjonsstønad	6 303	7 393
Lønnsutgift totalt	458 257	469 493

Som oversikten viser øker lønnsutgiften i kommunen fra budsjett 2014 til budsjett 2015 med 11,2 mill.kr. Det er da tatt høyde for et moderat mellomlønnsoppgjør i 2015. I lønnsversikeren er rådmannens forslag til omstillings- og effektivitetstiltak, kapittel 4, innarbeidet.

3.4.2 Pensjonsutgiftene

De kollektive pensjonsordningene i KLP og SPK sikrer de ansatte i kommunen tariffestet tjenestepensjon. Ordningene dekker alders-, uføre-, ektefelle- og barnpensjon samt AFP/tidligpensjon. Pensjonene fra pensjonsselskapene samordnes med utbetalingene fra folketrygden i de tilfeller regelverket krever det.

Pensjonsforpliktelse/-midler	2014	Estimert forpl. 2015	Endring
Pensjonsforpliktelse KLP (1.1.)	-937 431	-1 010 412	-72 981
Pensjonsmidler KLP (1.1.)	732 722	811 988	79 266
Pensjonsforpliktelse SPK (1.1.)	-217 397	-219 467	-2 070
Pensjonsmidler SPK (1.1.)	153 817	158 458	4 641
Egenkapitalinnskudd KLP	IB 2015	Innbetalt EK- innskudd	UB 2015
Egenkapitalinnskudd KLP	21 473	2 422	23 895

Pensjonskostnadene	2013	2014	2015
Pensjonskostnad KLP	42 864	46 798	47 404
Amortisert premieavvik KLP	4 838	5 303	7 839
Administrasjonskostnad KLP	2 567	3 182	3 826
Samlet kostnad KLP	50 269	55 282	59 070
Innbetalt premie KLP	50 078	67 731	72 226
Premieavvik KLP	4 647	17 751	20 996
Pensjonskostnader SPK	14 581	14 726	17 348
Amortisert premieavvik SPK	-424	-656	-954
Administrasjonskostnad SPK	328	318	328
Samlet kostnad SPK	14 485	14 388	16 721
Innbetalt premie SPK	12 266	12 639	12 358
Premieavvik SPK	-2 315	-2 087	-4 989
Innbetalt premie begge ordninger	62 345	80 369	84 585
Samlet kostnad begge ordninger	64 754	69 670	75 791
Kostnadsført/budsjettert premie	54 881	64 982	68 856
Samlet premieavvik	2 332	15 664	16 007
Ansattes andel pensjon (estimat)	6 000	6 000	6 000

Finanstilsynet har fastsatt redusert grunnlagsrente for 2015 fra 2,5 % til 2,0 %. Dette vil gi en høyere pensjonskostnad for kommunen i 2015 enn i 2014. Samtidig hadde pensjonsselskapene lagt til grunn en høyere anslått lønnsvekst i 2014 i sine prognoser noe som, sammen med nye regler for uføre- og attføringspensjon, reduserer kommunen pensjonskostnader. Totalt gir disse endringene, sammen med lønnsveksten, en høyere pensjonskostnad, men økningen er noe lavere enn forventet.

De beregnede pensjonskostnadene i Sør-Varanger kommune for 2015 er budsjettert til 68,9 mill kroner inkludert administrasjonskostnadene.

Innbetalt premie for begge ordninger er beregnet til å være 84,6 mill.kr Differansen mellom budsjettert pensjonskostnad og det innbetalte beløpet er premieavviket, som for 2015 beløper seg til om lag 16 mill.kr for begge ordningene.

Da regnskapsforskriften om amortisering ble innført var det en forventning om at premieavviket skulle svinge mellom positive og negative avvik i år med hovedoppgjør og år med mellomoppgjør. Det var forventet at premieavviket skulle jevne seg ut slik at nettoeffekten fra år til år skulle bli tilnærmet null. Det har imidlertid vist seg at også mellomoppgjørene har vært høyere enn antatt og at en ikke fikk den tilsiktede effekten. Departementet har derfor besluttet en ytterligere reduksjon av amortiseringstiden fra 10 til 7 år. Effekten av endringen vil få innvirkning på kommunens regnskap gjeldende fra premieavviket for 2014 som da får en hurtigere kostnadsføring enn premieavvikene fra tidligere år.

De ansatte trekkes 2 % av sin lønn til pensjon.

3.5 Overføringer til særbedrifter, egne foretak og medlemskap

3.5.1 Finnmark kommunerevisjon IKS og Kontrollutvalgan IKS

Kontrollutvalgan IKS har vedtatt et budsjett for 2015 på kr 160 000,- som Sør-Varanger kommunes andel. I tillegg er det satt av midler til drift av det kontrollutvalget på vel kr.60 000,-.

Finnmark kommunerevisjon IKS har i sitt budsjettforslag til representantskapet forslått budsjett og økonomiplan for 2015-2018 for selskapet. Sør-Varanger kommunes andel for 2015 utgjør kr. 1005 473,- beregnet utfra et estimert timeforbruk på 1093 timer. Det er i budsjettet lagt opp til beskjeden økning og det er lagt inn lønnsøkning på 3 % noe som anses som realistisk.

3.5.2 Varanger museum IKS og Tana og Varanger museumssiida

Tilskuddet til Varanger museum IKS er hjemlet i selskapsavtalen av 2009. I selskapsavtalen er minimumsbeløpet satt til kr.1 300 000,- samt at kommunen i tillegg skal yte tilskudd til renhold som er stipulert til kr.308 000,- til sammen kr. 1 608 000,-. Utover dette dekker kommunen driftskostnadene knyttet til Grenselandmuseet. Rådmannen har i sitt budsjettforslag forslått å redusere tilskuddet til Varanger museum med kr. 100 000,- som et omstillingstiltak slik at tilskuddet utgjør kr. 1 508 000,- for 2015 og videre i planperioden.

Tilskuddet til Tana og Varanger museumssiida er budsjettert med kr. 542 000,-. Også her har rådmannen lagt inn kr. 100 000,- i redusert tilskudd. Tilskuddet inkluderer også tilskudd til Øst-samisk museum som utgjør kr. 150 000,-.

3.5.3 NORA – krise og incestsenter IKS

Representantskapet i Nora senteret IKS har den 22.10.14 vedtatt budsjett og økonomiplan for 2015-2018.

Norasenteret IKS, Senter mot vold og seksuelle overgrep i Øst-Finnmark meddeler Sør-Varangerkommune at deres andel for drift av senteret i 2014 er kr. 2 447 000.- Dette i følge budsjettvedtak gjort i Representantskapet 22.10.14.

Se selskapsavtalen §18. **Årsbudsjettet.**

Representantskapet skal vedta selskapets budsjett for kommende år. Den enkelte deltakerkommune har overfor selskapet plikt til å yte sin del, jfr. pkt 5, av det tilskudd representantskapet har vedtatt

Selskapsavtalen er vedtatt av Sør-Varanger kommune 29.05.13. jfr. § 5. I hht. avtalen hefter Sør-Varanger kommune for 41%..

Rådmannen har forslått å redusere overføring fra kommunen til Nora senteret med kr. 200 000,-, jfr tiltak 3, slik at overføringen blir kr. 2 200 000,-.

3.5.4 Sør-Varanger menighet

Rådmannen forslår en bevilgning til Sør-Varanger menighet på kr. 4 509 000,-. Det er innarbeidet en reduksjon i overføring til menigheten med kr.500 000,-, jfr tiltak 1.

3.5.5 Interkommunal arkiv

Sør-Varanger kommune er medlem i interkommunal arkiv. Medlemskontingenten for 2015 er fastsatt til kr. 445 000,-. Kontingenten fremkommer ved et grunnbeløp for drift og depot samt vektet innbyggertilskudd.

3.5.6 Aurora kino IKS

Aurora kino IKS er et interkommunalt selskap som eies av Alta, Tromsø og Sør-Varanger kommune samt at selskapet har driftsansvaret for Narvik kino.

Selskapet eier med 8 % av Sør-Varanger kommune, 23 % av Tromsø kommune og 65 % av Tromsøkommune. Eierne hefter for selskapets forpliktelser pro rata i henhold til sin eierandel. Sør-Varanger kommunes tilskudd utgjør årlig kr. 675 000,-.

Kommunen leier kinolokalet av Coonor med en uoppsigelig husleiekontrakt tom 15.02.21. Husleien er for 2014 budsjettet til kr. 830 000,-.

3.5.7 Brenselsutsalget og Grenseprodukter

Det er i budsjett for 2015 innarbeidet tilsvarende tilskudd til Brenselsutsalget og Grenseprodukter som for 2014, kr. 1 656 000,-.

3.5.8 Kommunenes sentralforbund

Sør-Varanger kommune er medlem i Kommunenes sentralforbund, KS. Ordinær kontingent for 2015 utgjør kr. 435 000. Ou-kontingent 2015 utgjør kr. 812 000 inkludert ansattes andel kr. 282 000.

3.5.9 Tilskudd til private barnehager

Barnehageloven § 14 fastslår at kommunen skal yte tilskudd til ordinær drift av alle godkjente, ikke-kommunale barnehager i kommunen, forutsatt at barnehagen har søkt om godkjenning før barnehagesektoren er blitt rammefinansiert. I Sør-Varanger gjelder dette Bjørnehiet familiebarnehage, Prestefjellet barnehage og Villaveien Naturbarnehage.

Fra 2011 ble barnehagetilskuddet innlemmet i rammetilskuddet til kommunene. Kommunene skal nå stå for hele den offentlige finansieringen av private barnehager. Fra samme dato ble tilskuddsordningene endret. Det er fremdeles slik at private og kommunale barnehager skal ha "likeverdig behandling". Nå er det en ren stykkprisordning i kommunal regi. Satsene for stykkprisen avhenger av det gjennomsnittlige utgiftsnivået pr. barn i de kommunale barnehagene. Systemet med maksimumstilskudd og minimumstilskudd er bevart.

I tråd med regjeringens plan for opptrapping av finansieringen av ikke-kommunale barnehager er det i statsbudsjettet for 2015 foreslått å øke minimumstilskuddet til 98 prosent av det de kommunale barnehagene får.

Det er budsjettert med 6,6 mill.kr til dette formålet for 2015.

3.5.10 Bedriftshelsetjeneste

Sør-Varanger kommune har inngått avtale om leveranse av bedriftshelsetjenester for perioden 1.4.2012 til 31.3.2015 med HMS Finnmark i Vadsø. Anskaffelsen ivaretar lovpålagte forpliktelser i hht arbeidsmiljøloven med tilhørende forskrifter. Den årlige medlemskontingent er for denne avtalen kr. 566 425,- eks. mva.

5.6.11 Finnut innkjøpssirkel

Sør-Varanger kommune betaler for medlemskap i innkjøpssirkelen. Årlig medlemskontingent utgjør kr.180 000,- eks mva.

4. Omstillings- og effektiviseringstiltak

	Tiltak	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
1	Reduksjon driftstilskudd Sør-Varanger menighet	-500	-500	-500	-500
2	Reduksjon driftstilskudd museene	-200	-200	-200	-200
3	Reduksjon av driftstilskudd Nora senteret	-200	-200	-200	-200
4	Overføre Barentshallene KF til kommunen	-500	-500	-500	-500
5	Nedleggelse Skogfoss barnehage	-1 330	-1 330	-1 330	-1 330
6	Endring av skolestruktur	-2 190	-4 941	-4 941	-4 941
7	Avvikle Frisklivssentralen	-320	-320	-320	-320
8	Nedleggelse Bugøynes omsorgssenter	-2 400	-3 100	-3 100	-3 100
9	Vedtektsendring for søskenmoderasjon SFO	-350	-350	-350	-350
10	Endrede vedtekter for betaling i kulturskolen	-497	-497	-497	-497
	Sum	-8 487	-11 938	-11 938	-11 938

Tiltak 1 Reduksjon av driftstilskudd til Sør-Varanger menighet

Besparelse	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Besparte utgifter	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Reduserte inntekter	0	0	0	0
Netto besparelse	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000

(tall i 1000)	Regnskap 2012	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Overføring til Sør-Varanger menighet	4 863	5 009	4 509	4 509	4 509	4 509

Rådmannen foreslår i sitt budsjettforslag å redusere tilskuddet til Sør-Varanger menighet med kr. 500 000,- hvert år i planperioden. Rådmannen er av den oppfatning at likelydende med mororganisasjonen vil også sørselskapene blir berørt av omstilling og nedskjæring.

Menighetsrådet fikk også for 2014 redusert sitt driftstilskudd. Menighetsrådet er ikke kompensert for lønn- og prisvekst.

For 2013 gikk menighetsrådet i underskudd med kr. 141 817,- og kommunestyret har vedtatt at underskuddet skal dekkes innenfor menighetsrådets egne rammer for budsjett 2015. Rådmannen ser utfordringene menighetsrådet vil få ved dekke både underskudd for 2013 og redusert overføring fra Sør-Varanger kommune.

Rådmannen foreslår å videreføre tilskudd til opprustning og investering av kirker og kirkegårder med 2,0 mill.kr hvert år i planperioden. Tilskuddet er innarbeidet i kommunens investeringsbudsjett og finansieres ved låneopptak.

Kommunens økonomiske ansvar overfor menighetsrådet er hjemlet i Kirkeloven

§ 15. Kommunens økonomiske ansvar.

Kommunen utreder følgende utgifter etter budsjettforslag fra kirkelig fellesråd:

- a) Utgifter til bygging, drift og vedlikehold
- b) Utgifter til anlegg og drift av gravplasser
- c) utgifter til stillinger for kirketjener, klokker og organist/kantor ved hver kirke, og til daglig leder av kirkelig fellesråd
- d) driftsutgifter for fellesråd og menighetsråd, herunder utgifter til administrasjon og kontorhold
- e) utgifter til lokaler, utstyr og materiell til konfirmasjonsopplæring
- f) utgifter til kontorhold for prester

Fellesrådets budsjettforslag skal også omfatte utgifter til kirkelig undervisning, diakoni, kirkemusikk og andre kirkelige tiltak i soknene.

Utgiftsdekningen skal gi grunnlag for at det i soknene kan holdes de gudstjenester biskopen forordner, at nødvendige kirkelige tjenester kan ytes, at arbeidsforholdene for de kirkelig tilsatte er tilfredsstillende og at menighetsråd og fellesråd har tilstrekkelig administrativ hjelp.

Etter avtale med kirkelig fellesråd kan kommunal tjenesteyting tre i stedet for særskilt bevilgning til formål som nevnt i denne paragraf. Sør-Varanger kommune yter tjenester til menigheten i form av regnskap, lønn og økonomitjenester samt verksteddrift.

Representant for kirkelig fellesråd kan gis møte- og talerett i kommunale organ når disse behandler saker som direkte berører fellesrådets virksomhet.

Som lovhjemmelen tilsier har kommunen et økonomisk ansvar overfor menighetsrådet, men lovteksten tilsier ikke noe om tilskuddets størrelse. Kommunens nøkkeltallanalyse viser også at det er forskjeller mellom de økonomiske tilskuddene som kommunene yter til sine respektive menighetsråd.

Prioritering KOSTRA tall 2013	Sør-Varanger	Kostragr 12	Finnmark	Alta	Landet uten Oslo
Netto driftsutgifter til funksjon 390,393 pr. innbygger i kroner	496	629	705	380	554
Netto driftsutgifter til funksjon 390,393 i prosent av samlede netto driftsutgifter	0,8	1	1,1	0,7	1,1
Netto driftsutgifter til 392 andre religiøse formål pr. innbygger i kroner	32	33	37	22	48
Brutto investeringsutgifter til funksjon 390,393 pr. innbygger	342	125	102	0	185

Kostrafunksjonene 390 Den norske kirke, 392 Andre religiøse formål og 393 Kirkegårder, gravlunder og krematorier.

Som oversikten viser bruker Sør-Varanger kommune fortsatt mindre enn KOSTRA kommunene, men samtidig mer enn Alta. Sør-Varanger kommune bevilger mer i investeringstilskudd enn de øvrige kommunene. Når det gjelder overføring til andre religiøse formål bevilger vi omtrent som de vi sammenligner oss med.

Menigheten har følgende uttalelse angående reduksjon av driftstilskuddet:

Det har vært en grundig gjennomgang av ressursene i menigheten. Menighetens drift er på et minimum. Det vil være uforsvarlig å redusere ytterligere. For menighetsrådet vil en reduksjon i tilskudd i all hovedsak medføre at det blir umulig å utføre de lovpålagte forpliktelser menigheten har jfr. blant annet hms, gravferdsloven og kirkeloven.

Sør-Varanger menighetsråd er inne i en prosess knyttet til innføringen av festeavgift, administrasjonen og gravertjenesten jobber intenst med registrering og digitalisering. Det hentes inn festeavgift for de gravstedene som er registrert, det er et omfattende arbeid og registreringen av alle gravfelt på alle sju kirkegårdene er en prosess som vil ta flere år. For å gjennomføre dette er det avgjørende å ha personell i de stillingene som er i dag.

Tilbudet menigheten gir tilrettelegges og gjennomføres av staben med hjelp av frivillige. Det fryktes at reduksjon i tilbudet vil kunne bidra til å redusere antallet frivillige medhjelpere og dermed vil en reduksjon ha store konsekvenser.

En eventuell oppsigelsesprosess vil kreve store ressurser fra administrasjonen, og vil ikke være mulig å iverksette umiddelbart.

Investeringsprosjektene er nødvendige grep for å ivareta forvaltningsansvaret for byggene og kirkegårdene. Kirkeverge er den som iverksetter og styrer prosjekteringen. For å gjennomføre dette har administrasjonen en arbeidsfordeling som frigir kirkevergens arbeidstid slik at det er mulig å gjennomføre rehabiliteringen. Noe av det som gjenstår er utvidelser av kirkegårder som er særdeles viktig for å ha tilgjengelige plasser til å begrave de avdøde, dette er forpliktelser kommunen og menighetsrådet har i felleskap og det er regulert gjennom gravferdsloven. For øvrig er investeringsprosjektene som menighetsrådet har prioritert i 2015 er utskifting av hovedtaket på Kirkenes kirke, brannverntiltak, ny lastebil og utbedring av kirkegårdsgjerder. En reduksjon i driftstilskudd vil føre til at det ikke vil være mulig å gjennomføre de planlagte investeringsprosjektene.

Tiltak 2 Reduksjon av driftstilskudd til Varanger museum IKS og Tana og Varanger museum sida

Besparelse	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Besparte utgifter	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Reduserte inntekter	0	0	0	0
Netto besparelse	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000

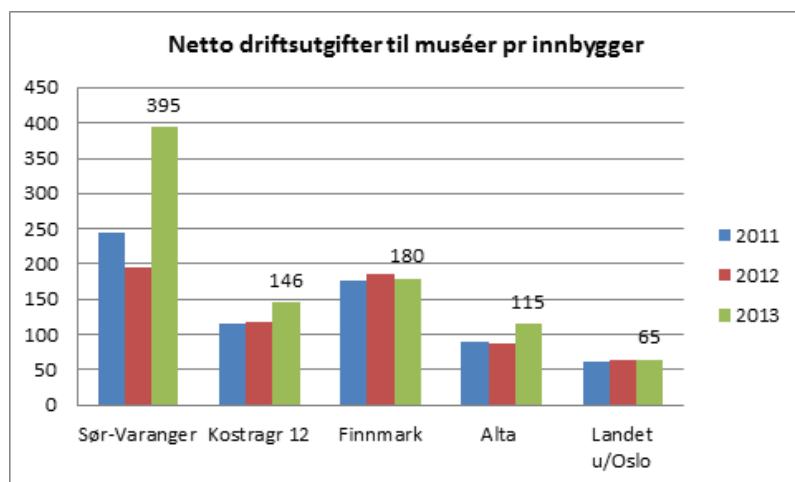

(tall i 1000)	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2016
Overføring til museene	2 228	2 026	2 050	2 050	2 050
Husleie Grenseland	1 160	632	632	632	632

Sør-Varanger, Vadsø og Vardø kommune er eiere av Varanger museum IKS og yter tilskudd til museet. Sør-Varanger kommune er også medeier er Tana og Varanger museumssida og yter tilskudd.

Tilskuddet fra Sør-Varanger kommune til Varanger museum IKS er hjemlet i selskapsavtalen av 2009. I selskapsavtalen står minimumsbeløpet kr. 1 300 000,-, i tillegg er det en avtale om renhold, som ble stipulert til kr. 308 000,-, altså til sammen skal tilskuddet utgjøre kr. 1 608 000,- pr år. Rådmannen forslår at tilskuddet reduseres med kr. 100 000,- slik at tilskuddet for 2015 og videre i planperioden utgjør kr. 1 508 000,-. Varanger museum IKS har ved flere anledninger redegjort for konsekvensene av dette ved blant annet redusert åpningstid ved både Grenselandsmuseet og distriktsmuseene.

Rådmannen foreslår at tilskuddet til Tana og Varanger museumssida vedtas med kr. 542 000,- pr år i hele planperioden. Dette er kr. 100 000,- under det budsjettet som opprinnelig ble vedtatt i forbindelse med at Savio museet ble en del av museumssidaen.

Som oversikten viser ligger vi over Kostra-gruppa, Finnmark og Alta hva angår utgifter til museer pr innbygger.

Daglig leder for Varanger museum har sendt følgende innspill i forbindelse med budsjett 2015:

Kommunen har de seneste årene kuttet i tilskuddet til Varanger museum flere ganger. Selskapsavtalen, som kommunen undertegnet i 2009, slår fast at Sør-Varanger kommunes tilskudd til museet skal utgjøre kr 1.608.000, og at beløpet skal justeres for lønns- og prisvekst. Dette er ikke blitt fulgt opp av kommunen, som i 2013 og 2014 tvert om har ytt et beløp som er mindre enn det nominelle kronebeløpet som selskapsavtalen opererer med. Tilskuddet for 2014 utgjorde 1.448.000, mens et anslag for lønns- og prisvekst burde tilsi at beløpet burde ha ligget i størrelsesorden 1,7-1,8 mil. Budsjettforslaget legger opp til fortsatte kutt i forhold til avtalen. Museets økonomi er allerede svært anstrengt, og et nytt kutt vil få

følger for aktiviteten ved Grenselandmuseet, i første omgang i form av innskrenket åpningstid og/eller vakanser.

Museet har en viktig samfunnsoppgave i lokalsamfunnet, men også regionalt og nasjonalt/internasjonalt, ved at vi bevarer, forsker på og formidler kulturarven fra fjern og nær fortid. Grenselandmuseet i Sør-Varanger er dessuten en av de viktigste og mest stabile reiselivsbedrifter i kommunen.

Staten forutsetter at 40 prosent av tilskuddet til museet skal ytes av lokale og regionale myndigheter, dvs. eierkommunene og fylkeskommunen. Slik situasjonen nå er i Varanger, bidrar staten med godt over 70 prosent av tilskuddet. Det er ingen grunn til å regne med at dette vil vedvare.

Både Finnmark fylkeskommune og Vardø kommune har nå vedtatt å indeksregulere sitt tilskudd. Vi ber Sør-Varanger kommune om å følge opp sine forpliktelser i selskapsavtalen og gjøre det samme.

Tiltak 3 Reduksjon av driftstilskudd til Norasenteret IKS

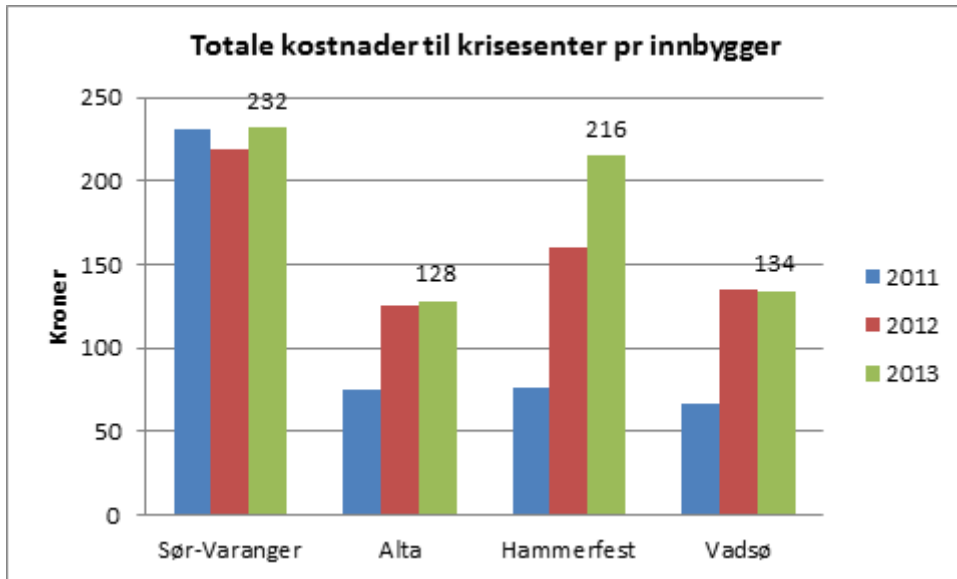
Besparelse	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Besparte utgifter	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Reduserte inntekter	0	0	0	0
Netto besparelse	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000

(tall i 1000)	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Overf. til Norasenteret	2 340	2 410	2 200	2 200	2 200	2 200

Kommunen er medeier i Norasenteret IKS. Senter er et krise- og incest senter med tilbud til både menn og kvinner. Kommunen yter tilskudd i henhold til selskapsreglene for Norasenteret IKS pkt. 18 der representantskapet vedtar budsjett for kommende år og den enkelte deltakerkommune har plikt til å yte sin del av det tilskuddet representantskapet har vedtatt.

Representantskapet i Norasenteret IKS har vedtatt at Sør-Varanger kommune skal yte kr.2 447 000,- til Norasenteret IKS for 2014. Rådmannen er av den oppfatning at likelydende med mororganisasjonen vil også særsekskapene blir berørt av omstilling og nedskjæring.

Norasenteret IKS gikk i 2013 i overskudd med vel kr.319 000,- og kr. 126 000,- i 2012.

Sør-Varanger kommune yter om lag kr. 232,- pr innbygger til Krise- og incestsenteret. Dette er noe over sammenligningskommunen i Finnmark.

Nora-senterets leder har utredet konsekvensen av reduksjon i driftstilskuddet og sier følgende:

1. 8,3 % av kommunenes midler utgjør kr 477 000,-(tilskudd 2014). Alle eierkommunene kommer til å kutte budsjettet med 8,3 % dersom vertskommunen gjør dette.
2. Det har også konsekvenser for budsjettet til SMI-delen: Overføringer der utløser ennå 80 % fra Staten, så i realiteten vil 8,3 % reduksjon utgjøre 537 000,-
3. Vi har fått en økning i KLP fra budsjettet i 2014 til 2015 på kr. 148 500.
4. Selskapsavtalen Punkt 18. Årsbudsjettet: «Representantskapet skal vedta selskapets budsjett for kommende år. Den enkelte deltakende kommune har overfor selskapet plikt til å yte sin del, jfr. pkt. 5, av det tilskudd representantskapet har vedtatt.» Det vil gi store konsekvenser for budsjett i ettertid da ingen av kommunene vil forholde seg til selskapsavtalen. I ytterste konsekvens vil kommunene ikke oppfylle kravene om en lovpålagt oppgave etter krisesenterloven.
5. Vi har ikke mange variable poster i budsjettet. De fleste poster er faste utgifter som avdrag lån og renter, forsikring, strøm, avskrivninger, bedriftshelsetjeneste, telefon, data, serviceavtaler på bygget, penger til lønnsforhandlinger, penger til lovpålagt tolketjeneste, nødmat til beboerne og vedlikehold bygg. Vi reiser også en del ut i de andre kommunene som eier oss. Dette for og møte hjelpeapparatet der for å ivareta en lovpålagt oppgave som oppfølging i reetableringsfasen til tidligere beboere. Dette krever resurser.

Tiltak 4 Avvikling av Barentshallene KF som eget foretak

	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Besparte utgifter	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Reduserte inntekter	0	0	0	0
Netto besparelse	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000

Barentshallene Sør-Varanger KF er et kommunalt foretak opprettet i oktober 2004 for drift, vedlikehold, forvaltning og utvikling av idrettsanlegg i Sør-Varanger kommune. Anlegg underlagt foretaket er Fjellhallen, Kirkenes Stadion, Barentshallen og Barentsbadet. I tillegg har foretaket en samarbeidsavtale med kommunene om administrasjon av kommunale gymsaler. Dette er flerbruksanlegg som i hovedsak har vært benyttet til idrett, undervisning, messer og vanlig publikum. Fra høsten 2013 fikk foretaket i tillegg overført ansvaret for virksomhet Park & Anlegg og kommunale ski-, tur og scooterløyper.

Barentshallene KF har et budsjett på vel 12 mill.kr i driftsinntekter årlig hvor om lag 50 % av inntektene er overføring fra Sør-Varanger kommune. Det øvrige er billettinntekter, utleie av lokale samt overføring fra Finnmark fylkeskommune for leie av Barentshallen fra Finnmark fylkeskommune.

Barentshallene KF har siden oppstarten i 2004 slitt økonomisk og har siden 2010 opparbeidet et akkumulert underskudd på hele 2,3 mill.kr. Underskuddene er fortløpende dekket av Sør-Varanger kommune slik at selskapet pr utgangen av oktober 2014 står uten akkumulert underskudd. Allikevel er kommunestyret gjort kjent med at selskapet også for 2014 vil være i en underskuddssituasjon.

Sør-Varanger kommune har ved flere anledninger forskuttert og innvilget Barentshallene KF likviditetslån slik at de kan opprettholde en forsvarlig drift og opprettholde sine lønns- og betalingsforpliktelser. Senest ble det vedtatt dekning av underskudd 2013 samt innvilget likviditetslån i kommunestyret den 27.08.14.

Kommunalt foretak er ikke en egen juridisk person, men er en del av kommunen jfr kommuneloven § 61. En konsekvens av dette er at foretaket som sådan ikke selv kan ha rettigheter eller plikter og at det er kommunen som i siste instans er part i foretakets avtaler og som hefter for de forpliktelser foretaket foretar seg. Tilsvarende må kommunen yte videre likviditetslån til dekning av de ansattes lønn.

Rådmannen ser utfordringene Barentshallene KF har hatt de siste årene, både økonomisk og i forbindelse med forsvarlig drift. Barentshallene KF har stadig fått tilført flere oppgaver, samtidig som de har vært gjenstand for budsjettkutt. Rådmannen er av den oppfatning at Barentshallene KF har oppgaver som tilhører innenfor kommunens ordinære organisasjon og at oppgavedelingen er uhensiktsmessig. Kommunen er eier av alle bygg og anlegg som Barentshallene KF har sin aktivitet i. Mye av Barentshallenes utfordringer handler om drift og vedlikehold av kommunens bygninger og anlegg noe Barentshallene er i utgangspunktet ikke dimensjonert for.

Finnmark revisjon har i løpet av høsten 2014 gjennomført en selskapskontroll i Barentshallene KF. Rapporten vil bli klar til nyåret 2015. Rapporten vil gi mer føringer for hvorvidt Barentshallene KF er riktig organisert og om selskapsformen er riktig modell for foretaket.

Rådmannen mener at en avvikling av Barentshallene KF bør vurderes og oppgavene, samt bemanning tilbakeføres til mororganisasjon. En besparelse på vel kr.500 000,- som følge av stordriftsfordel bør kunne påregnes.

Tiltak 5 Nedleggelse av Skogfoss barnehage

	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Besparte utgifter	-1 358 000	-1 358 000	-1 358 000	-1 358 000
Reduserte inntekter	28 000	28 000	28 000	28 000
Netto besparelse	- 1 330 000	- 1 330 000	- 1 330 000	- 1 330 000

Skogfoss barnehage består av en avdeling med til sammen 18 plasser. I dag er det 6 barn over 3 år i barnehagen som til sammen opptar 5 plasser. 3 av disse barna begynner på skolen høsten 2015. Det er ingen barn under 3 år som har plass i barnehagen.

Barnetallet i Skogfoss har vært synkende over år og denne tendensen har forsterket seg de siste årene. I Pasvik barnehage er det 2 avdelinger med til sammen 36 plasser. Pr dato er det 10 barn under 3 år og 15 barn over 3 år som til sammen opptar 34,6 plasser.

Fra nytt barnehageår vil 30 plasser være besatt i barnehagen. Med utgangspunkt i dagens barnetall blir det altså fra høsten 2015 ledig 6 plasser i Pasvik barnehage. Dette frigjør plasser til barna som i dag går i Skogfoss barnehage. I tillegg vil det være 3 ledige plasser i barnehagen. Pr i dag finnes ingen totaloversikt om behovet for barnehageplasser blir dekket, da det alltid er usikkerhet knyttet til flytting til Pasvik.

Pr oktober 2014 er det ansatt pedagogisk leder i Skogfoss barnehage mens det har vist seg vanskelig å rekruttere pedagogiske personale til Pasvik barnehage og det mangler 2 av 2 pedagogiske ledere i Pasvik barnehage. Dette viser sårbare fagmiljø som får konsekvenser for kvaliteten på tilbudet. Ved sammenslåing blir det ett fagmiljø, samt større lekemiljø for barna. Personalets kompetanse er det mest sentrale ved barnehagens kvalitet.

Barnehagene i Skogfoss og Pasvik samarbeider i sommermånedene hvor det kun er åpent i Pasvik barnehage.

Med bakgrunn i kommunens økonomiske situasjon men særlig med bakgrunn i det redegjorte bemanningsbehovet foreslår rådmannen at Skogfoss barnehage legges ned og at barna og personalet overflyttes til Pasvik barnehage. Rådmannen mener at dette vil gi det beste tilbudet til alle barn med plass i barnehage i Pasvik.

Dersom det på sikt skal vise seg at det blir for få plasser i Pasvik barnehage vil det bli vurdert å utvide antall plasser i eksisterende bygg i Pasvik barnehage ihht lovkrav vedrørende areal og bemanningsnorm.

Tiltak 6 Endring av skolestruktur – nedleggelse av Skogfoss, Jarfjord og Neiden skole.

	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Besparte utgifter grunnskole	-1 631 000	-3 587 000	-3 587 000	-3 587 000
Besparte utgifter SFO	-360 000	-719 000	-719 000	-719 000
Besparte utgifter FDV	-719 000	-1 349 000	-1 349 000	-1 349 000
Redusert inntekter	519 000	714 000	714 000	714 000
Netto besparelse	-2 190 000	-4 941 000	-4 941 000	-4 941 000

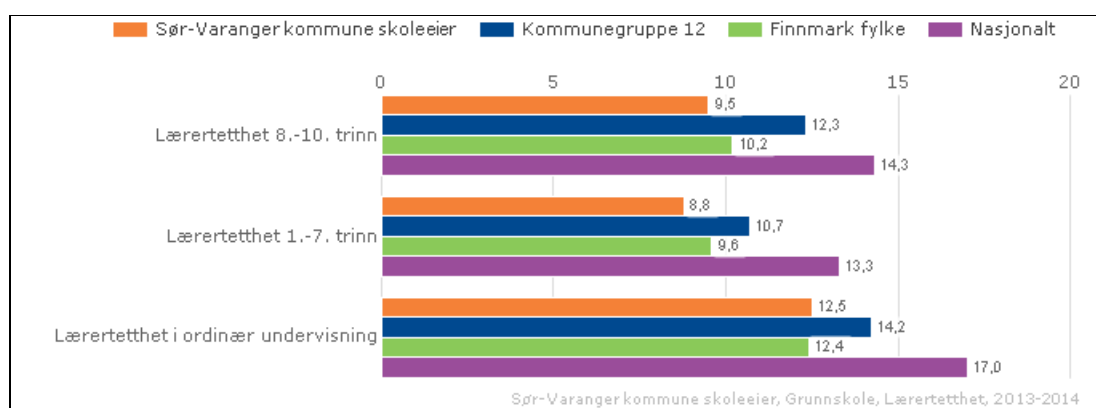
Grunnskolen i Sør-Varanger kommune består av 11 skoler fordelt over hele kommunen fra Bugøynes til Skogfoss og Jarfjord.

Totalt er det 1.185 elever i grunnskolene i Sør-Varanger. Av disse går 1.040 på de sentrumsnære skolene, mens 145 går på de øvrige skolene.

Den desentraliserte skolestrukturen gir seg utslag både i kostnader per elev i grunnskolene og det gir også en stor variasjon i lærertetthet skolene i mellom.

Lærertettheten til ordinær undervisning var 12,5 elever per lærer for skoleåret 2013/2014. For forrige skoleår var tilsvarende tall 11,7 elever per lærer. Det er store variasjoner på lærertettheten i kommunen der Skogfoss skole har en 3,6 elever per lærer mens Kirkenes barneskole har 15,6 elever per lærer. Kirkenes ungdomsskole har 18,7 elever per lærer i ordinær undervisning.

Lærertetthet beregnes med utgangspunkt i forholdet mellom elevtimer og lærertimer, og gir informasjon om størrelsen på undervisningsgruppen. Indikatoren inkluderer timer til spesialundervisning og timer til særskilt norskopplæring for språklige minoriteter.

Utviklingen i barne- og elevtallene for Sør-Varanger kommune viser en synkende tendens med færre elever i grunnskolene i Sør-Varanger i planperioden. I følge SSBs framskrivning vil denne tendensen holde seg i tiden framover.

Antall elever	2012	2013	2014	2015	Prognose	
					2016	2017
Kirkenes barneskole	250	265	283	293	287	287
Bjørnevatn skole	254	240	217	221	218	201
Sandnes skole	90	83	110	103	103	112
Pasvik skole	60	48	61	59	62	60
Hesseng Flerbrukssenter	216	194	189	185	185	185
Bugøyenes Oppvekstsenter	25	26	25	26	28	24
Neiden Oppvekstsenter	9	9	6	5	3	2
Jakobsnes Oppvekstsenter	20	24	23	21	19	18
Skogfoss skole	14	12	16	16	15	14
Jarfjord Oppvekstsenter	26	19	20	18	17	11
Kirkenes ungdomsskole	242	244	237	238	242	225
	1206	1164	1187	1185	1179	1139

Prognosen for 2016 og 2017 er basert på antall barn i barnehagene.

Rådmannen forslår å legge ned skolene i Neiden, Jarfjord og Skogfoss. Rådmannen er av den oppfatning at for å få til en forsvarlig økonomisk ressursfordeling innenfor oppvekstområde må skolestrukturen endres. Rådmannen ser også de utfordringer kommunen har med hensyn på stadig søknad og klagebehandling med hensyn på skolebytte fra distriktene. Videre ser rådmannen også utfordringer med å gi et forsvarlig skoletilbud både faglig og sosialt til de skolene som har færre enn 20 elever.

Ved å endre skolestrukturen vil kommunen oppnå flere stordriftsfordeler gjennom at de 39 elevene som går på disse skolene flyttes til skoler med ledig kapasitet.

En sentralisering av undervisningstilbudet vil også være med på å redusere antall timer til spesialundervisning. Et tall som for Sør-Varanger kommune er høyt i forhold til andre sammenlignbare kommuner og landsgjennomsnittet. En reduksjon i antall timer vil komme gjennom at undervisningen vil kunne sees i sammenheng med andre elevgrupper.

Rekruttering av kvalifisert pedagogisk personale har vist seg å være utfordrende ved spesielt en av skolene. I forlengelsen av dette blir det utfordrende for skoleeier å sikre et forsvarlig opplæringstilbud til elevene. Dette gjør seg gjeldende i økt antall ufaglærte i grunnskole, en situasjon som ikke er ønskelig eller kvalitetsmessig holdbar over tid.

Opplæringslovens § 8-1 stadfester elevens rett til å gå på den skolen som ligger nærmest. Videre sier loven at kommunen kan gi forskrifter om hvilken skole de ulike områdene søker til. Sør-Varanger kommune merker en økende pågang av søknader om skolebytte til større skoler, og større sosialt miljø for elevene. Dette gjelder spesielt for skolestartere i 1.klasse. Her praktiserer Sør-Varanger kommune nærskoleprinsippet i forhold til saksbehandling av disse søknadene. Imidlertid har kommunen opplevd at foresatte velger å flytte og bytte bosted for å få gå på en skole som ligger i sentrum.

I rapporten til Norconsult (2012) går det frem at det er flere kvalitetsdimensjoner som må ligge til grunn for endringer i skolestrukturen. Blant disse finner vi;

- *Elevprestasjoner*
- *Elevenes gjennomføringsgrad*
- *Elevenes sosiale kompetanse (mobbing, trivsel etc)*

- *Tilpasset opplæring og like muligheter*
- *Samarbeid med hjemmet og lokalsamfunnet*
(2012:35)

Blant annet viser forskning at det noe belegg for å si at det faglige utbytte øker med skolestørrelse. Imidlertid er det ikke grunnlag for å si at størrelse i seg selv skaper økt faglig utbytte, til det er det flere sammenhenger som spiller inn. Vi finner heller ikke forskningsmessig belegg for å si at skolestørrelse har noe å si for elevenes motivasjon for læring, og for mulighetene for elevmedvirkning.

Rapporten til Norconsult peker på at det ikke finnes forskningsmessig belegg for å si at skolestørrelse har betydning for læringsmiljø og elevenes sosiale kompetanse. Imidlertid er det grunn til å vektlegge at det er en sårbarhet med et lite miljø. I et større miljø har man større mulighet for å finne erstatning dersom man skulle komme i konfliktsituasjon med sitt etablerte miljø (2012). Dette betyr at på en liten skole kan det være vanskeligere å finne seg til rette både sosialt og faglig dersom man ikke kommer overens med, eller kommer i konflikt med sine medelever. I et større miljø vil det kunne være lettere for flere å finne gode sosial og faglige relasjoner.

Kommunen har stor geografisk utstrekning, noe som innebærer at skoleskys er nødvendig for å komme til nærskolen for mange elever. Det er vanskelig å si hva som er akseptabel reisetid for elevene. Tidligere anbefalinger er ikke lengre styrende for kommunene. Rapporten til Norconsult (2012) legger vekt på at man må legge til grunn lengden på skoledagen, inklusive transport til og fra skolen, som et viktig moment.

Rundskriv fra Udir 2-2012 sier dette om behandling av saker om skolenedleggelse og kretsgrenser:

Hverken opplæringsloven eller annet regelverk har innholdsmessige regler for endring av skolestruktur, det vil si regler for når det er lovlig eller ulovlig å legge ned eller opprette en skole. Avgjørelser knyttet til skolestruktur ligger i kjerneområdet av den kommunale handlefriheten. En avgjørelse må bygge på et kommunestyres økonomiske, politiske og samfunnsmessige prioriteringer.

Kommunale vedtak om endring av skolestrukturen, for eksempel om nedleggelse av en skole, er ikke enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Det er ikke et vedtak som gjelder rettigheter eller plikter for en eller flere bestemte personer. Plassering av den enkelte elev ved en skole vil derimot være et enkeltvedtak.¹

Jarfjord oppvekstsenter

Jarfjord oppvekstsenter har i dag 18 elever, 9 på barnetrinnet og 9 på ungdomstrinnet. Prognosen fremfor viser at elevtallet er synkende, og ved to av trinnene er det per i dag ikke elever.

¹ <http://www.udir.no/Regelverk/Rundskriv/2012/Udir-2-2012---Behandlingen-av-saker-om-skolenedleggelse-og-kretsgrenser/>

Ved en nedleggelse av oppvekstsenteret overføres elevene ved barnetrinnet til Kirkenes barneskole, og elevene ved ungdomstrinnet til Kirkenes ungdomsskole. En nedleggelse av Jarfjord oppvekstsenter vil gi en årlig økonomisk innsparing med 3,4 millioner

Neiden oppvekstsenter

Neiden oppvekstsenter har hatt relativ stor nedgang i elevtallet fra 9 til 5 elever. Disse elevene er fordelt på 1. – 3.trinn. Det har gjennom våren og høsten vist seg å være utfordrende å rekruttere kvalifisert undervisningspersonale til skolen. Det er utfordringer knyttet til å sørge for et forsvarlig undervisningstilbud for elevene da dårlig rekrutteringsgrunnlag gjør skolen sårbar ved fravær. Ved en nedleggelse av oppvekstsenteret overføres elevene til Hesseng flerbrukssenter. En av de negative sidene ved en nedleggelse er lang skolevei for elevene. En nedleggelse vil gi en økonomisk innsparing om lag 900.000 kr

Skogfoss oppvekstsenter

Skogfoss oppvekstsenter har et elevtall som de siste årene har svingt fra 12 til 16 elever. Ved en nedleggelse vil elevene overføres til Pasvik skole. En nedleggelse utløser en årlig innsparing på om lag 2,8 millioner.

Oppvekstsentrene har et stabilt og godt kvalifisert undervisningspersonalet. Disse vil kunne overføres til andre skoler i kommunen.

Tiltak 7 Avvikle Frisklivssentralen

(tall i 1000)	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Besparelse utgifter	-340 000	-340 000	-340 000	-340 000
Reduserte inntekter	20 000	20 000	20 000	20 000
Netto besparelse	-320 000	-320 000	-320 000	-320 000

Kommunestyret i Sør-Varanger vedtok i 2011 å opprette Frisklivssentral. I september 2012 ble det ansatt veileder i 50 % stilling og sentralen har tatt imot deltakere siden januar 2013.

Frisklivssentralen er blitt et kommunalt kompetansesenter med tilbud til personer og grupper i befolkningen som har behov for å endre helseatferd. Arbeidet i frisklivssentraler baserer seg på dokumentert effektive metoder for endring av helseatferd og følger nasjonal mål for sin kursvirkosomhet, da hovedfokus på helsefremmende tiltak. Frisklivssentralen er et individ- og grupperettet tilbud og er et helsetilbud til befolkningen.

Frisklivssentralen er en kommunal helsetjeneste i tråd med samhandlingsreformen.

Folkehelse er en lovpålagt oppgave. Det er opp til kommunen å organisere tilbud under Folkehelseparaplyen. Frisklivssentral som tiltak i seg selv er ikke en lovpålagt oppgave, men vil kunne fungere som en brobygger mellom helse og kommunens folkehelsearbeid.

Rådmannen foreslår å avvikle Frisklivssentralen fra og med 31.12.2014. Dette vil gi en årlig besparelse på kr 320 000.

Konsekvensen ved å avvikle Frisklivssentralen vil på kort sikt kunne medføre en kostnadsreduksjon, dette i form av en besparelse tilsvarende 0,5 årsverk veileder i budsjettet for 2015.

Frisklivssentralen er et folkehelseiltak som bygger på nasjonale mål og føringer. I en konsekvensvurdering, der man gjør vurderinger i lys av et folkehelseperspektiv, vil det være relevant å vurdere om nedleggelse av Frisklivssentralen gir den ønskede nettogevinst for aktuelle brukere i Sør-Varanger kommune og for kommunens økonomi. Dette må vurderes på kort sikt i 2015, og ikke minst når konsekvenser ses i et langsiktig perspektiv.

Tiltak 8 Nedleggelse av Bugøynes omsorgssenter

Samlet	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Besparelse utgifter	-2 650 000	- 3 820 000	-3 820 000	-3 820 000
Reduserte inntekter	250 000	720 000	720 000	720 000
Netto besparelse	-2 400 000	-3 100 000	-3 100 000	-3 100 000

Bugøynes omsorgssenter har 8 omsorgsboliger med heldøgns bemanning. Driften er organisert i samdrift med hjemmesykepleien som gir hjemmetjenester til befolkningen i Bugøynes og Bugøyfjord. Per i dag er det 19 tjenestemottakere i området. Flere av disse har behov for heldøgns pleie og omsorg og bor inne på omsorgssentret. Det er 9.0 årsverk og 14 stillinger knyttet til sentret. I bygda Bugøynes er omsorgssentret en betydelig arbeidsplass.

Bugøynes omsorgssenter har et areal på 653 m² og ble bygd i 2007, og senere utvidet i 2010. Bygget har 8 rom, felles stue og kjøkken samt kontorer, og den totale investeringskostnaden var på 15 mill. kroner.

Per i dag gir Bugøynes omsorgssenter tilbud om bo- og omsorgstjenester i 6 av omsorgsboligene og 2 boliger brukes til korttids- og avlastningsplasser, noe som tilsvarer 4 plasser. Disse plassene er en del av tjenestetilbudet i Sør-Varanger kommune og er ikke forbeholdt innbyggere i Bugøynes området.

Analysen av helse og omsorgstjenestene fra 2013 viste at det er forskjeller i ressursfordelingen mellom distrikt i form av antall årsverk per innbygger. Bugøynes har 31 innbyggere per årsverk, mens Pasvik har 141.8 innbyggere pr årsverk. Bergningsgrunnlaget er ikke likelydende da det gis omfattende døgnkontinuerlige tjenester i Bugøynes, men i Pasvik inngår ikke natt tjeneste.

Rådmann foreslår avvikling av Bugøynes omsorgssenter, men velger å opprettholde hjemmesykepleie og praktisk bistand. Den personellmessige innsparingen er på 4.0 årsverk, dette i tillegg til deler av øvrige driftskostnader knyttet til avdelingen Bugøynes omsorgssenter. Ved omsorgssenteret er dette forventet å gi en årlig besparelse på 3,1 mill. kroner.

Velger man å avvikle tjenestetilbudet vil bygget bli frigjort, og kan omdisponeres, eventuelt selges. Når det gjelder FDV utgifter knyttet til bygget vil de fortsatt løpe med omlag kr

150 000 selv om bygget frigjøres. En vil få besparelse på renhold, men samtidig bortfaller husleieinntekter slik at nedleggelse av Bugøynes omsorgssenter ikke vil få noen konsekvens for nettoutgifter for avdelingen FDV, før eventuell omdisponering av bygget.

Ved nedleggelse av sentret vil det ikke være døgn kontinuerlige tjenester i Bugøynes, noe som innebærer at hjemmesykepleien ikke vil kunne besøke brukere i området flere ganger i døgnet. De som da har behov for dette må da flytte til områder der det gis heldøgns omsorg. Per i dag er det utfordrende å gi et dekkende avlastningstilbud til et økende antall søker på denne tjenesten. Dette fordi dagens plasser på sykehjemmene i hovedsak benyttes for utskrivningsklare pasienter fra helseforetaket. Ved nedleggelse av omsorgssentret vil det øke utfordringene å gi avlastningstjenester til pårørende med tyngende omsorgsarbeid hjemme.

Konsekvens for personalet vil være at det medfører økt belastning på de ansatte som skal drifte hjemmesykepleien i Bugøynes, dette med at fagmiljøet blir mindre og en må være alene på jobb i et stort geografisk område.

Med mål om helårs økonomisk effekt av besparelsen på Bugøynes omsorgssenter må beboerne ved sentret overflyttes til Kirkenes, enten i omsorgsbolig eller på sykehjem. Mest sannsynlig må beboerne som flytter på sykehjem bo på dobbelt rom på Prestøyhjemmet en periode. Dette medfører at en må styrke bemanningen ved Prestøyhjemmet med 4.75 årsverk i en perioden det er dobbeltrom. En økning av brukere på Prestøyhjemmet vil kunne medføre utfordringer knyttet til måloppnåelse i forhold til overholdelse av verdighetsgarantien og videre økt belastning for personalet ved sykehjemmet.

I en eventuell periode med økning av brukere i dobbeltrom på Prestøyhjemmet, kan en konsekvens være at kommunen ikke blir i stand til å motta utskrivningsklare pasienter fra sykehuset i rett tid, dette vil kunne medføre økte kostnader.

Økt antall beboere gir også økte brukerbetalingen ved Prestøyhjemmet. Netto kostnad for Prestøyhjemmet er beregnet til om lag kr 700 000 for 6 måneder i 2015.

Samlet for kommunen er det beregnet at nedleggelse av Bugøynes omsorgssenter vil kunne gi en besparelse på 2,4 mill. kroner i 2015, deretter en årlig besparelse på 3,1 mill. kroner.

Tiltak 9 Vedtektsendring for søskenmoderasjon ved SFO

	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Besparte utgifter				
Reduserte inntekter	-350 000	-350 000	-350 000	-350 000
Netto besparelse	-350 000	-350 000	-350 000	-350 000

Kommunestyret vedtok i sak 035/14 nye vedtekter for skolefritidsordningen i Sør-Varanger kommune. Vedtektene ble gjort gjeldende fra 01.08.2014.

I vedtektenes punkt 9.3 er det innarbeidet et nytt punkt vedrørende søskenmoderasjon der det gis søskenmoderasjon også for barn som har søsken i barnehage. Tidligere har det kun

vært gitt søskenmoderasjon i de tilfeller der familier har flere barn enten i barnehage eller SFO.

Da ordningen ble innført var det vel 50 barn i SFO som hadde krav på søskenmoderasjon etter den nye ordningen. Dette gir et inntektstap for kommunale SFO i størrelsesorden kr. 350 000,- på årsbasis.

Rådmannen foreslår at vedtektene endres og at punkt 9.3 i vedtektene endres slik at søskenmoderasjon avvikles som ordning mellom SFO og barnehage men fortsatt gjelder for familier med flere barn i SFO. Vedtektsendringen blir fremmet i gebyrsaken til kommunestyret.

Tiltak 10 Endrede vedtekter for betaling i kulturskolen

	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Besparte utgifter				
Reduserte inntekter	-497 000	-497 000	-497 000	-497 000
Netto besparelse	-497 000	-497 000	-497 000	-497 000

Kulturskolen har i dag 371 elever som hver betaler kr. 1.100 per semester. Av disse får 50 elever søskenmoderasjon på 30 % av avgiften og avgiften utgjør da kr. 770 for søsken. Totalt gir dette en inntekt på kr. 783.200. I tillegg betaler 34 elever kr 100 i materialavgift og 69 elever betaler kr 200 i instrumentleie pr semester.

Sammenlignet med andre kommuner ser rådmannen at kulturskoletilbudet i Sør-Varanger kommune er rimelig og ønsker derfor å øke brukerbetalingen fra 2015. For fortsatt å differensiere gis det rabatt for elever som mottar flere tilbud, samt til søsken. I tillegg foreslår rådmannen å øke materialavgiften og instrumentleie.

	Avgift 2014 pr semester	Foreslått avgift 2015 pr semester	Foreslått avgift 2015 pr år
Kulturskoleavgift tilbud 1	1 100	1 500	3 000
Kulturskoleavgift tilbud 2	1 100	1 200	2 400
Kulturskoleavgift tilbud 3	1 100	1 200	2 400
Søsken	770	1 200	2 400
Materialkostnader	100	200	400
Instrumentleie, barn	200	400	800

En økning i kulturskoleavgiften som vist over vil gi en merinntekt til Sør-Varanger kommune på kr. 497.000 per år.

5. Budsjettoversikt på tjenestenivå 2015-2018

5.1 Administrative tjenester

Administrative tjenester består av politisk styring, administrasjon, servicekontoret, økonomiavdelingen, personalavdelingen, IT-avdelingen og plan- og utviklingsavdelingen.

(tall i 1000 kroner)	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Driftsinntekter						
Andre salgs- og leieinntekter	-10 815	-10 495	-10 294	-9 961	-9 961	-9 961
Overføringer med krav til motytelse	-9 761	-7 287	-4 774	-4 466	-4 466	-4 466
Andre statlige overføringer	-1 027	-1 080	-1 080	-1 080	-1 080	-1 080
Andre direkte og indirekte skatter	-1 655	-1 575	-1 575	-1 575	-1 575	-1 575
Sum driftsinntekter	-23 257	-20 437	-17 723	-17 082	-17 082	-17 082
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	32 347	33 092	32 636	31 915	31 810	31 810
Sosiale utgifter	4 287	4 745	4 690	4 593	4 578	4 578
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	23 973	24 879	21 728	21 121	21 111	21 111
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	9 998	2 396	5 276	5 276	5 276	5 276
Overføringer	23 409	22 458	21 343	21 293	21 293	21 293
Fordelte utgifter	-934	-910	-960	-960	-960	-960
Sum driftsutgifter	93 079	86 660	84 713	83 238	83 108	83 108
Mottatte avdrag på utlån	-270		0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-1 394	-6 948	0	0	0	0
Bruk av bundne fond	-4 554	-2 522	-2 265	-2 265	-2 265	-2 265
Overført til investeringsregnskapet	524		0	0	0	0
Avsatt til bundne fond	4 277	2 625	2 625	2 625	2 625	2 625
Netto driftsresultat	68 405	59 379	67 350	66 517	66 387	66 387

Den økonomiske oversikten for administrative tjenester viser at det er en økning på 8 mill. kroner innenfor området. Økningen skyldes flere faktorer og er omtalt spesielt under den enkelte enheten.

Avdeling	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Politisk administrasjon	3 979	3 118	3 882	4 269	4 269	4 269
Administrasjon	11 120	4 492	7 650	7 208	7 208	7 208
Servicekontoret	4 305	4 675	5 397	5 157	5 027	5 027
Økonomiavdelinga	22 793	21 205	23 104	23 104	23 104	23 104
Personalavdelinga	11 236	12 176	12 438	11 632	11 632	11 632
Plan- og Utvikling	3 142	2 032	2 032	2 299	2 299	2 299
IT-avdelinga	11 831	11 681	12 847	12 847	12 847	12 847
Totalt	68 405	59 379	67 350	66 517	66 387	66 387

Administrative tjenester	Årsverk
Rådmann	1
Kommunalsjefer	2
Politisk sekretariat	1
Servicekontor og post/arkivtjenesten	8,1
Skatteavdelingen	4
Regnskap og økonomi	8,3
IT-avdelingen	6
Personalavdelingen	7
Skolefaglig rådgiver	1
Plan- og utviklingsavdelingen	19
Totalt	57,4

5.1.1 Politisk ledelse

Enheten dekker kostnader til politisk styring og aktivitet, lønn til ordfører og varaordfører, partistøtte, tapt arbeidsfortjeneste, møtegodtgjørelse, reiseutgifter til politikere.

For budsjett 2015 er det lagt inn en økning på kr 764.000 av dette er kr. 300.000 budsjetterte kostnader knyttet til kommunevalget mens resterende er økte kostnader til godtgjørelser og reiseaktivitet.

Eldrerådet har i søknad av 20.10.14 søkt om midler til diverse arrangement blant annet eldredagen. Rådmannen forslår at eldrerådet får kr.50 000,- til disposisjon i budsjett 2015. Honorarer, kjøregodtgjørelse, kurs og reiser dekkes på ordinær måte innenfor enheten.

5.1.2 Administrasjonsavdelingen

Enheten består av tre årsverk med rådmann og to kommunalsjefer.

Rådmannen utgjør kommunens øverste administrative og strategiske ledelse og er ansvarlig for den daglige driften av kommunen. Rådmannens ansvarsområder er definert i kommuneloven.

Rådmannens viktigste oppgaver er blant annet å legge til rette for politisk styring av lokalsamfunnet, styrke og utvikle organisasjonen, og de tjenester og tilbud kommunen skal yte til sine innbyggere.

Administrasjonsavdelingens budsjett viser en økning med 3 mill. kroner som følge av at budsjetterte midler til kjøp av skoleplasser til fosterhjemsplasserte barn i andre kommuner er overført fra barnevernstjenesten til administrasjon fra og med 2015.

5.1.3 Servicekontoret

Avdelingen består av servicekontoret, arkivtjenesten, post/kopieringssentralen og formannskapssekretæren. Avdelingen omfatter til sammen 9,1 årsverk.

Det er budsjettert med 1,0 årsverk i engasjementstilling samt økte driftsutgifter knyttet til nedpakking av historisk arkiv. Dette for å imøtekomme pålegg fra Statsarkivet i Tromsø om flytting av arkivmaterialet. Samlet utgjør dette kr 500 000, fordelt med kr 370 000 i 2015 og kr 130 000 i 2016.

Det er innarbeidet økte driftsutgifter knyttet til eiertilskudd til IKA Finnmark IKS, porto og skjenkekontroller. Videre er det budsjettert med økte inntekter knyttet til gravemeldinger og refusjoner.

5.1.4 Økonomiavdelingen

Økonomiavdelingen består av skatteavdeling med 4 årsverk, regnskapsavdeling 5,3 årsverk og økonomi-/budsjettavdeling med 2 årsverk og ledes av økonomisjef. Avdelingen har ansvar for budsjett og økonomiarbeid, tertialsvis- og årsrapportering, kommune- og skatteregnskapet, saksbehandling innenfor økonomiområdet, finansforvaltning, økonomifaglig veiledning og støtte, innkjøp og internkontroll, samt eiendomsskatt.

Alle overføringer til kommunens egne foretak og IKS ligger under økonomiavdelingens budsjett.

Økonomiavdelingens inntekter er redusert som følge av bortfall av papirfakturagebyr.

Det er budsjettert med kr 6 445 000,- knyttet til Barentshallene i 2015. Dette er en økning på 1,145 mill. kr fra 2014. Styret i Barentshallene KF har vedtatt tilsvarende budsjettoverføring fra Sør-Varanger kommune til drift av Barentshallene for 2015. Rådmannen har forslått å avvikle Barentshallene KF, se tiltak 4.

5.1.5 Personalavdelingen

Personalavdelingen skal bistå enhetslederne og organisasjonen for øvrig med veiledning og rådgivning i arbeidsgiverspørsmål. Samtidig skal avdelingen være støttespiller i strategi-, plan- og utviklingsarbeid, medvirke til videreutvikling og kvalitetssikring av kommunens ansettelsessaker, koordinere og samordne personaladministrative oppgaver inkl. HMSarbeid. Avdelingen er også sekretariat i ansettelsessaker, ansvarlig for lønnsarbeid og lønnskjøring og vedlikeholder sentralt lønns- og personalarkiv. Personalavdelingen har 7 årsverk.

Personalavdelingens budsjett omhandler også lærlingeordningen, frikjøp av hovedtillitsvalgte jfr. Hovedavtalen og hovedverneombud jfr. arbeidsmiljøloven. For øvrig dekkes utgifter til personforsikringer, bedriftshelsetjeneste, OU-fond og KS-medlemskap.

Det er ingen endringer i budsjett 2015 ut over ordinær lønns- og pensjonsvekst.

5.1.6 Plan og utviklingsavdelingen

Avdelingen har i alt 17,5 stillingshjemler og har ansvar for byggesaksbehandling, kart og oppmåling, fysisk/verbal planlegging, landbruk, miljø, kommunale grunneiendommer og saksbehandling av næringsfond/primærnæringsfondssaker. Avdelingens arbeidsområde er i

stor grad relatert til utviklingen av Sør-Varanger samfunnet og har de senere år opplevd en stor pågang fra private og offentlige aktører.

I budsjettforslaget er det ikke lagt opp til økning av inntekter (gebyrer og festeavgifter) ut over generell prisstigning.

I budsjettet for 2015 er det lagt til grunn et tilsvarende aktivitetsnivå i samfunnet som i 2014, med de følger det har for byggeaktivitet og gebyrinntekter for kommunen.

5.1.7 IT-avdelingen

It-avdelingen planlegger, utvikler, drifter og vedlikeholder kommunens helhetlige virksomhet innen området IKT. Avdelingen er bemannet med 6,0 årsverk

Det er budsjettert med 1,0 mill. kroner i økte driftskostnader knyttet til kommunens helhetlige avtaleportefølje og lisensiering knyttet til teknisk IKT-drift og sentrale fellessystemer og applikasjoner og fagapplikasjoner ved enhetene. Dette er forhold som over mange år har vært under kontinuerlig utvikling, både i omfang og i innhold/kvalitet, og som gjelder hele organisasjonen.

5.2 Skolene i Sør-Varanger

5.2.1 Grunnskoleopplæring

Fra 2014 er ny beregningsmodell for ressursfordeling i grunnskolen lagt til grunn for fordeling av kostnader på den enkelte skole. Gjennom innmelding av elevtall to ganger per år tar man sikte på en mer rettferdig fordeling av midler mellom skolene.

Beregningsmodellen tar utgangspunkt i budsjettering per elev, med en fast tildeling på inntil 20 elever hvor de skolene som har færre enn 20 elever får en prosentvis avkortning i henhold til elevtall. Erfaringsmessig er det slik at det er dyrere per elev å drive en fådelt enn en fulldelt skole, men med et innslagspunkt på 20 elever tar man høyde for dette.

	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Driftsinntekter						
Andre salgs- og leieinntekter	239	125	105	100	100	100
Overføringer med krav til motytelse	12 362	11 085	9 064	8 964	8 964	8 964
Andre overføringer	256	89	4	4	4	4
Skatt på inntekt og formue			0	0	0	0
Sum driftsinntekter	12 857	11 299	9 173	9 068	9 068	9 068
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	106 170	104 213	104 708	103 030	103 030	103 030
Sosiale utgifter	11 564	12 636	15 190	14 946	14 946	14 946
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	8 069	6 049	5 895	5 861	5 861	5 861
Kjøp av tjenester som erstatter	4 461	3 298	275	275	275	275

Budsjett og økonomiplan 2015-2018

tj.produksjon						
Overføringer	1 269	50	24	24	24	24
Fordelte utgifter	-245	-300	-300	-300	-300	-300
Sum driftsutgifter	131 288	125 946	125 792	123 836	123 836	123 836
Brutto driftsresultat	-118 431	-114 647	-116 520	-114 768	-114 768	-114 768

Økonomisk oversikt skoler viser samlede inntekter og utgifter for grunnskole (funksjon 202) for regnskap 2013 og budsjett 2014. Dette inkluderer også utgifter knyttet til PP-tjenesten, felles kompetansemidler, utgifter til drift og vedlikehold av fagsystemer samt kostnader knyttet til kjøp av skoleplasser til fosterhjemsplasserte barn i andre kommuner.

For budsjett 2015-2018 viser tallene samlede inntekter og utgifter knyttet til grunnskolene og PP-tjenesten. Øvrige kostnader til grunnskole omtales under de enhetene de tilhører.

	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Kirkenes barneskole	18 317	20 019	23 492	23 922	23 922	23 922
Bjørnevatn skole	21 256	19 893	20 245	20 245	20 245	20 245
Sandnes skole	8 790	8 902	9 564	9 564	9 564	9 564
Pasvik skole	8 652	7 446	7 408	8 195	8 195	8 195
Hesseng flerbrukssenter	15 535	15 956	16 121	16 382	16 382	16 382
Bugøynes oppvekstsenter	3 268	4 090	4 022	4 022	4 022	4 022
Neiden oppvekstsenter	1 643	1 400	521	0	0	0
Jakobsnes oppvekstsenter	3 014	3 994	3 504	3 504	3 504	3 504
Skogfoss oppvekstsenter	2 439	2 326	1 618	0	0	0
Jarfjord oppvekstsenter	4 008	3 208	1 790	0	0	0
Ny-Giv	15	0	0	0	0	0
Kirkenes ungdomsskole	22 139	22 537	24 101	24 801	24 801	24 801
PP-tjenesten	7 204	6 067	4 134	4 134	4 134	4 134
	116 280	115 838	116 520	114 769	114 769	114 769

Oversikten over viser regnskap 2013, budsjett 2014 og forslag til budsjett 2015-2018 til grunnskoleopplæring knyttet til skolene i Sør-Varanger.

For å kunne imøtekomme krav til innsparing vurderer administrasjonen endringer i skolestrukturen gjennom følgende tiltak:

- Etablering av mottaksklasse for minoritetsspråklige fra høsten 2015
- Etablere samlet opplæringstilbud for ressurskrevende brukere fra høsten 2015
- Nedleggelse av Jarfjord oppvekstsenter, Neiden oppvekstsenter og Skogfoss oppvekstsenter fra høsten 2015.
- Gjennomgang av skolestrukturen for skolene i sentrum i løpet av 2015/2016.

Nedleggelse av Jarfjord oppvekstsenter, Neiden oppvekstsenter og Skogfoss oppvekstsenter fra høsten 2015 er innarbeidet i budsjettet for 2015 med en besparelse på kr. 1.122.000 i 2015 og 2.872.900 per år i 2016-2018 innenfor grunnskole.

Etter vedtak i kommunestyret jobbes det med en strategiplan som gir føringer for utviklingen av kvalitet i grunnskoleopplæringen. Gjennom fem fokusområder søker Sør-Varanger kommune å skape en god og trygg skole, hvor det er fokus på kvalitet i opplæringen for våre barn. Blant fokusområdene fra kommunestyret finner vi «Ungdomstrinn i utvikling», «Arbeid med elevenes læringsmiljø, § 9A», «Kompetanseheving». Disse vil bli nærmere utdypet under satsingsområder.

Satsingsområder

1. Elevenes læringsmiljø

Administrasjonen ser det som viktig å jobbe frem gode rutiner og kunnskaper for å sikre et godt og trygt læringsmiljø for elevene i skolen. Det vil i tiden fremover være behov for å bygge kompetanse på skolene for å møte utfordringer i forhold til mobbing av elever i grunnskolen. Sør-Varanger kommune vil gjennom sin deltakelse i Sjumilssteget² jobbe frem rutiner og handlingsplan for å kunne møte problematikken tverretattlig.

2. Mottaksklasse

Administrasjonen har vurdert å etablere mottaksklasse for minoritetsbarn som kommer til kommunen. Inneværende skoleår mottar 41 elever særskilt norskopplæring, 12 av disse følger læreplanen i grunnleggende norsk for språklige minoriteter. Da elever som har behov for denne opplæringen ankommer kommunen gjennom hele året er det utfordrende for skolene å kunne tilby en fullgod opplæring slik at elevene raskt kan integreres i skolen og samfunnet for øvrig. Erfaringene fra de siste årene viser at det er krevende og vanskelig å finne ressurser for å gjennomføre god opplæring når elevene kommer midt i skoleåret. Administrasjonen vurderer derfor å tilby denne opplæringen i egen mottaksklasse ved en til to skoler. Elevene vil da få sitt opplæringstilbud i denne klassen uavhengig av bostedsadresse og skoletilhøring for øvrig. For å sikre rammer til et slikt tilbud, må det gjøres en omfordeling av rammer mellom skolene for å kunne gi et forsvarlig tilbud i mottaksklassen.

3. Spesialundervisning – ressurskrevende brukere

Administrasjonen har vurdert igangsettelse et arbeid med å samle opplæringstilbudet for ressurskrevende brukere. Bakgrunnen for forslaget er å samle kompetanse slik at brukere i større grad kan sees i sammenheng, og dermed få et godt opplæringstilbud.

Man vurderer å opprette baser ved noen av skolene for å samle dette undervisningstilbudet. Elevene vil da få sitt opplæringstilbud i denne basen uavhengig av bostedsadresse og skoletilhøring for øvrig. For å sikre rammer til et slikt tilbud, må det gjøres en omfordeling av rammer mellom skolene for å kunne gi et forsvarlig tilbud. Dette vil på sikt være med å redusere antall timer til spesialundervisning, ett tall som i dag er langt over landsgjennomsnittet. Reduksjonen vil komme i form av at flere elever kan sees i sammenheng.

² Sjumilssteget er et felles løft for å iverksette FNs barnekonvensjon i kommunene i Norge.

Sjumilssteget handler om å konkretisere artiklene i barnekonvensjonen og gjøre kommunene i stand til å bruke disse når de planlegger og kvalitetssikrer sine tjenester til barn og unge.

<http://www.fylkesmannen.no/Finnmark/Helse-omsorg-og-sosialtjenester/Sjumilssteget/>

4. **Kompetansebygging i skolen**

Sør-Varanger kommune avsluttet våren 2014 to satsingene «Veilederkorpset» og «Vurdering for læring». Satsingene har blant annet gjennom arbeid med «Lærende nettverk - VFL» bidratt til kompetanseheving og utvikling av en felles retning i Sør-Varanger skolen. Det siste året har gitt en god start på utviklingen kommunen ser er nødvendig for å sikre felles strategi for grunnskoleopplæringen i Sør-Varanger kommune. Det vil i kommende år være nødvendig å opprettholde fokus på kvalitet og felles retning i grunnskolen. Dette må skje gjennom skolebasert kompetanseutvikling³. Våren 2016 vil Sør-Varanger ha mulighet til å delta i den nasjonale satsingen «Ungdomstrinn i utvikling».

5. **It`s learning**

Alle skolene har nå tilgang til læringsplattformen «It`s learning». Innføringen av læringsplattformen er igangsatt. Det vil imidlertid være behov for å bygge opp kompetanse hos de som skal være brukere før vi kan se en tydelig implementering i skolene. Det er behov for ressurser til skoleadministratorer ved den enkelte skole, samt systemadministrator som ivaretar den strukturelle bygningen for alle skolene. Oppgavene til systemadministrator vil blant annet være oppstart og avslutning av skoleår, vedlikehold og kursing/opplæring av brukere.

6. **Investeringer i skolene**

Flere skoler opplever at inventar og utstyr til bruk for elever og personale er gammelt og slitt. I 2014 ble det investert i stoler og bord til skolene etter innmeldt behov. Administrasjonen får tilbakemelding fra skolene om en til dels gammel PC park, samtidig som det fra nasjonalt hold stilles krav til at blant annet elevundersøkelser, nasjonale prøver og avgangsprøver skal gjennomføres elektronisk. Det stiller krav til oppgraderte PC'er på alle trinn slik at elever får opplæring for å mestre kravene som er lagt i nasjonale krav. Det er store variasjoner mellom skolene.

Det må vurderes å ha en pott som skolene kan tildeles midler til avhengig av behov.

³ Skolebasert kompetanseutvikling innebærer at skolen, med ledelsen og alle ansatte, deltar i en utviklingsprosess på egen arbeidsplass. Hensikten er å utvikle skolens samlede kunnskap, holdninger og ferdigheter når det gjelder læring, undervisning og samarbeid. Skolebasert kompetanseutvikling er et av de sentrale virkemidlene i satsingen Ungdomstrinn i utvikling.

<http://www.udir.no/Utvikling/Ungdomstrinnet/>

5.2.2 PP-tjenesten

	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Utgifter	3 887	4 191	4 258	4 258	4 258	4 258
Inntekter	-142	-124	-124	-124	-124	-124
Totalt 2350	3 745	4 067	4 134	4 134	4 134	4 134

PP- tjenesten er en avdeling i Barne- og familieenheten og er lokalisert i Postgården. Tjenesten består av avdelingsleder, 3,5 saksbehandler, 2 logopedstillinger og 1 merkantil.

PP- tjenesten sitt mandat ligger i Opplæringslovens § 5-6 og har to vesentlige hovedområder i sitt arbeid:

1. Være sakkyndig instans der loven krever det, med hensyn til barns rett til spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning.
2. Bistå skoler og barnehager i kompetanseutvikling på individ og systemnivå og være en sterk aktør i utvikling av barnehager og skoler som organisasjon.

PP- tjenesten har i 2014/ 15 mottatt statlige midler til videreutdanning av to ansatte innen organisasjonsutvikling og endringsarbeid knyttet opp mot barnehager og skoler. I tillegg jobber PP- tjenesten m.h.t tilegnelse av kompetanseheving innen utredning av spesifikke matematikkvansker/ dyskalkuli.

PP- tjenesten er en meget viktig aktør i oppfølging av Kvello modellen, både på individ og systemnivå. Fullført implementering av Kvello modellen vil etter planen være 2015. Utfordringen i gjennomføringen av modellen i fortsettelsen er knyttet til bemanningsressurser i PPT. PPT mistet en stilling i 2014, noe som utgjorde en stor forskjell.

Det er ikke innarbeidet vesentlige endringer i budsjett for 2015.

5.2.3 Skoleskyss

	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Overføringer med krav til motytelse	1 415	1 710	1 710	1 710	1 710	1 710
Sum driftsinntekter	1 415	1 710	1 710	1 710	1 710	1 710
Driftsutgifter						
Kjøp av varer og tjenester	4 022	4 390	4 390	4 390	4 390	4 390
Overføringer	321	390	390	390	390	390
Sum driftsutgifter	4 343	4 780	4 780	4 780	4 780	4 780
Brutto driftsresultat	-2 928	-3 070	-3 070	-3 070	-3 070	-3 070

Alle elever i grunnskolen som har en skolevei som er lengre enn 2 km for 1.-2. trinn og 4 km for 3.-10. trinn har rett til gratis skoleskyss. I tillegg har elever med funksjonshemming og elever som har særlig vanskelig eller farlig skolevei også krav på gratis skyss.

Skoleskyss på bakgrunn av avstand og funksjonshemming behandles av Finnmark fylkeskommune mens skoleskyss på bakgrunn av særlig vanskelig eller farlig skolevei behandles av kommunen selv.

Sør-Varanger kommune er økonomisk ansvarlig for skoleskyss tilsvarende ordinær busstakst for alle elever som mottar gratis skoleskyss. Finnmark fylkeskommune dekker kostnader ut over ordinær skysskostnad for elever som har fått innvilget skoleskyss på bakgrunn av avstand eller funksjonshemming, mens kommunen selv må dekke alle kostnader til elever som får innvilget skoleskyss på bakgrunn av særlig farlig eller vanskelig skolevei.

5.2.4 Skolefritidstilbud

Skolefritidstilbud er et frivillig omsorgs-, tilsyns- og fritidstilbud utenom den obligatoriske undervisningstiden til elever i 1.-4. trinn samt til barn med særskilte behov til og med 7. trinn.

Skolefritidstilbudet skal legge til rette for lek, kultur og fritidsaktiviteter med utgangspunkt i barnas alder, funksjonsnivå og interesser og behov hos barnet og foresatte. Alle barn i skolefritidsordningen skal gis gode utviklingsmuligheter tilpasset deres funksjonsnivå og evner.

I Sør-Varanger kommune tilbys det SFO-plass til barn ved alle barneskoler og oppvekstsentra. For oppvekstsentrene i Bugøyenes og Skogfoss gis SFO-tilbudet i sammenheng med barnehagene.

	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Driftsinntekter						
Brukerbetalinger	4 921	5 482	5 710	5 720	5 720	5 720
Andre salgs- og leieinntekter	2		0	0	0	0
Overføringer med krav til motytelse	556	430	322	322	322	322
Sum driftsinntekter	5 479	5 912	6 032	6 042	6 042	6 042
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	7 502	9 483	8 316	8 023	8 023	8 023
Sosiale utgifter	990	1 058	1 191	1 154	1 154	1 154
Kjøp av varer og tjenester	268	299	503	473	473	473
Overføringer	47		0	0	0	0
Sum driftsutgifter	8 806	10 840	10 009	9 650	9 650	9 650
Brutto driftsresultat	-3 327	-4 929	-3 978	-3 608	-3 608	-3 608

Økonomisk oversikt skolefritidstilbud viser samlet oversikt over inntekter og utgifter til skolefritidstilbudet i kommunen inklusiv Tiltak 9 om avvikling av søskenmoderasjon mellom barn i barnehage og SFO.

Fra høsten 2014 er det innført en beregningsmodell for kostnader i SFO der bemanningsrammen som ble vedtatt av kommunestyret i sak 35/14 er lagt til grunn. For SFO-tilbudet i Bugøynes og Skogfoss er det med bakgrunn i beregningsmodellen budsjettet med lønnsressurser til planlegging av aktiviteter i SFO. Disse kostnadene har tidligere vært belastet på grunnskolen og i barnehagene.

	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Lærlinger	0	773	0	0	0	0
Kirkenes barneskole	2 908	2 997	3 891	3 891	3 891	3 891
Bjørnevatn skole	1 328	1 479	945	945	945	945
Sandnes skole	960	1 140	1 619	1 619	1 619	1 619
Pasvik skole	788	879	587	590	590	590
Hesseng flerbrukssenter	1 924	2 709	2 078	2 184	2 184	2 184
Bugøynes oppvekstsenter	1	4	106	106	106	106
Neiden oppvekstsenter	245	104	157	0	0	0
Jakobsnes oppvekstsenter	261	324	315	315	315	315
Skogfoss oppvekstsenter	0	1	53	0	0	0
Jarfjord oppvekstsenter	392	432	260	0	0	0
Sum driftsutgifter SFO	8 806	10 840	10 009	9 650	9 650	9 650
Sum driftsinntekter SFO	-5 479	-5 912	-6 032	-6 042	-6 042	-6 042
Netto drift SFO	3 327	4 928	3 977	3 608	3 608	3 608

Oversikten over viser regnskap 2013, budsjett 2014 og forslag til budsjett 2015-2018 til skolefritidstilbud i Sør-Varanger. I 2014 var det budsjettet med kostnader til lærlinger i SFO, denne posten er overført til barnehagen i planperioden.

I budsjettet for 2015-2018 er det innarbeidet nedleggelse av Skogfoss, Neiden og Jarfjord oppvekstsenter med virkning fra skoleåret 2015/2016 med kr. 349.500 i 2015 og kr. 719.000 per år i planperioden.

	Antall barn 2014	Antall barn 2015	Antall full plass	Antall delt plass
Kirkenes B	109	129	107	22
Bjørnevatn	31	25	14	11
Sandnes	28	47	39	8
Pasvik	10	20	14	6
Hesseng	75	75	53	22
Bugøynes	4	4	4	0
Neiden	4	4	4	0
Jakobsnes	7	7	7	0
Skogfoss	1	1	1	0
Jarfjord	3	3	0	3
	272	315	243	72

Det gis minimum tilbud om skoleårs plass ved alle skolene i kommunen.

Skolefritidsordningen i juli måned er lokalisert til Kirkenes barneskole for elever på Bjørnevatn, Sandnes, Hesseng og Kirkenes skole. Ved oppvekstsentrene gis tilbudet i

samarbeid mellom skole og barnehage slik at det kan tilbys SFO-plass i forbindelse med ferier også ved disse skolene.

5.2.5 Kirkenes kompetansesenter

	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Driftsinntekter						
Andre salgs- og leieinntekter	1 385	1 320	2 080	2 080	2 080	2 080
Overføringer med krav til motytelse	5 516	5 096	5 050	5 040	5 040	5 040
Sum driftsinntekter	6 902	6 416	7 130	7 120	7 120	7 120
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	4 462	3 841	4 946	4 946	4 946	4 946
Sosiale utgifter	498	702	691	691	691	691
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	1 712	1 507	1 527	1 527	1 527	1 527
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	45		0	0	0	0
Overføringer	872	419	210	210	210	210
Sum driftsutgifter	7 589	6 469	7 374	7 374	7 374	7 374
Brutto driftsresultat	-688	-53	-244	-254	-254	-254

Kirkenes kompetansesenter er Sør-Varanger kommunes voksenopplæringscenter og utfører følgende lovpålagte oppgaver:

Norsk for voksne innvandrere

Antall voksne innvandrere som deltar på norskundervisning i løpet av et år har i perioden 2010 til 2014 økt fra 102 til 173 personer. De fleste har helårlig tilbud på dagtid, mens andre deltar på kortere kurs på kveldstid. Deltakere med rett og plikt til norskopplæring, har rett til individuelt tilpassa opplæring i inntil fem år, gratis. Kommunen får et statlig tilskudd for slike deltakere. Tilskuddet utbetales over 3 år.

Senteret har til en hver tid i overkant av 100 aktive deltakere på norskundervisning. Av disse har ca 85 % rett og/eller plikt til norskopplæring, mens ca 15 % er arbeidsinnvandrere fra EU/EØS land.

Grunnskole og spesialundervisning for voksne

Behovet for spesialundervisning for voksne varierer, og har de siste fem årene vært gitt til 1-3 brukere pr år, med en ressursbruk på 20-60 % lærerstilling. Høsten 2014 startet et begrensa grunnskoletilbud (en dag pr uke) for 9 deltakere som har rett til, og trenger grunnskole. Alle deltakerne er flyktninger, og 7 deltar på introduksjonsprogram. Sammenlignbare kommuner i Finnmark (Alta, Vadsø, Hammerfest) tilbyr ettårig forkurs og toårig grunnskole for voksne.

Lærerressurs

Kompetansesenteret har 5,5 lærerårsverk. Ressursen skal dekke undervisning på alle de lovpålagte områdene, samt faglig administrativt arbeid som teamleder, og IT ressurs.

Kompetansesenteret har flere ansatte med redusert undervisningsplikt grunnet sentral senioravtale. For å kunne tilby et fulltidstilbud om eksamensretta grunnskole er det i budsjett for 2015 budsjettert med 6,5 lærerårsverk.

Tilrettelegging for høyere utdanning i Øst-Finnmark

Dette er en ikke lovpålagt oppgave, som utføres i et toårig prosjekt av en koordinator i 100 % stilling. Kirkenes kompetansesenter har lang erfaring med denne type arbeid, der oppgavene blant annet er å være bindeledd mellom studenter og utdanningsinstitusjon, og pådriver for igangsetting av studier. Høsten 2014 er ca 70 studenter på 5-6 ulike studier tilknyttet kompetansesenteret. Universitetet i Tromsø - Norges arktiske universitet, bidrar økonomisk til prosjektet. Resterende prosjektmidler er søkt dekket av Fylkeskommunen. Budsjettmålet for 2015 er at arbeidet med tilrettelegging for høyere utdanning skal være selvfinansierende.

Vesentlige utgifter

Kirkenes kompetansesenter leier lokaler i sentrum av Kirkenes, og husleie utgjør ca 14 % av totale utgifter.

5.3 Kulturtilbud

Avdeling	Årsverk
Kulturskolen	6,3
Allmenn kultur	4,33
Biblioteket	5,3

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Driftsinntekter						
Brukerbetalinger	-826	-818	-1 361	-1 361	-1 361	-1 361
Andre salgs- og leieinntekter	-300	-566	-360	-360	-360	-360
Overføringer med krav til motytelse	-2 733	-1 545	-1 404	-1 404	-1 404	-1 404
Andre statlige overføringer	-13	0	0	0	0	0
Andre overføringer	-67	-23	-8	-8	-8	-8
Bruk av fond	-1 414	-35	-200	-200	-200	-200
Sum driftsinntekter	-5 353	-2 986	-3 333	-3 333	-3 333	-3 333
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	8 206	6 955	7 499	7 499	7 499	7 499
Sosiale utgifter	1 053	915	1 058	1 058	1 058	1 058
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	5 508	5 562	5 597	5 597	5 597	5 597
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	1 675	1 287	1 498	1 498	1 498	1 498
Overføringer	6 081	3 712	3 676	3 676	3 676	3 676
Fordelte utgifter	-183	0	0	0	0	0

Avsetning til fond	259	0	0	0	0	0
Sum driftsutgifter	22 599	18 431	19 328	19 328	19 328	19 328
Sum 2500,2550,2600,2700	17 247	15 445	15 995	15 995	15 995	15 995

Enhet/ avdeling	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Kulturskolen	3 836	3 420	3 753	3 753	3 753	3 753
Allmenn kultur	5 361	4 412	4 551	4 551	4 551	4 551
Biblioteket	4 666	4 956	5 059	5 059	5 059	5 059
Museet	3 385	2 658	2 632	2 632	2 632	2 632
Totalt	17 247	15 445	15 995	15 995	15 995	15 995

Tiltak om endrede vedtekter for betaling i kulturskolen er innarbeidet med en årlig merinntekt på kr 497 000.

5.3.1 Kulturskolen

Sør-Varanger kulturskole er i samme bygg som Kirkenes barneskole og Kirkenes ungdomsskole. Skolen er underlagt virksomhetslederen/rektoren ved Kirkenes barneskole. Skolen har som mål å gi et variabelt og godt kulturskole tilbud til alle elever i Sør-Varanger kommune. Skolebygget innbyr til alle typer aktiviteter fra dans til bandspilling, øvinger i grupperom og opptredener i skolens amfier.

En samlokalisering mellom kulturskolen og Kirkenes barne- og ungdomsskole gjør at både lokaler og ressurser kan utnyttes bedre. Utdragingen til kulturskolen er samspillet med grunnskolene og få til gode samarbeidsprosjekter. Skolen er fortsatt i et samarbeidsprosjekt om Joik og trommespill, et prosjekt mellom kulturskolens elever og elever fra grunnskolene. Prosjektet har fått stor oppmerksomhet også utenfor kommunens grenser. I tillegg har skolen et samarbeidsprosjekt med kulturskolene rundt Varangerfjorden. Skolen har også et stort danseprosjekt med to danseskoler i Nikel, Russland.

Skolen har 371 elever. Skolen har 6,3 årsverk med et godt kvalifisert personell.

For å kunne gi et variabelt og godt tilbud kjøper vi tjenester fra private for å kunne gi teaterundervisning og drive Kirkenes skolekorps. Kjøp av tjenester fra private koster en del men kulturskolen har et ønske om å kunne fortsette å gi et godt kulturskoletilbud til elevene i Sør-Varanger kommune.

Tiltak om endrede vedtekter for betaling i kulturskolen er innarbeidet med merinntekt på kr 497 000.

5.3.2 Kultur og fritid

Enheten kultur og fritid består av Allmenn kultur og Sør-Varanger Bibliotek. Allmenn kultur har 4,83 årsverk fordelt på 7 ansatte, mens Sør-Varanger bibliotek har 5,3 årsverk fordelt på 6 ansatte.

Allmenn kultur omfatter ungdomskultursenteret Basen, ungdomsklubben på Bugøynes, kulturtiltak for funksjonshemmede, teaterarrangement, saksbehandling og konsulenttjenester innenfor idrett og kultur.

Sør-Varanger biblioteket har til oppgave å fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet gjennom aktiv formidling og ved å stille bøker og andre medier gratis til disposisjon for alle som bor i landet. Biblioteket skal være en uavhengig møteplass og arena for offentlig samtale og debatt. Tilbud til barn og voksne skal vektlegge kvalitet, allsidighet og aktualitet.

Både bibliotek og allmenn kultur har relative høye kostnader knyttet til leie av lokaler. det er innarbeidet en liten prisjustering av disse til 2015.

Russisk bibliotekstjenesteyting til eksterne bibliotek i Finnmark opphører mest sannsynlig i 2015. Det er budsjettert med bortfall av tilskudd på kr 200 000 fra Fylkesmannen/staten til Russisk bibliotekstjeneste, samtidig budsjetterer avdelingen med bruk av tidligere avsatte fondsmidler øremerket formålet for å opprettholde tjenestetilbudet i 2015.

5.4 Barnehager

Sør-Varanger kommune har 15 barnehager, 12 kommunale og 3 private. 4 av de kommunale barnehagene er organisert under oppvekstsentra/-områder, mens resterende 8 barnehager er underlagt enhetsleder for barnehager.

Til sammen har 507 barn plass i barnehagene, 57 i private barnehager og 450 i kommunale barnehager. Det er 202 barn under 3 år og 305 barn over 3 år som har plass i barnehagene i kommunen.

	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Driftsinntekter						
Brukerbetalinger	11 769	12 671	13 162	13 162	13 162	13 162
Andre salgs- og leieinntekter	8		0	0	0	0
Overføringer med krav til motytelse	6 338	2 997	2 285	2 285	2 285	2 285
Andre statlige overføringer	160		0	0	0	0
Sum driftsinntekter	18 275	15 668	15 447	15 447	15 447	15 447
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	52 067	51 247	51 188	51 188	51 188	51 188
Sosiale utgifter	6 384	6 511	6 618	6 618	6 618	6 618
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	3 536	3 338	3 118	3 118	3 118	3 118
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	7 293	6 200	6 600	6 600	6 600	6 600
Overføringer	911	65	65	65	65	65
Fordelte utgifter	70		0	0	0	0
Sum driftsutgifter	70 261	67 361	67 589	67 589	67 589	67 589
Brutto driftsresultat	-51 986	-51 693	-52 142	-52 142	-52 142	-52 142

Budsjett og økonomiplan 2015-2018

Det er budsjettert med lønnskostnader i barnehagene i henhold til bemanningsnormen som er vedtatt av kommunestyret, samt med driftsutgifter med en fast sats på kr. 3.100 per plass. I tillegg har barnehagene i distriktene budsjetterte midler til å dekke reiseutgifter til møteaktivitet. Foreldrebetalte kostpenger til dekning av måltid i barnehagen kommer i tillegg til ordinære driftskostnader.

I budsjettet for 2015 er budsjetterte kostnader for særskilt tilrettelegging for barn med spesielle behov budsjettert på enhet for administrasjon barnehager. Dette har tidligere vært budsjettert på den enkelte barnehage.

Sør-Varanger kommune er forpliktet til å yte tilskudd til ordinær drift til alle godkjente private barnehager i kommunen. I 2015 er det budsjettert med 6,6 mill. kroner i overføring til private barnehager, dette er 0,4 mill. kroner høyere enn i 2014.

Til tross for en reduksjon i antall barn i barnehagene øker brukerbetalingen fra 2014 til 2015 som følge av at maksimalprisen er økt med kr. 100 til kr. 2.580 per måned.

	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
ADMINISTRASJON BARNEHAGER	-	7 827	9 007	9 007	9 007	9 007
KIRKENES BARNEHAGE	5 863	6 490	6 280	6 280	6 280	6 280
EINERVEIEN BARNEHAGE	6 190	5 161	5 308	5 308	5 308	5 308
BJØRNEVATN BARNEHAGE	1 855	-	-	-	-	-
HESSING BARNEHAGE	6 849	6 744	6 574	6 574	6 574	6 574
SANDNES BARNEHAGE	5 747	5 444	5 173	5 173	5 173	5 173
PRESTØYA BARNEHAGE	8 333	6 676	6 844	6 844	6 844	6 844
LISADELLHAUGEN BARNEHAGE	1 031	-	-	-	-	-
RALLAREN BARNEHAGE	6 527	6 426	6 601	6 601	6 601	6 601
PASVIK BARNEHAGE	3 119	3 206	3 383	3 383	3 383	3 383
KNAUSEN BARNEHAGE	5 766	5 485	5 349	5 349	5 349	5 349
SKYTTERHUSFJELLET BARNEHAGE	3 235	9 390	10 123	10 123	10 123	10 123
HESSING FLERBRUKSENTER	2 045	-	-	-	-	-
BUGØYNES OPPVEKSTSENTER	1 184	1 298	1 306	1 306	1 306	1 306
NEIDEN OPPVEKSTSENTER	644	-	-	-	-	-
JAKOBSNES OPPVEKSTSENTER	1 568	1 627	1 641	1 641	1 641	1 641
SKOGFOSS OPPVEKSTSENTER	1 419	1 373	-	-	-	-
Driftskostnader barnehage	61 375	67 147	67 589	67 589	67 589	67 589
Driftsinntekter barnehage	-18 063	-15 668	-15 447	-15 447	-15 447	-15 447
Netto drift barnehager	43 312	51 479	52 142	52 142	52 142	52 142

I budsjettet for 2015 er det innarbeidet en nedleggelse av Skogfoss barnehage med en besparelse på kr. 1.330.300 med virkning fra 01.01.2015.

Sør-Varanger kommune innfrir retten til barnehageplass. I tillegg har ca 30 barn utenfor retten fått tilbud om plass. Rett til barnehageplass trådte i kraft 01.01.09. Retten gjelder barn som fyller ett år senest innen utgangen av august det året det søkes om barnehageplass.

Sør-Varanger kommune har ikke ledige barnehageplasser med unntak av Skogfoss og Bugøynes barnehage. Ledige plasser tildeles fortløpende når barn slutter i løpet av barnehageåret. Dette gjelder også søkere utenfor retten til barnehageplass.

Barnehagene har gjort store strukturendringer og grep siden 2013. 6 avdelinger fordelt på 4 barnehager ble lagt ned, samtidig som vi bygde opp 6 nye avdelinger i Skytterhusfjellet barnehage.

Den faglige vurdering var å legge ned 1 og 2 avdelingers barnehager i Kirkenes sonen, og satse på 6 avdelinger barnehage ved nybygg – Skytterhusfjellet barnehage. Større barnehager gir større mulighet til å sikre stabile og kvalitetsmessige fagmiljø.

Barnehagene har en viktig rolle i samfunnet og et stort medansvar for at barn får en trygg og god oppvekst. Slik det fremkommer i Lov om barnehager og i rammeplanen er barnehagens samfunnsmandat å være både en pedagogisk virksomhet og et velferdstilbud for småbarnsforeldre.

I forbindelse med Fylkesmannens i Finnmark sin kick - off samling i Alta for å lansere Sjumilsteget for kommunene, kom følgende frem om barnehager:

"Kvalitet i barnehagen er avgjørende. Det er det eneste som teller for barna og for samfunnet. Barnehager utjevner forskjeller mellom barn, og det kom frem en sterk anbefaling om at vi satser på barnehagene."

Bemanning, kompetanse og rekruttering:

Kommunestyret har vedtatt at grunnbemanningen i barnehagene er styrer + at hver avdeling har 1 pedagogisk leder, 1 barnehagelærer og 1 barne- og ungdomsarbeider pr. 18 plasser (9 barn under 3 år – 18 barn over 3 år). I forhold til nasjonal norm er dette høg satsing (nasjonalt mål er innen 2020). Det er langt igjen før vi innfrir vedtaket, men vi er på vei. Vår vedtatte bemanningsnorm er et viktig rekrutteringstiltak – å synliggjøre kommunens satsing på kompetanse, voksentetthet og kvalitet.

For inneværende barnehageår er status: Alle styrere har godkjent utdanning, 5 midlertidige dispensasjoner fra utdanningskravet er innvilget for pedagogisk leder (av 41 totalt)

Dette viser en positiv utvikling samtidig som vi fortsatt må ha fokus på å beholde og rekruttere kvalifisert personale i barnehagene.

OPUS Kirkenes videregående skole utdanner bl.a. assistenter som nå arbeider i barnehagene til barne- og ungdomsarbeidere. Et viktig kompetanseutviklingstiltak assistentene får tilbud om på ettermiddagstid.

Følgende tall synliggjør stor interesse for barne- og ungdomsarbeiderfaget: I 2008 - 15, i 2010 - 15, i 2012 - 10, i 2013 - 25 + at det starter opp et nytt kull høsten 2014. Inneværende barnehageår har 4 barnehager lærlinger innen barne- og ungdomsarbeiderfaget.

Sykefraværsoppfølging – nærværsarbeid:

Mange barnehager har slitt med høgt sykefravær over mange år. Fraværet er en stor belastning for tjenesten vi skal yte, for ansatte som alltid er på jobb, og det er en belastning for de som står for fraværet.

Barnehagene har vært med i et prosjekt med NAV arbeidslivssenter og kommunens HMS rådgiver siden 2013. Alle ansatte har deltatt på informasjonsmøte der lov og regelverk er gjennomgått. De har vært med å kartlegge egen arbeidsplass, hvilke utfordringer de har i sin barnehage og hva som skal til for å sikre et godt arbeidsmiljø og forebygge sykefravær. Både ledelse og ansatte har fokus på nærværarbeid. Ansatte blir mer bevisst på å ta ansvar for eget bidrag og refleksjon over egen rolle i barnehagehverdagen.

Kvello – modellen:

Sør-Varanger kommune har fra 2010 innført Kvello – modellen, en tverrfaglig modell med målrettet tidlig innsats for barn i barnehager og 1.klasse.

Gjennom kompetansesatsing i Sør-Varanger kommune skal vi styrke personalets kompetanse i arbeidet med å få felles ståsted for implementering av Kvello - modellen, og omsette kompetansen i praktisk arbeid i barnehagene.

Ved å delta i dette tverrfaglige samarbeidet skal vi øke sannsynligheten for at tiltak med best mulig effekt tas i bruk, ettersom barn med særskilte behov har muligheten for å "bli sett" i større grad enn tidligere. Barnehagene er en viktig forebyggende arena i et barns liv, da svært mange barn i dag tilbringer en stor del av sin hverdag her. Barnehageansatte er viktige tilknytningspersoner for barna, og ansattes kompetanse har en avgjørende betydning for barns utvikling. Ansatte må ha kunnskap og forståelsesgrunnlag bl.a. om tilknytning, risiko- og beskyttelsesfaktorer, samspills observasjoner, ulike tilnærminger til hvordan vi kan støtte barna i deres utvikling og refleksjoner over egen praksis

Det tverrfaglige samarbeidet fungerte ikke som forventet i 2013. Dette er behandlet administrativt, og tiltak er iverksatt for å fortsette dette arbeidet. Barnehagene ser hvor viktig det er at Kvello-modellen gjennomføres etter intensjonen og er forutsigbar for alle.

Samisk språk og kultur:

Viser til Lov om barnehager § 8, 4. avsnitt, kommunens ansvar vedrørende samiske barn: "kommunen skal legge forholdene til rette for at samiske barn kan sikre og utvikle sitt språk og sin kultur".

Viser til vedtektene for Sør-Varanger kommunale barnehager § 20, Samisk barnehage/avdeling: Sandnes barnehage skal ha en avdeling som bygger på samisk språk og kultur. Det er et mål at Sandnes barnehage skal bli en tospråklig samisk/norsk barnehage, med en samisk avdeling. Det er et mål at hele personalgruppen på samisk avdeling skal være samisktalende.

Sandnes barnehage arbeider målrettet med samisk innhold, språk og kultur i hverdagen. Som grunnlag brukes samisk årshjul, for å sikre en rød tråd i det samiske innholdet i hverdagen. Møter og planleggingsdager har samisk innhold, med fokus på å lære nye ord, sanger og korte setninger på samisk. Dette gir barnehagen kunnskap og inspirasjon i det daglige arbeidet. På personalmøter innhenter barnehagen forelesere for å få mer kunnskap om historikk og bedre forståelse for viktigheten av å jobbe med samisk språk og kultur. Den årlige høst-turen går til reingjerdet, og når tiden er inne for reinsamling reiser de til det samme reingjerdet for å være med på denne begivenheten, med prosjektarbeid i forkant og etterkant, hvor de gjør seg kjent med tradisjoner og skikker i forbindelse med reinsamling.

Utfordringen er å rekruttere samisk språklig personell på den samiske avdelingen ved Sandnes barnehage. Her tilbyr kommunen lønnstillegg på kr 25 000 pr år som rekrutteringstiltak til samisk språklig personell.

For 2014 har Sandnes barnehage søkt Sametinget om tilskudd og er tildelt kr 100 000. Tilskudd for 2015 søkes Sametinget innen 01.02.15.

For å fremme samisk språk og kultur i alle barnehagene har kommunen gjennomført nybegynnerkurs i samisk i samarbeid med Seg i Tana. Det er ønske om videreføring av kurset samt oppstart av nytt nybegynnerkurs.

I samarbeid med kulturskolen gjennomføres et joikeprosjekt i Sør-Varanger. Joikeprosjektet har som mål å styrke samiske barn og unges identitet.

For barnehagene er prosjektet rettet mot styrking av samisk språk og kultur i barnehagene, hvor målgruppa er alle barn. Joikeprosjektet inkluderer alle og løfter fram det samiske som verdifullt, og som igjennom dette styrker samiske barns identitet. Prosjektet gir kompetanseheving for ansatte, mht samisk språk og kultur - hvor joik, historie og kulturforståelse er satt på agendaen. Joikeprosjektet gjør oss mer robuste i forhold til å ivareta samisk språk og kultur, både for norske og samiske barn - i en tid hvor det å rekruttere kvalifisert (samisk språklig) personell er utfordrende.

Arbeid med flerspråklige (minoritetsspråklige) barn i Sør-Varanger:

Pr 15.12.13 var det 62 minoritetsspråklige barn i barnehagene (45 barn samme dato i 2012).

Departementets definisjon på minoritetsspråklige barn i barnehage (totalt antall barn i barnehage med annet morsmål enn norsk, samisk, svensk, dansk og engelsk).

Vi har lagd en egen handlingsplan for arbeid med flerspråklige (minoritetsspråklige) barn i Sør-Varanger kommune:

Mål:

Sør-Varanger kommune er en flerkulturell kommune som vektlegger at morsmål er viktig for opplevelsen av den enkeltes barns identitet. Et godt utviklet morsmål ansees å være en grunnleggende forutsetning for den videre språkutviklingen, både knyttet til barns utvikling av skriftspråk og leseforståelse. Arbeid med flerspråklige barn i barnehagen skal derfor rettes mot at "Barnehagen må støtte at barn bruker sitt morsmål og samtidig arbeide aktivt med å fremme barnas norskspråklige kompetanse" (Rammeplan, 2011, s.35).

Utfordringer for barnehagene:

- Tiltak for å beholde og rekruttere kvalifisert personell
- Sykefraværsoppfølging / nærværarbeid
- Kompetanseutvikling for alle
- Vedlikehold av bygninger, inventar og uteområde
- Prioritere støfforebyggende tiltak, ergonomitiltak som for eksempel heve- og senke stallebord, lyd, luft og lysforhold

Skytterhusfjellet barnehage har fysiske fasiliteter, som er det fremste på markedet. Lyd, luft og lysforhold i bygget er ivaretatt på en måte som sikrer kvalitet til tilbudet til barna – og et arbeidsmiljø av klasse. Barnehagen er gjennom året flittig besøkt av aktører som ønsker å bli kjent med hvordan ivaretagelse av byggetekniske forhold fremmer kvalitet i tilbudet. (Besøk av delegasjoner fra bl.a Petsjenga kommune, Karasjok kommune, Vadsø Kommune, KLP). Inneværende år er Skytterhusfjellet barnehage en av barnehagene som har lavest sykefravær.

Tiltak for å imøtekomme et økende antall flerspråklige (minoritetsspråklige) barn i barnehager. Barnehagen må støtte at barn bruker sitt morsmål og samtidig arbeide aktivt med å fremme barnas norskspråklige kompetanse.

5.5 Barneverntjenesten

Avdeling	Årsverk	Merknad
Barneverntjenesten	10,5	Inkludert 3,5 stillinger finansiert med øremerket tilskudd, hvorav 2,0 er engasjement.

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Driftsinntekter						
Refusjoner	-1 156	-1 070	-795	-795	-795	-795
Andre statlige overføringer	-1 436	-2 142	-2 810	-2 310	-2 310	-2 310
Bruk av fond	-65	0	0	0	0	0
Sum driftsinntekter	-2 657	-3 212	-3 605	-3 105	-3 105	-3 105
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	10 865	11 519	11 988	11 988	11 988	11 988
Sosiale utgifter	665	625	663	663	663	663
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	2 109	1 948	2 276	2 276	2 276	2 276
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	8 074	6 670	4 893	4 893	4 893	4 893
Overføringer	1 830	1 520	1 445	1 445	1 445	1 445
Avsetning til fond	448	350	0	0	0	0
Sum driftsutgifter	23 991	22 631	21 265	21 265	21 265	21 265
Sum Barneverntjenesten	21 334	19 419	17 660	18 160	18 160	18 160

Barneverntjenesten er organisert som egen avdeling innen Barne- og Familieenheten og er samlokalisert med PP-tjenesten i Postgårdens 1. etasje.

Tjenesten har til sammen 11 ansatte, fordelt på 7 saksbehandler stillinger, 1,5 stillinger som familieveiledere, en merkantil- og en lederstilling. Alle stillingene er besatt av faglig

kompetent personale. 3,5 av disse stillingene er finansiert med statlig øremerkede midler via Fylkesmannen, en satsing på kommunalt barnevern som synes å bli videreført også i 2015.

Barneverntjenesten skal ivareta kommunens forpliktelser etter Barnevernloven, i alle ledd av loven; fra henvendelser/bekymringsmeldinger, via undersøkelser til iverksetting og oppfølging av hensiktsmessige tiltak i den enkelte sak.

Tjenesten har de siste årene hatt et ganske jevnt antall barn på tiltak, totalt sett. Endring de siste ca. tre årene er imidlertid at langt flere barn er under offentlig omsorg en i tidligere år. Tjenesten har hjelpetiltak inne i til sammen 46 saker (tiltak i hjemmet eller frivillig plassering i fosterhjem) og 30 barn under omsorg. Det er den sterke økningen av barn under omsorg som er årsaken til økte utgifter i funksjonen 252 i barneverntjenestens regnskap og budsjett. Økningen skyldes økte kostnader knyttet til fosterhjem og kjøp av statlige barneverntiltak. Det knyttes for øvrig alltid en viss usikkerhet til tjenestens forslag til budsjett for kommende år, begrunnet i at antall saker og sakers kompleksitet kan endre seg fra budsjettet blir utarbeidet til det iverksettes.

Barneverntjenesten er en viktig aktør i oppfølging av Kvello-modellen i kommunens skoler og barnehager. Tjenesten er forpliktet til prioritering av personellressurser for avtalt oppfølging, noe som erfaringsmessig slår uheldig ut ifht tjenestens øvrige lovpålagte oppgaver. Tjenesten ser fram til en eventuell fullstendig gjennomgang og evaluering av Kvello-modellen.

Barneverntjenestens nettobudsjettramme fremkommer med en reduksjon på 1,76 mill. kroner. Dette skyldes en utgift på 3,0 mill. kroner knyttet til undervisning av fosterhjemsplasserte barn i andre kommuner som er overført til administrasjonsavdelingen. Når en tar hensyn til dette er barneverntjenesten nettobudsjett oppjustert med 1,24 mill. kroner.

Det er innarbeidet økte utgifter til kjøp av statlige barneverntiltak på i overkant av 1,4 mill. kroner. I tillegg er det budsjettert med i underkant av kr 100 000 til avtale om interkommunalt samarbeid. Samtidig er øremerket tilskudd fra Imdi budsjettert med 0,5 mill. kroner i 2015.

Regjeringen tar sikte på å videreføre det øremerkede tilskuddet til stilinger i kommunalt barnevern i 2015. Midlene disponeres av Fylkesmannen som videreformidler disse etter søknad og behov til kommunene. Sør-Varanger kommune har mottatt finansiering til 3,5 årsverk i 2014 som rådmannen har videreført innarbeidet i økonomiplanperioden.

Barnevernet i Norge er i endring. Ny lovgiving og ny organisering gir større ansvar og nye utfordringer for kommunene. Det er varslet utfasing av statlige oppgaver noe som vil kreve sammenfallende og koordinert innfasing for kommunene. Rådmannen ser utfordringene dette vil medføre for kommunesektoren både med hensyn på økonomi, bemanning og kompetanse i barnevernet.

5.6 Kommunehelsetjenesten

Kommunehelsetjenestene omfatter avdelingene Frivilligsentralen, Felles administrasjon helsetjenestene, Helsestasjon, Fysioterapitjenesten, Ergoterapitjenesten, Psykisk Helsetjeneste og Diagnose/behandling og legevakt.

Budsjett og økonomiplan 2015-2018

Avdeling	Årsverk	Merknad
Frivillig Sentralen	1,0	
Felles administrasjon	2,0	
Helsestasjon	7,0	+ prosjektstilling styrking av skolehelsetjenesten i videregående skole
Fysioterapitjenesten	4,0	Inkludert 1 turnus fysioterapeut
Ergoterapitjenesten	2,5	
Psykisk helsetjeneste	16,0	
Diagnose/behandling	4,6	2 turnusleger + 2,6 årsverk fordelt på fastlegene til kommunale oppg.

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Driftsinntekter						
Brukerbetalinger	-335	-320	-330	-330	-330	-330
Andre salgs- og leieinntekter	-450	-381	-381	-381	-381	-381
Refusjoner	-8 963	-7 239	-7 053	-7 053	-7 053	-7 053
Andre statlige overføringer	-310	-310	-310	-310	-310	-310
Andre overføringer	-30	0	0	0	0	0
Finansinntekter	-19	0	0	0	0	0
Bruk av fond	-85	-100	-600	-600	-600	-600
Sum driftsinntekter	-10 192	-8 350	-8 674	-8 674	-8 674	-8 674
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	26 478	25 168	26 753	26 753	26 753	26 753
Sosiale utgifter	2 109	2 519	2 642	2 642	2 642	2 642
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	1 906	1 855	1 910	1 910	1 910	1 910
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	8 197	9 464	9 783	9 783	9 783	9 783
Overføringer	261	354	414	414	414	414
Fordelte utgifter	-273	-263	-267	-267	-267	-267
Avsetning til fond	556	416	0	0	0	0
Sum driftsutgifter	39 234	39 513	41 235	41 235	41 235	41 235
Sum 3001,3200:3299	29 042	31 163	32 561	32 561	32 561	32 561

Virksomhet/ avdeling	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Frivillig Sentralen	206	300	310	310	310	310
Felles administrasjon helsetjenestene	589	618	1 510	1 510	1 510	1 510
Helsestasjon	3 068	4 103	3 781	3 781	3 781	3 781
Fysioterapitjenesten	3 486	3 719	3 914	3 914	3 914	3 914
Ergoterapitjenesten	1 339	1 345	1 338	1 338	1 338	1 338
Psykisk helsetjeneste	9 920	9 887	9 920	9 920	9 920	9 920
Diagnose/behandling	10 434	11 191	11 788	11 788	11 788	11 788
Totalt	29 042	31 163	32 561	32 561	32 561	32 561

Kommunehelsetjenestene er budsjettert med en samlet nettoøkning på 1,4 mill. kroner. Økningen knyttes i stor grad til lønns- og prisvekst. Endringene i budsjettet er kommentert avdelingsvis nedenfor.

Tiltak om avvikling av Frisklivssentralen er innarbeidet med en besparelse på kr 320 000.

5.6.1 Frivillig Sentralen

Frivillig sentralen er en møteplass, koordinator og kontaktpunkt for andre frivillige. Sentralen samarbeider med andre lag og foreninger og kommunale virksomheter. Sentralene driver blant annet aktiviteter som eldrekafé, språkhjelp, «vaktmestertjeneste», transport, internasjonalt arbeid, utstyrssentral og diverse arrangement. Kommunen mottar statsstøtte til del-finansiering av driftsutgiftene ved Frivillig sentralen.

5.6.2 Felles administrasjon helsesenteret

Herunder budsjetteres fellesutgifter for de kommunale tjenestene ved helsesenteret.

Lønnsutgifter til enhetsleder for barne- og familieenheten som tidligere har vært budsjettert på flere avdelinger nå budsjetteres på fellesadministrasjon helsetjenestene. Det er overført 0,5 årsverk fra helse og sosial administrasjon, resterende er overført fra helsestasjon, fysioterapitjenesten og ergoterapitjenesten. I tillegg er kr 150 000 knyttet til Partnerskap for folkehelsen overført fra helsestasjon.

5.6.3 Helsestasjon

Helsestasjons- og skolehelsetjeneste er et lovpålagt lavterskeltilbud til alle barn, unge og deres foresatte. Tilbudet omfatter svangerskapsomsorgen, helsestasjon 0-5 år, skolehelsetjenesten 6-20 år og helsestasjon for ungdom.

Tjenesten har en sentral rolle i kommunens folkehelsearbeid og arbeider helsefremmede og forebyggende, både med psykisk og fysisk helse og sosiale forhold. Arbeidet innebærer veiledning, helseundersøkelser, vaksinerings oppfølging og henvisning videre ved behov.

Kommunen er i 2014 innvilget øremerket tilskudd til styrking av skolehelsetjenesten i den videregående skole. Prosjektet er i oppstartsfasen og ubrukte midler i 2014 vil bli satt av på fond. Det er i 2015 budsjettert med bruk av bundet fond knyttet til prosjekt. Prosjektet er budsjettert i balanse.

Utgifter til Partnerskap for folkehelse og lønnsutgifter til enhetsleder er overført til avdeling felles administrasjon helsesenteret, noe som forklarer redusert budsjetttramme på Helsestasjon.

Det er innarbeidet tiltak om avvikling av Frisklivssentralen.

5.6.4 Fysioterapitjenesten

Fysioterapitjenesten skal bidra til å sikre innbyggerne et forsvarlig fysioterapitilbud. Fysioterapitjenesten gir tilbud om fysioterapi innen helsestasjon, skolehelsetjenesten, hjemmebehandling, sykehjem og oppfølging i distriktene. Prioriterte oppgaver er rehabilitering og habilitering. Videre utføres individuell fysikalsk behandling for barn 0-18 år, forebyggende helsearbeid, herunder Kvello-modellen, samt ivaretagelse av særskilte tilfeller hvor ordinær fysikalskbehandling på institutt enten ikke er mulig eller ikke er hensiktsmessig.

Tjenesten har 4,0 årsverk inkludert en turnusstilling. Kommunen mottar fastlønnstilskudd for disse stillingene. Kommunen har i tillegg driftsavtaler med 6 privatpraktiserende fysioterapeuter.

Det er budsjettetert med økte utgifter til tilskudd til driftsavtaler privatpraktiserende fysioterapeuter. I tillegg er det innarbeidet overføring til HELFO knyttet til stønad til kommunens innbyggere for fysioterapitjenester mottatt i annet EØS-land.

5.6.5 Ergoterapitjenesten

Ergoterapitjenesten skal hjelpe mennesker i alle aldre å fungere optimalt i hverdagen når de har problemer med å utføre daglige gjøremål på grunn av sykdom, skade eller annen funksjonsnedsettelse. Ergoterapitjenesten tilrettelegger for aktivitet og deltagelse i brukers hjem, fritid, skole/barnehage og på institusjoner. Sentrale oppgaver er hjelpemiddelformidling og boligveiledning/tilrettelegging for å kunne bo lengst mulig hjemme, delta i samfunnet og være mest mulig selvstendig i eget liv. Tjenesten har 2,5 årsverk.

5.6.6 Psykisk helsetjeneste

Psykisk helsetjeneste er organisert som en avdeling i barne- og familieenheten sammen med sosialtjenesten. Tjenesten har 16 årsverk, fordelt på omsorgsboligen/miljøarbeidertjeneste med 9,5 årsverk, Møteplassen 1 årsverk, hjemmekonsulent 1 årsverk og helsesenteret med leder 4,5 årsverk.

Psykisk helsetjeneste skal bidra til forebygging av psykiske lidelser gjennom tiltak for småbarnsforeldre og deres barn, gruppetilbud i forhold til angst og depresjon, informasjon og undervisning. Gi god hjelp til mennesker med psykiske lidelser.

Ved tilbud om støttesamtaler, koordinering av hjelpetiltak, aktiviteter og opplæring, hjemmebesøk, oppfølging og miljøarbeid.

5.6.7 Diagnose/behandling

I legetjenesten er det nå 10 fastlegehjemler, samt 2 turnuslegestillinger (kommunalt ansatt). I tillegg ble det opprettet en 11. hjemmel våren 2014. Dette for å bøte på bemanningen på dagtid samt behov for å dele legevaktene på flere leger. Det er ikke lenger nødvendig å søke Fylkesmannen og Nasjonalt råd for å opprette nye kommunale hjemler etter at Nasjonalt råd ble nedlagt. I vår kommune er slik opprettelse nå delegert til Rådmannen. Lokalene til Kirkenes legesenter er blitt trange og tillater ikke en ny fast lege i denne hjemmelen foreløpig, men straks kontorsituasjonen er løst vil denne hjemmelen lyses ut på ordinært vis. På grunn av økte kommunale oppgaver i forbindelse med samhandlingsreformen, samt at 10 leger er i full drift, har Kirkenes legesenter fått behov for utvidelse av lokalene. Det er meget trange forhold å arbeide under i dag. Samarbeidsutvalget har hatt 2 møter i løpet av 2014 og det er her fattet vedtak om å gi legesenteret større lokaler til disposisjon, men dette er foreløpig på planleggingsstadiet.

Kommuneoverlegen er fortsatt sterkt involvert i planlegging av innfasing av samhandlingsreformen; det er KAD-senger som skal etableres nå (kommunale akutte døgnplasser). Disse sengene skal etableres innen 01.01.2016, men søknad må sendes departementet innen 01.03.2015. Hvilke budsjettmessige konsekvenser dette vil få for helsetjenesten og for kommunen i 2015 er usikkert, men det er sikkert at opprettelse av KAD-senger i Sør-Varanger kommune, trolig 1 seng, vil kreve økt legebemanning i eldreomsorgen og muligens vil dette også medføre endringer når det gjelder legevakt. Det kommer i tillegg sannsynligvis ny legevaktforskrift som setter krav til økt bemanning også her. Denne vil trolig ikke tre i kraft i løpet av 2015.

Innføring av nasjonalt nødnett skulle skje i Finnmark høsten 2014, men dette ser ut til å bli utsatt til 2015. Dette vil få betydelige budsjettmessige konsekvenser, men avtalen med Finnmarkssykehuset er ikke ferdigforhandlet i skrivende stund, så kostnadene er foreløpig ikke beregnet. Rådmannen håndterer dette. I tillegg til dette skal legevaktavtalen med Finnmarkssykehuset reforhandles. Dette vil også kunne få budsjettmessige konsekvenser, men vi vet ikke når. Sonderinger starter senhøstes 14.

Et område vi ser fortsatt må prioriteres er smittevern. På grunn av økt reisevirksomhet øker også risiko for infeksjonssykdommer, og det er viktig at kompetansen på dette området økes og prioriteres. I tillegg har kommunen, både pleie- og omsorg og kommuneoverlegen, brukt en del ressurser på infeksjoner i institusjon (MRSA). Infeksjoner i andre land og verdensdeler er også et tema for tiden og beredskapen når det gjelder også dette må være høy, ikke minst på grunn av at Sør-Varanger både har flyplass, havn og grensestasjon til andre land. Dette er forhold som vil bety økning, evt. omrokkering av kommunale oppgaver for en eller flere av fastlegene i tillegg til at kompetanseøkning er nødvendig. Om dette er mulig innenfor budsjetttrammene i 2015 er usikkert fordi vi fortsatt ikke vet hva som kreves fra nasjonale myndigheter.

De individuelle avtalene med legene er under reforhandling. Dette arbeidet starter ultimo oktober 14. Dette kan få budsjettmessige konsekvenser.

År 2015 er det altså store budsjettmessige usikkerheter på grunn av betydelig økte nasjonale, og delvis også kommunale, krav.

Det er budsjettetert med lønnsjusteringer, praksiskompensasjon og basistilskudd i henhold til reviderte sentrale avtaler. Det er innarbeidet økninger i driftsbudsjettet knyttet til prisjustering av avtaler, bankterminal på legevakten, kjøreutgifter i forbindelse med legevakt samt medisinske forbruksvarer. Samtidig er inntektene er oppjustert med refusjon fra staten samt økte egenbetalinger.

5.7 Sosialtjenestene

Sosialtjenesten i KOSTRA-sammenheng omfatter funksjon 242 råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid, 243 Tilbud til personer med rusproblemer og 281 økonomisk sosialhjelp. Hovedtyngden av disse tjenestene ytes fra NAV-økonomisk sosialhjelp, Sosialtjenesten og Flyktingtjenesten.

Avdeling	Årsverk	Merknad
Flyktingtjenesten	8,0	Inkludert 2,0 prosjektstillinger
NAV økonomisk sosialhjelp	6,0	Ekskl. leder ansatt i staten hvor kommunen refunderer lønn til 0,5 årsverk.
Sosialtjenesten	6,0	

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Driftsinntekter						
Brukerbetalinger	-16	-25	-25	-25	-25	-25
Andre salgs- og leieinntekter	-491	0	-285	-230	-230	-230
Overføringer med krav til motytelse	-3 954	-1 427	-1 078	-1 070	-1 070	-1 070
Andre statlige overføringer	-25 095	-16 588	-19 814	-19 814	-19 814	-19 814
Andre overføringer	-60	0	0	0	0	0
Bruk av fond	-156	0	0	0	0	0
Finansinntekter	-299	-150	-150	-150	-150	-150
Sum driftsinntekter	-30 069	-18 190	-21 352	-21 289	-21 289	-21 289
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	13 389	15 719	17 040	17 440	17 440	17 440
Sosiale utgifter	939	1 067	1 206	1 260	1 260	1 260
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	5 133	4 091	5 059	5 033	5 033	5 033
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	188	300	100	100	100	100
Overføringer	8 673	8 795	9 760	9 720	9 720	9 720
Fordelte utgifter	4 398	354	267	267	267	267
Avsetning til fond	6 319	0	0	0	0	0
Finansutgifter	250	317	317	317	317	317
Sum driftsutgifter	39 290	30 642	33 748	34 136	34 136	34 136
Sum 3100,3300,3301	9 221	12 452	12 396	12 847	12 847	12 847

Virksomhet/ avdeling	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Flyktingtjenesten	-2 876	-1 346	-1 346	-1 346	-1 346	-1 346
NAV økonomisk sosialhjelp	9 466	10 333	10 177	10 177	10 177	10 177
Sosialtjenesten	2 631	3 415	3 565	4 016	4 016	4 016
Totalt	9 221	12 402	12 396	12 847	12 847	12 847

5.7.1 Flyktingtjenesten

Flyktingtjenesten er organisert som avdeling i personal- og organisasjonsavdelingen. Formålet i tjenesten er å arbeide for likestilling som innebærer å bedre flyktingers mestring av hverdagslivet og styrke deres muligheter for kvalifisering til utdanning og arbeidsliv.

Avdelingen har ansvar for å tilrettelegge, samordne og koordinere bosettingsarbeidet, være kontaktpersoner i ankomstfasen, integreringsarbeid, drive og koordinere det lovpålagte introduksjonsprogrammet for flyktinger.

Pr 24.10.2014 bor det 110 personer innenfor 5-års botid i kommunen. I tillegg kommer barn født i Norge, som er utenfor statstilskuddsordningen fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi). Flyktingene kommer fra Afghanistan, Etiopia, Eritrea, Iran, Kina, Kirgisistan, Myanmar, Russland, Somalia, Sudan og Syria.

Kommunestyret har vedtatt å bosette 25 flyktinger i 2015. Det er 5,5 stillinger i tjenesten: avdelingsleder, 2 koordinatore intro, 1 koordinator integrering, 1 fagarbeider, 1 fagkonsulent som driver språklæring ved hjelp av metoden suggestopedi, 2 koordinatore i prosjekt.

Introduksjonsprogrammet. Lov om introduksjonsprogram gir rett til kvalifisering for bosatte flyktinger mellom 18-55 år. Introduksjonsprogrammet skal gi flyktinger grunnleggende kvalifisering og ferdigheter i norsk, innsikt i norsk samfunnsliv, og forberede for deltakelse i utdanning og/eller yrkeslivet.

Det er forventet rundt 50 deltakere i introduksjonsprogrammet i 2015. Ambisjonene for 2015 er at 90 % av de som avslutter i løpet av året, skal gå ut arbeid eller utdanning.

Boliger. Kommunestyret har vedtatt å bygge 8 nye boliger og der er arbeidet i gang og slutføres innen 2015. I tillegg er det vedtatt å kjøpe 2 boliger til bosettingen. Utfordringen fremover er å få til ordninger der boligene kontinuerlig frigjøres til ny-bosettinger. Det må arbeides for at flyktingene lettere kan komme inn på det private boligmarkedet, ved hjelp at startlån og bostøtte. Noen familier som har bodd i kommunen mer enn 5 år, har kjøpt egen bolig. Stiftelsen Bolig Bygg (SBB) er en viktig samarbeidspartner i arbeidet med å skaffe til veie boliger til nye flyktinger.

Det er budsjettet med inntekter på i underkant av 20,4 mill. kroner på flyktingtjenesten. Av dette utgjør statstilskudd for flyktinger er 19,8 mil. kroner. Tilskuddet omfatter 25 nye bosettinger i 2015 samt 110 personer innenfor 5 års botid i kommunen. Integreringstilskuddet skal dekke kommunens gjennomsnittlige utgifter ved bosetting og integrering i bosettingsåret og de neste fire år.

Inntektene fra IMDi går til drift av flyktningtjenesten, etablering til nybosatte, introduksjonsstønad, kvalifiseringstiltak, transport, overføring til barnehage/SFO og lønnsmidler til 0,5 innvandrersøster. Utgifter til økonomisk sosialhjelp til flyktninger overføres fra avdelingen til NAV etter refusjonskrav. Innenfor statstilskuddene fra IMDi er også engangs barnehagetilskudd pr barn som er overføres til de barnehager det gjelder. Ekstratilskudd som innvilges fra IMDi til personer med særlige behov, fordeles til avdelinger/enheter etter budsjettgrunnlaget i søknadene til IMDi.

Netto budsjetteres Flyktningtjenesten med et overskudd på 1,3 mill.kr. Overskuddet skal gå til dekning av øvrige driftskostnader i de øvrige kommunale tjenester som hvor flyktingene mottar tjenester. Disse utgiftene budsjetteres på de aktuelle enhetene.

5.7.2 NAV økonomisk sosialhjelp

NAV Sør-Varanger er et samarbeid mellom Sør-Varanger kommune og NAV Finnmark. Kontoret har ansvar for både kommunale og statlige oppgaver som er fordelt på henholdsvis 6 kommunale og 11,6 statlige årsverk. Inkludert 50 % stillingsressurs for fagområdet gjeldsrådgivning fra 2015.

Av kommunale oppgaver kontoret har ansvar for er ivaretagelse av økonomisk sosialhjelp, kvalifiseringsprogrammet og oppfølging av langtidsmottakere av økonomisk sosialhjelp de viktigste områdene.

Det er et mål for NAV Sør-Varanger å styrke arbeidet i oppfølging av brukerne med sikte på å bli selvforsørget, slik at behovet for sosialhjelp går ned, og at tiltaksordninger skal prioriteres spesielt for sosialhjelpsmottakere. Andre utsatte grupper innenfor rus- og psykiatri vil ha høy prioritet i oppfølgingsarbeidet til NAV Sør-Varanger.

Budsjetttrammen for 2015 er omtrent på samme nivå som 2014. Dette synes å ivareta den utvikling av økonomisk sosialhjelp enheten mener vil være også i 2015.

Det er budsjettert med økte utgifter knyttet til driftsavtalen med NAV stat, samtidig er utgifter til kvalifiseringsstønad redusert noe og overføring fra flyktningtjenesten justert opp, slik at enheten samlet er budsjettert med en reduksjon i nettorammen med kr 156 000.

5.7.3 Sosialtjenesten

Sosialtjenesten er organisert som en avdeling i barne- og familieenheten sammen med sammen med psykisk helsetjeneste. Det er 6 årsverk tilknyttet sosialtjenesten; to miljøarbeidere, en boligøkonomisk rådgiver og tre sosialkonsulenter.

Tjenestens hovedmål/arbeidsområder er;

- Rehabilitering og omsorg til personer og familier med rus- og avhengighetsproblemer
- Forebygge rus, økonomiske- og sosiale problemer på både individ og samfunnsnivå
- Saksbehandling av bostøttesaker, startlån og utbedrings- og tilretteleggingstilskudd

5.8 Omsorgstjenestene

Omsorgstjenestene er organisert i tre enheter; Tjenesten for funksjonshemmede, Hjemmebasert omsorg og Sykehjems enheten.

Avdeling	Årsverk	Merknad
Helse og sosialadministrasjon	7,0	
Hjemmebasert omsorg	84,2	
Kilden Dagsenter	3,5	
Bugøynes omsorgssenter	5,0	Etter nedlegging av omsorgssenteret
Tjenesten for funksjonshemmede	76,4	Hvorav 11,2 er Villa Aktiv
Prestøyhjemmet	46,6	
Wesselborgen sykehjem	50,18	
Kjøkken	9,45	
Utsikten dagsenter	3,0	
Totalt	285,33	

I budsjett 2015 vil det være budsjettert med 285,33 årsverk knyttet til disse tjenestene. Dette inkluderer en økning på 7,7 årsverk i 2015. Økningen er i hovedsak knyttet til tjenester til enkeltbrukere. Det er innarbeidet en større omorganisering av tjenestene, spesielt knyttet til hjemmetjenester til resurskrevende brukere og korttid- og rehabiliterings tjenester slik at kvaliteten forbedres og en får benyttet ressursene bedre.

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Driftsinntekter						
Brukerbetalinger	-16 025	-14 055	-14 956	-14 506	-14 506	-14 506
Andre salgs- og leieinntekter	-69	-112	-45	-45	-45	-45
Overføringer med krav til motytelse	-37 638	-32 821	-36 637	-37 817	-37 817	-37 817
Andre overføringer	-3	0	0	0	0	0
Bruk av fond	-1 482	-93	-93	-93	-93	-93
Sum driftsinntekter	-55 216	-46 988	-51 731	-52 368	-52 368	-52 461
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	151 566	152 706	159 651	161 135	161 135	161 135
Sosiale utgifter	18 513	18 905	20 257	20 481	20 481	20 481
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	28 646	22 833	22 099	22 024	22 024	22 024
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	28 732	26 850	27 652	27 652	27 652	27 652
Overføringer	2 134	2 230	1 940	1 940	1 940	1 940
Fordelte utgifter	-968	50	50	50	50	50
Avsetning til fond	1 048	0	0	0	0	0

Sum driftsutgifter	229 671	223 574	231 650	233 282	233 282	233 282
Sum 3000,3400:3799	174 454	176 586	179 919	180 915	180 915	180 822

Virksomhet/ avdeling	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Helse og sosialadministrasjon	13 340	13 493	13 252	13 252	13 252	13 252
Hjemmebasert omsorg	49 741	50 259	53 750	53 475	53 475	53 475
Bugøyenes omsorgssenter	6 330	5 700	2 935	2 935	2 935	2 935
Tjenesten for funksjonshemmede	37 793	41 336	44 056	45 934	45 934	45 934
Prestøyhjemmet	25 873	27 202	28 616	27 916	27 916	27 916
Wesselborgen sykehjem	33 550	30 272	28 908	28 908	28 908	28 908
Kjøkken	5 878	6 246	6 353	6 353	6 353	6 353
Dagsenter for demente	1 949	1 984	2 048	2 048	2 048	2 048
Totalt	174 454	176 493	179 919	180 822	180 822	180 822

Det er innarbeidet endringer som til sammen utgjør en netto økning på i overkant av 3,4 mill. kroner innenfor omsorgstjenestene.

Tiltak om nedlegging av Bugøyenes omsorgssenter er innarbeidet med en samlet besparelse i omsorgstjenestene på 2,4 mill. kroner i 2015, deretter en årlig besparelse på 3,1 mill. Kroner. 2016.

5.8.1 Ressurskrevende brukere

I de siste 10 årene har veksten i antall tjenestemottakere skjedd i aldersgruppen under 67 år. På landsbasis utgjorde 1/3 av alle omsorgstjenestens tjenestemottakere denne gruppen.

Mange av de voksne, yngre brukerne har omfattende bistandsbehov. Det er i hovedsak tre grupper:

- Personer med utviklingshemming.
- Personer med psykiske, sosiale og/eller rus problemer.
- Personer med somatiske skader og sykdommer, ofte av nevrologisk art.

Personer med alvorlige nevrologiske skader eller sykdommer representerer en stor andel av omsorgstjenestens nye brukere.

I 2014 var det 42 tjenestemottakere med tjenester over 35,5 timer per uke i Sør-Varanger kommune. Av disse var 93 % under 67 år. Mange av disse brukerne mottar omfattende og langvarige tjenester.

I de aller fleste tiltakene er det ansatt eget personell. For noen av disse brukerne er tjenestetilbudet så omfattende at enn ikke har personell nok eller kompetanse til å kunne gi faglige forsvarlige tjenester. Det har derfor vært leid inn personell fra vikarbyrå eller kjøpt bo- og omsorgstjenester til disse.

Hjemmebasert omsorg vil i 2015 redusere kjøp av tjenester fra private med 4,5 mill. kroner. Dette vil også innebære en reduksjon i refusjon for ressurskrevendetjenester med 1,0 mill. kroner slik at dette utgjør en netto reduksjon på 3,5 mill. kroner.

Det er tatt hensyn til økte lønnsutgifter til engasjement knyttet til enkelt bruker ved Prestøyhjemmet, samtidig lavere utgifter til vikarbyrå og redusert refusjon fra staten, netto utgjør dette en besparelse på kr 200 000.

Flere av ungdommene som flyttet ut fra sine foreldre og i egen bolig i 2014, og som vil flytte ut i årene som kommer, er i behov av omfattende tjenester hele døgnet. Da med en eller to tjenesteytere på vakt samtidig hele døgnet. Dersom disse bosetter seg spredt i leide eller selveide boliger, vil Sør-Varanger kommune måtte ha på plass bemanning i disse boligene, og som oftest med egen nattevakt i hver leilighet. For å møte «morgendagens utfordringer» vil Sør-Varanger kommune ha behov for om lag 15 samlokaliserte boliger fordelt på 2-3 forskjellig bygg. Per i dag kan ikke Sør-Varanger kommune tilby botilbud i felleskap til disse da vi bare har ett slikt botilbud i dag. Bofelleskap vil kunne skape felles sosiale arenaer for beboerne, gi mulighet for å bygge kompetansemiljøer og lette rekruterings situasjonen, som er en utfordring i dag.

Det er en betydelig økning i søknader på avlastningstjenester for funksjonshemmede barn. Alle plassene på Villa aktiv er per i dag fylte og det ser ikke ut som det vil bli kapasitet der i nær framtid. Avlastning til familier med tyngende omsorgsarbeid er ett viktig tjenestetilbud for at familiene skal kunne ta seg av sine barn.

Sør-Varanger kommune har per i dag ikke dag- og aktivitetstilbud til funksjonshemmede som ikke kan delta i ordinært arbeid, eller med tilrettelegging på arbeidsplassen. Fra 2015 vil det være behov for et slikt tilbud. Flere ungdommer vil da være ferdige på videregående skole og vil stå uten dagtilbud.

I investeringsbudsjettet er det lagt inn forprosjektering og utredning av ett bofelleskap for unge personer med funksjonshemming, dag og aktivitetstilbud og avlastningsbolig. Byggestart er planlagt i 2016.

I løpet av 2015 er det planlagt at 2 ungdommer skal flytte ut fra sine foreldre i egen bolig. Disse ungdommene har omfattende behov for hjelp. Ved TFF er det derfor budsjettet med økte utgifter. Det er innarbeidet 8,9 nye årsverk, hvorav 2,9 med helårsvirkning. Dette utgjør en netto økning på 1,44 mill. kroner i 2015, ytterligere økning på i underkant av 1,4 mill. kroner i 2016 på grunn av helårsvirkning av alle årsverkene.

HVPU reformen ble gjennomført i 1990. Dette innebar blant annet at en la ned sentralinstitusjonene for psykisk utviklingshemmede og beboerne ble tilbakeført til sin hjemkommune. Dette fordret ett nytt tjenestetilbud i kommunene til denne gruppen. Flere av de som flyttet tilbake til kommunene den gang, er nå blitt eldre mennesker med behov for sykehjems-liknende tjenester. Det er derfor ønskelig gjennom en omorganisering av tjenestetilbudet å tilrettelegge for ett slikt tilbud ved Eldresentret. Omorganiseringen vil føre til ett bedre faglig tilbud til denne gruppen, bedre utnyttelse av ressursene og mulighet for å bygge kompetanse miljø.

Kommunen kan søke refusjon fra staten for særlig ressurskrevende helse- og sosialtjenester. I kriteriene som fremkommer i statsbudsjettet 2015 refunderer staten 80 % av direkte

lønnsutgifter utover kr 1 080 000 knyttet til enkelt pasienter. Pasienter over 67 år omfattes ikke av ordningen og det er fratrukket for psykisk utviklingshemmede.

For 2015 er det budsjettert med at 23 brukere av helse- og sosialtjenestene i kommunen vil innfri kriteriene til å utløse det statlige tilskuddet. Det er beregnet at disse brukerne vil kunne gi grunnlag for et samlet statlig tilskudd på i overkant av 31,2 mill. kroner. For 2016 er det budsjettert med ytterligere tilskudd på i overkant av 1,2 mill. kroner på grunn av opptrapping av tjenester til enkelt brukere.

I statsbudsjettet for 2015 har regjeringen strammet inn ordningen ved å øke innslagspunktet med kr 37 000 mer enn lønnsveksten. For kommunen vil dette utgjøre økte utgifter på omlag kr 850 000 i 2015.

5.8.2 Omsorgstrappen.

Omsorgstjenestene er delt inn i en omsorgstrapp. Hensikten med dette er å gi tjenester på lavest effektive omsorgsnivå. Noe som innebærer at tjenestene gis på riktig nivå etter brukerens behov og at en skal kunne fylle på med tjenester ettersom behovet øker. Des færre trinn det er i trappa, vil en raskere måtte tilby omfattende og kostbare tjenester til brukerne som hadde klart seg med tjenester på et lavere nivå. Nederst i trappa er forebyggende tiltak som trygghetsalarm, hjelpemidler og praktiskbistand. Øverst er sykehjem.

Fra 1. januar 2012 trådte samhandlingsreformen i kraft. Dette innebar blant annet at kommunen fikk et medfinansierings ansvar for polikliniske konsultasjoner og ferdigbehandlede pasienter på sykehus som fortsatt trenger oppfølging og etterbehandling. Disse pasientene skrives nå ut til kommunale korttidsplasser i sykehjem og hjem og skal behandles der. Dette medfører at pasienter som blir skrevet ut fra sykehus trenger mer omfattende oppfølging både hjemme og på korttidsplassene i sykehjem.

Rådmannen ser at det er behov for å samle kompetansen rundt korttid- og rehabiliterings plasser og en skal derfor i gang med en prosess for å samle korttidsavdelingen i ett av sykehjemmene. De korttidsplassene som i dag er på Wesselborgen overføres til Prestøyhjemmet. Dette kan medføre at noen av rommene må brukes som dobbeltrom på Prestøyhjemmet for å opprettholde antall korttidsplasser. Det vil skje en overføring av langtidsplasser fra Prestøyhjemmet til Wesselborgen som vil medføre en økning med 3 langtidsplasser totalt. Sør-Varanger kommune vil da ha 64 langtidsplasser og 19 korttids- og avlastningsplasser i sykehjem. Utviklingen viser et økende antall tjeneste mottakere med komplisert sykdomsbilde som har behov for korttidsplass, spesielt innenfor de hjemmebaserte tjenestene som en konsekvens av samhandlingsreformen.

5.9 Teknisk drift

Teknisk drift har ansvar for forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale bygninger, vann, avløp og renovasjon, kommunale veier, brann- og feiervesen og kommunal utbygging.

Økonomisk oversikt - drift	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Driftsinntekter						
Andre salgs- og leieinntekter	47 830	47 903	45 959	45 959	45 959	45 959
Overføringer med krav til motytelse	23 531	5 509	5 679	5 679	5 679	5 679
Andre overføringer	340	847	847	847	847	847
Sum driftsinntekter	71 701	54 259	52 485	52 485	52 485	52 485
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	44 997	37 972	38 263	37 718	37 718	37 718
Sosiale utgifter	5 358	5 005	4 671	4 586	4 586	4 586
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	42 442	36 902	44 862	42 562	42 562	42 562
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	12 708	16 169	16 513	16 714	16 735	16 735
Overføringer	5 182	3 968	3 968	3 968	3 968	3 968
Fordelte utgifter	-8 910	-2 262	-1 170	-1 157	-1 157	-1 157
Overført til investeringsregnskap	12 887		0	0	0	0
Sum driftsutgifter	114 664	97 754	107 108	104 391	104 411	104 411
Bruk av bundne fond	996		8 050	5 750	5 750	5 750
Avsatt til bundne fond	5 402		0	0	0	0
Brutto driftsresultat	-47 368	-43 495	-46 573	-46 156	-46 176	-46 176

I 2015 er det budsjettetert med økte driftskostnader knyttet til vedlikehold av vann- og avløpsnett i kommunen. De økte kostnadene finansieres ved bruk av opparbeidede fond i henhold til vedlikeholdsplanen innenfor selvkostområdet vann og avløp.

Omlegging av retningslinjene vedrørende beregning av kapitalkostnadene renter medfører et bedre samsvar mellom regelverket for selvkostberegning og dagens markedsrenter. Endringen har medført at en kan nedjustere gebyrsatsene for avløp, og inntekten reduseres i budsjettet for 2015.

	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Teknisk administrasjon	-1 458	1 297	1 327	1 327	1 327	1 327
Vann, avløp og renovasjon	-9 087	-10 819	-7 369	-7 369	-7 369	45 731
Veier, parker og idrettsanlegg	9 877	9 077	9 140	9 140	9 140	9 140
FDV – kommunale bygninger	22 464	19 898	19 572	19 361	19 361	19 361
Renholdere	15 877	14 997	15 264	14 845	14 845	14 845
Brann og feiervesen	9 696	9 045	8 639	8 840	8 860	8 860
Netto drift tekniske tjenester	47 368	43 495	46 573	46 156	46 176	99 276

De nye sentrale retningslinjer for beregning av selvkost gir som nevnt nå en bedre sammenheng mellom kalkulatoriske renter og dagens markedsnivå. Kalkulatoriske renter og avskrivninger i selvkostregnskapet viser kommunens kostnader med henholdsvis innlån og kapitalslit i investeringer knyttet til vann og avløp. Renter og avskrivninger føres på finansområdet, og nettoresultat på området for vann og avløp tilsvarer denne kostnaden. Endringen i renteberegningen medfører en nedgang, noe som gjenspeiler seg i netto driftsresultat for vann og avløp. Endring i gebyrgrunnlaget til abonnentene fremmes i egen sak.

Det er innarbeidet reduserte kostnader til FDV og renholdstjenestene som følge av innarbeidet tiltak om endring av skolestruktur og nedlegging av Skogfoss barnehage med kr. 718.600 i 2015.

Teknisk drift har 5 avdelinger med til sammen 83,75 årsverk.

Avdeling	Årsverk
Forvaltning, drift og vedlikehold	17,00
Renhold	35,31
Vann, avløp og renovasjon.	11,50
Kommunale veier	5,25
Brann og Feievesen	14,69
Sum årsverk	83,75

5.9.1 FDV – kommunale bygninger.

Forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale bygninger har i alt 17 årsverk stillingshjemler. Fordelt slik; en avdelingsleder, tekniker, oppsynsmann, 14 årsverk vaktmester/fagarbeidere. Avdelingen har ansvar for drift og vedlikehold av kommunale formålsbygg, i alt 66.300 m². I tillegg leier kommunen inn ca. 3.300 m².

Avdelingens største budsjettpost er innkjøp av energi, ca. 7 - 8 mill. kr, samlet ca. 14 GWh til varme og lys.

5.9.2 Renhold – kommunale bygninger.

Avdelingen har i alt 35,31 årsverk. Totalt 42 ansatte i hel- og deltidsstillinger. Avdelingen ledes av avdelingsleder for renhold.

Tjenesten er daglig, periodisk og hovedrengjøring i alle bygg med kommunal virksomhet. Det er 10 skoler, 12 barnehager, alle helse- og pleieinstitusjoner ca. 10 enheter og øvrige bygg som Basen/Kino, bibliotek, brannstasjon, verksted, rådhuset og postgården.

Lønnskostnadene utgjør ca. 95 % av avdelingens budsjett.

5.9.3 Kommunale veier.

Veiavdelingen har i alt 5,25 årsverk, dvs. 1 oppsynsmann, 4,25 fagarbeidere (hvorav 0,25 på Bugøynes).

Kommunen eier og har vedlikeholdsansvar for ca. 157 km veier. Samt 3200 gatelys langs

riks-, fylkes- og kommunale veier.

Innkjøp av vintervedlikehold (brøyting, snørydding, strøing) er den største utgiften, ca. 4 mill. kr.

5.9.4 Vann, avløp, renovasjon.

Innenfor Vann, avløp og renovasjon er det i alt 11,5 årsverk. Bestående av avdelingsleder, avdelingsingeniør, konsulent, oppsynsmann og 7,5 årsverk fagarbeidere/driftsoperatører. Kommunen har 10 vannverk, 3 avløpsrensaneanlegg (silanlegg i Kirkenes og Sandnes, samt biologisk rensaneanlegg på Utnes). Ledningsnettet består av 136 km vannledninger, 126 km avløpsledninger og 2530 kummer.

Største enkelt utgift er kjøp av husholdningsrenovasjon fra ØFAS, nesten 13 mill. kr. Beløpet dekkes inn av renovasjonsgebyret.

5.9.5 Brann- og feiervesen.

Brann- og feiervesenet er organisert etter vedtak fattet i budsjett 2014. Bemanningen er på totalt 12 heltidsansatte og 8 deltidsansatte konstabler. Den kontinuerlige beredskapsvakta består av 2 kasernerte og 2 deltidskonstabler.

Brannordningen og bemanningen er slik:

Beredskap: Brannsjef, 4 utrykningsledere og 4 konstabler samt 8 deltidskonstabler.
Forebyggende avdeling: Avdelingsleder forebyggende (også varabrannsjef) og 2 feier-/tilsynstillinger.

I tillegg til branttjenesten benyttes vaktordningen til å utføre havnevaktjeneste, utenom ordinær arbeidstid, for kommunens havnevesen. Tjenesten blir godtgjort av havnevesenet.

5.10 Havn

	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Driftsinntekter						
Andre salgs- og leieinntekter	15 077	13 017	17 159	17 159	17 159	17 159
Overføringer med krav til motytelse	210	0	0	0	0	0
Sum driftsinntekter	15 287	13 017	17 159	17 159	17 159	17 159
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	2 928	3 710	4 194	4 194	4 194	4 194
Sosiale utgifter	359	514	525	525	525	525
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	7 148	6 484	7 410	7 410	7 410	7 410
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	367	465	418	418	418	418
Overføringer	0	90	90	90	90	90
Avskrivninger	3 198	3 271	3 271	3 271	3 271	3 271

Fordelte utgifter	1 005	1 005	1 055	1 055	1 055	1 055
Sum driftsutgifter	15 005	15 539	16 963	16 963	16 963	16 963
Brutto driftsresultat	21 996	-2 522	196	196	196	196
Finansinntekter						
Renteinntekter og utbytte	9	0	0	0	0	0
Sum eksterne finansinntekter	9	0	0	0	0	0
Finansutgifter						
Renteutgifter og låneomkostninger	601	0	686	686	686	686
Avdrag på lån	1 573	1 638	1 710	1 710	1 710	1 710
Sum eksterne finansutgifter	2 173	2 265	2 396	2 396	2 396	2 396
Resultat eksterne finanstransaksjoner	43 901	-2 265	-2 396	-2 396	-2 396	-2 396
Motpost avskrivninger	3 198	3 271	3 271	3 271	3 271	3 271
Netto driftsresultat	1 316	-1 516	1 071	1 071	1 071	1 071
Interne finanstransaksjoner						
Bruk av bundne fond	2 712	2 200	2 200	2 200	2 200	2 200
Sum bruk av avsetninger	2 712	2 200	2 200	2 200	2 200	2 200
Avsatt til bundne fond	4 028	684	3 271	3 271	3 271	3 271
Sum avsetninger	4 028	684	3 271	3 271	3 271	3 271
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	0	0	0	0	0	0

Kirkenes havnevesens hovedoppgaver er å ivareta de administrative og forvaltningsmessige oppgaver Sør-Varanger kommune har etter havne- og farvannsloven, og de bestemmelser som er gitt i medhold av denne loven. Havnevesenet skal tilrettelegge og bidra til utvikling av havne- og sjørelatert virksomhet, herunder ivareta sikkerhet og framkommelighet i farledene.

Havnevesenets drift omfatter farledsforvaltning og forretningsmessig virksomhet i form av utleie av kaier og arealer, salg av vann, landstrøm, fortøyning, slepeoppdrag m.m. Havneadministrasjonen har beredskapsfunksjoner innen akutt forurensing og havnesikring. Oppgaver spenner fra tilsyn og myndighetsutøvelse, saksbehandling, til salg av tjenester og ytelser etter forretningsmessige prinsipper.

Havnevesenets virksomhet finansieres av brukerbetalingen i form av anløpsavgift og vederlag. Prisene reguleres i lokal forskrift og prisregulativ som fastsettes årlig av havnestyret. På grunn av forventninger om økt antall anløp og økte utgifter til farledsforvaltning legges det til grunn økte inntekter fra anløpsavgift. Dette særlig som følge av oljeomlastning i sjøområdet. Havnevesenet planlegger omfattende vedlikehold på betongkonstruksjoner. Utgiftene foreslås dekket ved bruk av fond.

Havneadministrasjonen har 7 stk. 100 % stillinger. Mannskap til Kraft Johansen engasjeres ved behov. Havnevesenet kjøper tjenester hos Kirkenes brannvesen slik at havneanleggene og farleden er tilgjengelig for brukerne døgnet rundt hele året.

6. Investeringsplan 2015-2018

6.1. Økonomiske oversikter investering

6.1.1. Driftsbudsjett investering

(tall i 1000)	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Inntekter						
Salg av driftsmidler og fast eiendom	885	0	0	0	0	0
Andre salgsinntekter	9 918	0	0	0	0	0
Overføringer med krav til motytelse	16 327	12 068	13 926	24 300	2 130	1 800
Statlige overføringer	0	0	0	0	0	0
Andre overføringer	5 000	0	0	0	0	0
Renteinntekter og utbytte	317	0	0	0	0	0
Sum inntekter	32 447	12 068	13 926	24 300	2 130	1 800
Utgifter						
Lønnsutgifter, sosiale utgifter	16	0	0	0	0	0
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.prod.	86 006	65 539	48 204	63 700	11 870	32 200
Kjøp av tjenester som erstatter tj.prod.	0	0	0	0	0	0
Overføringer	18 773	14 568	8 426	12 300	4 130	3 800
Renteutgifter og omkostninger	0	0	0	0	0	0
Fordelte utgifter	25	0	0	0	0	0
Sum utgifter	104 820	80 107	56 630	76 000	16 000	36 000
Finansransaksjoner						
Avdrag på lån	18 550	0	6 050	6 050	6 050	6 050
Utlån	20 518	0	10 000	10 000	10 000	10 000
Kjøp av aksjer og andeler	1 883	2 169	2 422	2 422	2 422	2 422
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0	0	0
Avsatt til ubundne investeringsfond	18 000	0	0	0	0	0
Avsatt til bundne investeringsfond	613	0	1 500	1 500	1 500	1 500
Avsatt til likviditetsreserve	0	0	0	0	0	0
Sum finansieringstransaksjoner	59 565	2 169	19 972	19 972	19 972	19 972
Finansieringsbehov	131 937	70 208	62 676	71 672	33 842	54 172
Dekket slik:						
Bruk av lån	61 501	64 406	37 204	61 700	23 870	44 200
Salg av aksjer og andeler	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	6 821	0	7 550	7 550	7 550	7 550
Overført fra driftsbudsjettet	13 418	0	0	0	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	46	0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	325	1 223	15 500	0	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	49 827	4 579	2 422	2 422	2 422	2 422
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Sum finansiering	131 937	70 208	62 676	71 672	33 842	54 172
Udekket/udisponert	0	0	0	0	0	0

6.1.2. Budsjettskjema 2A – investering

(tall i 1000)	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Investeringer i anleggsmidler	104 820	80 107	56 630	76 000	16 000	36 000
Utlån og forskutteringer	22 401	2 169	12 422	12 422	12 422	12 422
Avdrag på lån	18 550	0	6 050	6 050	6 050	6 050
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0	0	0
Avsetninger	18 614	0	1 500	1 500	1 500	1 500
Årets finansieringsbehov	164 384	82 276	76 602	94 972	34 972	54 972
Finansiert slik:						
Bruk av lånemidler	61 501	64 406	37 204	61 700	23 870	44 200
Inntekter fra salg av anleggsmidler	885	0	0	0	0	0
Tilskudd til investeringer	5 000	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	23 147	12 068	21 476	31 850	9 680	9 350
Andre inntekter	10 235	0	0	0	0	0
Sum ekstern finansiering	100 768	76 474	58 680	93 550	33 550	53 550
Overført fra driftsbudsjettet	13 418	0	0	0	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	50 198	5 802	17 922	2 422	2 422	2 422
Sum finansiering	164 384	82 276	76 602	95 972	35 972	55 972
Udekket/udisponert	0	0	0	0	0	0

For 2015 er samlet planlagt investeringskostnad 76,6 mill.kr. I overkant av 56 mill.kr gjelder investeringer i anleggsmidler. Resterende er budsjettet utlån i form av startlån, og forvaltning av eksisterende utlån. Det søkes om 10 mill.kr til startlån i Husbanken for 2015. Finansieringsbehovet er på 61,8 mill.kr, i underkant av 49 % av finansieringsbehovet i 2015 dekkes av låneopptak, inklusiv startlån, totalt 37,2 mill.kr. Momskompensasjon fra investering går i sin helhet tilbake til prosjektene, og flere av prosjektene foreslås dekket av investeringsfond.

6.1.3. Budsjettskjema 2B – investering

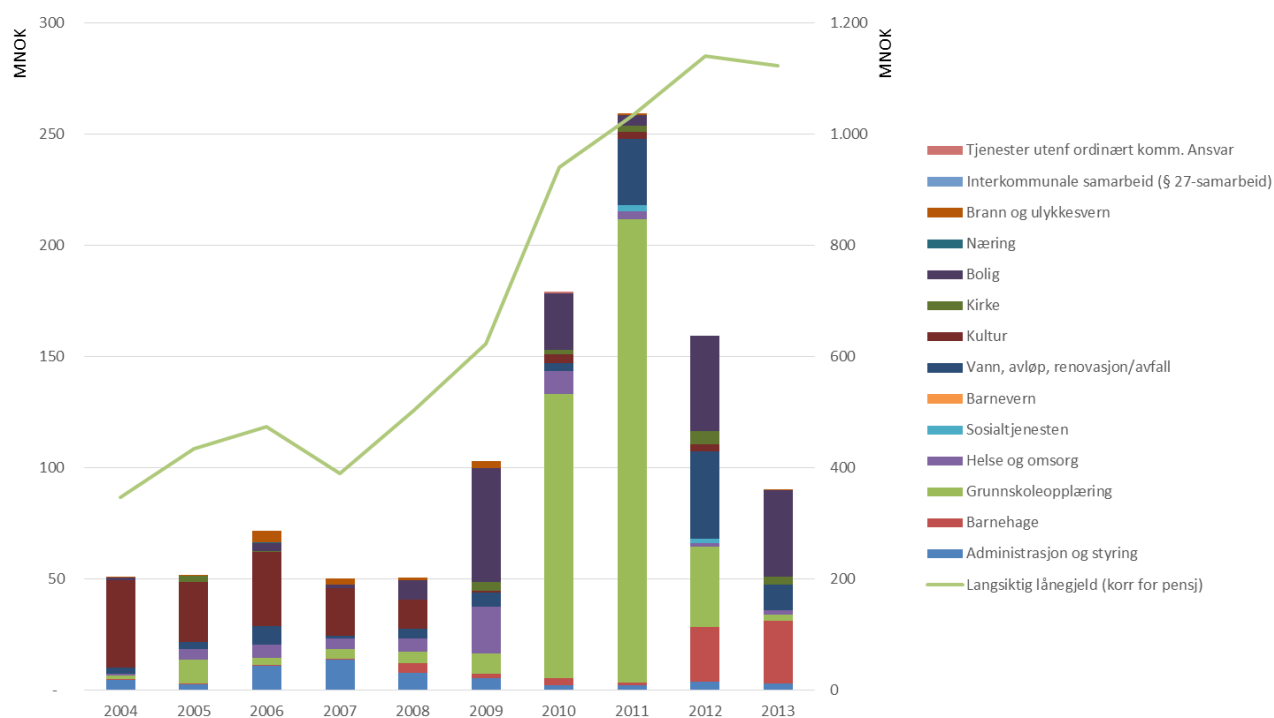
Rådmannens forslag til prosjekter i planperioden er som følgende:

(tall i 1000)	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Egenkapitalinnskudd - KLP	2 422	2 422	2 422	2 422
Bruk av investeringsfond - fond 2545018	2 422	2 422	2 422	2 422
Startlån og utlån, renter og avdrag	10 000	10 000	10 000	10 000
Avdrag lån	6 050	6 050	6 050	6 050
Avsetn til fond	1 500	1 500	1 500	1 500
Mottatte avdrag	7 550	7 550	7 550	7 550
Låneopptak - Husbanken	10 000	10 000	10 000	10 000
Kirkebygg – Vedlikehold og oppgradering	2 000	2 000	2 000	2 000
Låneopptak	2 000	2 000	2 000	2 000
Kommunale veier	2 000	2 000	2 000	2 000
Momskompensasjon	400	400	400	400
Låneopptak	1 600	1 600	1 600	1 600
It-investeringer	1 500	1 000	1 000	1 000
Momskompensasjon	300	200	200	200
Låneopptak	1 200	800	800	800
Utstyrsoppgradering tekniske tjenester	1 000	1 000	1 000	1 000
Kommunale bygg og uteareal	3 000	3 000	3 000	3 000
Idrettsbygg oppgradering	2 000	2 000	2 000	2 000
Momskompensasjon	1 200	1 200	1 200	1 200
Låneopptak	4 800	4 800	4 800	4 800
Ombygging Kirkenes legesenter	130			
Momskompensasjon	26			
Låneopptak	104			
Nye Kirkenes sykehus, infrastruktur			5 000	
Låneopptak			5 000	
Skytterhusfjellet – opparbeidelse av boligfelt II	14 000			
Momskompensasjon	2 800			
Bruk av investeringsfond - fond 2545018	7 500			
Låneopptak	3 700			
Utbygging infrastruktur Slambanken	15 000	15 000		
Tilskudd privat samarbeid	7 500	7 500		
Momskompensasjon	1 500	1 500		
Låneopptak	6 000	6 000		
Utbygging havn Slambanken	15 000	15 000		
Bruk av fond Havnerelaterte formål - fond 2525401	8 000			
Låneopptak Havnerelaterte formål	7 000	15 000		
Prosjekt Bo- og avlastningssenter	1 000	35 000		
Momskompensasjon	200	7 000		

Tilskudd fra Husbanken		6 500		
Låneopptak	800	21 500		
Nytt kjøkken – Kirkenes nye sykehus				25 000
Låneopptak				25 000
Samlet investeringsbehov				
Samlet investeringsbehov	56 630	76 000	16 000	36 000
Startlån - for videre utlån	10 000	10 000	10 000	10 000
Kjøp av aksjer og andeler	2 422	2 422	2 422	2 422
Avdrag lån (videre utlån)	6 050	6 050	6 050	6 050
Avsetning til fond	1 500	1 500	1 500	1 500
Samlet investeringsbehov inkl videre utlån	76 602	95 972	35 972	55 972
Sum momskompensasjon	6 426	10 300	1 800	1 800
Sum bruk av fond	17 922	2 422	2 422	2 422
Mottatte avdrag (videre utlån)	7 550	7 550	7 550	7 550
Tilskudd husbanken	0	6 500	0	0
Tilskudd privat samarbeid	7 500	7 500	0	0
Låneopptak - Husbanken	10 000	10 000	10 000	10 000
Låneopptak	27 204	51 700	14 200	34 200
Sum finansiering	76 602	95 972	35 972	55 972

Investeringskurven viste en topp i perioden 2010 til 2012 i forbindelse med bygging av nye Kirkenes barne- og ungdomsskole, men fremover vil kurven vise en nedgang og utfletning i investeringsnivået. En stor andel av investeringsmidlene de siste årene er disponert innenfor skole og oppvekst, men også vann og avløp og helse er prioritert.

6.2. Omtale investeringsprosjekter 2015-2018

6.2.1 Egenkapitalinnskudd KLP

Sør-Varanger kommune har som medeier i KLP forpliktelse til å styrke egenkapitalen i selskapet ved behov. Dette føres som kjøp av aksjer og andeler i investeringsregnskapet. Innskuddet for 2015 er 0,3 % av premiereservene, og vil for 2015 utgjøre 2,422 mill.kr. Tilsvarende beløp er lagt inn i hele planperioden.

I henhold til kommuneloven gis det ikke tilgang til å lånefinansiere kjøp av aksjer og andeler, og egenkapitalinnskudd i KLP må finansieres ved bruk av fond.

6.2.2 Startlån og utlån, renter og avdrag

Rådmannen foreslår at det for 2015 og videre i planperioden søkes om 10 mill.kr i låneopptak fra Husbanken til innvilgelse av Startlån. Lånene forvaltes av Lindorff, og utlånsvilkårene er i tråd med Husbankens regler. Sør-Varanger kommune beregner et rentepåslag på 0,25 % til dekning av administrative kostnader.

Husbanken har merket en økning i antall søknader om Startlån, noe som i 2014 gjorde at Sør-Varanger kommune ikke fikk utbetalt hele sitt omsøkte beløp på 20 mill.kr. Ubrukte lånemidler fra 2014 og et nytt låneopptak på 10 mill. kroner vil etter rådmannens vurdering være tilstrekkelig for 2015.

6.2.3 Kirkebygg – vedlikehold og oppgradering

Sør-Varanger menighet har utarbeidet en tilstandsrapport over kirkene i Sør-Varanger og en tilstandsrapport over kirkegårdene. Tilstandsrapporten avdekket et opprustningsbehov for kirkebyggene for til sammen 13,5 mill.kr. Av dette ble 8,5 mill.kr klassifisert som strakstiltak. Svanvik kirke er ferdigstilt, og i 2015 ønsker Sør-Varanger menighet å prioritere å rehabilitere taket i kirkeskipet på Kirkenes kirke, samt bygge universell adkomst til denne kirken. Ut over dette planlegges det videre arbeid med brannverntiltak på alle kirkebygg, ny lastebil og nye gjerder på kirkegårdene.

Sør-Varanger menighet har meldt at Bugøynes gravplass er i ferd med å bli for liten, og at det begynner å bli et stort behov for å igangsette arbeidet med utvidelse av denne.

6.2.4 IT-investeringer

Rådmannen foreslår å prioritere en samlet sum til it-investeringer i størrelsesorden 1,5 mill.kr for 2015. Rådmannen ønsker å prioritere midlene i prosjektet kalt «Digitalt førstevalg» som har til hensikt å romme investeringsbehovet for:

Investeringsmidler knyttet til tiltak i oppgaven med å vedlikeholde og videreutvikle kommunes IKT-infrastruktur knyttet til

- Kommunens omfattende interne og eksterne bredbåndinfrastruktur knyttet til kommunal tjenesteproduksjon
- Kommunens sentrale IT-tjenester, fellesløsninger og serverpark
- Kommunens tjenesteportefølje av sentrale fellesapplikasjoner og systemer, og enhetenes spesifikke fagapplikasjoner.
- Integrasjonsløsninger mellom både interne felles- og fagapplikasjoner og mellom kommunens systemer og eksterne samvirkende systemer.

Investeringsmidler knyttet til tiltak i gjennomføring av utviklingstiltak rettet mot digitaliseringsløsninger i kommunens forvaltning og tjenesteproduksjon.

6.2.5 Utstysoppgradering – felles maskinpark

Rådmannen foreslår en samlet rammebevilgning til utstysinvesteringer på 1 mill.kr i 2015.

Beløpet planlegges investert i 1 stk. liten hjullaster med utstyr som snøskuffe, sandstrøer og kosteapparat. Maskinen er primært tiltenkt brukt til snørydding, sandstrøing og kosting utenfor kommunale bygg, samt veier og fortauer i bykjernen, hvor det er trangt å komme til. Maskinen vil for øvrig bli brukt til andre generelle vedlikeholdsoppgaver ved kommunale bygg og veier i sommerhalvåret.

Videre er det behov for nytt høvelskjær til MAN lastebil, samt 1 stk. sitteklipper med tilhenger til klipping av gressplener rundt kommunale bygg.

6.2.6 Kommunale bygg og uteareal

Det er viktig at kommunale formålsbygninger er egnet for bruksformålet og at bygningene med tilhørende uteområder tilfredsstillende en rekke lover og forskrifter som ivaretar helse, miljø og sikkerhet.

Prioriterte områder er innen brannsikkerhet og miljørettet helsevern i barnehager og skoler. Nødvendige tiltak innen brannsikkerhet og HMS generelt avdekkes ved at brukerne utfører ROS-analyser, og at bygningsmessige tiltak prioriteres sammen med bygningsforvalter, FDV. Miljørettet helsevern i barnehager og skoler er et samarbeidsprosjekt mellom kommuneoverlegen, barnehager og skoler, samt FDV.

6.2.7 Idrettsbygg - oppgradering

Rådmannen foreslår å videreføre prioritering av midler til opprustning og investering i parker, anlegg og idrettsanlegg med 2 mill. kroner i planperioden. Anleggene eies av Sør-Varanger kommune, men selve driften utføres av Barentshallene KF. Tilskuddet er en rammebevilgning og prosjektene prioriteres og styres av Barentshallene KF.

6.2.8 Ombygging av Kirkenes Legesenter

Kirkenes Legesenter har siden de ble etablert i lokalene opprettet to nye fastlegehemler. Dette, samt dagens krav til en moderne allmennpraksis og mer undersøkelsesutstyr har medført økte krav til areal. I tillegg har samhandlingsreformen medført at noen behandlingsformer har blitt overført til allmennpraksis, noe som også medfører økt arealbehov.

Rådmannen forslår at det avsettes kr. 130 000,- til et forprosjekt i budsjettet for 2015.

6.2.9 Nye Kirkenes sykehus – infrastruktur

Helse Nord er i gang med bygging av nytt sykehus på Skytterhusfjellet. Den 28. august 2013 vedtok kommunestyret at Sør-Varanger kommune skal inngå en avtale med Kirkenes sykehus om dekning av utomhus infrastruktur, adkomstvei, omlegging av vannledning samt avløpsanlegg med inntil 5,0 mill.kr, mot at Nye Kirkenes sykehus tilrettelegger innomhus infrastruktur tilstrekkelig til et kommunalt bygg.

Kommunestyrets vedtak medfører at det nye sykehuset nå dimensjonerer sine tekniske innomhus installasjoner på en slik måte at et kommunalt bygg kan benytte samme infrastruktur.

Kostnaden på 5 mill.kr og tilhørende finansiering er lagt inn i økonomiplanen i 2017.

6.2.10 Skytterhusfjellet – utvidelse av boligfelt B2F, del 2

Sør-Varanger kommune har per i dag kun 7 av 22 tomter ledig på Skytterhusfjellet. Disse tomtene synes vanskelig å få utbygd, da de har til dels vanskelig topografi. Samtidig virker det som at publikum venter på at neste område skal bli klart for tildeling. Mange anser området ned mot Prestevannet som svært pent, og har etterspurt tomter på dette området. På bakgrunn av etterspørselen anbefaler rådmann at man kommer i gang med utbyggingen av dette område så snart som mulig.

6.2.11 Utbygging infrastruktur/havn Slambanken

Behovet for nye industri-/ havnearealer beregnet for olje-/gassvirksomhet og tyngre industrivirksomhet oppleves som stadig mer prekært. Mangelen på denne type egnede arealer fører til at både lokale aktører og kommunen i økende grad taper i konkurransen med allerede etablerte havnerelaterte arealer i andre regioner i nord (Tromsø, Hammerfest), i forhold til oppdrag på norsk og russisk sokkel. Det utlyses stadig konkurranser om oppdrag som forutsetter at denne type infrastruktur allerede er etablert. I den fasen Sør-Varanger kommune nå befinner seg i er denne type investeringer å betrakte som særlig risikofylt og det er forventninger til at kommunen involverer seg gjennom (del)finansiering av utbygging.

Forutsetningen for kommunal deltakelse må imidlertid vær betinget av at kommunen også får del i inntektene som forventes komme gjennom en konkretisering av den allerede fremforhandlede intensjonsavtale som foreligger mellom kommunen og Tschudi Kirkenes. Andre umiddelbare effekter av en slik satsing vil være at vi kan tilby ØFAS nye og større

arealer for deres virksomhet, og at vi kan flytte fremtidige steintransporter helt bort fra sentrum.

6.2.12 Prosjekt Bo- og avlastningssenter

Rådmannen ønsker å se på muligheten for å løse utfordringene vedrørende unge funksjonshemmedes behov for egen omsorgsbolig sammen med et økende behov for utvidelse av avlastningstilbudet Villa aktiv. Sør-Varanger kommune har pr i dag flere unge funksjonshemmede som aldersmessig nærmer seg målgruppen for å flytte i egen bolig, uten at kommunen i dag kan tilby lokaler som er egnet for formålet. Samtidig ser en at Villa aktiv sine lokaler på Sandnes ikke er tilstrekkelige for dagens aktivitet, og en har et stort og økende behov for utvidelse.

Rådmannen ønsker en utredning av muligheten for samlokalisering og samdrift av et felles bo- og avlastningssenter. Både forslag til investerings- og driftsløsninger må komme ut av en slik forundersøkelse, og gi grunnlag for en eventuell bygging i 2016.

Rådmann foreslår at det avsettes 1 mill.kr til forprosjektet i 2015, og at det legges inn en stipulert kostnad til selve byggingen i investeringsregnskapet for 2016 på 35 mill.kr.

6.2.13 Kjøkken – samfinansiering med Kirkenes sykehus

Som kjent driver kommunen i dag produksjonskjøkken i kjelleren på Wesselborgen sykehjem. Kjøkkenet er utrangert og drives i dag på dispensasjon. Rådmannen ser at en må finne en annen løsning for kjøkkendrift enten sammen med andre, eventuelt alene. Det vil uavhengig av hvilken løsning en velger påløpe utgifter til investering.

Sør-Varanger kommunestyre gav 24. april 2014 «sin tilslutning til å gå videre med selskapsdannelse av et AS sammen med Helse Finnmark om et felles produksjonskjøkken. Produksjonskjøkkenet skal etableres i Nye Kirkenes sykehus og fremstå som et driftsselskap. Kommunestyret vedtar videre at intensjonen er en eierandel på 50 % hver.

Rådmannen gis fullmakt til å fremforhandle en selskapsavtale på vegne av kommunen. Selskapsavtalen skal endelig vedtas av kommunestyret.»

Bakgrunnen for vedtaket var at rådmannen mente at det vil være fornuftig å bygge videre på prosjektet om felles produksjonskjøkken som ble utarbeidet i årene 2004-2006 og at kommunestyret skulle vedta lignende intensjonsavtale som den gang. Helse Finnmark var også enig i dette.

I 2005 ble det utarbeidet en prosjektrapport av Bedriftsrådgivning hvor flere forhold rundt en felles etablering ble utredet. Blant annet organisasjonsform og eierforhold. Siden helseforetakene ikke kan gå inn som en del av et interkommunalt selskap virker det som at selskapsmodellen, ført etter selskapsloven, er den modellen som er å foretrekke. Dette ble også anbefalt av den felles prosjektgruppen i 2005. Også helseforetaket gav sin tilslutning til denne organisasjonsformen.

Investeringskostnader ved bygging av nytt kjøkken er prosjektert til 50 mill.kr. Kommunens andel av en bygging av felles kjøkken er lagt inn i økonomiplanen med 50 % av investeringskostnadene, det vil si 25 mill.kr i 2018.

Sør-Varanger kommune

Nøkkeltallsanalyse 2014

KOSTRA tall fra 2013

Økonomiavdelinga

25.08.2014

Innhold

1	Forord	5
	Befolkningsanalyse	7
1.1	Befolkningsutvikling	7
1.2	Alders- og kjønnsfordeling	8
1.3	Befolkningsframskriving	9
2	Økonomiske nøkkeltall	10
	Kommunens driftsregnskap	11
2.1.1	Netto driftsresultat	11
2.1.2	Korrigert netto driftsresultat	12
2.1.3	Brutto driftsresultat	13
2.2	Kommunens inntekter	15
2.2.1	Frie inntekter – skatt og rammetilskudd	15
2.2.2	Eiendomsskatt	16
2.2.3	Renteinntekter og utbytte	16
2.2.4	Konsesjonskraftsinntekter	17
2.2.5	Rentekompensasjon	17
2.2.6	Momskompensasjon fra investeringsprosjekter	18
2.2.7	Øvrige inntekter som salg- og leieinntekter, brukerbetaling, overføringer	18
2.3	Renter og avdrag – lånegjeldsutvikling	19
2.3.1	Lånegjeldsutviklingen	21
2.3.2	Utlån – startlån	22
2.4	Lønns- og pensjonsutvikling	23
2.4.1	Lønnsutvikling	23
2.4.2	Pensjonsutgifter	24
2.5	Øvrige driftsutgifter	25
2.6	Innfordring	26
2.7	Fondsoversikt	27
2.8	Investeringsregnskap	29
3	Administrative tjenester, styring og fellesutgifter	30
4	Plan og utviklingsavdelingen	31

5	Barnehagedrift.....	33
5.1	Flere minoritetsspråklige barn i barnehage.....	35
5.2	Bemanning.....	35
6	Grunnskole.....	37
6.1	Grunnskolesektorens driftsutgifter.....	38
6.2	Struktur elevtallsutvikling.....	41
6.3	42
6.4	Lærertetthet.....	43
6.5	Skoleresultater og elevenes egne vurderinger.....	45
6.5.1	Karakterer og plassering.....	45
6.5.2	Læringsmiljø.....	47
7	Skolefritidstilbud.....	48
8	Kulturskoletilbudet.....	48
9	Kultur og idrett.....	49
9.1	Folkebibliotek.....	50
9.2	Kino.....	52
9.3	Aktivitetstilbud til barn og unge.....	53
9.4	Driftstilskudd til lag og foreninger.....	53
9.5	Idrett.....	53
10	Kommunehelse.....	54
10.1	Grunnlagsinformasjon.....	54
10.2	Prioritering.....	55
10.3	Dekningsgrader.....	56
10.4	Diagnose, behandling og legevakt.....	56
10.5	Forebygging, helsestasjon- og skolehelsetjeneste.....	57
11	Pleie og omsorg.....	58
11.1	Grunnlagsinformasjon.....	59
11.2	Prioritering.....	61
11.3	Pleie og omsorgstjenestene samlet.....	62
11.4	Kjernetjenester til hjemmeboende.....	65
11.5	Institusjonsdrift for eldre og funksjonshemmede.....	67
11.6	Aktivisering av eldre og funksjonshemmede.....	68
11.7	Befolkningsframskriving og tjenestebehov.....	69
12	Barnevern.....	71

12.1	Grunnlagsinformasjon	72
12.2	Prioritering.....	73
12.3	Produktivitet	75
13	Sosialtjenesten og sysselsetting	76
13.1	Sysselsatte og arbeidsledige.....	76
13.2	Prioritering.....	78
13.3	Dekningsgrader.....	80
14	Tekniske tjenester.....	82
14.1	Samferdsel.....	82
14.2	Brann og ulykkesvern.....	83
14.3	Vannforsyning	83
14.4	Avløp.....	84
14.5	Renovasjon	85
15	Havn	86
16	Eiendomsdrift.....	87

1 Forord

KOSTRA (KOMmune-STat-RApportering) er et nasjonalt informasjonssystem som gir informasjon om kommunal og fylkeskommunal virksomhet. Kostnadsforskjeller mellom kommuner innenfor tjenesteområdene fremkommer på bakgrunn av kommunenes prioriteringer, produktivitet eller kombinasjoner av disse. Kommunenes prioriteringer uttrykkes ved hjelp av netto driftsutgifter pr innbygger eller pr innbygger i målgruppen. Dette påvirkes av forhold som dekningsgrader, standard på tjenesten og omfanget av brukerbetaling. Med andre ord er det flere ulike forhold innen økonomien som gir utslag i hvordan kommunen er i stand til å prioritere sine tjenester. Produktivitet måles via *brutto* driftsutgifter pr bruker.

Vi finner det naturlig å sammenligne Sør-Varanger med Alta og eller Hammerfest. I tillegg dras det sammenligner med Finnmark generelt og kommunegruppe 12. Kommunegruppe 12 kjennetegnes ved at det er mellomstore kommuner med middels bundne kostnader per innbygger og relativt høye frie disponible inntekter. Følgende kommuner er representert i kommunegruppe 12; Tinn, Sunndal, Alta, Kvinesdal, Meløy, Fauske, Lenvik, Tysvær, Odda, Årdal, Vadsø og Sør-Varanger.

Kommunebarometeret 2014 er utarbeidet av kommunal rapport og baserer seg på KOSTRA tall for 2013 samt andre offentlige registre. Barometeret er ment å gi et oversiktlig bilde av hvordan kommunenes nøkkeltall sett i forhold til andre kommuner.

Kommunebarometeret er en rangering, ikke en vurdering av kvaliteten på tjenestene. Det er naturlig å ha omentrent lik fordeling mellom gode og dårlige plasseringer. Der kommunen kommer dårlig ut i rangeringen kan det være naturlig å bruke barometeret for å finne de satsningsområdene med forbedringspotensial.

	Vekt (%)	2010	2011	2012	2013	2014
Grunnskole	20	342	353	380	385	357
Eldreomsorg	20	288	306	264	198	338
Barnevern	10	345	317	378	407	399
Barnehage	10	188	230	266	153	146
Helse	7,5	271	383	238	244	341
Sosial	5	112	195	83	129	168
Kultur	2,5	9	15	30	32	47
Økonomi	10	290	329	405	425	414
Enhetskostnader	5	99	106	158	150	52
Nærmiljø og klima	2,5	61	201	153	224	301
Saksbehandling	2,5	383	196	156	132	81
Vann, avløp og renovasjon	2,5	351	346	296	306	315
Brukerperspektiv	2,5	281	251	187	209	202

I rangeringen av kommuner i Norge havner Sør-Varanger kommune på 416.plass av 428 kommuner. I 2013 ble kommunen rangert som nummer 421. Det er særlig innenfor økonomi, barnevern, grunnskole og helse kommunen får en dårlig rangering. Det er også disse områdene som vektet mest i barometeret. Innenfor vann, avløp og renovasjon, kultur, enhetskostnader og saksbehandling får kommunen en høy rangering, men dette er også områder som vektet lite. Kommunalrapport har gjennom kommunebarometeret oppsummer Sør-Varanger kommunes hovedutfordringer som middels resultat i skolene, økning i andelen spesialundervisning har stopp opp. Lavere andel fagutdannede innfor eldreomsorgen, mange fristbrudd i barnevernet. Hjemmetjenesten og barnehagene fremstår som rimelig drevet.

Presterer kommunen så godt som økonomien tilsier?

	2010	2011	2012	2013	2014
Er plasseringen bedre eller dårligere enn korrigert inntekt skulle tilsi - eller omtrent som ventet?	DÅRLIGERE	DÅRLIGERE	DÅRLIGERE	DÅRLIGERE	DÅRLIGERE

Denne oversikten gir en grov indikasjon på om det er sammenheng mellom plasseringen kommunen får på nøkkeltallene, og hvor høy den korrigerede inntekten er. Eksempel: En kommune som er nummer 300 for korrigert inntekt, og som er på 200. plass i barometeret (*før korrigeringen for økonomi*), må sies å ha bedre nøkkeltall enn det man kunne forvente. Dette kan være et viktigere signal til kommunen, enn hva som er den konkrete sluttplasseringen i Kommunebarometeret.

Befolkningsanalyse

1.1 Befolkningsutvikling

Sør-Varanger kommune hadde i 1977 sin hittil største befolkning med 10 920 innbyggere. Usikkerhet omkring den malmbaserte virksomhet førte folketallet ned gjennom 80-årene, for deretter å stabilisere seg og igjen vokse svakt. Ved inngangen til 2000-tallet var det en svakt fallende tendens, mens i siden 2005 har det vært en årlig vekst. I løpet av 2013 passerte innbyggertallet igjen 10 000 og ved utgangen av året var det registrert 10 090 innbyggere i Sør-Varanger kommune.

Fra år 2000 til og med 2013 er det registrert totalt 7 753 innflyttinger og 7 684 fraflyttinger. Slike flyttetall indikerer at en vesentlig del av befolkningen føler liten stedstilhørighet og har en høy grad av mobilitet.

Selv om kommunen opplever befolkningsvekst er den innenlandske tilflyttingen negativ, den viktigste årsaken til at befolkningsveksten er innvandring fra utlandet. Innvandrere utgjør i underkant av 9 % av kommunens innbyggere, eksklusiv innvandring fra nordiske land. Innvandrere utgjør en svært viktig ressurs som er med på å fylle etterspørselen etter arbeidskraft. De tre største innvandrergroppene russere (53 %), polakker (10 %) og estlendere (8 %).

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Folketallet 1. januar	9518	9623	9738	9826	9860	9968
Fødde	126	114	112	95	109	92
Døde	65	71	104	94	74	67
Fødselsoverskudd	61	43	8	1	35	25
Innvandring	133	153	211	197	163	204
Utvandring	48	66	54	95	58	61
Innflytting, innenlandsk	332	359	382	415	429	393
Utflytting, innenlandsk	370	377	454	486	465	436
Nettoinnflytting inkl. inn- og utvandring	47	69	85	31	69	100
Følgevekst	105	115	88	34	108	122
Folketallet ved utgangen av kvartalet	9623	9738	9826	9860	9968	10090

Befolkningsmåling pr 1.januar viser befolkningsøkning på 122 personer det siste året. Kommunens befolkningsvekst foregår i hovedsak i de sentrumsnære områdene. Med noen unntak opplever distriktene en generell befolkningsnedgang.

	2000	2012	2013	2014
Vest (Bugøynes, Bugøyfjord, Spurvnes, Neiden)	600	481	463	460
Hesseng (Høybuktmoen, Nato, Bjørkheim, AVL)	1 720	1 854	1 879	1 904
Sandnes	1 026	1 081	1 100	1 122
Bjørnevatn	1 474	1 485	1 491	1 485
Kirkenes	3 229	3 449	3 521	3 579
Øst (Elvenes, Jakobsnes, Ropelv, Grense Jakobselv, Jarfjord)	725	773	765	773
Pasvik (Nedre Pasvik, Langfjorddalen, Svanvik, Melkefoss, Øvre Pasvik)	730	709	710	709
Uoppgitt krets	28	28	39	58
Sum innbyggere	9 532	9 860	9 968	10 090

1.2 Alders- og kjønnsfordeling

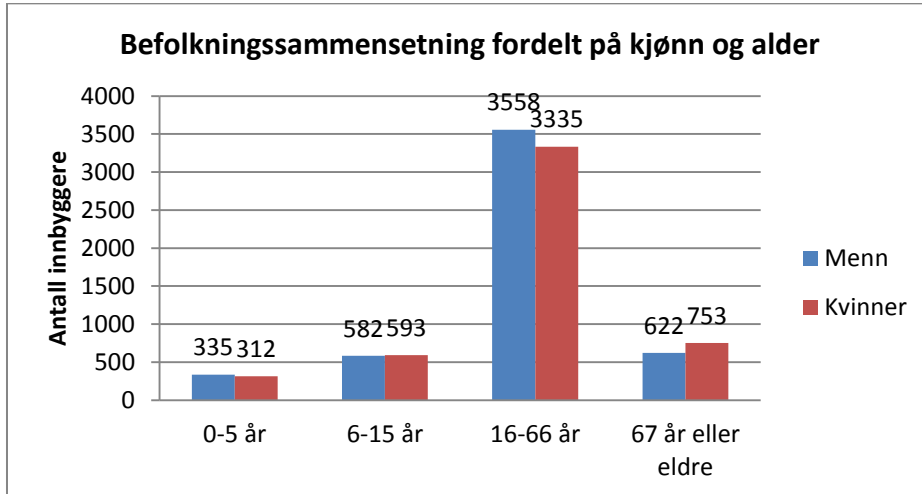
Tabellen nedenfor viser befolkningsutviklingen i Sør-Varanger kommune siden 2008, fordelt på aldersgrupper. Folkemengden er målt pr 1.januar.

Innenfor aldersgruppen 0-5 år fremkommer det en nedgang det siste året, men antall innbyggere i denne aldersgruppen er uendret siden 2008. Kommunens befolkning i alderen 6-15 år har gått jevnt ned fra 2008 til 2014.

Både aldersgruppen 16-66 år og aldersgruppen 67 år eller eldre har økt jevnt de seks siste årene.

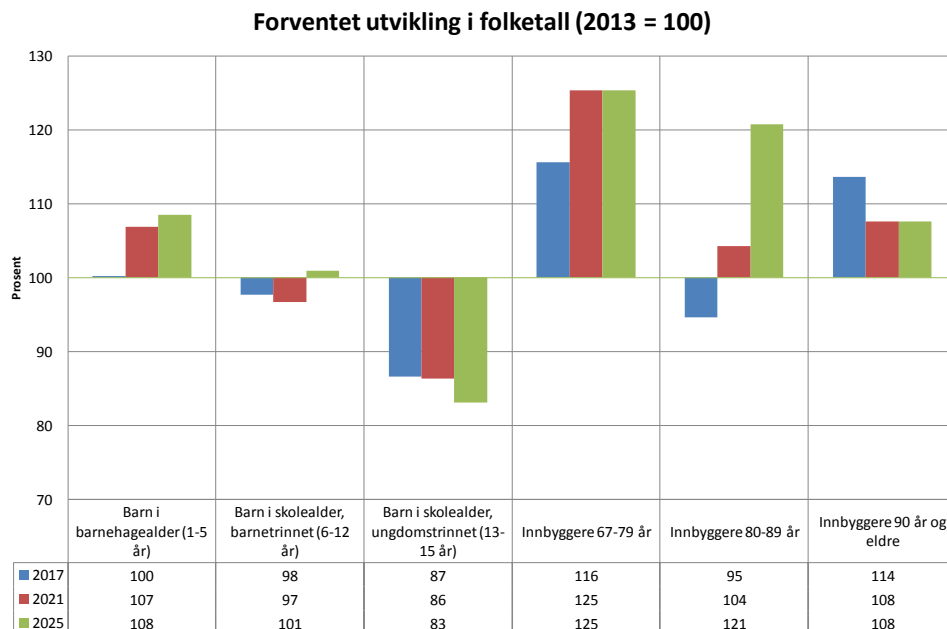
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
0-5 år	647	667	674	667	647	658	647
6-15 år	1 336	1 323	1 286	1 258	1 239	1 205	1 175
16-66 år	6 343	6 384	6 508	6 635	6 702	6 796	6 893
67 år eller eldre	1 192	1 249	1 270	1 266	1 272	1 309	1 375
Sum innbyggere	9 518	9 623	9 738	9 826	9 860	9 968	10 090

Ved inngangen av 2014 består befolkningen i Sør-Varanger av 5 097 menn og 4 993 kvinner. Det er størst andel menn i aldersgruppen 16-66 år, men det er størst andel kvinner i aldersgruppen over 67 år.

1.3 Befolkningsframskriving

Grafikken under viser hvordan SSB forventer at folketallet skal utvikle seg i kommunen over de kommende fireårsperiodene frem mot 2025, målt mot befolkningsnivået i 2013. Både nasjonalt og i Sør-Varanger vil andelen eldre i befolkningen øke de neste ti årene. I år 2014 utgjør de over 67 år i overkant av 13 % av kommunens befolkning. Statistisk Sentralbyrå fremskriver at de over 67 år vil øke til nærmere 21 % i Sør-Varanger i 2040. Forutsatt middelsnasjonal vekst i kommunen vil andel innbyggere i arbeidsfør alder reduseres fra 68 % i 2014 til i overkant av 62 % i 2040. Andelen barn i barnehagealder skal øke noe i løpet av årene frem mot 2025 men ikke tilstrekkelig til at antall skolebarn vil øke. Antall eldre i gruppen 80-89 vil øke merkbart fra 2017 til 2015.

2 Økonomiske nøkkeltall

Oversikten under er hentet fra kommunebarometeret for 2014 og viser utviklingen innenfor økonomiområdet i Sør-Varanger kommune rangert. Kommunebarometeret legges størst vekt på korrigert netto driftsresultat som fremkommer slik:

Netto driftsresultat – momskompensasjon for investeringer – netto premieavvik – netto avsetning til bundne fond = Korrigert netto driftsresultat

ØKONOMI	KB 2010	KB 2011	KB 2012	KB 2013	KB 2014	2010	2011	2012	2013	2014	
DRIFTSRESULTAT: Korrigert netto driftsresultat siste år (10 % vekt innen sektoren)	1,8	2,4	2,9	2,5	3,0	355	320	285	317	217	↑
DRIFTSRESULTAT: Korrigert netto driftsresultat siste fire år (20 %)	2,6	2,7	2,6	1,7	2,1	258	240	258	354	310	↑
DISPOSISJONSFOND: I prosent av brutto driftsinntekter (10 %)	2,2	2,3	2,6	2,3	2,0	298	282	269	296	310	↓
NETTO LÅNEGJELD: I prosent av brutto driftsinntekter (15 %)	3,6	2,7	1,2	1,0	1,0	231	316	400	417	409	↑
ENDRING LÅNEGJELD: Endring i prosentpoeng siste fire år (5 %)	3,9	3,1	1,0	1,0	1,0	186	310	425	421	417	↑
NETTO FINANSUTGIFTER: I prosent av brutto driftsinntekter, eksklusive avdrag (5 %)	2,7	3,4	3,8	3,4	3,1	204	139	105	153	175	↓
INVESTERINGER: I prosent av brutto driftsinntekter (10 %)	3,5	1,9	1,0	2,4	3,9	311	395	424	378	281	↑
INVESTERINGER: Snitt siste fire år, som andel av brutto driftsinntekter (10 %)	3,9	3,2	1,4	1,0	1,0	236	304	400	410	409	↑
LÅN: Andel av investeringene som finansieres med lån, siste fire år (5 %)	1,7	1,9	1,0	1,0	1,4	338	320	416	418	383	↑
PREMIEAVVIK: Oppsamlet beløp i balansen, i prosent av brutto driftsinntekter (5 %)	4,1	4,4	4,5	3,9	4,1	225	178	173	184	170	↑
LØNNSKOSTNADER: Lønn og sosiale kostnader som andel av samlede brutto driftsinntekter (5 %)	1,9	3,6	3,8	3,0	3,6	369	210	165	245	176	↑

Årstallene henviser til det året Kommunebarometeret er publisert.

Kommunebarometeret oppsummerer kommunens økonomi slik:

Korrigert netto driftsresultat var så vidt i pluss i fjor, etter mange år med ubalanse. Utfordringen er å klare å bygge på det og bedre marginen enda litt i år og neste år. Disposisjonsfondet er på det nærmeste brukt opp, og kan ikke bidra særlig til å dekke det oppsamlete premieavviket i balansen.

Sør-Varanger har vært en av kommunene som har investert mest de siste fire årene, målt mot egne inntekter. Det har bidratt til at gjelda har eksplodert – den er langt større enn egne inntekter og omtrent dobbelt så stor som i 2009 (2010-barometeret), målt som andel av inntekten. Det spørs om det er mulig både å bygge så mye og stabilisere driftsmarginen.

Kommunens driftsregnskap

Regnskapsresultatet for 2013 viser et regnskapsmessig merforbruk på kr 3 565 030,-.

Det var i 2013 budsjettert med en avsetning til disposisjonsfond på kr. 371 000,- som tilsvarer regnskapsmessig mindreforbruk i 2012. Da regnskapet for 2013 viser et underskudd er ikke denne avsetningen gjennomført. Samtidig er det regnskapsført bruk av disposisjonsfondet med 3,952 mill.kr noe som har ført til en ytterligere svekking av kommunens oppsparte reserver. Driftsfondets utgående balanse for 2013 er 18,255 mill. kr. hvorav 18,235 mill. kr allerede er disponert av kommunestyret. Dette betyr at den disponible delen av disposisjonsfondet utgjorde kr. 19 900,- per utgangen av 2013.

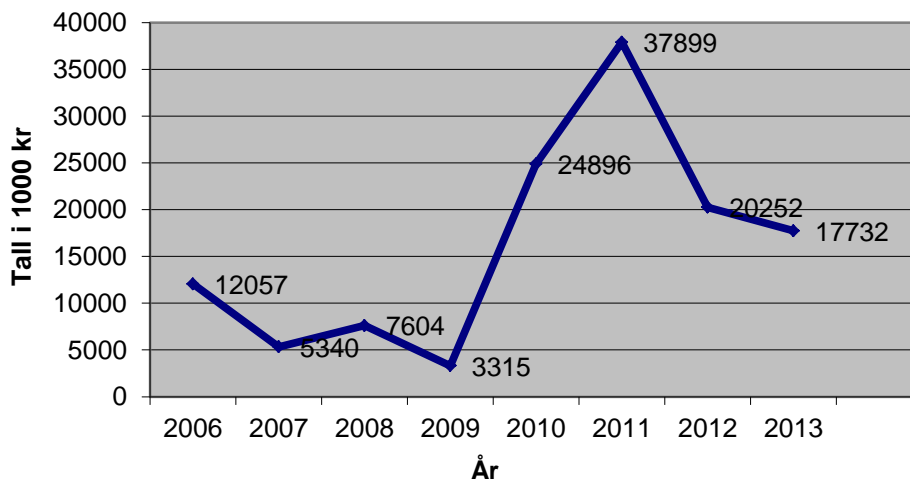
2.1.1 Netto driftsresultat

Netto driftsresultat for 2013 er 17,7 mill.kr som utgjør 2,1 % av driftsinntektene. Netto driftsresultat er kommunesektorens måltall på kommunens økonomi og viser hvor mye som kan disponeres til avsetninger og investeringer etter at man har dekket alle driftsutgifter, renter og avdrag på lån.

Fylkesmannen signaliserer at ved en sunn kommuneøkonomi bør netto driftsresultat minst ligge på mellom 3-4 % av driftsinntektene. For Sør-Varanger kommune vil fylkesmannens måltall utgjøre 32 mill. kr.

Netto driftsresultat har hatt en nedgang fra 2011 og ytterligere nedgang fra 2012, noe som i all hovedsak henger sammen med nedgang i investeringsnivå og lavere inntektsføring av momskompensasjon fra investering.

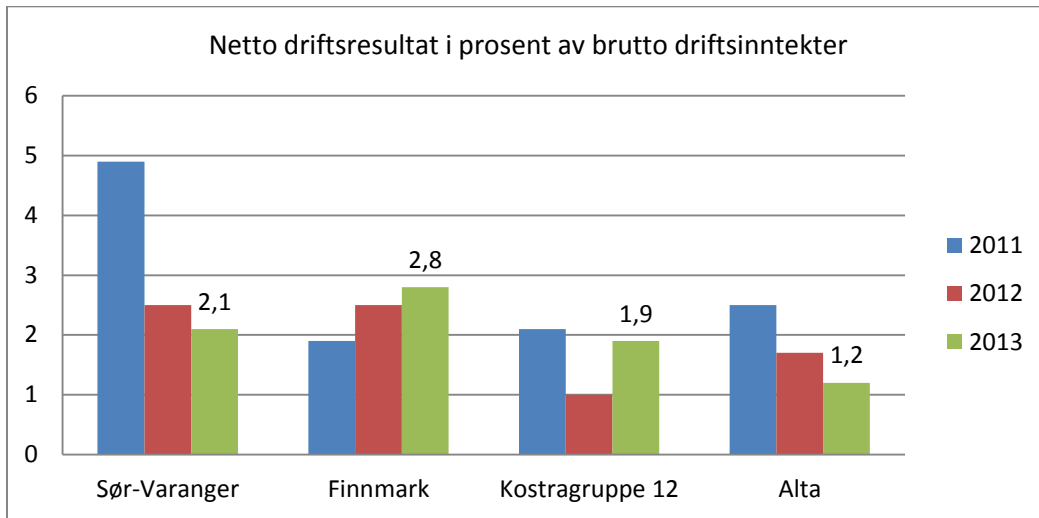
Netto driftsresultat 2005-2013

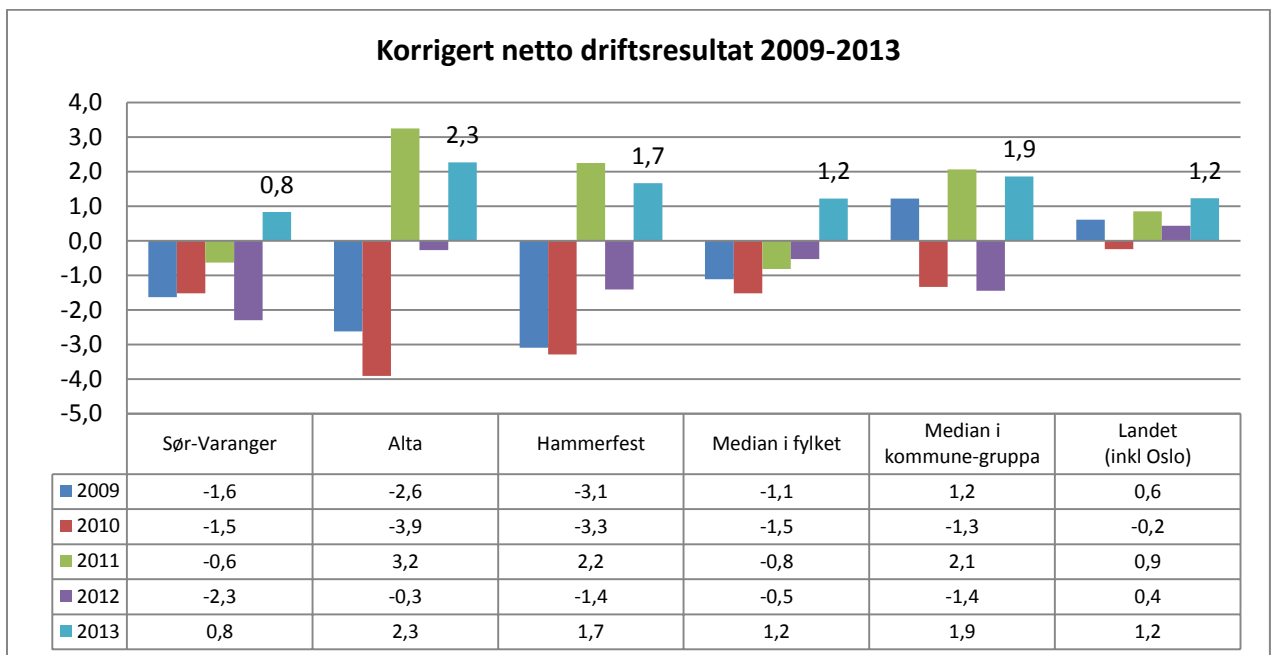
Netto driftsresultat i Sør-Varanger kommune ligger under snittet i Finnmark, men noe over snittet i Kostragruppe 12, som kommunen sammenlignes med.

På landsbasis ble netto driftsresultat 2,3 %, som er en nedgang fra 2012 da gjennomsnittstallet viste 2,7 %. Landet som helhet viser altså et snitt som ligger under anbefalt nivå på 3 %.

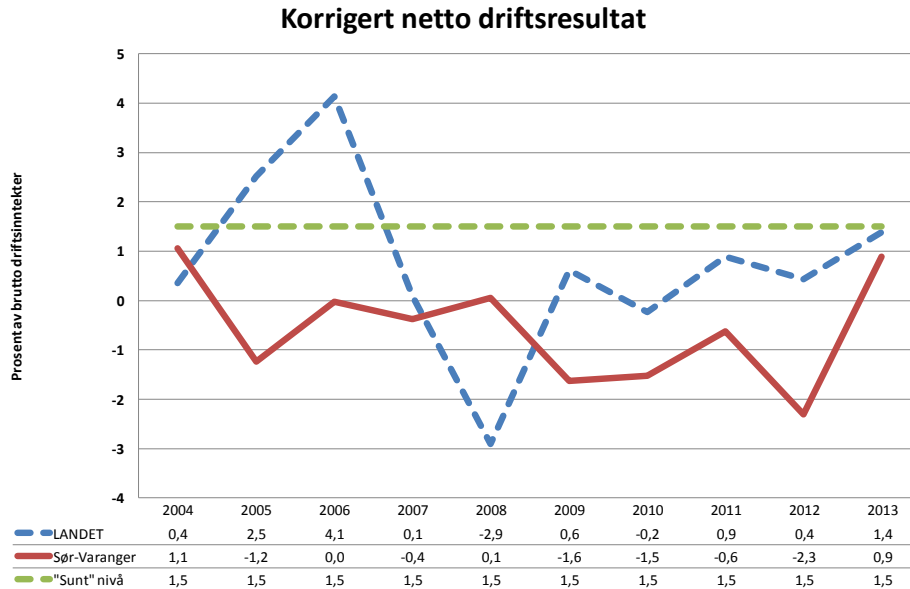
2.1.2 Korrigert netto driftsresultat

Korrigert netto driftsresultat viser netto driftsresultat korrigert for momsrefusjon fra investering samt netto inntektsføring av premieavvik. Etter rådmannens og kommunalrapports vurdering gir dette er mer riktig bilde av det reelle netto driftsresultat. Sør-Varanger kommune viser et positivt korrigert netto driftsresultat for første gang på fem år, men ligger fremdeles vesentlig lavere enn sammenlignbare kommuner. I 2013 ble hele 80 % av momskompensasjon fra investering tilbakeført til investeringsregnskapet, og summen av denne overgangsordningen og nedgang i investeringsnivået medvirker til en bedring i korrigert netto driftsresultat. Inntektsføring av premieavvik er også i 2013 høyt, men viser en nedgang fra 2012.

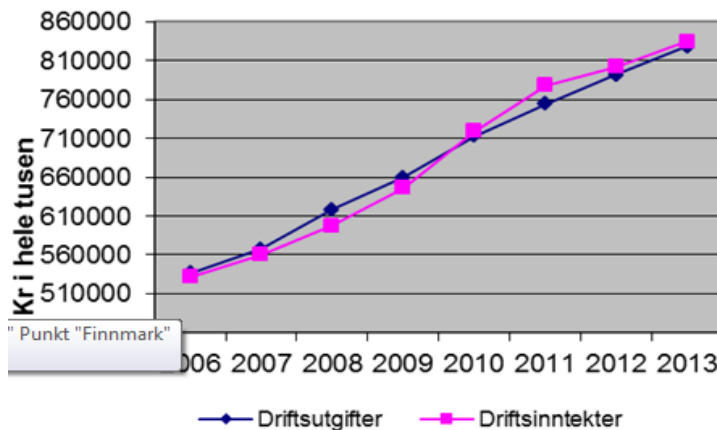

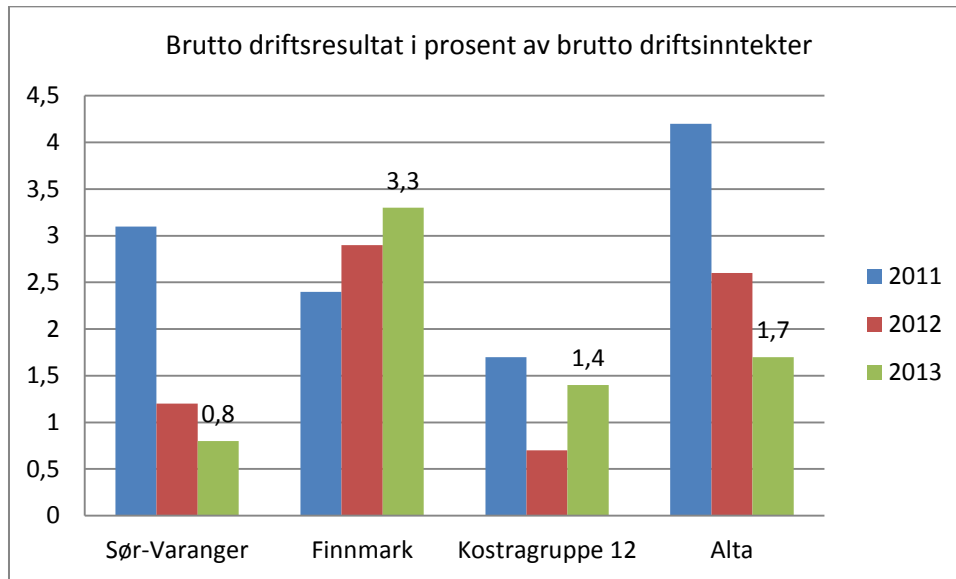
Kommunal rapport anslår at et korrigert resultat på minst 1,5 prosent omtrent vil representere et "sunt" nivå generelt sett; da har kommunen noe egne penger til å finansiere investeringer eller bygge opp disposisjonsfond over tid. De har utarbeidet en oversikt over Sør-Varanger kommunes korrigerede netto driftsresultat de siste ti årene – målt mot landet for øvrig og mot det antatt sunne nivået:

2.1.3 Brutto driftsresultat

Brutto driftsresultat gir informasjon om det økonomiske resultatet av kommunens ordinære driftsvirksomhet, dvs. før man tar hensyn til finanspostene (renter/avdrag), aksjeutbytte og avsetninger. Resultatet gir uttrykk for kommunens evne til å betjene lånegjeld, evne til å finansiere deler av årets investeringer over driftsresultatet, samt evne til å avsette midler til senere års bruk. Brutto driftsresultat utgjør for 2013 6,3 mill.kr og er en nedgang fra 2012 da brutto driftsresultat var 9,9 mill.kr.

Dersom en ønsker å se på virksomhetenes drift isolert, inneholder tallet ovenfor noen forhold en bør ta hensyn til for å kunne gi et riktig bilde av virksomhetenes drift gjennom året. Blant annet kunne kommunene frem til år 2010 fritt inntektsføre momskompensasjon fra investering som en ren driftsinntekt. Endringen kom som følge av at en så den uheldige virkningen av praksisen med lånefinansierte driftsinntekter. Det ble vedtatt at ordningen med momskompensasjon som driftsinntekt skulle avvikles med en overgangsordning hvor en i løpet av 2010-2014 gradvis skal tilbakeføre momskompensasjonen til investeringsregnskapet. For 2013 ble 80 % av momskompensasjon fra investeringsprosjekter tilbakeført til investeringsprosjektene. Imidlertid er det slik at hele momskompensasjonen er medregnet i begrepet driftsinntekter ved fremstilling av brutto driftsresultat, mens det riktige vil være å se bort fra dette beløpet.

Ikke budsjetterte inntekter og utgifter i forbindelse med ulike driftsprosjekter i kommunen inngår også i grunnlaget for brutto driftsresultat. Dette medfører både budsjettavvik og et høyere brutto driftsresultat for prosjekter med mindreforbruk. Eventuelle restmidler som skal videreføres avsettes til fond, men dette fremgår ikke i tallene for utregning av brutto (og netto) driftsresultat i den økonomiske oversikten.

I tillegg vil også eventuelle overskudd fra selvkostområdene VAR og havn påvirke brutto driftsresultat. Denne type overskudd avsettes til bundne fond for inntektsføring i senere års gebyrberegninger.

Dersom en velger å se bort fra inntektsført momskompensasjon i investering og merinntekt fra selvkostområder, vil dette gi følgende bilde av brutto driftsresultat i kommunen:

(tall i 1000 kr)	R 2010	R 2011	R 2012	R 2013
Driftsinntekter	719 226	778 174	801 603	834 270
Driftsutgifter	713 254	753 913	791 674	827 970
Brutto driftsresultat	5 972	24 261	9 929	6 301
Momskomp fra investering	-33 782	-45 117	-22 397	-16 773
Selvkost VAR	-1 346	-4 673	-2 649	-4 406
"Selvkost" Havn	0	-4 894	-4 096	-1 316
Reelt brutto driftsresultat	-29 156	-30 423	-19 213	-16 194

For 2013 ble det inntektsført 16,8 mill.kr i drift som er momskompensasjon fra investering. I tillegg er det et netto overskudd på selvkostområdet for vann, avløp og renovasjon på 4,4 mill.kr, og 1,3 mill.kr fra Havn.

Det reelle brutto driftsresultat som gjenspeiler virksomhetenes drift er dermed negativt med 16,2 mill.kr for 2013. I all hovedsak er det drift finansiert ved momskompensasjon fra investering som over tid har skapt ubalanse i driften. Store investeringer de siste årene, og dermed vesentlige beløp i momskompensasjon fra investering har ført til kunstig høyt driftsinntektsnivå.

2.2 Kommunens inntekter

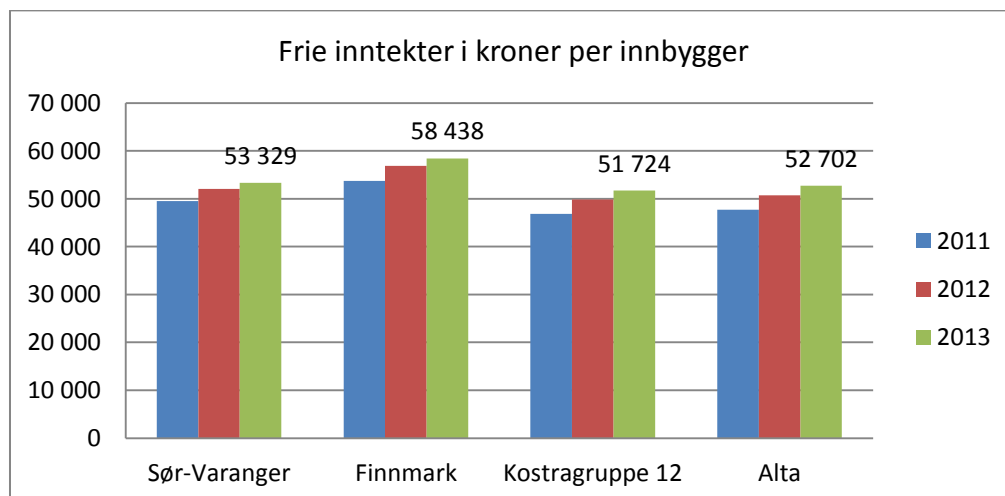
2.2.1 Frie inntekter – skatt og rammetilskudd

(tall i 1000)	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Regnskap 2013	Avvik bud/regn
Skatt på inntekt og formue	213 897	221 227	237 376	237 021	-355
Rammetilskudd	272 853	291 836	296 520	296 759	239
Inntektsutjevning	1 749	5 979	3 064	4 314	1 250
Frie inntekter	488 499	519 042	536 960	538 094	1 134

De frie inntektene, skatt og rammetilskudd, ble 1,1 mill.kr høyere enn budsjettert for 2013. Dette skyldes en høyere inntektsutjevning enn budsjettert. Kommunens egen skatteinngang ble omtrent som budsjettert. Ved beregning av skatt og rammetilskudd benyttes som utgangspunkt KS sin prognosemodell og inntektene følges tett gjennom hele regnskapsåret.

(tall i 1000 kr)	R 2009	R 2010	R 2011	R 2012	R 2013
Kommunens skatteinngang	199 460	221 811	213 897	221 226	237 021
Vekst fra foregående år	24,00 %	11,21 %	-3,57 %	3,40 %	7,12 %

Kommunens egen skattevekst er på 15,8 mill. kr, eller 7,12 % fra 2012 til 2013.

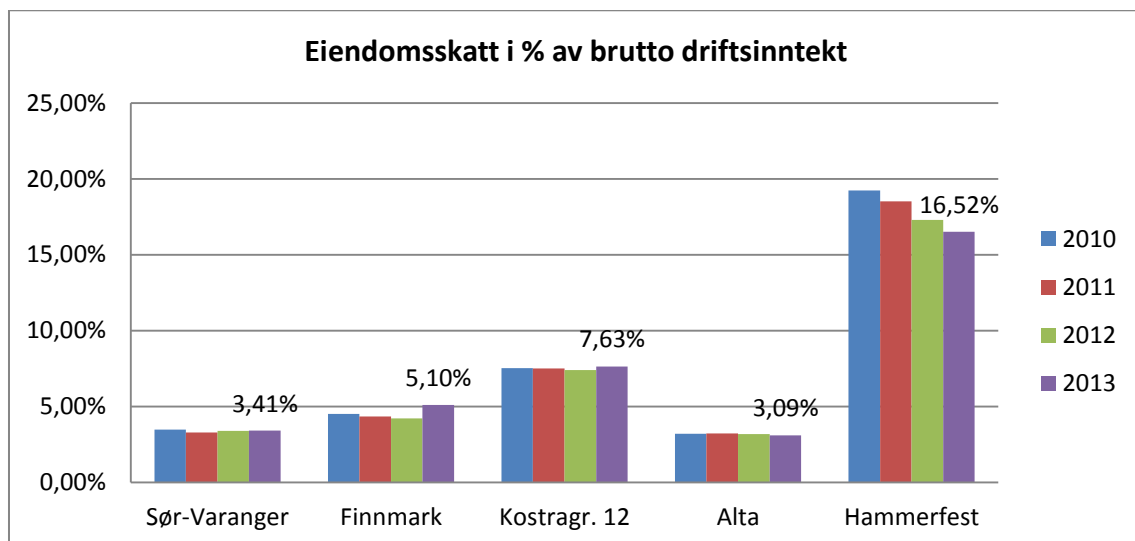

2.2.2 Eiendomsskatt

	R 2010	R 2011	R 2012	B 2013	R 2013
Eiendomsskatt	24 972	25 551	27 131	28 443	28 417

Eiendomsskatten for 2013 ble 28,4 mill.kr, og er i henhold til budsjett. Eiendomsskatten utgjør 3,4 % av brutto driftsinntekter, og er en sentral inntektskilde for kommunen. For 2013 vedtok kommunestyret en eiendomsskatt med 7 promille og et bunnfradrag på kr 100 000,- på boliger. Kommunen har i 2013 eiendomsskatt for bolig og næringseiendommer på Kirkeneshalvøya unntatt Elvenes, samt verk og bruk i hele kommunen.

Eiendomsskatteinntektene fordeler seg med 10,3 mill.kr verk og bruk, og resterende 18,1 mill.kr fra bolig og næringseiendommer. Av de 10,3 mill.kr fra verk og bruk er hele 8,5 mill.kr eiendomsskatt på kraftverk.

2.2.3 Renteinntekter og utbytte

	Regnskap 2012	Buds(end) 2013	Regnskap 2013	Avvik b/r
Renteinntekter	6 484	6 357	7 826	-1 469
Utbytte fra selskaper	12 500	15 625	15 625	0
Sum renteinntekter og utbytte	18 984	21 982	23 451	-1 469

Renteinntekter ble kr 1 469 000,- mer enn budsjettet. Den gode rentesatsen i kommunens bankavtale, samt noe bedre likviditet er forventet, er årsak til merinntektene.

Utbytte fra selskaper er i henhold til budsjett og gjelder utelukkende utbytte fra Varanger Kraft AS.

2.2.4 Konesjonskraftsinntekter

	R 2011	R 2012	R 2013
Kjøp av konesjonskraft avg.pl	5 192	4 792	4 430
Kjøp av konesjonskraft avg.fri	0	0	0
Konesjonskraft inntekter	-12 583	-10 974	-9 556
Netto konesjonskraft inntekt	-7 391	-6 182	-5 126
Konesjonsavgift	-1 655	-1 655	-1 655

Kommunen tjente 5,1 mill.kr netto på salg av konesjonskraft i 2013. Konesjonskraft er å anse som en del av kommunens frie inntekter og kan benyttes fritt til kommunal tjenesteproduksjon. Kommunen har anledning til å selge 32 182 MWH.

Konesjonskraften ble for 2013 solgt for 295,25 pr MWH, noe som ga en inntekt på 9,5 mill.kr. Kommunen må betale for levering av kraft og dette gjøres etter en topris modell. Kommunen betaler et fast ledd på kr 108,6 pr MWH, og et variabelt ledd hvor markedspris er veiledende, til sammen utgjorde dette i 2013 4,43 mill.kr i utgift.

Kommunen mottok 1,655 mill.kr i konesjonskraftavgift. Bruk av midlene er regulert i forskrift og er øremerket næringsutvikling fordelt på primærnæringsfond med 1/3 og næringsfond 2/3. Restmidler avsettes til bundet fond ved årets slutt. For 2013 ble det satt av udisponerte midler til primærnæringsfondet med kr. 187 000,- og kr. 414 000,- til næringsfondet. Næringsfondet har utgående balanse ved årsslutt 2013 på 10,1 mill.kr og primærnæringsfondet kr. 189 000,-.

2.2.5 Rentekompensasjon

	Regnskap 2012	Buds(end) 2013	Regnskap 2013	Avvik
Rentekompensasjon skolebygg	-1 508	-1 457	-1 912	455
Rentekompensasjon omsorgsboliger	-340	0	-330	330
Rentekompensasjon sykehjem	-1 062	-1 489	-1 032	-457
Rentekompensasjon kirkebygg	-122	-140	-146	6
Sum rentekompensasjon	-3 032	-3 086	-3 420	334

Rentekompensasjon er en ordning der kommunen mottar kompensasjon for investering i ulike kommunale bygg beregnet ut fra en investeringsramme gitt av Husbanken. Når det gjelder investeringsrammen er denne helt uavhengig av investeringsutgiften, men beregnes ut fra kriterier som eksempelvis brukertall og totale investeringer i nybygg.

Sør-Varanger kommune har mottatt kr 334 000,- mer i rente kompensasjon enn budsjettert. Merinntekten er hovedsakelig knyttet til rentekompensasjon for skolebygg.

Rentekompensasjon beregnes med utgangspunkt i gjeldende rente i Husbanken. Rentekompensasjon for kirkebygg tilfaller kommune etter vedtak i kommunestyret.

2.2.6 Momskompensasjon fra investeringsprosjekter

(tall i 1000 kr)	Regnskap 2010	Regnskap 2011	Budsjett 2012	Regnskap 2012	Regnskap 2013
Momskompensasjon fra investering	-33 782	-45 117	-19 100	-22 397	-16 773
Til investeringsregnskapet 20 %	6 738				
Til investeringsregnskapet 40 %		18 282			
Til investeringsregnskapet 60 %			11 500	13 439	
Til investeringsregnskapet 80 %					13 418
Momskomp fra investering til inntekt i drift	-27 044	-26 835	-7 600	-8 958	-3 355

I 2013 ble det inntektsført netto 3,3 mill.kr i momskompensasjon fra investeringsprosjekter i driftsregnskapet. Dette er en videre nedgang fra 2012. Investeringsnivået har sunket, samtidig som overgangsordningen med å tilbakeføre investeringsmoms til investeringsregnskapet er i sitt siste år. Fra 2014 er ordningen med å benytte momsrefusjon fra investering som driftsmidler avviklet.

2.2.7 Øvrige inntekter som salg- og leieinntekter, brukerbetaling, overføringer

	Regnskap 2012	Reg. budsjett 2013	Regnskap 2013	Avvik
Brukerbetaling	33 493	32 278	33 892	1 614
Andre salgs- og leieinntekter	70 800	70 559	76 703	6 144
Overføringer med krav til motytelse	115 083	92 115	112 796	20 681
Andre statlige overføringer	22 697	24 576	32 402	7 826
Andre overføringer	11 703	11 505	10 311	-1 194
Skatt på inntekt og formue	221 227	237 376	237 021	-355
Eiendomsskatt	27 131	28 433	28 417	-16
Andre direkte og indirekte skatter	1 655	1 575	1 655	80
Sum driftsinntekter	503 789	498 417	533 197	34 780

Driftsinntektene ligger over budsjett med 34,8 mill.kr.

Brukerbetalingene er 1,6 mill.kr høyere enn budsjettert. Dette skyldes at langtidsplasser innenfor helse ikke er lagt ned slik det var budsjettert med for 2013.

Andre salgs- og leieinntekter er 6,2 mill.kr over budsjett. Dette kommer hovedsakelig fra selvkostområdene Havn og VAR.

Overføring med krav til motytelse utgjør den vesentligste posten på 20 mill.kr over budsjett. Beløpet skyldes blant annet merinntekter på sykelønnsrefusjon på i overkant av 8 mill.kr, ikke budsjetterte prosjektinntekter, samt merinntekter vedrørende ressurskrevende brukere. Alle disse forholdene må sees i sammenheng med merforbruk på tilhørende utgifter.

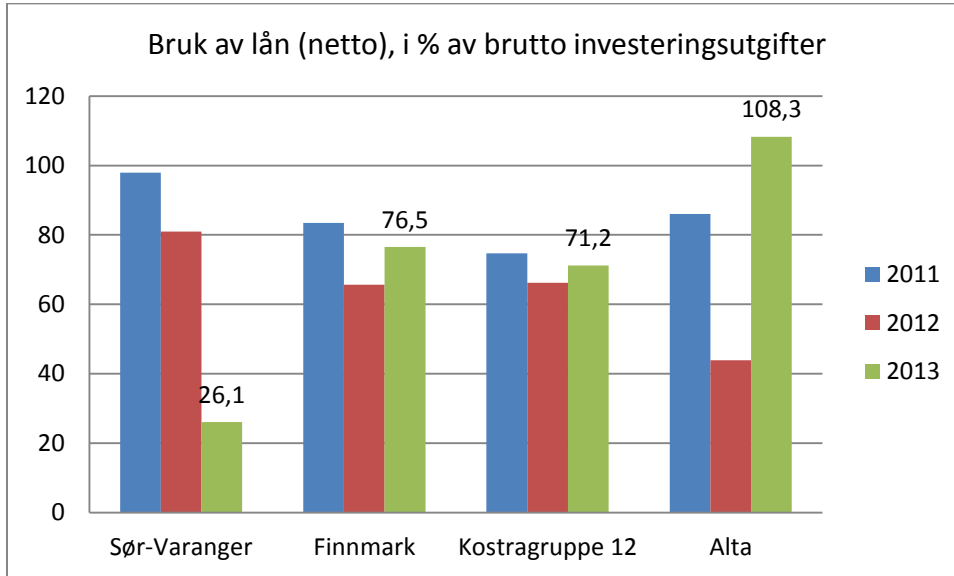
Andre statlige overføringer er 7,8 mill.kr over budsjett. Dette gjelder i all hovedsak statstilskudd flyktninger.

2.3 Renter og avdrag – lånegjeldsutvikling

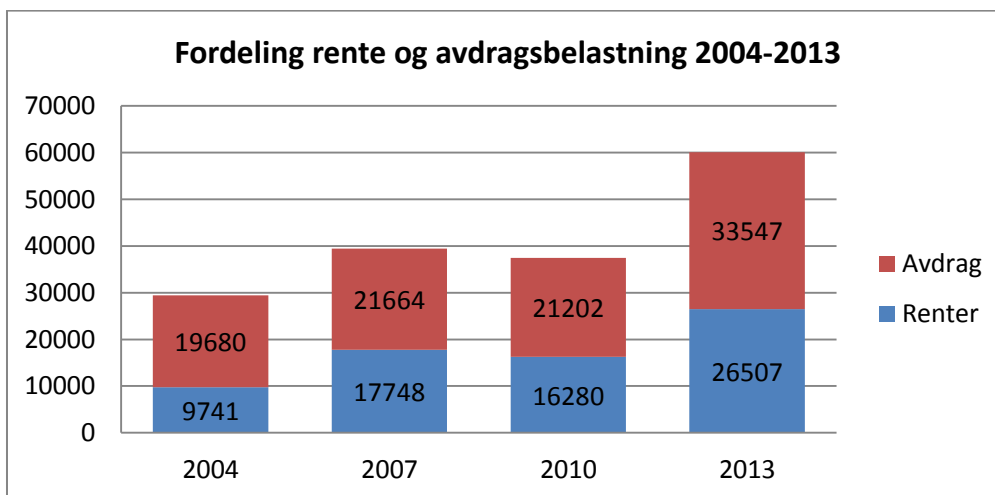
	Regnskap 2012	Buds(end) 2013	Regnskap 2013	Avvik
Renter på løpende lån	17 034	24 782	24 575	-207
Renter på videre utlån Husbanken	2 518	2 200	1 790	-410
Omkostninger	0	15	139	124
Forvaltningsgebyr startlån	0	90	0	-90
Morarenter	13	20	2	-18
Renter nye låneopptak	0	420	0	-420
Omkostninger	1	0	1	1
Avdrag løpende lån	23 095	34 583	33 547	-1 036
Avdrag nye låneopptak	0	1 200	0	-1 200
Sum renter og avdrag	42 662	63 310	60 053	-3 257

Som oversikten viser har kommunen hatt en besparelse på rente og avdragsutgifter på til sammen 3,26 mill.kr i forhold til budsjettert. Dette skyldes til dels at kommunens låneopptak for 2013 ble utsatt til desember noe som ga en rente og avdragsbesparelse på budsjett 2013 på 1,6 mill.kr. Rente og avdragsbesparelsene ble varslet i økonomirapportering.

Låneopptaket for 2013 ble betydelig redusert som følge av kommunestyrets omdisponering av ubrukte lånemidler og bruk av investeringsfond, jfr kurven nedenfor. Netto bruk av lån sett i forhold til investeringsutgiften viser en vesentlig lavere andel enn tidligere år som følge av denne omdisponeringen. Innbetaling av ekstraordinære avdrag på lån medregnes også i tallene, og medvirker til å redusere andelen sett i forhold til tidligere år. Fra å finansiere vesentlige deler av investeringsregnskapet med lån, ble 2013 et unntak som tydelig gjenspeiles i kostratabellene.

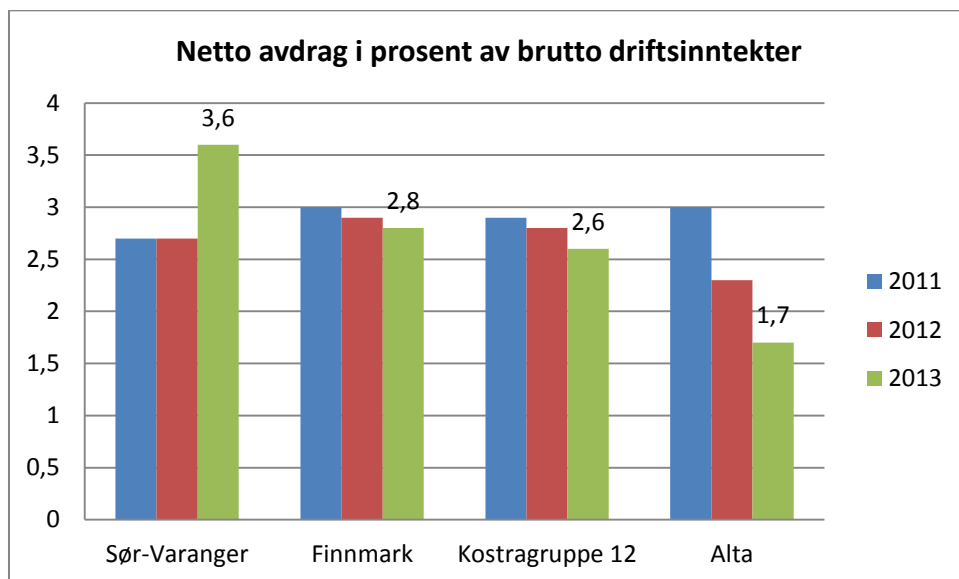

Rentenivået i 2013 lå på 2,06 % til 2,48 % i Kommunalbanken og 2,97 i KLP/Kommunekreditt.

Som oversikten over viser har det vært en stor økning i rente og avdragsbelastning til kommunen de siste tiår. Fra 2004 til 2013 er rente- og avdragsbelastningen fordoblet fra i underkant av 30 mill.kr i 2004 til vel 60 mill.kr i 2013. Inntektsveksten i de frie inntektene har i samme periode økt med 80 %.

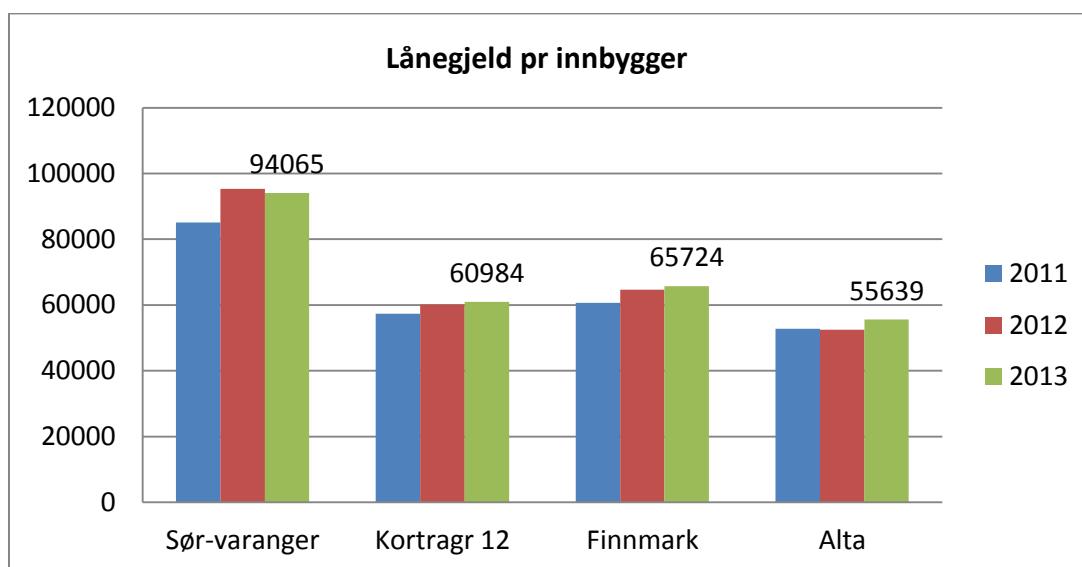
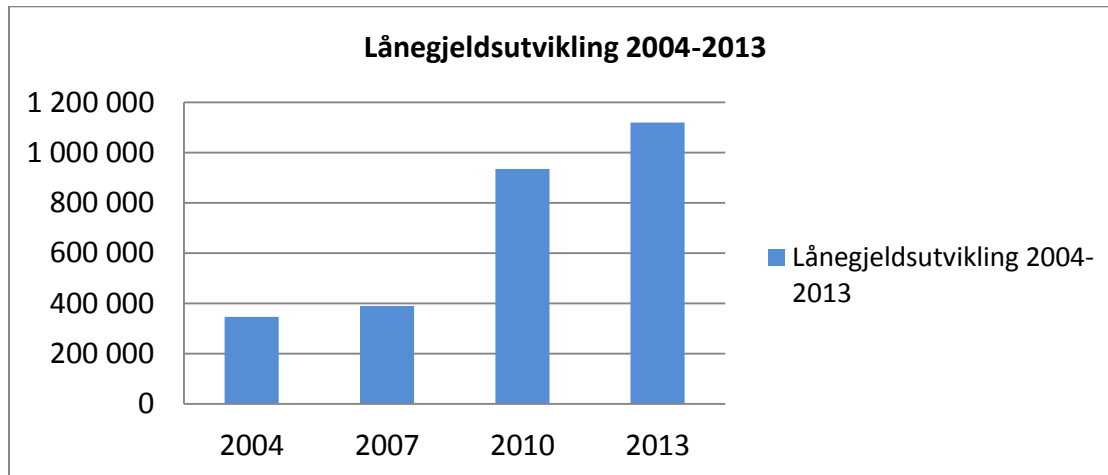
I 2013 benytter kommunen 3,6 % av brutto driftsinntekter til dekning av avdragsutgifter, mens tilsvarende for 2013 var 2,7 %. Andelen er vesentlig høyere enn snittet i Finnmark og for kostragruppe 12.

2.3.1 Lånegjeldsutviklingen

(tall i 1000 kr)	UB 2008	UB 2009	UB 2010	UB 2011	UB 2012	UB 2013
Samlet lånegjeld	427 790	552 909	934 836	1 026 791	1 135 291	1 119 195
Ubrukte lånemidler	30 151	70 121	242 218	77 989	68 718	43 217
Videre utlån	41 790	69 773	67 572	84 964	110 575	112 025
Netto lånegjeld	355 849	413 015	625 046	863 838	955 998	963 953
Antall innbyggere	9623	9738	9826	9860	9968	10090
Lånegjeld pr innbygger	37	42	64	88	96	96

Kommunen har en samlet lånegjeld på 1 119 mill.kr ved utgangen av 2013. Det er en liten nedgang fra 2012, men likevel over dobbelt så mye som i 2009. Korrigeret lånegjeld pr. innbygger er hele kr 96 000,- og lånegjelden er 113,8 % av brutto driftsutgifter. Ingen av kommunene eller kommunegruppen vi sammenligner oss med har tilsvarende lånegjeld.

For kommunene på landsbasis vokser investeringene i 2013 med 6,9 pst. Veksten på investeringene, og et relativt svakt nivå på netto driftsresultat gjør at lånegjelden fortsetter å øke i 2013 med 6,1 pst for kommuner. Netto lånegjeld pr. innbygger økte med 5,4 pst til kr 34 425 (kommuner inkl. Oslo). Det høye investeringsnivået påfører sektoren fortsatt høyt underskudd før lån.

2.3.2 Utlån – startlån

Sør-Varanger kommune tilbyr startlån til sine innbyggere. Startlån er en behovsprøvd låneordning for personer som av ulike årsaker har problemer med å etablere seg på boligmarkedet. Unge i etableringsfase, enslige forsørgere, funksjonshemmede, flyktninger og andre med økonomisk vanskeligstilte er eksempler på grupper som kan søke startlån.

Ordningen innebærer at kommunen tar opp lån i Husbanken som videreformidles til kommunens innbyggere. Rentekostnader og avdrag bæres av låntaker. Kommunen har anledning til å legge inn et rentepåslag på 0,25 % til dekning av administrative kostnader.

I 2013 var det registrert 46 saker til behandling for startlån og boligtilskudd. 9 søkere fikk avslag, mens 24 fikk utbetalt startlån. Til sammen utbetalte kommunen 20,3 mill.kr i startlån i 2013. Ordningen ble igangsatt i 2003, og per utgangen av 2013 hadde kommunen utlån startlån på 98,5 mill kroner.

6 søkere fikk tilskudd til etablering med til sammen utbetalt 1,120 mill.kr. 7 søkere fikk tilskudd til tilpasning med tilsammen utbetalt kr.278 887,-.

Ved årsskiftet hadde kommunen 13,2 mill.kr tilgjengelige utlånsmidler for startlån.

Kommunen har ikke utgiftsført tapsføringer i forbindelse med startlån i 2013, men har 3 misligholds saker som det jobbes med. Startlånsutvalget har blitt mer restriktiv på utlån, etter føringer fra Husbanken, blant annet på utlån til egenkapitalkravet.

2.4 Lønns- og pensjonsutvikling

2.4.1 Lønnsutvikling

Lønnsutvikling	R 2008	R 2009	R 2010	R 2011	R 2012	R2013
Lønnsutgifter inkl. pensjon	403 661	450 678	458 343	485 738	510 887	518 828
Vekst fra forutgående år	7,06 %	11,65 %	1,70 %	5,98 %	5,18 %	1,55 %
Lønnsutgift i % av driftsutgiftene	64,70 %	65,30 %	64,26 %	64,43 %	64,53 %	62,66 %

Oversikten viser lønnsutviklingen i Sør-Varanger kommune de siste årene. I 2013 utgjorde lønnsutgifter inkludert pensjon 62,66 % av kommunens samlede driftsutgifter. Lønns- og pensjonskostnadene utgjorde i underkant av 519 mill kroner i 2013. Dette er en økning på 1,55 %, eller 7,9 mill kroner fra året før. Utgifter til vikarbyrå kommer i tillegg og bidrar til at lønnsveksten ikke er høyere det siste året.

(Tall i 1000 kr)	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Regnskap 2013	Avvik B/R
Fast lønn	388 838	383 517	386 974	3 457
Lønn til vikarer	31 405	27 403	29 658	2 255
Lønn til ekstrahjelp	4 645	3 029	4 193	1 164
Overtid	7 247	6 367	7 727	1 360
Annen godtgjørelse	9 642	10 031	10 169	138
Lønn renhold	0	0	3 681	3 681
Godtgjøring folkevalgte	1 693	1 487	1 641	154
Intruduksjons- og kvalifiseringsstønad	3 795	5 967	6 025	58
Utgifter og godtgjørelser ved reise	2 055	1 482	1 813	331
Andre oppgavepliktige ytelser	8 718	8 469	8 382	-87
Lønnsutgifter	458 037	447 752	460 262	12 510

Pensjonsinnskudd og trekkpliktig forsikring	52 849	54 922	58 566	3 644
Sum lønnsutgifter inkl. pensjon	510 887	502 674	518 828	16 154
Syke- og svangerskapsrefusjoner	28 438	18 243	26 332	8 089
Netto lønnskostnader	482 449	484 431	492 496	8 065

Regnskapet for 2013 viser et samlet merforbruk innenfor lønnsområdet på 8,065 mill kroner. Overforbruket forklares med merforbruk på faste lønnsposter som følge av at vedtatte stillingsreduksjoner ikke har vært mulig å gjennomføre i 2013 samt et høyt sykefravær. I tillegg ble pensjonskostnadene høyere enn budsjettet.

Som følge av høyt sykefravær ble også syke- og svangerskapsrefusjonene høyere enn budsjettet.

2.4.2 Pensjonsutgifter

(tall i 1000 kr)	R 2011	R 2012	B 2013	R 2013
Pensjon	43 216	58 499	52 112	50 155
AFP-pensjon	6 721	9 531	60	5 324
Premieavvik	-600	-17 826		191
Adm. Kostnader	2 570	2 647	2 750	2 896
Totalt	51 907	52 851	54 922	58 566

Sør-Varanger kommune er tilknyttet to pensjonsordninger, KLP for fellesordningen, sykepleiere og folkevalgte og SPK for lærere. Samlet pensjonskostnad for kommunen ble 58,6 mill kroner i 2013, i overkant av 3,6 mill kroner høyere enn budsjettet.

Det er innbetalt 1,883 mill kroner i egenkapitalinnskudd til KLP i 2013. Utgiften føres i investeringsregnskapet og er finansiert med bruk av fond.

Den beregnede pensjonsforpliktelsen for kommunen utgjorde 1.155 mill kroner pr. 31.12.13 for begge ordningene mens pensjonsmidlene utgjorde 886 mill kroner.

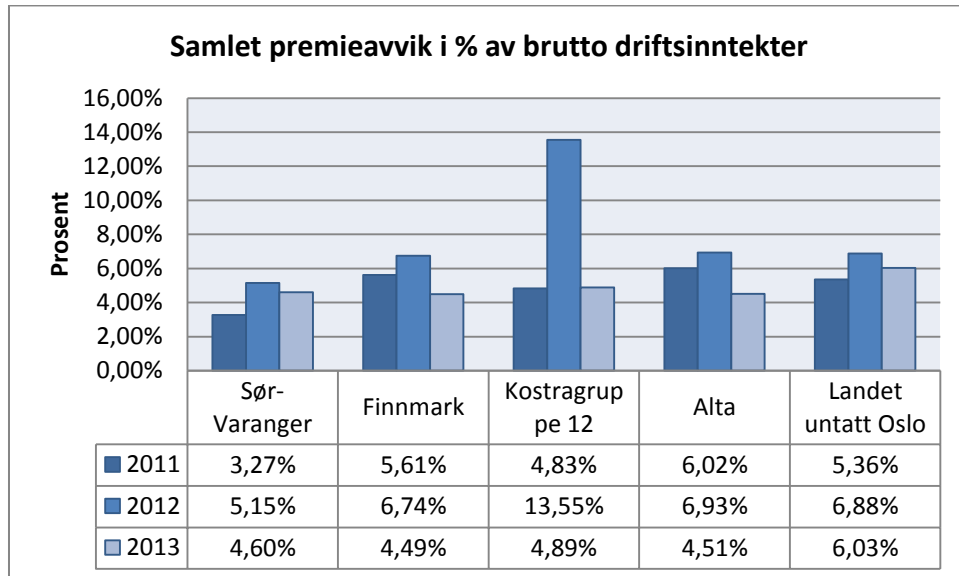
Pensjonsforpliktelsen er verdien av kommunens forventede fremtidige utbetaling av pensjon. Ved beregning tas det blant annet hensyn til forventet lønnsutvikling, regulering av pensjoner og forventet andel uføre. Pensjonsforpliktelsen gjelder også oppsatte rettigheter for tidligere ansatte som ikke lenger er medlem av pensjonsordningene.

Pensjonsmidlene er kommunens avsatte midler til dekning av fremtidige pensjonsutbetalinger. Pensjonsmidlene består av tidligere års avsetninger, tidligere års avkastning samt avsetning for 2013. Til fratrukk kommer utbetalte pensjoner i året.

Det totale premieavviket (differansen mellom innbetalt og kostnadsført premie) utgjør ved utgangen av 2013 38,4 mill kroner. Over tid har altså kommunens betalt 38,4 mill kroner mer i pensjonspremie enn det som er utgiftsført i regnskapene.

For å oppnå jevn kostnadsføring av pensjon har kommunen valgt å føre premieavviket med full amortisering. Fra 2011 ble amortiseringstiden for nye premieavvik redusert fra 15 til 10 år.

Oversikten viser netto premieavvik som andel brutto driftsinntekter. For Sør-Varanger kommune utgjør dette vel 4,6 % for 2013. Etter mange år med økning i premieavviket er det for første gang nedgang i 2013. Premieavviket er en fremtidig utfordring for hele kommune Norge og vil på sikt være med å svekke kommunenes likviditet.

2.5 Øvrige driftsutgifter

(Tall i 1000 kr.)	Regnskap 2012	Reg. budsjett 2013	Regnskap 2013	Avvik
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	126 572	117 767	134 494	16 727
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	63 966	63 990	70 551	6 561
Overføringer	66 527	64 919	69 178	4 259
Fordelte utgifter	-9 254	-2 540	-9 798	-7 258
Sum driftsutgifter	247 811	244 136	264 425	20 289

Kommunens øvrige driftsutgifter utgjorde til sammen 264,4 mill kroner i 2013. Dette er 20,3 mill kroner over budsjett.

Overskridelsene skyldes flere forhold blant annet innenfor følgende poster:

- Kjøp av konsulenttenester herunder vikarbyrå knyttet til særlig ressurskrevende tjenester, samt kostnader knyttet til utskrivningsklare pasienter.

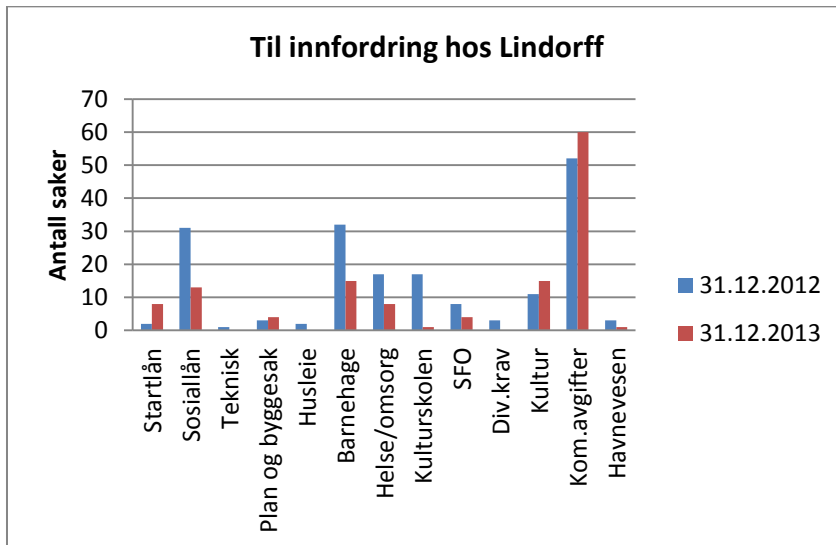
- Økonomisk sosialhjelp og bidrag til boutgifter.
- Kommunalt tilskudd til private barnehager.
- Vedlikeholdskostnader innenfor vann og avløp.
- Utbetaling av tilskudd finansiert ved bruk av fond herunder tilskudd til kjøp av bolig.
- Kommunestyrets vedtak om dekning av Sør-Varanger boligbyggelags prosjekteringskostnader inngår i avviket.

2.6 Innfordring

I 2013 har Sør-Varanger kommune sendt ut i overkant av 30 000 fakturaer med et samlet fakturabeløp på nærmere 138 mill kroner.

Tall i 1000 kroner	Saker 2013		Oppgjør i 2013		Løsn.grad		Aktive saker pr 31.12.13	
	Antall	Beløp	Antall	Beløp	Antall	Beløp	Antall	Beløp
Startlån	11	2 594	3	26	27 %	1 %	8	2 568
Sosiallån	14	202	1	2	7 %	1 %	13	200
Teknisk	6	180	6	180	100 %	100 %	0	0
Plan og byggesak	9	472	5	371	56 %	79 %	4	101
Husleie	3	12	3	12	100 %	100 %	0	0
Barnehage	141	423	122	368	87 %	87 %	15	52
Helse/omsorg	35	46	27	34	77 %	74 %	8	12
Kulturskolen	15	22	14	21	93 %	95 %	1	1
SFO	42	93	38	72	90 %	78 %	4	20
Div.krav	11	153	10	153	91 %	100 %	0	0
Kultur	27	37	11	12	41 %	31 %	15	24
Kom.avgifter	417	1 973	357	1 676	86 %	85 %	60	297
Havnevesen	9	153	8	153	89 %	100 %	1	0
Totalt	740	6 361	605	3 080	82 %	48 %	129	3 276

Sør-Varanger kommune har i 2013 hatt 740 saker til innfordring hos Lindorff. Av disse er 605 gjort opp i løpet av året og 6 saker er overført til overvåk. Ved utgangen av 2013 hadde kommunen 129 saker og i underkant av 3,3 mill kroner til innfordring hos Lindorff.

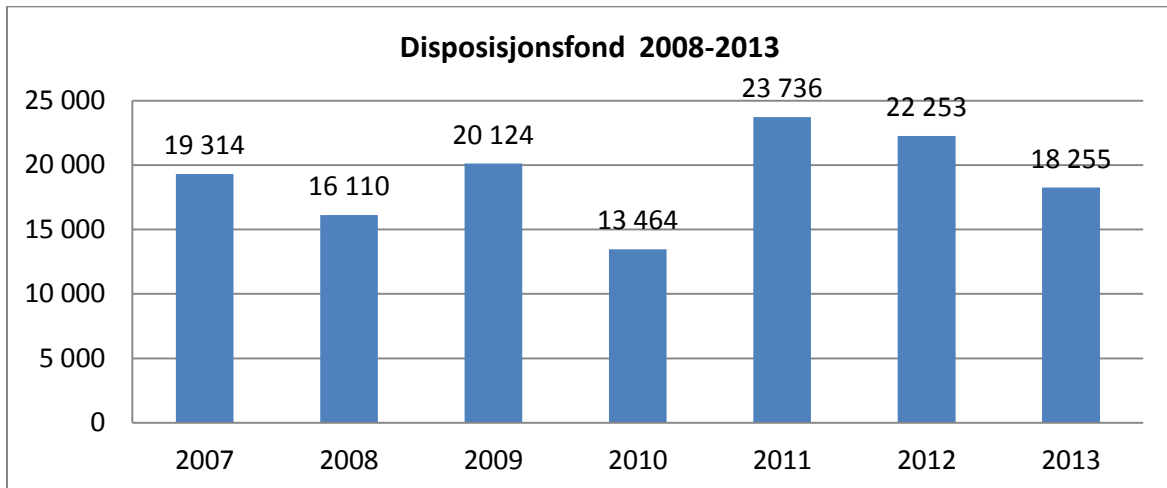
Sammenlignet med utgangen av 2012 har kommunen 54 færre saker, men samtidig en økning på om lag kr 700 000, til innføring hos Lindorff. Det er en positiv nedgang i antall saker knyttet til sosiallån, barnehage, helse/omsorg og kulturskolen. Det er flest innføringssaker knyttet til kommunale avgifter og antall saker innenfor dette området øker fra 2012 til 2013. Også antall startlånssaker til innføring hos Lindorff øker.

Ved utgangen av 2013 er om lag 78 % av beløpet til innføring knyttet til startlån. Når et lån misligholdes forfaller hele lånebeløpet til betaling og blir oversendt til Lindorff for innføring.

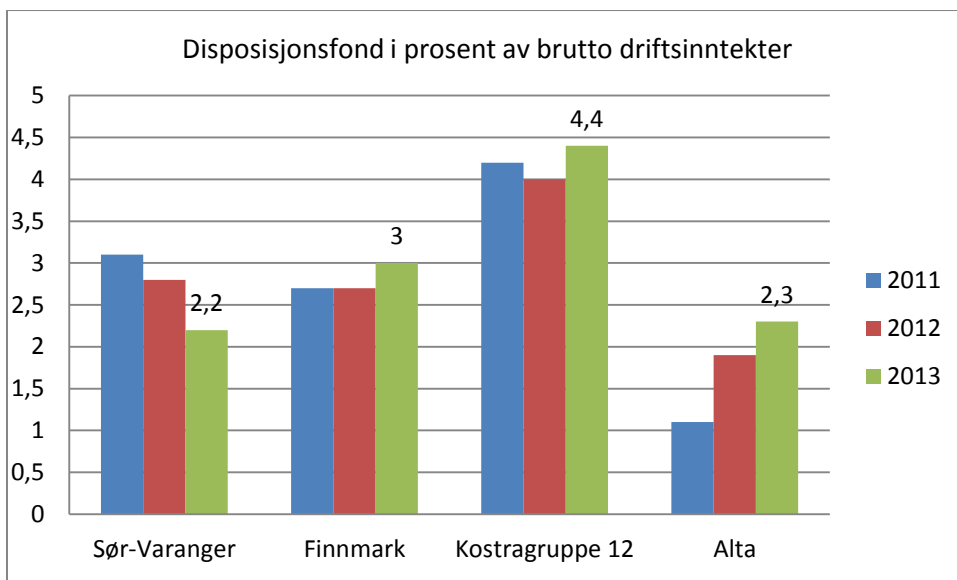
2.7 Fondsoversikt

(tall i 1000 kr)	Utgående balanse 2012	Utgående balanse 2013
Disposisjonsfond	22 253	18 255
Bundne driftsfond	56 825	68 702
Ubundne investeringsfond	61 126	29 299
Bundne investeringsfond	12 771	13 385

Kommunen har disposisjonsfond på 18,25 mill.kr. Hele beløpet er disponert i form av vedtak i kommunestyret. Kommunen har pr i dag ingen frie disposisjonsfond.

Disposisjonsfond i Sør-Varanger er bare halvparten av fondet i de sammenlignbare kommunene i kostragruppe 12.

Bundne driftsfond er i all hovedsak prosjektinntekter avsatt til senere års bruk for videreføring av driftsprosjekter, herunder næringsfond, VAR fond og fond i henhold til Havne- og færvannsloven.

Ubundne investeringsfond er fondsmidler som kun kan benyttes til investeringsformål og finansiering av investeringsprosjekter samt ekstraordinære avdrag.

Bundne investeringsfond er bundet næringsfond på 10,8 mill.kr, tapsfond startlån og investeringstilskudd Husbanken.

2.8 Investeringsregnskap

	Regnskap 2013	Reg. budsjett 2013	Oppr. budsjett 2013	Regnskap 2012
Sum investeringsutgifter	104 820	138 701	88 700	176 208
Avdrag på lån	18 550	18 545	0	387 388
Utlån	20 518	20 000	0	16 563
Kjøp av aksjer og andeler	1 883	1 767	1 767	1 937
Avsatt til ubundne investeringsfond	18 000	16 405	0	21 890
Avsatt til bundne investeringsfond	613	0	0	245
Sum investerings- og finansutgifter	164 384	195 418	90 467	604 231
Sum inntekter	32 447	31 125	15 137	20 978
Finansieringsbehov	131 937	164 293	75 330	583 253
Finansiert ved:				
Bruk av lån	61 501	94 262	60 731	531 431
Mottatte avdrag på utlån	6 821	6 000	0	7 705
Overført fra driftsbudsjettet	13 418	13 946	12 832	13 438
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	46	264	1 767	3 273
Bruk av bundne driftsfond	325	1 252	0	2 306
Bruk av ubundne investeringsfond	49 827	48 569	0	25 100
Sum finansiering	131 937	164 293	75 330	583 253

Investeringsregnskapet for 2013 viser et totalt forbruk på 164,4 mill kroner for alle investeringsprosjektene.

I investeringsregnskapet fremgår det at 104,8 mill kroner gjelder ordinære investeringer. De største prosjektene er Skytterhusfjellet barnehage, Tangenlia omsorgsbolig og vann- og avløpsnett i Kirkenes.

Avdrag på lån gjelder ekstraordinære avdrag som følge av innbetaling av spillemidler og avdrag på startlån. Utlån gjelder startlån. Kjøp av aksjer og andeler gjelder egenkapitalinnskudd i KLP.

Det er avsatt 18 mill kroner til fond. Dette gjelder innfestingssum og salg av tomter på i overkant av 10 mill kroner, 5 mill kroner gjelder spillemidler for Barentsbadet, og renter og avdrag på startlån er på ca 2 mill kroner.

Investeringsregnskapet er i 2013 i stor grad finansiert ved bruk av lån og bruk av fond. Bruk av lån utgjorde 61,5 mill.kr mot 94,3 mill.kr i budsjett. Årsak til avviket er i all hovedsak prosjekter som ikke er ferdigstilt og som videreføres til 2014. Låneopptaket vedrørende ordinære prosjekter ble redusert med 26,8 mill.kr fra opprinnelig budsjett som følge av kommunestyrets vedtak. Det er brukt totalt 49,8 mill.kr fra fond. 18 mill.kr av beløpet har sammenheng med betaling ekstraordinært avdrag på lån som nevnt ovenfor.

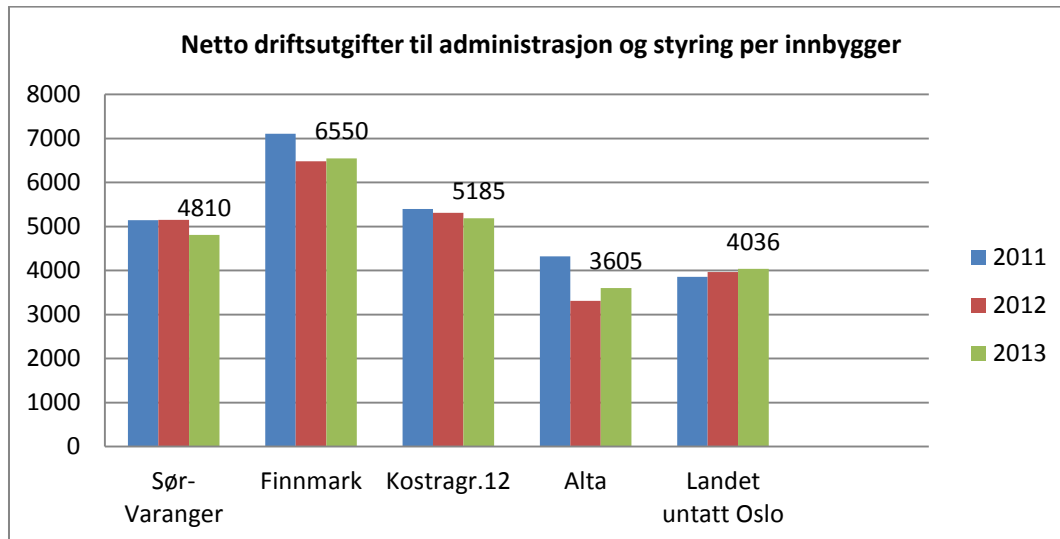

De vesentligste prosjektene er vann og avløp, veier, Skytterhusfjellet barnehage og Tangenlia omsorgsbolig.

Det er innbetalt 6,8 mill.kr vedrørende startlån og overført kr 13,4 mill.kr fra drift vedrørende moms fra investeringsregnskapet.

3 Administrative tjenester, styring og fellesutgifter

Sør-Varanger kommune bruker 4 810 kroner per innbygger, målt i netto driftsutgifter, til administrasjon og styring i 2013. Dette er lavere enn gjennomsnittet for kommunen i Finnmark og kostragruppe 12, mens det er høyere enn Alta og landsgjennomsnittet.

Prioritering – sammenligning	Sør-Varanger	Kostragr 12	Finnmark	Alta	Landet unntatt Oslo
Brutto driftsutgifter til funksjon 100 Politisk styring, i kr. pr. innb.	427	603	801	394	400
Brutto driftsutgifter til funksjon 110, Kontroll og revisjon, i kr. pr. innb.	131	140	200	144	96
Brutto driftsutgifter til funksjon 120 Administrasjon, i kr. pr. innb.	4 049	4 526	5 325	2 737	3 365
Brutto driftsutgifter til funksjon 121, Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen, i kr. pr. innb.	0	236	170	195	193
Brutto driftsutgifter til funksjon 130 Administrasjonslokaler, i kr. pr. innb.	429	359	592	311	360
Lønnsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innb	2 622	3 498	4 025	2 451	2 750

Tabellen over viser at Sør-Varanger kommune ligger omentrent likt med Alta kommune og landsgjennomsnittet når det gjelder lønnsutgifter til administrasjon og styring, men forholdsvis lavt sammenlignet med kostragruppen og gjennomsnittet for kommunene i Finnmark.

I 2013 ble det innført en ny funksjon knyttet til forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen. Det er ikke ført utgifter på denne funksjonen i 2013. Disse kostnadene er fordelt ut på de ulike byggfunksjonene.

4 Plan og utviklingsavdelingen

Prioritering - sammenligning	Sør-Varanger	Kostragr 12	Finnmark	Alta
Netto driftsutgifter til fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø i prosent av kommunens samlede netto driftsutgifter	0,68	1,2	1,13	1,28
Netto driftsutgifter til fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø per innbygger	411	724	707	707
Antall område- og detaljreguleringsplaner vedtatt av kommunen siste år	8	4	1	5
Saksbeh.gebyr, privat reg.plan, boligformål. jf. PBL-08 § 33-1	35 600			50 000
Saksbeh.gebyret for oppføring av enebolig, jf. PBL-08 §20-1 a	10 000	7 551	5 073	7 310
Standardgebyr for oppmålingsforetning for areal tilsvarende en boligtomt 750 m2	14 000	14 244	9 647	12 600
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, vedtatte reguleringsplaner (kalenderdager)	160			1 440
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist (kalenderdager)	31			96
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 3 ukers frist (kalenderdager)	6			64
Andel søkn. om tiltak der komm. har overskredet lovpålagt saksbehandlingstid	0	7	5	6
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, opprettelse av grunneiendom(kalenderdager)	60			28
Antall søknader om tiltak uten ansvarsrett mottatt siste år per 10 000 årsinnbygger	89	73	61	76
Antall søknader om tiltak mottatt siste år per 10 000 årsinnbygger i kommunen	152	163	141	210
Antall utstedte målebrev siste år per 1000 eiendommer i kommunen	14	9	8	11
Leke- og rekreasjonsareal. 1000 innbygger	23	250	212	771
Andel av leke- og rekreasjonsarealer som er under kommunalt driftsansvar	19	61	98	100
Friluftslivsområder m/kommunal råderett gjennom offentlig eie eller bruksavtale	1	499	245	0
Samlet lengde av turveier, turstier og skiløyper (km)	72	132	65	131
Turstier og løyper tilrettelagt for sommerbruk per 10 000 innbygger	64	81	74	33
Andel av turstier og sommerløyper som er under kommunalt driftsansvar	11	34	21	100
Samlet lengde maskinpreparerte skiløyper	7	61	36	65
Sykel-, gangveier/turstier mv. m/kom. driftsansvar per 10 000 innb	12	50	31	50

På landsbasis er gjennomsnittlig behandlingstid for noen typer saker som kommunene behandlet i løpet av 2013, beregnet til 230 kalenderdager for detaljreguleringsplaner, 36 kalenderdager for byggesaker (ett-trinnssøknad med 12 ukers frist) og 67 kalenderdager for kartforretninger. Tallene for Sør-Varanger kommune viser at vi hadde en langt lavere behandlingstid enn landsgjennomsnittet.

Prioritering – utvikling	2011	2012	2013
Netto driftsutgifter til fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø i prosent av kommunens samlede netto driftsutgifter	1,23	0,88	0,68
Netto driftsutgifter til fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø per innbygger	669	508	411
Antall område- og detaljreguleringsplaner vedtatt av kommunen siste år	5	13	8
Netto driftsutgifter til bygge-, delesaksbeh. og seksjonering som andel av komm	0,12	0,06	0,07
Netto driftsutgifter til bygge-, delesaksbeh. og seksjonering per innbygger	64	37	44
Saksbeh.gebyr, privat reg.plan, boligformål. jf. PBL-08 § 33-1	20 850	35 600	35 600
Saksbeh.gebyret for oppføring av enebolig, jf. PBL-08 §20-1 a	6 500	9 000	10 000
Standardgebyr for oppmålingsforetning for areal tilsvarende en boligtomt 750 m2	11 500	14 000	14 000
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, vedtatte reguleringsplaner (kalenderdager)	210	161	160
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist (kalenderdager)	36	5	31
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 3 ukers frist (kalenderdager)	19	18	6
Andel søkn. om tiltak der komm. har overskredet lovpålagt saksbehandlingstid	0	0	0
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, opprettelse av grunneiendom(kalenderdager)	60	100	60
Antall søknader om tiltak uten ansvarsrett mottatt siste år per 10 000 årsinnby	41	47	89
Antall søknader om tiltak mottatt siste år per 10 000 årsinnbygger i kommunen	91	104	152
Samlet lengde av turveier, turstier og skiløyper (km)	325		72
Turstier og løyper tilrettelagt for sommerbruk per 10 000 innbygger	25		64
Andel av turstier og sommerløyper som er under kommunalt driftsansvar	64		11
Samlet lengde maskinpreparerte skiløyper	300	300	7
Sykel-, gangveier/turstier mv. m/kom. driftsansvar per 10 000 innb	21		12

I gjennomsnitt har små kommuner en mye høyere byggesøknadsaktivitet per innbygger for saker med korte frister enn store kommuner. Storbyene har relativt sett færre slike saker. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for slike saker er også kortere i små enn i store kommuner, men bildet er ikke helt entydig.

For saker med lengre frister er saksbehandlingstida i store kommuner lengst siden de store kommunene ofte vil ha større og mer kompliserte byggeprosjekter, men dette hensyn tas ikke i datagrunnlaget i KOSTRA.

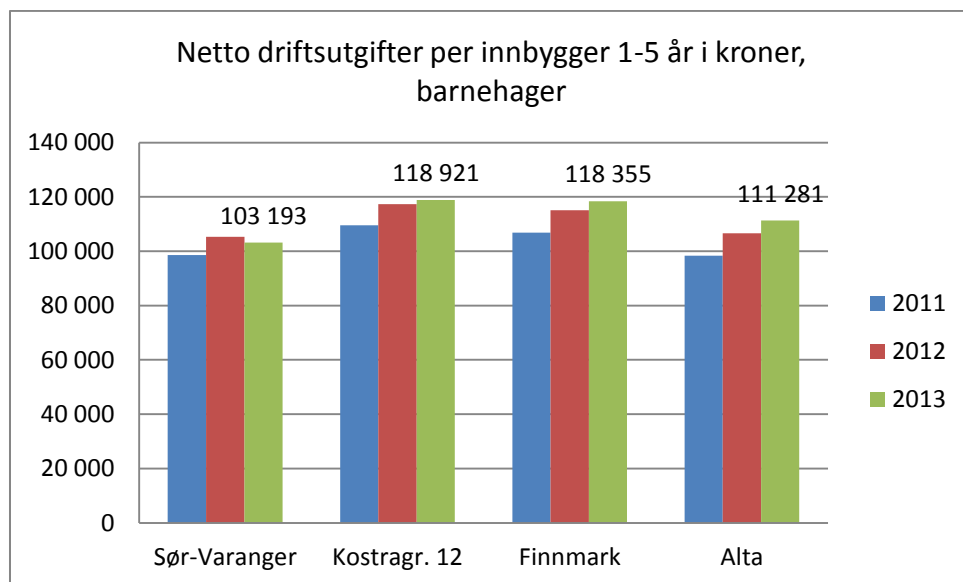
Tabellen over viser at netto driftsutgifter til Sør-Varanger kommune bruker en mindre andel av sine samlede netto driftsutgifter til plansaksbehandling enn tidligere år og vi bruker en langt mindre andel enn sammenligningskommunene. Samtidig viser tabellen at avdelingen behandler flere saker enn året før

5 Barnehagedrift

På landsbasis brukte kommunene i underkant av 118 900 kroner i netto driftsutgifter per innbygger i målgruppen. Dette tilsvarer 14,3 % av kommunenes totale netto driftsutgifter, noe som var omentrent på samme nivå som året før. Nærmere 82 % av kommunenes korrigeret brutto driftsutgifter ble brukt til ordinær barnehagedrift mens om lag 10 % ble brukt til tilrettelagte tiltak og 8,5 % til lokaler. Utviklingen fra forutgående år viser en økning i det tilrettelagte tilbudet mens utgifter til ordinær barnehagedrift går ned. Kommunale barnehageplasser ble finansiert med om lag 15 % brukerbetaling, 1,3 % statstilskudd og 84 % kommunal andel.

For Sør-Varanger kommune viser tilsvarende tall at en langt større del av brutto driftsutgifter ble bruk til ordinær barnehagedrift (89 %) mens kommunen kun brukte 2,6 % til spesielt tilrettelagte tiltak. Dette var den samme prosentvise fordelingen som året før. Finansieringen av barnehageplasser i Sør-Varanger kommune viser at den kommunale andelen er 80 % mens foreldrebetalingen sto for nærmere 19 % og statstilskuddet var på 1,2 %.

Sør-Varanger kommune brukte 103 193 kroner per barn i målgruppen til barnehage. Dette er mindre enn alle sammenligningskommunene og også lavere enn landsgjennomsnittet.

Andelen barn med barnehageplass er høy i Sør-Varanger kommune i forhold til alle vi sammenligner oss med. Mens andelen 1-5 åringer med plass i barnehage var 92,4 % i Sør-Varanger var tilsvarende tall 90 prosent på landsbasis. 98,8 % av disse barna hadde en oppholdstid på mer enn 33 timer i Sør-Varanger. På landsbasis hadde 92 prosent en avtalt oppholdstid på 41 timer eller mer per uke.

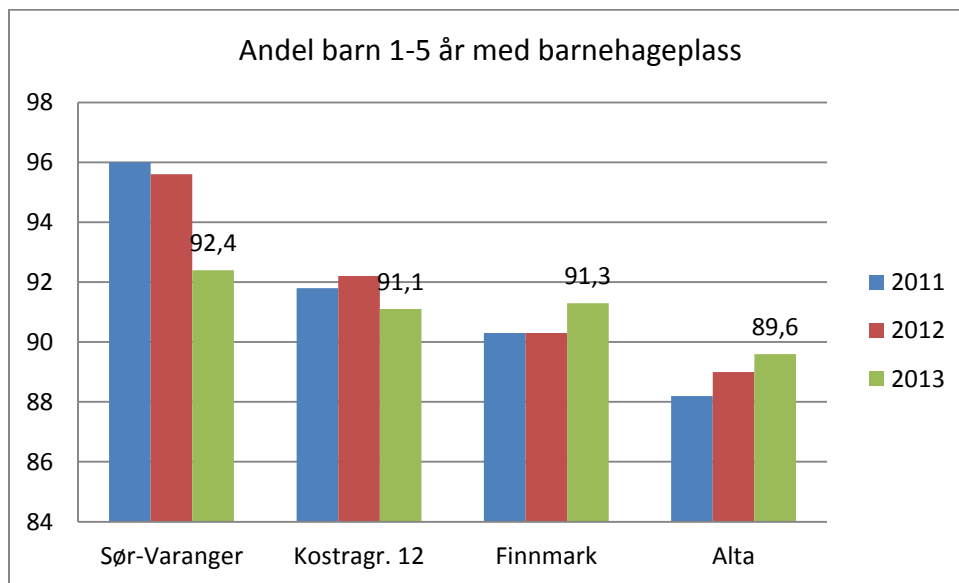

Ved hovedopptaket 2013 kom det inn til sammen 109 søknaden om barnehageplass mot 102 søknader i 2012.

Sør-Varanger kommune innfridde retten til barnehageplass. I tillegg fikk ca 60 barn utafor retten tilbud om plass.

Barnehagene har gjort store strukturendringer i 2013. 6 avdelinger fordelt på 4 barnehager ble lagt ned, samtidig som det ble bygd opp 6 nye avdelinger i Skytterhusfjellet barnehage.

Nedgangen i andel barn 1-5 år med barnehageplass skyldes at det i en overgangsperiode manglet personale i Skytterhusfjellet barnehage. Det var derfor ikke maksimalt antall barn i barnehagen pr 15.12.13, som er telletidspunktet for statistikken.

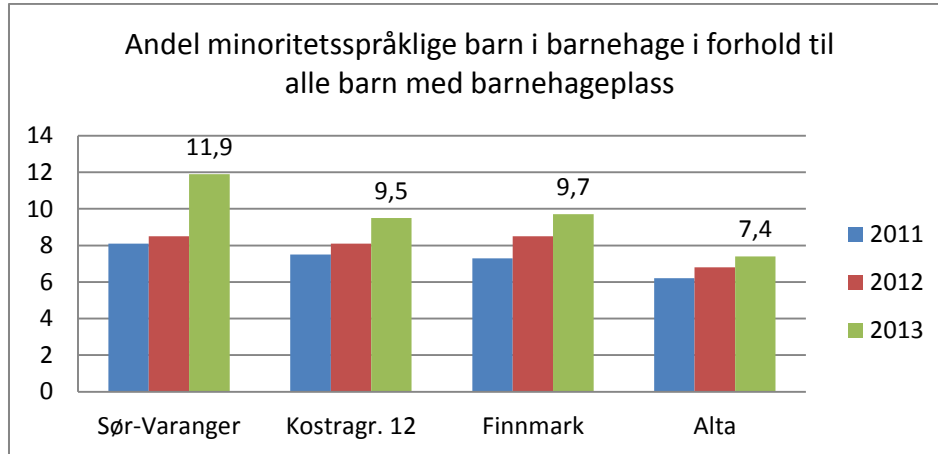
Sør-Varanger kommune har en høy andel barn med plass i barnehage sett i forhold til alle vi sammenligner oss med. Tallene viser også at andelen barn i aldersgruppen 3-5 år med barnehageplass er tilnærmet 100 %.

Dekningsgrader	Sør-Varanger	Kostragr. 12	Finnmark	Alta
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	92,4	91,1	91,3	89,6
Andel barn 0-5 år med barnehageplass	80,2	78,2	77,5	75,9
Andel barn 0 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 0 år	6,5	4,7	6,5	8,9
Andel barn 1-2 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 1-2 år	82,6	81,4	83,3	83,8
Andel barn 3-5 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 3-5 år	98,8	97,3	96,3	93,4
Andel barn i kommunale barnehager i forhold til alle barn i barnehage	88,3	75,8	69,9	46,4
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 0-5 år	70,5	73,7	64,3	76,7
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 1-5 år	91,2	88,9	80,8	86,5

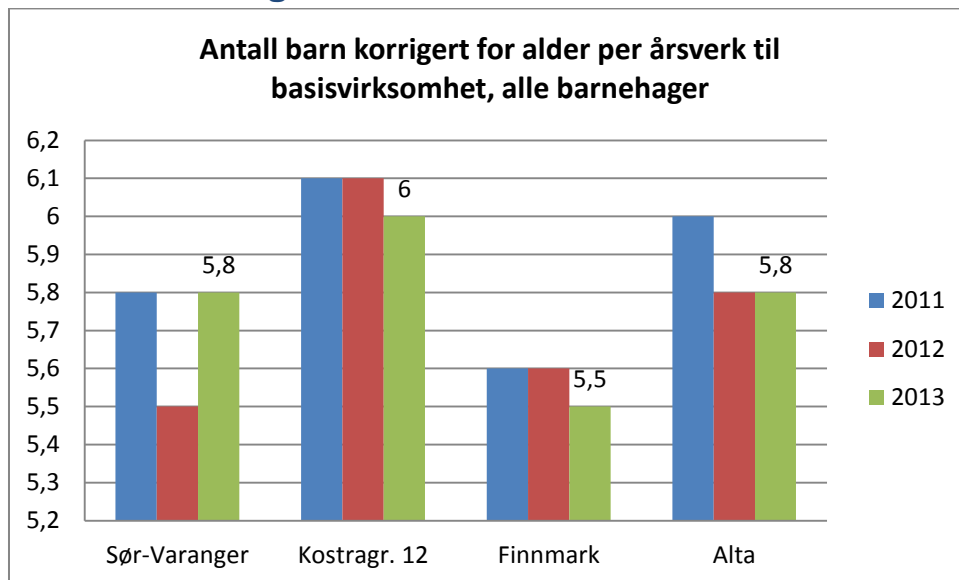
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til alle barn med barnehageplass	11,9	9,5	9,7	7,4
Andel barn med oppholdstid 33 timer eller mer per uke i kommunal barnehage	98,7	93,3	96,5	95,2

5.1 Flere minoritetsspråklige barn i barnehage

Antall minoritetsspråklige barn med barnehageplass økte fra 2012 til 2013 og utgjorde 11,9 % av alle barn med barnehageplass ved utgangen av 2013. Dette er økning på 29 % fra året før. Minoritetsspråklige barn er i denne sammenhengen barn med annet morsmål enn norsk, samisk, svensk, dansk og engelsk.

5.2 Bemanning

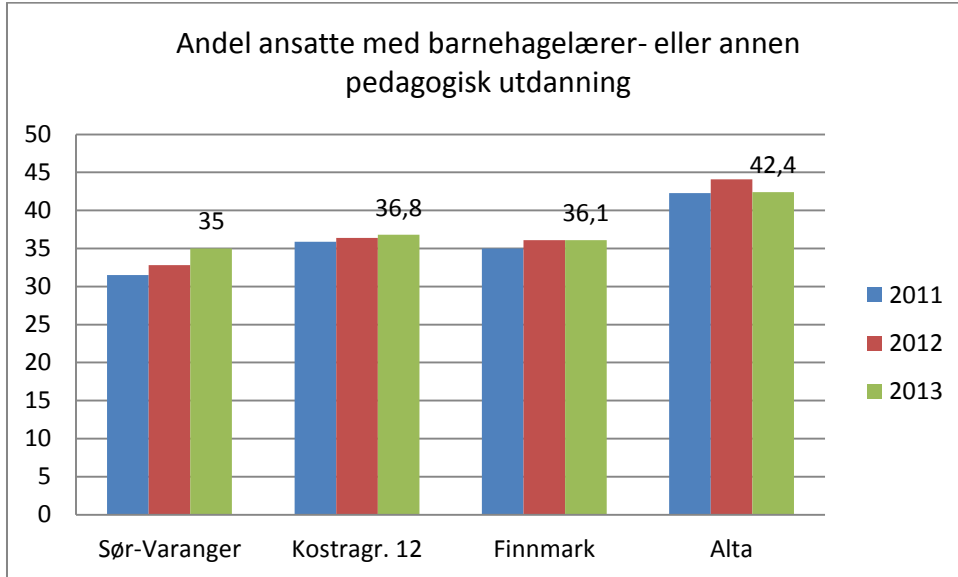

I Sør-Varanger kommune har hver enkelt ansatt i barnehage i gjennomsnitt ansvar for 5,8 barn. Dette er på samme nivå som sammenligningskommunene, men noe under landsgjennomsnittet der hver ansatt i gjennomsnitt har ansvar for 6,3 barn. Kommunestyret i Sør-Varanger har vedtatt at grunnbemanningen i barnehagene er styrer i barnehager med

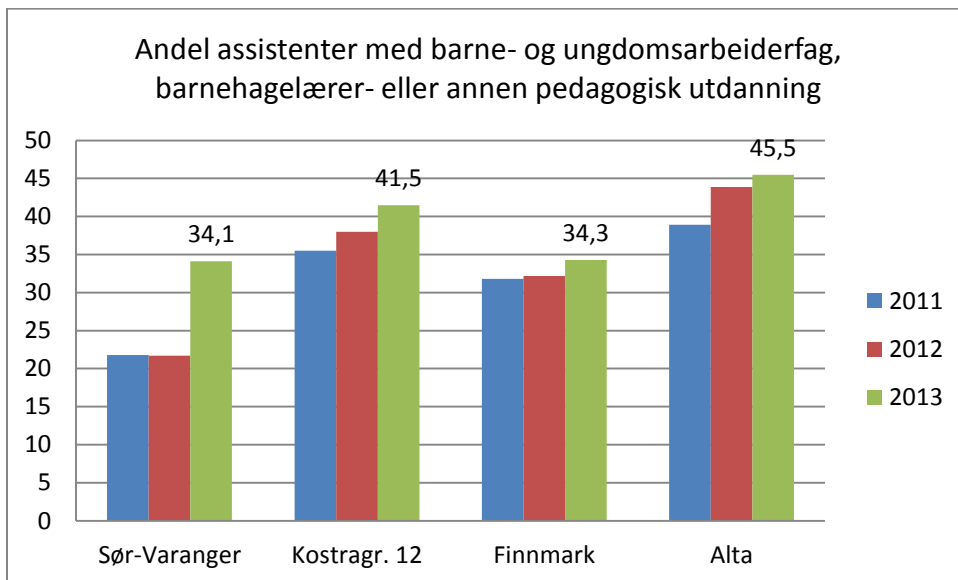

mer enn 36 plasser og at hver avdeling skal ha 1 pedagogisk leder, 1 barnehagelærer og 1 barne- og ungdomsarbeider.

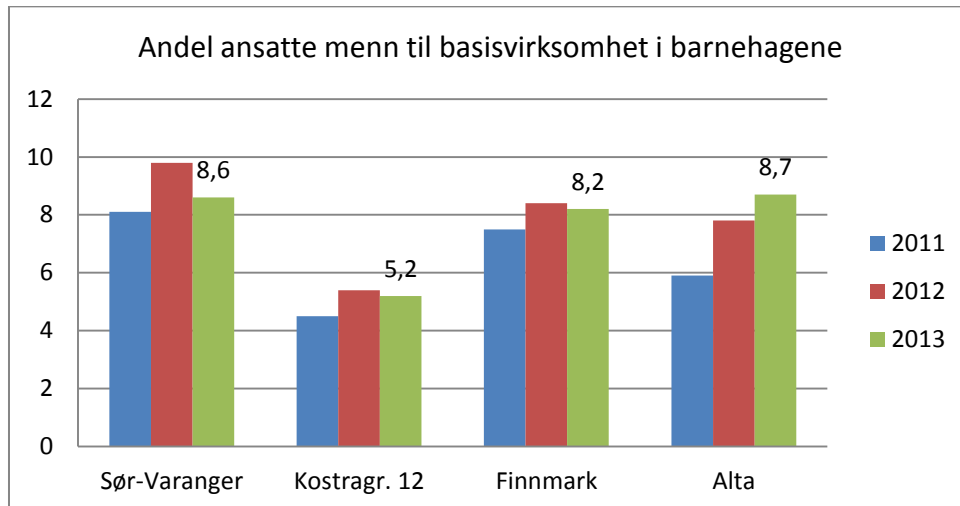
Tilsvarende bemanningsnorm er fastsatt som nasjonalt mål innen 2020.

Andelen ansatte i barnehage med barnehagelærer- eller annen pedagogisk utdanning er lav i Sør-Varanger kommune sammenlignet både med de øvrige kommunene i kostragruppen, gjennomsnittet i Finnmark, Alta og landet forøvrig. Imidlertid er andelen styrere og pedagogiske ledere med tilsvarende utdanning høy i Sør-Varanger med 94,2 % sammenlignet med de øvrige kommunene i landet der andelen er nærmere 93 %.

Andelen ansatte assistenter med barne- og ungdomsarbeiderfag eller annen pedagogisk utdanning har økt fra 21 % i 2012 til 34 % i 2013. Selv om kommunen fremdeles har et lavere utdanningsnivå enn sammenligningskommune viser utviklingen at satsningen innenfor utdanning av assistenter i barnehagene har vist resultater.

Andelen ansatte menn i barnehagene hadde en svak oppgang på 1 prosentpoeng fra 2012 til 2013 på landsbasis. Mennene utgjorde 8,7 prosent av alle ansatte i basisvirksomhet, det vil si styrere, pedagogiske ledere og assistenter. For Sør-Varanger kommune viste tallene en negativ tendens med en nedgang på 12 prosent fra året før.

6 Grunnskole

Sør-Varanger kommune har 11 kommunale grunnskoler fordelt på 4 oppvekstsentra, hvorav to med ungdomstrinn, 2 barneskoler, 4 skoler med 1.-10. trinn og en ungdomsskole. For skoleåret 2013/14 var det 1 164 elever i Sør-varangerskolen. Totalt var det 186 ansatte lærere som dekket 159,8 undervisningsårsverk. Andelen årstimer til undervisning gitt av undervisningspersonale med godkjent utdanning utgjorde 93,3 prosent.

Nasjonale prøver og grunnskolepoeng er viktigste måleparametere i kommunebarometeret. For nasjonale prøver teller alle prøver like mye. Frafallet i videregående skoler er også vektet høyt; det hjelper lite med gode resultater på ungdomsskolen hvis mange ikke fullfører og består eksamen på videregående skole.

Det er god sammenheng mellom prestasjonene på nasjonale prøver og avgangskarakterene på 10. trinn. På nasjonale prøver ligger elevene i Sør-Varanger midt på treet målt mot resten av Skole-Norge, med en svakt negativ tendens. På 10. trinn er avgangskarakterene middels, her varierer nivået fra litt over og litt under midtpunktet. Noen årlige variasjoner er helt naturlig her. På videregående har frafallet blant elever fra kommunen vært veldig høyt tidligere (mangler oppdaterte tall).

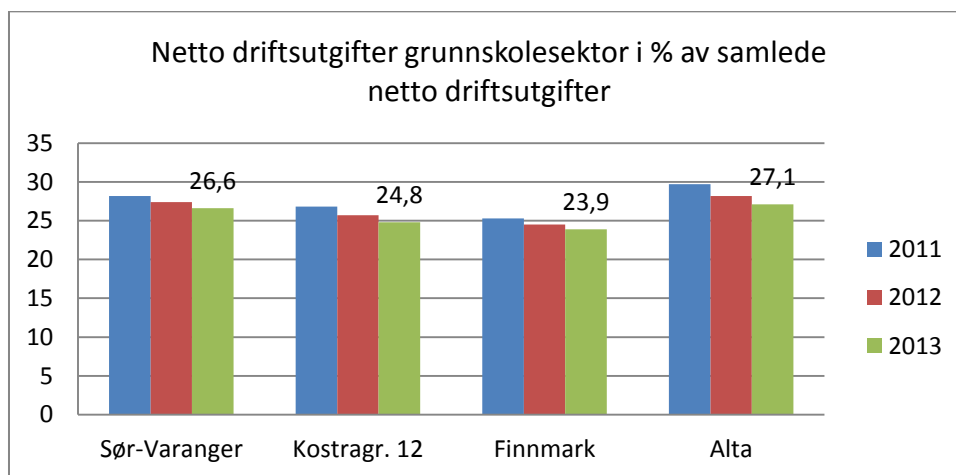
Andelen elever som får spesialundervisning er ganske stabil, og midt på treet. Andelen har nesten ikke økt de tre siste årene.

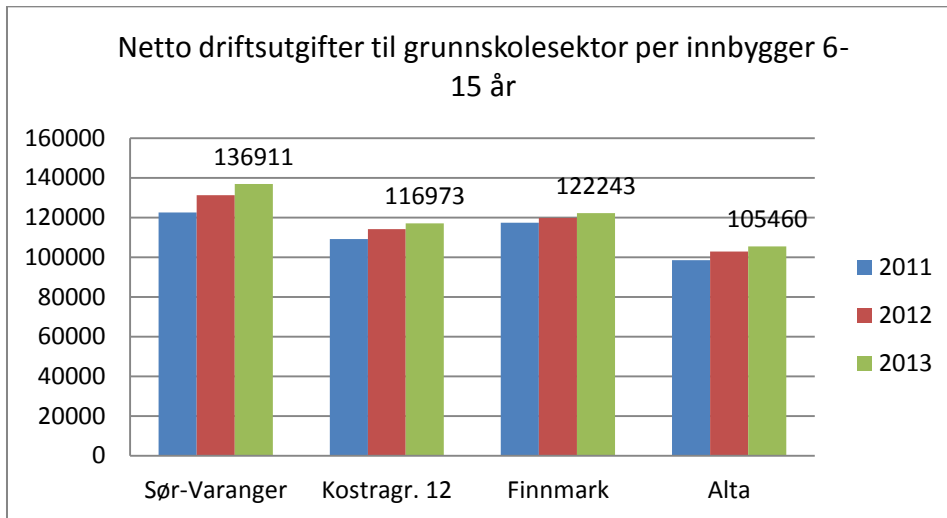
Karakter og plassering	Karakter år for år					Plassering					Trend		
	GRUNNSKOLE	KB 2010	KB 2011	KB 2012	KB 2013	KB 2014	2010	2011	2012	2013		2014	
AVGANGSKARAKTER: Gjennomsnittlige grunnskolepoeng siste fire år (10 % vekt innen sektoren)			3,1	3,5	3,0	2,9		201	167	208	264	↓	
AVGANGSKARAKTER: Gjennomsnittlige grunnskolepoeng siste år (5 %)	3,9	3,7	3,1	2,4	3,1		131	159	228	320	261	↑	
NASJONALE PRØVER: Gjennomsnitt 5. trinn siste fire år (10 %)				3,8	3,2	3,6				193	270	238	↑
NASJONALE PRØVER: Gjennomsnitt 8. trinn siste fire år (10 %)				2,9	2,9	3,1				278	233	218	↑
NASJONALE PRØVER: Gjennomsnitt 9. trinn siste fire år (10 %)						2,8					221		
NASJONALE PRØVER: Gjennomsnitt andel elever på laveste mestringsnivå, alle trinn siste tre år (5)					4,8	4,5				202	250	↓	
FRAFALL: Andel elever som ikke har fullført og bestått videregående innen fem år, snitt siste fire år (20 %)	1,4	1,0	1,0	1,0	1,0		368	378	382	385	385	→	
GRUPPESTØRRELSE: Størrelse (1.-10. trinn) målt mot median i egen kommunegruppe (100 = median) (5 %)	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0		16	12	12	12	24	↓	
TRIVSEL: 7. trinn, snitt siste fem år (5 %)				3,4	3,4	3,4				318	318	318	→
TRIVSEL: 10. trinn, siste fem år (5 %)				3,7	3,6	3,6				274	293	293	→
UTDANNING: Andel lærere med høyere utdanning og pedagogisk utdanning, 1.-10. trinn (5 %)	3,4	2,1	1,0	1,1	3,2		348	389	413	405	353	↑	
SPECIALUNDERVISNING: Andel elever som får slik undervisning, snitt siste fire år (5 %)	3,9	3,9	3,9	3,8	4,0		252	249	259	238	214	↑	
SFO: Andel ansatte i SFO med relevant utdanning (2,5 %)	3,8	4,2	3,7	4,2	3,7		188	123	188	151	232	↓	

Årstallene henviser til det året Kommunebarometeret er publisert.

6.1 Grunnskolesektorens driftsutgifter

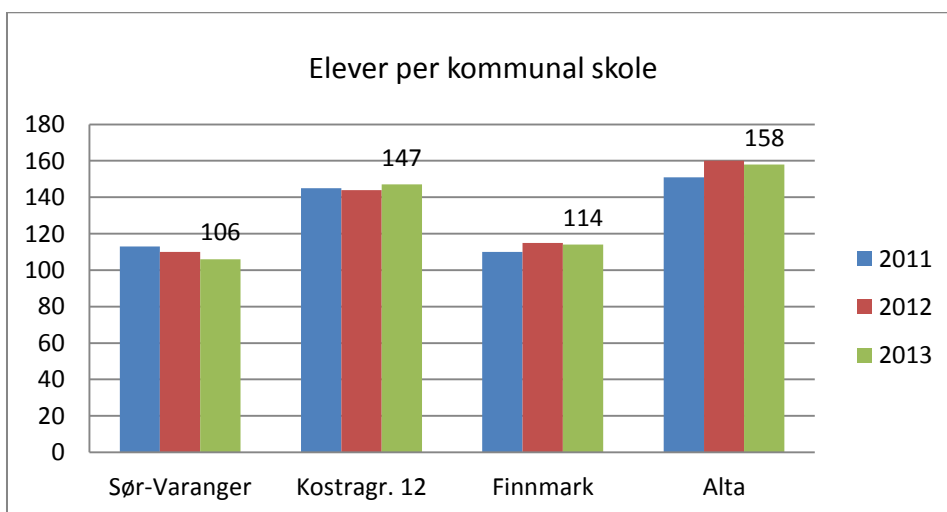

Av kommunens netto driftsutgifter brukes 26,6 prosent til grunnskolesektoren. Dette er høyere enn kostragruppen og gjennomsnittet for Finnmark, men lavere enn Alta. Figuren viser også at det er en ytterligere nedgang i andelen av kommunens inntekter som brukes på grunnskole. For 2012 var tilsvarende tall 27,4 prosent.

I 2013 brukte Sør-Varanger kommune 136 911 kroner per innbygger i aldersgruppen 6-15 år til grunnskolesektoren. Som figuren viser er dette langt mer enn de kommunene vi sammenligner oss med. Gjennomsnittet for landet unntatt Oslo var 98 916 kroner.

Noe av forklaringen på de høye driftskostnadene er at Sør-Varanger kommune har en desentralisert skolestruktur med mange små skoler hvorav 5 av skolene har færre en 30 elever. Det går i gjennomsnitt 106 elever per kommunal skole i Sør-Varanger mens gjennomsnittet for landet er 210 elever.

	Sør-Varanger	Kostragr. 12	Finnmark	Alta
Netto driftsutgifter grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per innbygger	15 944	15 007	14 907	14 987
Netto driftsutgifter til grunnskole (202), per innbygger	11 751	11 731	11 662	11 880

Netto driftsutgifter til skolelokaler (222), per innbygger	3 573	2 542	2 655	2 401
Herav avskrivninger til skolelokaler (222), per innbygger	1 519	799	675	696
Netto driftsutgifter grunnskolesektor per innbygger 6-15 år				
Netto driftsutgifter til grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per innbygger 6-15 år	136 911	116 973	122 243	105 460
Netto driftsutgifter til grunnskole (202), per innbygger 6-15 år	100 907	91 434	95 637	83 592
Netto driftsutgifter til skolelokaler (222), per innbygger 6-15 år	30 681	19 813	21 769	16 897
Netto driftsutgifter til skoleskyss (223), per innbygger 6-15 år	2 491	2 694	2 046	2 767

Tabellen viser at Sør-Varanger kommune bruker mer på grunnskolesektoren per innbygger enn alle vi sammenligner oss med.

Sør-Varanger kommune har en lavere andel elever som får innvilget skoleskyss enn forutgående år mens kostnaden per elev som får skyss er relativt stabil. Dette medfører at netto driftsutgifter til skoleskyss har gått ned og kommunen bruker nå mindre til skoleskyss enn sammenligningskommunene i kostragruppen og Alta, men noe høyere enn gjennomsnittet i Finnmark.

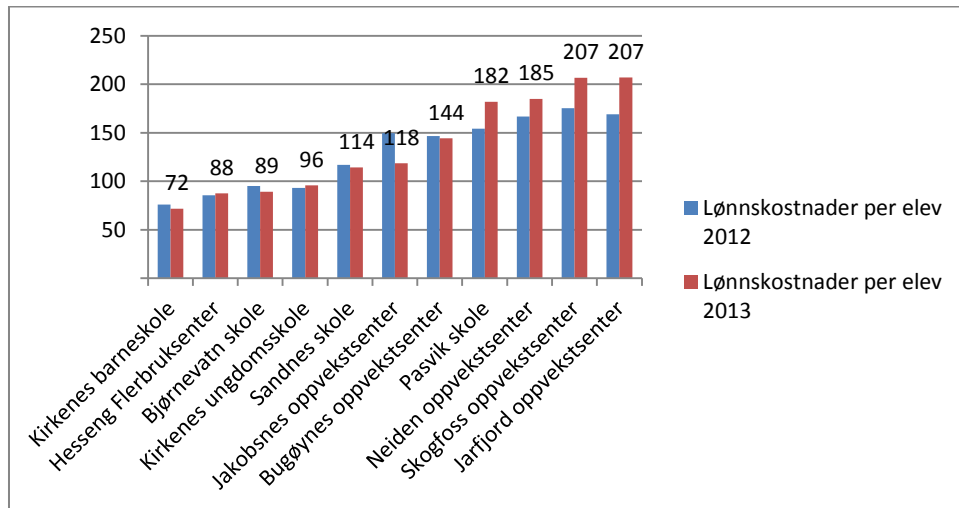
I 2013 økte driftskostnadene til skolebygg per elev med 9 436 kroner til 30 681 kroner. Økningen skyldes avskrivning av nye Kirkenes skole. Avskrivning er verdiforringelse som kostnadsføres jevnt i helle byggets levetid som er 40 år.

	Sør-Varanger	Kostragr. 12	Finnmark	Alta
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per elev	141 565	124 815	131 308	119 026
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss (202, 222, 223), per elev	134 610	118 439	125 006	112 525
Lønnsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss (202, 222, 223), per elev	104 437	94 304	101 970	90 613
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole (202), per elev	100 475	95 258	102 331	90 830
Driftsutgifter til undervisningsmaterieell (202), per elev i grunnskolen	1 604	1 560	1 702	1 287
Driftsutgifter til inventar og utstyr (202), per elev i grunnskolen	767	934	727	495
Korrigerte brutto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), per komm. bruker	30 297	30 314	30 981	33 280
Brutto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), per komm. og priv. bruker	30 301	30 353	31 053	33 381
Korrigerte brutto driftsutgifter til skolelokaler (222), per elev	30 751	19 982	20 028	17 857

Leie av lokaler og grunn (222), per elev	13	325	177	419
Korrigerte brutto driftsutgifter til skoleskys (223), per elev som får skoleskys	13 187	10 478	11 600	16 182

Sør-Varanger kommune har høyere lønnskostnader per elev enn alle vi sammenligner oss med. Dette kan i stor grad forklares med den desentraliserte skolestrukturen med mange og til dels små skoler.

Figuren over viser lønnskostnader inklusiv pensjon per elev for hver enkelt skole/oppvekstsenter. Tallene er basert på kommunens eget regnskap for 2013. Gjennomsnittlig lønnskostnad per elev i Sør-Varanger kommune var 97 650 kroner.

6.2 Struktur elevtallsutvikling

Høsten 2013 var det 2 907 grunnskoler i Norge. Dette er 50 færre skoler enn året før. I løpet av de ti siste skoleårene har det blitt nærmere 400 færre grunnskoler i Norge.

Det var særlig de små kommunale barneskolene det ble færre av, mens det er en mindre nedgang på kombinerte skoler og rene ungdomsskoler. Høsten 2013 hadde om lag 31 prosent av skolene i Norge færre enn 100 elever. 40 prosent hadde fra 100 til 300 elever, og 29 prosent hadde 300 elever eller fler. Nedgangen i tallet på de små skolene betyr at en mindre del av elevene går på små skoler, mens flere går på store skoler. 7 prosent av elevene gikk på skoler med færre enn 100 elever, og 56 prosent gikk på skoler med 300 elever eller flere. 37 prosent av elevene gjekk på mellomstore skoler med fra 100 til 299 elever.

På landsbasis var det 615 300 elever i norske grunnskoler, en økning på om lag 400 elever fra året før. Det var på barnetrinnene tallet på elever økte, mens det på ungdomstrinnene var en nedgang i antall elever.

Tallene for Sør-Varanger viser en nedgang på 19 elever fra 2012 til 2014. Den største reduksjonen i elevtallet finner vi på Hesseng flerbrukssenter, Bjørnevatn skole, Jarfjord og Neiden oppvekstsenter, mens den største økningen er på Kirkenes barneskole og Sandnes skole. For de øvrige skolene er elevtallet relativt stabilt.

Antall elever	2012	2013	2014
Bjørnevatn skole	254	240	217
Bugøynes Oppvekstsenter	25	26	25
Hesseng Flerbrukssenter	216	194	189
Jakobsnes Oppvekstsenter	20	24	23
Jarfjord Oppvekstsenter	26	19	20
Kirkenes barneskole	250	265	283
Kirkenes ungdomsskole	242	244	237
Neiden Oppvekstsenter	9	9	6
Pasvik skole	60	48	61
Sandnes skole	90	83	110
Skogfoss skole	14	12	16
	1 206	1 164	1 187

Utviklingen i barne- og elevtallene for Sør-Varanger kommune viser en synkende tendens med færre elever i grunnskolene i Sør-varanger i planperioden. I følge SSBs fremskrivninger vil denne tendensen holde seg i tiden framover.

Elevtallsutvikling (middels vekst)	2013	2017	2021	2025
Barnetrinnet (6-12 år)	780	762	754	787
Ungdomstrinne (13-15 år)	395	342	341	328
Antall elever barne- og ungdomstrinn	1 175	1 104	1 095	1 115
Ending fra 2013		-71	-80	-60

Kilde: Kommunebarometeret 2014

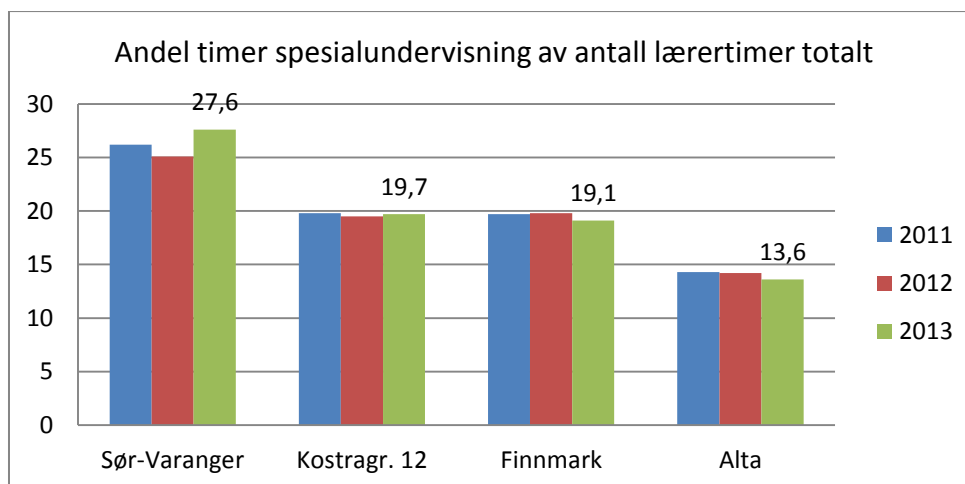
6.3 Dekningsgrader og produktivitet

	Sør-Varanger	Kostragr. 12	Finnmark	Alta
Andel elever i kommunens grunnskoler, av kommunens innbyggere 6-15 år	101,1	99,6	98,8	96,1
Andel elever i grunnskolen som får særskilt norskopplæring	3,5	4,1	4,1	4,4
Andel elever i grunnskolen som får morsmålsopplæring	2,7	1,7	1,3	1,2
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	9,2	9,8	10	10

Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, 1.-4. trinn	7,1	6,4	5,9	4,8
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, 5.-7. trinn	10,8	11,6	11,5	11,5
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, 8.-10. trinn	9,9	12,1	13,3	14,5
Andel timer spesialundervisning av antall lærertimer totalt	27,6	19,7	19,1	13,6
Andel elever i grunnskolen som får tilbud om skoleskysst	26,2	30,5	22,6	23

Tabellen viser at Sør-Varanger kommune har en lavere andel elever som får spesialundervisning enn de vi sammenligner oss med, mens andel timer til spesialundervisning av antall lærertimer totalt er langt høyere enn sammenligningskommunene. Andel elever som får spesialundervisning hadde en svak nedgang fra 2012 til 2013 mens andelen timer til spesialundervisning økte i samme periode. Dette betyr at hver enkelt elev som mottar spesialundervisning får et høyt antall timer hver. I 2013 ble det igangsatt et arbeid med gjennomgang av organiseringen av spesialundervisningen. Dette arbeidet vil bli videreført i 2014.

Andel elever som får spesialundervisning har økt på barne- og ungdomstrinnet mens det er en reduksjon på mellomtrinnet. Både på mellom- og ungdomstrinnet har Sør-Varanger kommune en lavere andel elever som mottar spesialundervisning enn de øvrige sammenligningskommunene mens vi har en høyere andel elever med spesialundervisning på barnetrinnene.

6.4 Lærertetthet

Sør-Varanger kommune hadde 1 164 elever i grunnskolen skoleåret 2013/2014 fordelt på 11 skoler. Dette var 42 færre elever enn året før.

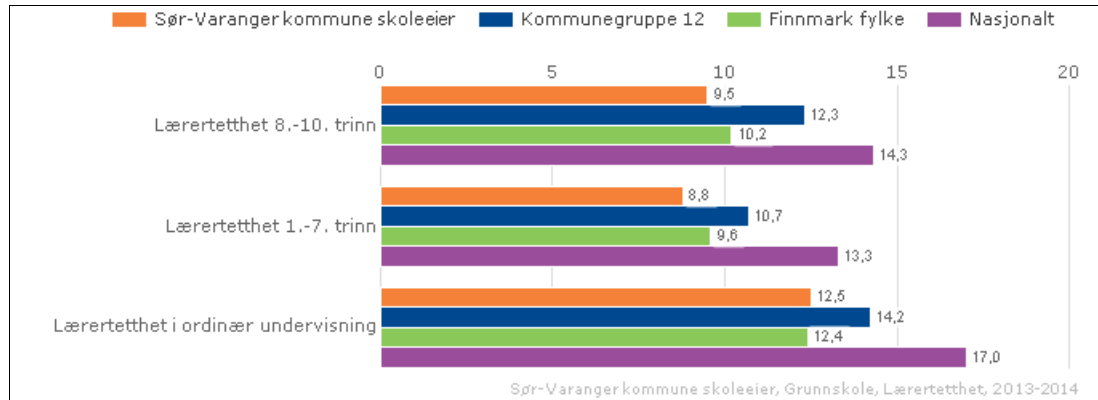

Utdypende tjenesteindikatorer	Sør-Varanger	Kostragr 12	Finnmark	Alta
Elever per kommunal skole	106	147	114	158
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-10.årstrinn	9,1	11,2	9,8	11,3
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-4.årstrinn	8,9	10,8	9,4	10,5
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 5.-7.årstrinn	8,7	10,5	9,8	10,7
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 8.-10.årstrinn	9,5	12,3	10,2	12,9
Andel elever med direkte overgang fra grunnskole til videregående opplæring	100	97,7	96	95,2
Gjennomsnittlige grunnskolepoeng	39,4	..	39,3	38,8

For skoleåret 2013/2014 var gjennomsnittlig gruppestørrelse 9,1 elever. Tilsvarende tall for skoleåret 2012/2013 var 8,5 elever.

Lærertettheten til ordinær undervisning var 12,5 elever per lærer for skoleåret 2013/2014. For forrige skoleår var tilsvarende tall 11,7 elever per lærer. Det er store variasjoner på lærertettheten i kommunen der Skogfoss skole har en 3,6 elever per lærer mens Kirkenes barneskole har 15,6 elever per lærer. Kirkenes ungdomsskole har 18,7 elever per lærer i ordinær undervisning.

Lærertetthet beregnes med utgangspunkt i forholdet mellom elevtimer og lærertimer, og gir informasjon om størrelsen på undervisningsgruppen. Indikatoren inkluderer timer til spesialundervisning og timer til særskilt norskopplæring for språklige minoriteter.

	Sør-Varanger	Kostragr. 12	Finnmark	Alta
Andel lærere som er 40 år og yngre	45,1	37,2	37,1	38,4
Andel lærere som er 50 år og eldre	29,7	34,4	34,2	31,5
Andel lærere som er 60 år og eldre	10,3	11,2	10,3	10,7
Andel lærere i heltidsstilling	74,9	67,9	74,4	69,7
Andel lærere med universitets-/høgskoleutdanning og pedagogisk utdanning	83,1	85,9	84,3	89,7

Andel lærere med universitets-/høgskoleutdanning uten pedagogisk utdanning	4,6	5,1	5,5	3,8
Andel lærere med videregående utdanning eller lavere	12,3	9,1	10,3	6,4

Tabellen over viser at Sør-Varanger kommune har en ung lærerstab og at en stor andel av lærerne har heltidsstillinger. Selv om andelene lærere med universitets-/høgskoleutdanning og pedagogisk utdanning fremdeles har et lavere enn sammenligningskommunen ser vi en positiv utvikling der andelen stadig har økt de siste årene fra 75,6 i 2011 til 83,1 i 2013.

6.5 Skoleresultater og elevenes egne vurderinger

Tabellen over viser gjennomsnittlige grunnskolepoeng de siste 6 skoleårene.

	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13
Grunnskolepoeng, gjennomsnitt - Sør-Varanger kommune skoleeier	39,9	40,2	40,2	39,6	38,6	39,4
Grunnskolepoeng, gjennomsnitt - Kommunegruppe 12	39,4	38,7	39,2	39,2	39	39,2
Grunnskolepoeng, gjennomsnitt - Finnmark fylke	38,6	38,2	39,1	39,4	38,5	39,2
Grunnskolepoeng, gjennomsnitt - Nasjonalt	39,6	39,5	39,8	39,8	39,9	40

Grunnskolepoeng beregnes med utgangspunkt i alle karakterer som føres på elevenes vitnemål gir uttrykk for det samlede læringsutbyttet for elever som sluttvurderes med karakterer. Elever med færre enn halvparten gyldige karakterer er ikke med i beregningen. Grunnskolepoeng benyttes som kriterium ved opptak til videregående skoler.

Som tabellen viser har gjennomsnittlig grunnskolepoeng økt fra skoleåret 2011/2012 til 2012/2013, men vi ligger fremdeles under det nasjonale nivået og fra tidligere år.

6.5.1 Karakterer og plassering

Standpunktkarakterer for skoleåret 2012/2013 i utvalgte fag viser at elevene i Sør-Varanger kommune ligger relativt likt med sammenligningskommunene og det nasjonale nivået i de fleste fag. Unntakene er fordypning i engelsk, matematikk, naturfag og norsk sidemål der elevene har noe dårligere resultater.

Karakter og plassering	Karakter år for år					Plassering					Trend
	KB 2010	KB 2011	KB 2012	KB 2013	KB 2014	2010	2011	2012	2013	2014	
GRUNNSKOLE											
AVGANGSKARAKTER: Gjennomsnittlige grunnskolepoeng siste fire år (10 % vekt innen sektoren)		3,1	3,5	3,0	2,9		201	167	208	264	↓
AVGANGSKARAKTER: Gjennomsnittlige grunnskolepoeng siste år (5 %)	3,9	3,7	3,1	2,4	3,1	131	159	228	320	261	↑
NASJONALE PRØVER: Gjennomsnitt 5. trinn siste fire år (10 %)			3,8	3,2	3,6			193	270	238	↑
NASJONALE PRØVER: Gjennomsnitt 8. trinn siste fire år (10 %)			2,9	2,9	3,1			278	233	218	↑
NASJONALE PRØVER: Gjennomsnitt 9. trinn siste fire år (10 %)					2,8					221	
NASJONALE PRØVER: Gjennomsnitt andel elever på laveste mestringsnivå, alle trinn siste tre år (5)				4,8	4,5				202	250	↓
FRAFALL: Andel elever som ikke har fullført og bestått videregående innen fem år, snitt siste fire år (20 %)	1,4	1,0	1,0	1,0	1,0	368	378	382	385	385	→
GRUPPESTØRRELSE: Størrelse (1.-10. trinn) målt mot median i egen kommunegruppe (100 = median) (5 %)	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	16	12	12	12	24	↓
TRIVSEL: 7. trinn, snitt siste fem år (5 %)			3,4	3,4	3,4			318	318	318	→
TRIVSEL: 10. trinn, siste fem år (5 %)			3,7	3,6	3,6			274	293	293	→
UTDANNING: Andel lærere med høyere utdanning og pedagogisk utdanning, 1.-10. trinn (5 %)	3,4	2,1	1,0	1,1	3,2	348	389	413	405	353	↑
SPELIALUNDERVISNING: Andel elever som får slik undervisning, snitt siste fire år (5 %)	3,9	3,9	3,9	3,8	4,0	252	249	259	238	214	↑
SFO: Andel ansatte i SFO med relevant utdanning (2,5 %)	3,8	4,2	3,7	4,2	3,7	188	123	188	151	232	↓

Årstellene henviser til det året Kommunebarometeret er publisert.

Kilde: Kommunebarometeret 2014.

Årets kommunebarometer gir Sør-Varanger kommune en 357. plass innenfor grunnskolen. Dette er en forbedring fra året før der kommunen fikk en 385. plass. Det er plassering innenfor spesialundervisning, utdanningsnivå for pedagogisk personale, resultat nasjonale prøver og avgangskarakterer som er forbedret fra året før, mens de øvrige indikatorene er på samme nivå eller fallende.

Når vektning og plassering skal beregnes er nasjonale prøver og grunnskolepoeng viktigst. For nasjonale prøver teller alle prøver like mye. Frafallet i videregående skoler er også vektet høyt. Tall for trivsel og frafall er ett år gamle på grunn av manglende publisering av nye grunnlagstall.

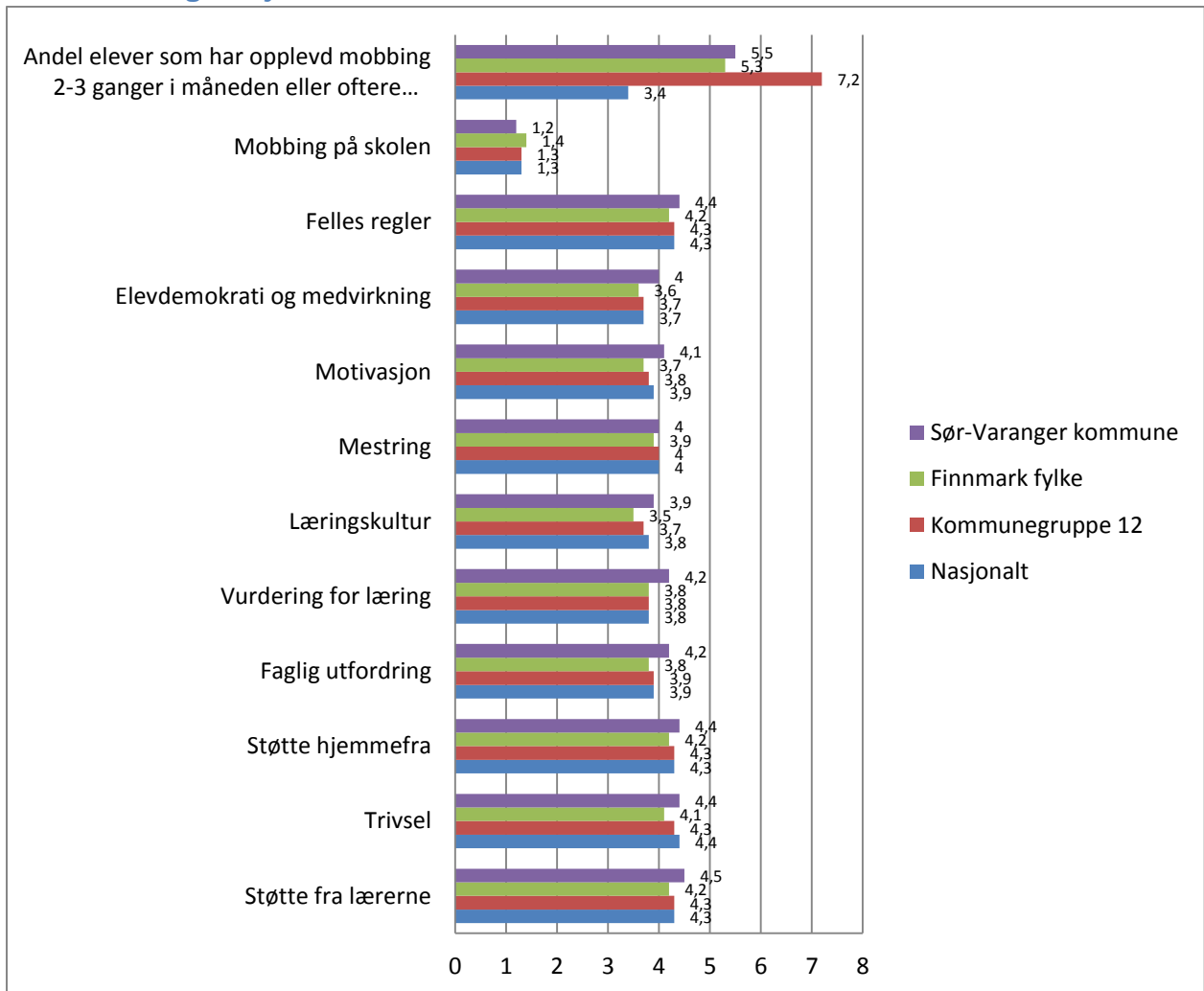
Tabellen viser at det er god sammenheng mellom prestasjonene på nasjonale prøver og avgangskarakterene på 10. trinn. På nasjonale prøver ligger elevene i Sør-Varanger midt på treet målt mot resten av Skole-Norge, med en svakt negativ tendens. På 10. trinn er avgangskarakterene middels, her varierer nivået fra litt over og litt under midtpunktet. Noen årlige variasjoner er helt naturlig her. På videregående er frafallet blant elever fra kommunen vært veldig høyt.

Utviklingen på nasjonale prøver sier ikke nødvendigvis noe om elevenes nivå, men måler kommunens elever mot resten av Skole-Norge for det aktuelle året. Man kan anta at det nasjonale nivået ikke endres vesentlig fra år til år.

Andelen elever som får spesialundervisning er ganske stabil, og midt på treet. Andelen har nesten ikke økt de tre siste årene.

6.5.2 Læringsmiljø

Figuren viser resultatene fra Elevundersøkelsen fordelt på temaene: trivsel, støtte fra lærerne, støtte hjemmefra, faglig utfordring, vurdering for læring, læringskultur, mestring, motivasjon, elevdemokrati og medvirkning, felles regler, mobbing på skolen, andelen elever som opplever mobbing 2 eller 3 ganger i måneden eller oftere.

Resultatene fra Elevundersøkelsen viser elevenes subjektive oppfatning av egen læringssituasjon. Resultatene fra undersøkelsen gir skolene et viktig utgangspunkt for videre utvikling av et godt læringsmiljø i samarbeid med elever og lærere.

7 Skolefritidstilbud

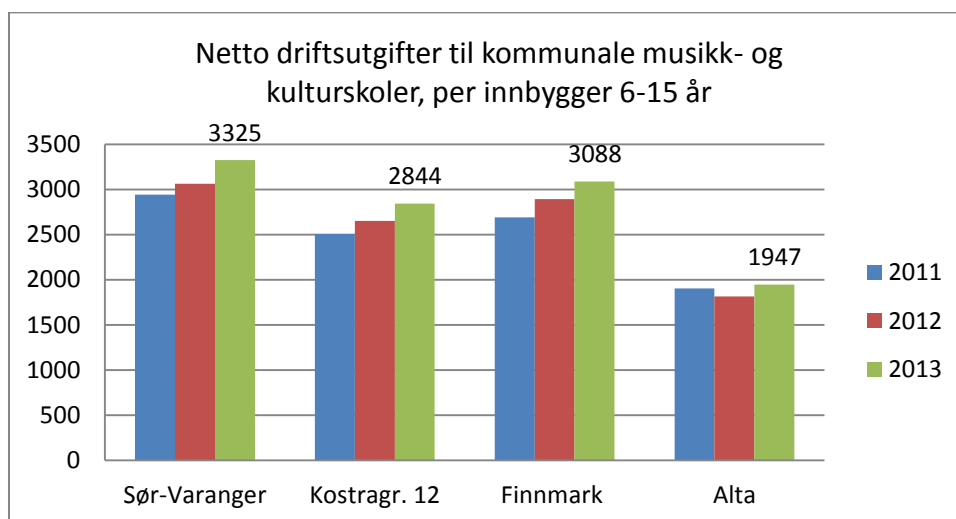
	Sør-Varanger	Kostragr. 12	Finnmark	Alta
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal SFO	64,5	56,5	54,6	49,6
Andel elever i kommunal SFO med 100% plass	69,3	50,9	73	82,8
Andel av 6 åringer som fortsetter i SFO andre året	92,3	93,1	91	88,5

Tabellen over viser at SFO tilbudet i kommunen er mye brukt og at brukerne i stor grad benytter seg av 100% plass. Av brukerne som har plass 1. skoleår velger 92,3% å fortsette i SFO også i 2. skoleår. Dette er en nedgang fra året før, men det er allikevel en høyere andel enn gjennomsnittet for Finnmark og Alta kommune.

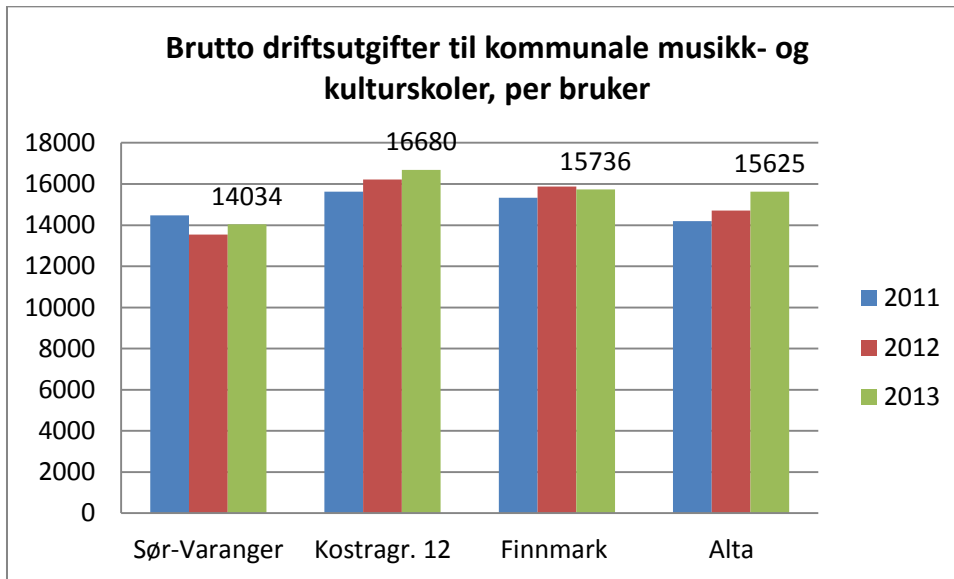
Utdypende tjenesteindikatorer	Sør-Varanger	Kostragr. 12	Finnmark	Alta
Netto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), per innbygger	330	389	340	313
Netto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), per innbygger 6-9 år	7 831	8 149	7 537	5 871
Brutto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), per komm. og priv. bruker	30 301	30 353	31 053	33 381

Skolefritidstilbudet drives relativt kostnadseffektivt per elev som benytter seg av tilbudet sammenlignet med gjennomsnittet i de øvrige kommunene i kostragruppe 12, gjennomsnittet for Finnmark og Alta.

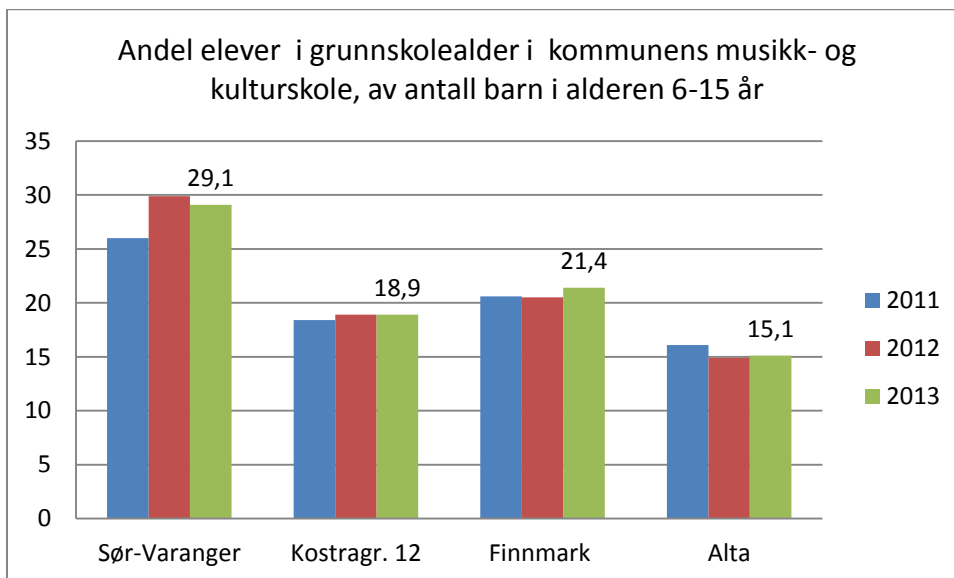
8 Kulturskoletilbudet

Sør-Varanger kommune bevilger mer enn sammenligningskommune til musikk- og kulturskoletilbudet per innbygger i målgruppen. For 2013 økte bevilgningen med om lag 8%.

Ser vi på brutto driftsutgifter per bruker i kommunens musikk- og kulturskole endrer bildet seg og vi ser at kommunen bruker mindre enn sammenligningskommunene. Dette viser at kulturskoletilbudet i Sør-Varanger drives effektivt og at hovedtyngden av aktivitetene favner mange elever.

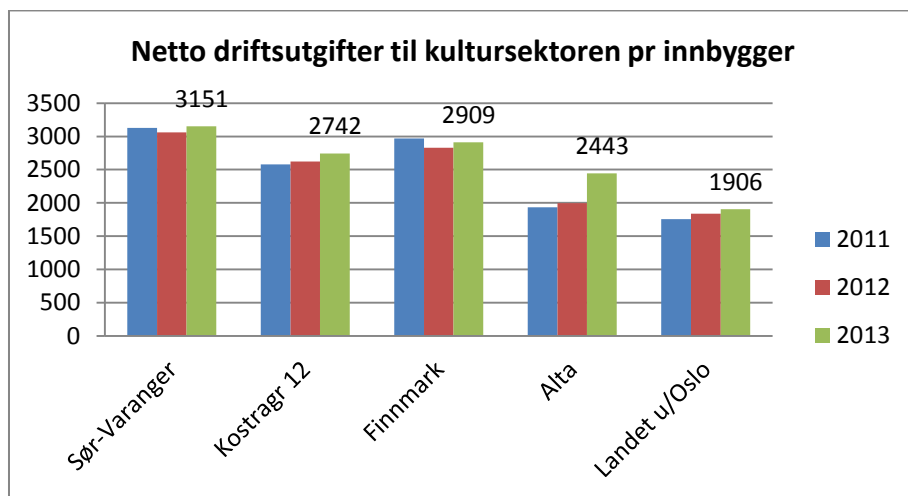
Kulturskoletilbudet i Sør-Varanger kommune er svært populært og hele 29,1% av barn i alderen 6-15 år benytter seg av tilbudet. Til tross for en nedgang på 3% fra forrige år ligger andelen elever som benytter seg av tilbudet langt over sammenligningskommunene.

9 Kultur og idrett

Kommunebarometeret 2014 rangerer Sør-Varanger som nummer 47 innenfor kultursektoren. Dette er en nedgang fra 2013 da kommunen ble rangert som nummer 32.

Sør-Varanger kommune har tradisjonelt ligget høyt hva angår utgifter til kultur- og idrettsformål sammenlignet med andre. Diagrammet nedenfor viser at forskjellen er blitt mindre, men kommunen bruker fortsatt mest frie midler til dette området.

Sør-Varanger bruker en større andel av kommunens frie midler til kultur- og idrettsformål enn de andre. Tabellen nedenfor viser hvordan kommunens nettoutgifter til formålet i 2013 er fordelt innenfor kulturområdet. På lik linje med de andre er det til idrett, kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg kommunen bruker mest penger.

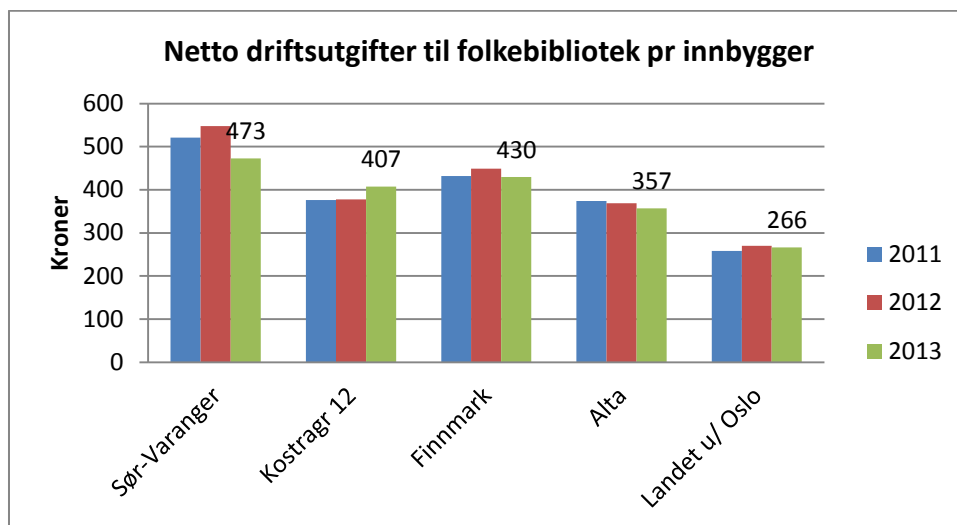
Prioritering - sammenligning	Sør-Varanger	Kostragr 12	Finnmark	Alta	Landet u/Oslo
Netto driftsutgifter kultursektoren i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter	5,3 %	4,5 %	4,7 %	4,4 %	3,8 %
Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner	3 151	2 742	2 909	2 443	1 906
Fordeling av netto driftsutgifter innenfor kultursektoren					
Aktivitetstilbud barn og unge (F231)	6,7 %	8,2 %	7,8 %	10,7 %	8,6 %
Folkebibliotek (F370)	15 %	14,9 %	14,8 %	14,6 %	14 %
Kino (f373)	9,3 %	4 %	4 %	9,5 %	0,7 %
Museer (f375)	12,5 %	5,3 %	6,2 %	4,7 %	3,4 %
Kunstformidling (F377)	-0,1 %	1,3 %	1,3 %	0,7 %	5,2 %
Idrett (F380)	21,5 %	17,9 %	14,7 %	32,8 %	11,3 %
Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg (F381)	15,4 %	15 %	18 %	2,2 %	19,9 %
Musikk- og kulturskoler (F383)	12,3 %	13,3 %	12,9 %	11,3 %	15 %
Andre kulturaktiviteter (F385)	7 %	11,3 %	8,3 %	11,4 %	12 %
Kommunale kulturbygg (F386)	0,3 %	8,8 %	12 %	2,1 %	9,9 %

9.1 Folkebibliotek

Kommunen har i løpet av det siste året lagt ned bibliotekfilialene på Svanvik og på Bugøynes samt redusert åpningstidene på hovedbiblioteket. Dette gir reduksjon i netto driftsutgifter til

folkebibliotek. Allikevel til tross for disse nedleggelsene ligger Sør-Varanger fortsatt høyere hva angår utgifter til folkebibliotek pr innbygger enn de vi sammenligner oss med.

Utlåns- og besøkstallene ved biblioteket i Sør-Varanger er gått litt ned de siste årene, men biblioteket er fortsatt godt besøkt og biblioteket har de beste utlånstallene av dem en sammenligner seg med. I 2013 er det registrert om lag 54 000 utlån fra biblioteket, hvorav 41 500 var bokutlån.

Kommunen har i 2013 redusert antall årsverk ved biblioteket noe som gjenspeiles med flere innbyggere pr årsverk. Sør-Varanger nærmer seg nå nivået i kostragruppen, men har fortsatt flere årsverk pr innbygger enn alle unntatt fylkesgjennomsnittet.

Grunnlagsinformasjon - utvikling - sammenligning	SVK 2011	SVK 2012	SVK 2013	Kostragr 12	Finnmark	Alta	Landet u/ Oslo
Netto driftsutgifter til folkebibliotek per innbygger	521	548	473	407	430	357	266
Utlån alle medier fra folkebibliotek per innbygger	6,2	5,9	5,4	4,5	3,8	3,1	4,7
Bokutlån fra folkebibliotek per innbygger i alt	4,4	4,3	4,1	3,2	2,8	2,2	3,3
Barnelitteratur, antall bokutlån barnelitteratur per innbygger 0-13 år	9,3	9,6	8,7	8,8	6,9	5,6	9,7
Voksenlitteratur, bokutlån voksenlitteratur per innbygger 14 år og over	3,5	3,3	3,3	2	2	1,4	2
Utlån, andre media i alt fra folkebibliotek per innbygger	1,8	1,5	1,2	1,3	1	1	1,4
Omløpshastighet barnebøker i folkebibliotek	1	1	0,9	0,8	0,5	2,2	1,3
Omløpshastighet skjønnlitteratur for voksne i folkebibliotek	1,2	1,1	1,3	0,5	0,4	1,6	0,8
Tilvekst alle medier i folkebibliotek per 1000 innbygger	267	313	225	295	335	120	232
Besøk i folkebibliotek per innbygger	6,6	5,4	4,8	4,9	4,1	5,1	4,3

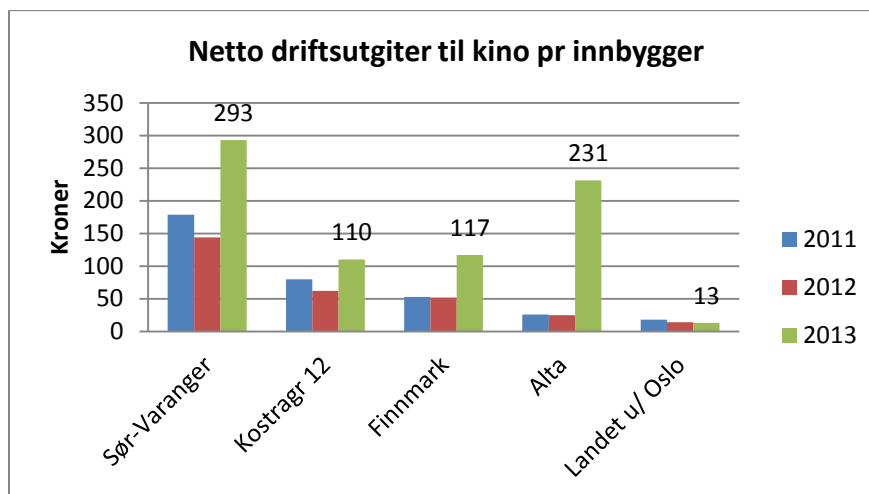

Medie- og lønnsutgifter i folkebibliotek per innbygger	380	404	326	195	..
Årsverk, antall innbyggere per årsverk i folkebibliotek	1 366	1 468	1 904	2 059	1 719	2 832	2 910

9.2 Kino

Sør-Varanger kommunen har et forholdvis dyrt kinotilbud. I 2013 brukte kommunen 293 kroner pr innbygger, eller halv prosent av kommunens totale utgifter, for å gi befolkningen et kinotilbud. Dette er langt over kostragruppen og landsgjennomsnittet.

Både Sør-Varanger og Alta er medeiere i Aurora Kino IKS hadde begge betydelige merkostnader i 2013 som følge av dekning av tidligere års merforbruk i Aurora Kino IKS.

Det ble vist 874 kinoforestillinger på Kirkenes Kino i 2013, dette er noen flere enn året før. Besøkstallene er gått litt ned, men kinoen er fortsatt godt besøkt og det er bare landsgjennomsnittet som har flere besøk pr forestilling.

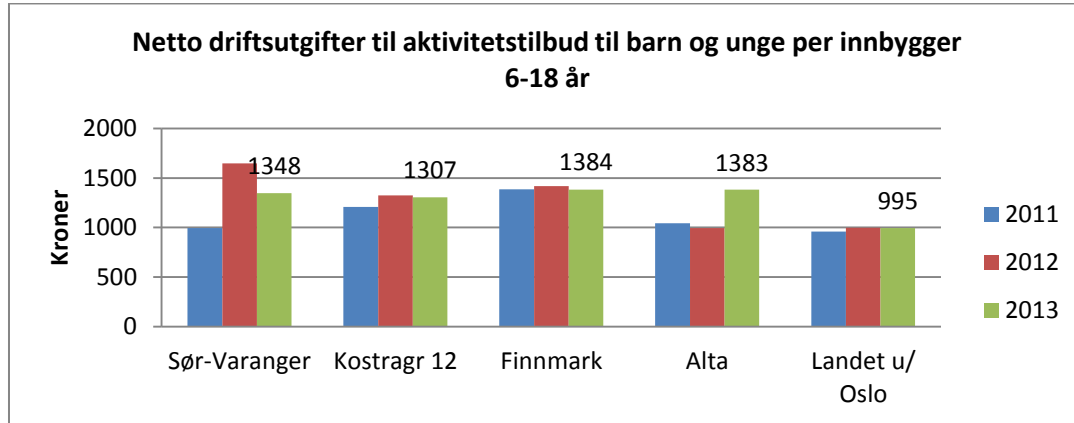
Sammenligning	Sør-Varanger	Kostragr 12	Finnmark	Alta	Landet u/ Oslo
Netto driftsutgifter til kino i forhold til kommunens totale driftsutgifter	0,49 %	0,18	0,19 %	0,42 %	0,02 %
Netto driftsutgifter til kino per innbygger	293	110	117	231	13
Netto driftsutgifter til kino per besøkende	124,2	54	61,8	86,8	5,8
Antall innbyggere per kinosete	30,5	27,4	24,2	59,3	63,8
Besøk per kinoforestilling	27,2	22,8	19,4	14,3	31,1

Utvikling	2011	2012	2013
Antall kinoforestillinger	942	861	874
Totalt antall kinobesøk	23 373	23 688	23 784

9.3 Aktivitetstilbud til barn og unge

Aktivitetstilbudet til barn og unge omfatter i all hovedsak ungdomskubbene i kommunen, inkludert Basen samt ungdomsrådet. Tilbudet til barn og unge er redusert det siste året, blant annet har ungdomskubbene redusert åpningstidene. Sør-Varanger har nå omtrent samme nivå som de andre når det gjelder netto utgifter knyttet til aktivitetstilbud til barn og unge.

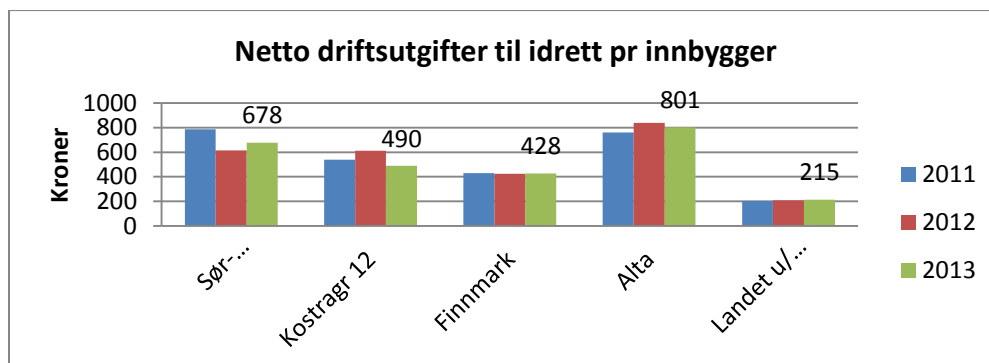
9.4 Driftstilskudd til lag og foreninger

Sør-Varanger kommune utbetalte kr 554 000 i 2013 støtte til 41 ulike lag og foreninger, og i snitt fikk hvert lag kr 13 512. Dette blir om lag 55 kroner pr innbygger. Alta ligger noe høyere med et gjennomsnitt på 272 kroner pr innbygger. Tilskudd til lag og foreninger ble vedtatt redusert med kr 500 000 i budsjett 2014 noe som betyr at det ikke blir overført kommunale driftstilskudd til lag og foreninger i 2014.

	Sør-Varanger	Kostragr 12	Finnmark	Alta	Landet u/ Oslo
Antall frivillige lag som mottar kommunale driftstilskudd	41	51	19	69	33
Kommunale driftstilskudd til lag og foreninger pr lag som mottar tilskudd	13 512	33 938	26 930	78 130	31 733

9.5 Idrett

Diagrammet under viser at Sør-Varanger prioriterer idrett forholdsvis høyt, det er bare Alta som har høyere netto utgifter pr innbygger til dette området. Overføring til Barentshallene KF og driftsutgifter til idrettsbyggene er inkludert i disse tallene.

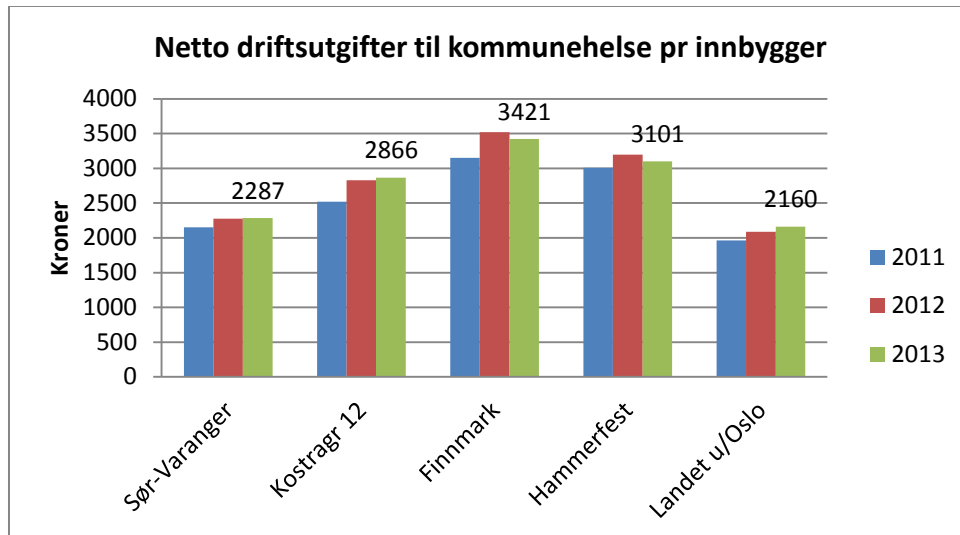
10 Kommnehelse

Innenfor området kommnehelse har en valgt å sammenligne seg med Hammerfest siden de, med hensyn på sykehusstrukturen i Finnmark, er vurdert til å ha en forholdsvis lik struktur som Sør-Varanger innen for helsetjenester.

Kommnehelsetjenester omfatter helsestasjons- og skolehelsetjeneste, forebyggende helsearbeid, legetjenester, ergoterapitjenester, fysioterapitjenester og formidling av hjelpemidler.

Kommunebarometeret 2014 har innenfor helse rangert Sør-Varanger kommune som nummer 341 av 428 kommune. Dette er en nedgang fra 2013 da kommunen ble rangert som nummer 330. Blant annet lavere dekning av helsesøster ser ut til å være en medvirkende årsak til dette.

Sør-Varanger har forholdsvis lave netto driftsutgifter til kommnehelsetjenester pr innbygger sammenlignet med andre. Det er kun landet som har lavere netto utgifter til området av dem en sammenligner seg med i diagrammet under.

10.1 Grunnlagsinformasjon

Antall fødte er gått ned med 17 siden 2012 og kommunen har et stadig synkende antall innbyggere i alderen 0-20 år, som er målgruppen for helsestasjons- og skolehelsetjenesten.

Grunnlagsinformasjon - utvikling	2011	2012	2013
Antall fødte i løpet av året	95	109	92
Antall innbyggere 0-20 år	2 588	2 545	2 530
Antall gravide som har fullført fødselsforberedende kurs	24	0	51
Antall nyinnskrevne gravide som har møtt til svangerskapskontroll	101	102	48
Antall førstegangs hjemmebesøk til nyfødt	71	99	99
Antall spedbarn som har fullført helseundersøkelse innen utg. av 8.	97	110	91

leveuke			
Antall barn som har fullført helseundersøkelse ved 2-3 års alder	140	70	114
Antall barn som har fullført helseundersøkelse ved 4 års alder	120	108	93
Antall barn som har fullført helseundersøkelse innen utgangen av 1. skoletrinn	127	144	105
Åpningstid ved helsestasjon for ungdom. Timer per uke per helsestasjon	2	3	3
Timer pr. uke av fysioterapeuter. forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste	30	39	56
Timer pr. uke av leger. forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste	19	23	26,5
Årsverk i alt til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste	18,7	19,4	16
Timer pr. uke av leger. Annet forebyggende helsearbeid	40,01	26,25	19,5
Timer pr. uke av fysioterapeuter. Annet forebyggende helsearbeid	19	20	0
Timer pr. uke av fysioterapeuter. Diagnose, behandling, re-/habilitering	268	263	279
Timer pr. uke av leger. Diagnose, behandling, re-/habilitering	321,75	321,75	320,75

10.2 Prioritering

Kommunen har de siste tre årene brukt omtrent lik andel av kommunens samlede nettodriftsutgifter til kommunehelsetjenester, det har vært en liten reduksjon det siste året.

Sør-Varanger har redusert netto driftsutgifter til forebyggende helsearbeid og helsestasjon- og skolehelsetjeneste, målt i kroner pr innbygger 0-20 år. Samtidig har kommunen en jevn økning i nettoutgifter til diagnose behandling og rehabilitering.

Prioritering - utvikling	2011	2012	2013
Netto driftsutgifter i prosent av samlede netto driftsutgifter	3,9	3,9	3,8
Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb 0-20 år	1 686	1 666	1 612
Netto driftsutgifter til annet forebyggende arbeid, helse pr. innbygger	184	209	161
Netto driftsutg til diagnose, behandling og rehabilitering pr. innbygger	1 523	1 642	1 722

Sammenlignet med andre bruker Sør-Varanger en mindre andel av kommunens frie inntekter til kommunehelsetjenester. Kommunen har forholdsvis lave utgifter innenfor alle områdene målt i kroner pr innbygger, både helsestasjons- og skolehelsetjeneste, annet forebyggende helsearbeid samt lege- fysioterapi- og ergoterapitjeneste.

Prioritering - sammenligning	Sør-Varanger	Kostragr 12	Finnmark	Hammerfest	Landet u/Oslo
Netto driftsutgifter i prosent av samlede netto driftsutgifter	3,8 %	4,7 %	5,5 %	5 %	4,3 %
Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb 0-20 år	1612	1928	1581	1945	1896
Netto driftsutgifter til annet forebyggende arbeid, helse pr. innbygger	161	229	214	29	150
Netto driftsutg til diagnose, behandling og rehabilitering pr. innbygger	1722	2116	2798	2571	1511

10.3 Dekningsgrader

Dekningsgrader vil påvirkes av endringer i antall innbyggere, antall fødte, antall beboere på sykehjem etc.

Når det gjelder helsesøstre har kommunen hatt redusert bemanning i 2013 som følge av budsjettvedtak og dermed en nedgang i antall helsesøster årsverk. Kommunen har ikke noen endring i antall jordmødre, men har høyere dekningsgrad i 2013 på grunn av færre fødte.

Kommunen har 10 fastlegehjemler, men bare 9 av hjemlene var bemannet i 2013 og innrapportert til kostra. Det er inkludert 2 turnusleger i statistikken. Nedgang i dekningsgrad av legeårsverk er en følge av økt antall innbyggere.

Dekningsgrad - utvikling	2011	2012	2013
Årsverk av helsesøstre pr. 10 000 innbyggere 0-5 år.	54,1	68,4	60,1
Årsverk av jordmødre pr. 10 000 fødte.	105,3	91,7	108,7
Legeårsverk pr 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	11,6	11	10,9
Fysioterapiårsverk per 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	10,1	10	9,9
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst	75	91	108
Andel spedbarn som har fullført helseundersøkelse innen utg. av 8. leveuke	102	101	99
Andel barn som har fullført helseundersøkelse ved 2-3 års alder	116	66	114
Andel barn som har fullført helseundersøkelse ved 4 års alder	111	83	88
Andel barn som har fullført helseundersøkelse innen utgangen av 1. skoletrinn	119	145	89
Åpningstid ved helsestasjon for ungdom. Sum timer per uke.	2	3	3
Gjennomsnittlig listelengde leger	992	972	958
Gjennomsnittlig listelengdeleger korrigert for kommunale timer	1 509	1 488	1 463
Legetimer pr. uke pr. beboer i sykehjem	0,43	0,4	0,4
Fysioterapitimer pr. uke pr. beboer i sykehjem	0,45	0,43	0,28

10.4 Diagnose, behandling og legevakt

Legedekningen i Sør-Varanger var i 2013 omtrent som kostragruppen, men en del lavere enn Hammerfest og Finnmark.

Kommunen har omtrent samme dekning av fysioterapeuter som de andre.

Dekningsgrad - sammenligning	Sør-Varanger	Kostragr 12	Finnmark	Hammerfest	Landet u/ Oslo
Legeårsverk pr 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	10,9	11,3	15,5	16,5	10,2
Fysioterapiårsverk per 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	9,9	9,3	10,6	10,5	8,9

Fatslegekapasiteten i kommunen var presset i 2013. Legene i Sør-Varanger har høyere listelengde enn de andre, særlig dersom en regner om kommunale timer som for eksempel legevakt til pasienter.

Sør-Varanger er den eneste av dem en sammenligner seg med som ikke har noen åpne fastlegelister og er dermed også den eneste som ikke har noen reservekapasitet på

fastlegelistene. Reservekapasitet angir listetaket i forhold til antall pasienter registrert på listen. En verdi høyere enn 100 angir at det er ledig kapasitet på listen.

Kommunen er imidlertid den eneste som har like mange kvinnelige som mannlige leger.

Fastlegeregisteret - sammenligning	Sør-Varanger	Kostragr 12	Finnmark	Hammerfest	Landet u/ Oslo
Gjennomsnittlig listelengde	958	1013	747	798	1125
Gjennomsnittlig listelengde korrigeret for kommunale timer	1463	1392	969	949	1256
Antall åpne fastlegelister	0	27	40	9	1628
Reservekapasitet fastlege	100	101	107	108	105
Andel kvinnelige leger	50	38	45	38	39
Andel pasienter på liste uten lege	10,4	11,4	10,9	..	0,9

10.5 Forebygging, helsestasjon- og skolehelsetjeneste

Dekning av helsesøster målt mot antall små barn i kommunen er forholdsvis lav i 2013 sammenlignet med de andre. Mens kommunen hadde i overkant av 6 årsverk fordelt på 1 000 innbyggere under 5 år, hadde kostra gruppa nærmere 8 og Hammerfest over 9,5 årsverk. Sør-Varanger har i midlertid bedre dekning av kommunal jordmor enn de andre.

	Sør-Varanger	Kostragr 12	Finnmark	Hammerfest	Landet u/ Oslo
Årsverk av helsesøstre pr. 10 000 innbyggere 0-5 år.	60,1	79	71,2	95,7	59,6
Årsverk av jordmødre pr. 10 000 fødte.	108,7	86,2	68,9	0	52

På tross av lav dekning av helsesøster skiller ikke kommunen seg negativt ut hva angår andel barn som har fått tjenester fra Helsestasjon.

Målt i åpningstid gir Sør-Varanger kommune et noe dårligere tilbud i helsestasjon for unge enn Hammerfest. Det foreligger ikke sammenligningstall fra de øvrige på dette området.

	Sør-Varanger	Kostragr 12	Finnmark	Hammerfest	Landet u/ Oslo
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst	108	79	72	82	85
Andel spedbarn som har fullført helseundersøkelse innen utg. av 8. leveuke	99	97	91	86	99
Andel barn som har fullført helseundersøkelse ved 2-3 års alder	114	98	106	98	96
Andel barn som har fullført helseundersøkelse ved 4 års alder	88	96	85	80	94
Andel barn som har fullført helseundersøkelse innen utgangen av 1. skoletrinn	89	108	110	88	92
Åpningstid ved helsestasjon for ungdom. Sum timer per uke.	3	4	..

11 Pleie og omsorg

Pleie og omsorg omfatter kostra funksjon 234; aktiviserings- og servicetjenester ovenfor eldre og funksjonshemmede, funksjon 253; bistand, pleie og omsorg i institusjoner for eldre og funksjonshemmede og funksjon 254; bistand pleie og omsorg til hjemmeboende.

Hammerfest og Sør-Varanger kommune har forholdsvis like forutsetninger innenfor pleie- og omsorgstjenester på grunn av sykehusstrukturen i Finnmark og en har derfor valgt å sammenligne Sør-Varanger med Hammerfest kommune innenfor dette området.

Kommunebarometeret 2014 har omdøpt sektoren til eldreomsorgen for å understreke hva de ønsker å belyse. Sør-Varanger som er innen dette området rangert som nummer 338 i kommunebarometeret, det en nedgang fra 2013 da kommunen var på 198. plass.

ELDREOMSORG	KB 2010	KB 2011	KB 2012	KB 2013	KB 2014	2010	2011	2012	2013	2014	
TILBUD: Andel av innbyggerne over 80 år som får tjenester (5 % vekt i sektoren)	4,0	3,7	4,0	4,5	5,2	134	146	115	86	43	↑
TILBUD: Andel innbyggere over 80 år som får tjenester, snitt siste fire år (2,5 %)		4,0	4,1	4,2	4,5		127	132	115	92	↑
BEHOV: Andel av alle brukere som har omfattende behov for bistand (5 %)	3,5	4,1	3,4	3,6	2,9	246	194	240	251	308	↓
BEHOV: Andel av brukere med omfattende behov, snitt siste fire år (5 %)		3,3	3,4	3,6	3,5		269	252	234	252	↓
HJEMMESYKEPLEIE: Snitt tildelte timer per uke (10 %)	3,2	3,2	3,2	3,6	3,8	106	117	122	99	90	↑
PRAKTISK BISTAND: Snitt tildelte timer per uke (5 %)	2,8	1,5	1,3	3,1	3,6	203	348	375	186	130	↑
SYKEHJEMSPASSER: Andel av innbyggere over 80 år som faktisk har en sykehjemsplass (10 %)	3,7	3,6	3,9	3,6	4,0	131	154	131	150	119	↑
KORTTIDSPASSER: Antall dager per opphold på én korttidsplass siste år (gjennomstrømming) (5 %)				5,7	3,8				58	244	↓
UTSKRIVNINGSKLARE: Liggedøgn på sykehus, utskrivningsklare pasienter, per 10.000 innb. (5 %)		3,1	2,5	5,7	1,0		359	384	266	423	↓
ENEROM: Andel plasser i brukertilpasset enerom med eget bad/wc (10 %)	2,9	2,2	4,0	2,3	3,1	284	370	324	368	348	↑
LEGE OG FYSIOTERAPI: Tid per uke per beboer i sykehjem (15 %)	2,0	4,5	3,8	3,3	2,3	291	61	98	138	244	↓
FAGUTDANNING: Andel av brukerrettede årsverk som er fagutdannet (20 %)	3,7	2,8	3,1	3,6	3,2	218	304	288	232	264	↓
ÅRSVERK PER MOTTAKE: Både hjemmetjeneste og institusjon (2,5 %)	1,4	2,3	2,8	1,9	1,0	383	306	244	343	401	↓

Årstallene henviser til det året Kommunebarometeret er publisert.

Tabellen ovenfor er hentet fra kommunebarometeret 2014 og viser karakter år for år, samt plassering i analysen de siste 5 årene. Pilene indikerer om utviklingen er positiv eller negativ.

Antall sykehjemsplasser som legges til grunn i kommunebarometeret er feil, slik at kommunen oppnår en bedre karakter og plassering når det gjelder antall tilgjengelige plasser enn hva som er reelt. En velger allikevel å presentere tabellen da den kan gi en pekepinn på hvor det kan være rom for forbedring.

Tabellen viser at Sør-Varanger har en svak karakter på nesten to tredeler av nøkkeltallene i sektoren. Det mest positive er at over seks av ti innbyggere over 80 år får tjenester, andelen øker over tid. Andel som har stort pleiebehov er noe over middels.

Det er mindre tid med lege og fysioterapeut enn før. Blant de ansatte er andelen fagutdannede litt lavere og nå under landsgjennomsnittet. Omfanget av hjemmesykepleie er over middels, og den øker litt. Det blir også mer praktisk bistand i hjemmet, her er nivået litt over middels målt mot resten av landet. Andelen over 80 år som bor på sykehjem er stabil, noe over normalkommunen. Et opphold på korttidsplass varer i snitt drøyt 5 uker, det er middels.

11.1 Grunnlagsinformasjon

Grunnlagsinformasjon	2011	2012	2013
Antall innbyggere 0-66 år	8 588	8 659	8 715
Antall innbyggere 67-79 år	862	887	956
Antall innbyggere 80 år og over	410	422	419
Mottakere av pleie- og omsorgstjenester	524	573	675
Hjemmetjenester			
Mottakere av hjemmetjenester 0-66 år	-	217	192
Mottakere av hjemmetjenester 67-79 år	85	89	108
Mottakere av hjemmetjenester 80 år og over	158	174	186
Mottakere av hjemmetjenester i alt	-	480	486
Tjenestemottakere som mottar minst 2 hjemmetjenester	160	181	175
Mottakere av støttekontakt	82	66	50
Pleietrengende med pårørende som mottok omsorgslønn pr. 31.12	19	20	18
Hjemmeboere med høy timeinnsats (mer enn 35,5 timer /uke)	13	32	41
Mottakere av matombringning	78	88	87
Mottakere av trygghetsalarm	162	174	180
Antall omsorgsboliger uten fast bemanning	33	33	33
Antall omsorgsboliger totalt	82	82	82
Institusjon			
Kommunale sykehjemsplasser	97	89	88
Institusjonsbeboere på tidsbegrenset opphold	16	10	11
Institusjonsbeboere på langtidsopphold	81	80	78
Sykehjemsbeboere	96	89	88

Plasser i avlastningsinst. lokalisert i kommunen	4	4	4
Mottakere av avlastning	16	26	16
Plasser i skjermet enhet for personer med demens	17	17	18
Plasser avsatt til rehabilitering i institusjon	4	9	4
Plasser avsatt til tidsbegrenset opphold i institusjon	17	17	17
Plasser i avlastningsinstitusjoner, korrigert for utleie	4	4	4
Rom i institusjon	97	89	88
Brukertilpasset enerom med bad/wc	70	48	48
Omfattende bistandsbehov			
Hjemmetjenestemottakere i alt, med omfattende bistandsbehov	46	70	80
Hjemmetjenestemottakere 0-66 år med omfattende bistandsbehov	16	30	34
Hjemmetjenestemottakere 67-79 år med omfattende bistandsbehov	10	14	20
Hjemmetjenestemottakere 80 år og over med omfattende bistandsbehov	20	26	26
Gjennomsnittlig antall tildelte timer i uken, praktisk bistand	2,2	7,6	9,7
Gjennomsnittlig antall tildelte timer i uken, hjemmesykepleie	5,1	5,8	6,2
Antall institusjonsbeboere som har omfattende bistandsbehov	73	73	75

*Innenfor institusjon er det skjedd en feil ved innrapportering av antall institusjonsplasser til Kostra. En har ikke lyktes med å få rettet dette i kostra, men det er korrigert for i tabellen over.

Antall innbyggere i kommunen øker jevnt og aldersgruppen 67-79 år er den gruppen som har økt mest det siste året. Ved utgangen av 2013 utgjorde denne aldersgruppen 9,5 % av alle kommunens innbyggere, andelen øker fra 8,9 % i 2012.

Pr 31.12. 2013 mottok 486 av kommunens innbyggere hjemmetjenester fra kommunen, dette er 6 flere enn på samme tidspunkt året før. Antall mottakere under 67 år hatt gått ned, mens andel mottakere i over 67 år øker.

Stadig flere mottakere av hjemmetjenester i kommunen har omfattende bistandsbehov. 80 av 486, eller 16,5 %, av mottakerne av hjemmetjenester hadde omfattende bistandsbehov ved utgangen av 2013. Omfattende bistandsbehov innebærer at mottakerne skårer mer enn 4,5 i IPLOS. Det er 5 skåringer i IPLOS der 1 defineres som lite/avgrenset behov, mens 5 er mottakere med behov for full assistanse i alle aktiviteter.

Også antall mottakere av hjemmetjenester med bistandsbehov som krever mer enn 35,5 timer pr uke øker. Ved utgangen av året var 41 av 486, eller 8,5 %, av mottakerne av hjemmetjenester registrert med høy timesats. Dette er en økning på 9 mottakere fra året før.

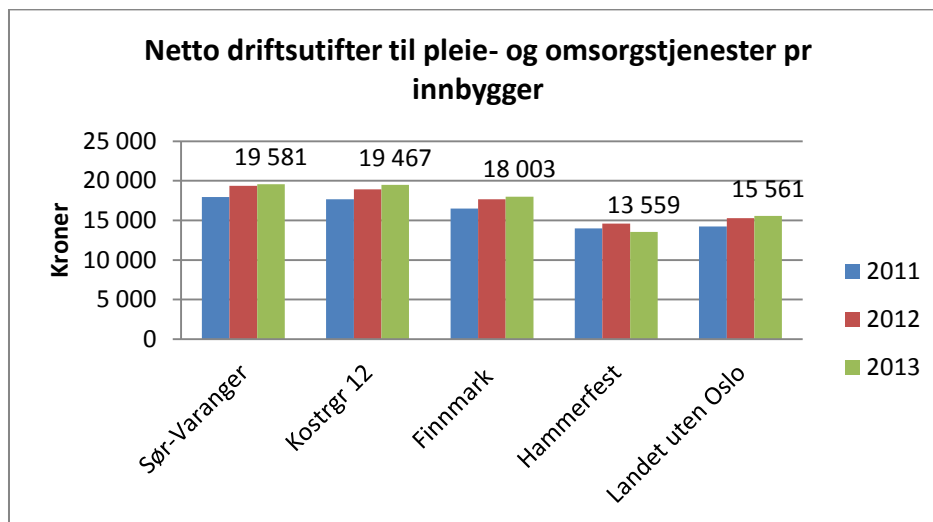
Sykehjemmene besto av 72 langtidsplasser og 17 korttidsplasser i begynnelsen av 2013. En skulle i henhold til budsjettvedtak redusere med 9 langtidsplasser og øke med 2 korttidsplasser i løpet av året. Dette var ikke mulig å gjennomføre slik at i løpet av året er det redusert med 1 langtidsplass. Ved utgangen av 2013 hadde kommunen 71 langtidsplasser i sykehjem og 17 korttidsplasser. På grunn av stort press på plassene var flere av plassene avsatt til korttidsopphold belagt med pasienter som hadde behov for langtidsopphold.

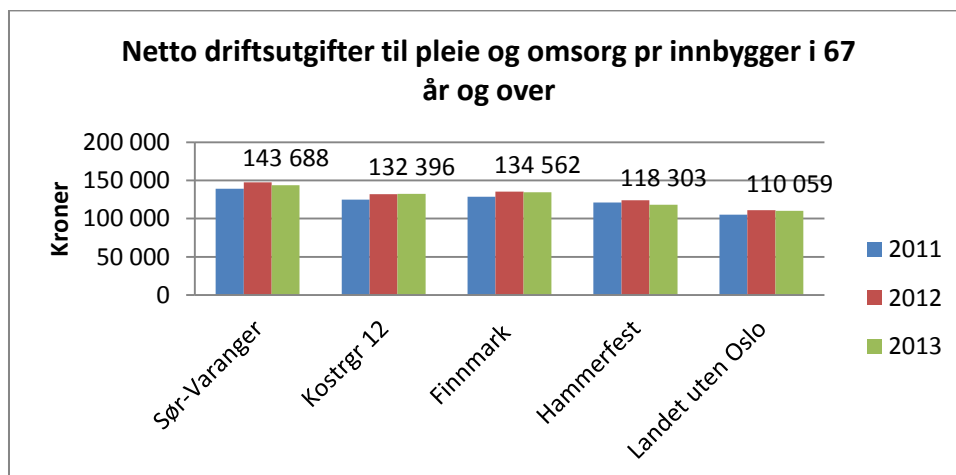
11.2 Prioritering

I 2013 brukte Sør-Varanger kommune 32,7 % av kommunens totale netto driftsutgifter til pleie og omsorg. Dette er en nedgang på 0,8 % fra året før, men kommunen prioriterer stadig pleie- og omsorgstjenester forholdsvis høyt sammenlignet med de øvrige.

Kommunen brukte kr 19 581,- pr innbygger til dette formålet i 2013, det er omtrent som Kostrgruppen, men samtidig kr 1 578 mer pr innbygger enn snittet i Finnmark og kr 6 022 mer pr innbygger enn Hammerfest.

Også målt pr innbygger i målgruppen 67 år og over viser kostra tallene at Sør-Varanger har høyere netto driftsutgifter enn dem andre. Det fremkommer en liten nedgang fra 2012 som kan ha sammenheng med økt antall innbyggere i denne aldersgruppen.

Halvparten av driftsutgiftene til pleie og omsorg knyttes til tjenester til hjemmeboende. Andelen utgifter til hjemmebaserte tjenester er økt, mens andel til institusjon og aktivisering er noe redusert.

Prioritering - Utvikling	2011	2012	2013
Netto driftsutgifter pleie og omsorg i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter	33 %	33,5 %	32,7 %
Fordeling av netto driftsutgifter til pleie og omsorg			
Institusjoner	45 %	49 %	47 %
Tjenester til hjemmeboende	52 %	47 %	50 %
Aktivisering, støttetjenester	4 %	4 %	3 %

Sør-Varanger kommune bruker omtrent en like stor andel av totale nettodriftsutgifter til pleie og omsorg som Kostragruppen. Men kommunen prioriterer fortsatt pleie og omsorg høyt i forhold til dem andre en sammenligner seg i tabellen under.

Prioritering - sammenligning	Sør-Varanger	Kostrgr 12	Finmark	Hammerfest	Landet uten Oslo
Netto driftsutgifter pleie og omsorg i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter	32,7 %	32,2 %	28,8 %	22,0 %	30,6 %
Fordeling av netto driftsutgifter til pleie og omsorg					
Institusjoner	47,0 %	45,0 %	49,0 %	54,0 %	45,0 %
Tjenester til hjemmeboende	50,0 %	51,0 %	47,0 %	39,0 %	50,0 %
Aktivisering, støttetjenester	3,0 %	4,0 %	4,0 %	6,0 %	5,0 %

11.3 Pleie og omsorgstjenestene samlet

Sør-Varanger har høyest nettodriftsutgifter til pleie og omsorg pr innbygger i aldersgruppen 67 år og over av dem en her sammenligner seg med. Pr innbygger i aldersgruppen 80 år og over er det bare gjennomsnittet i Finnmark som har høyere utgifter til pleie og omsorg. Dette indikerer at kommunen prioriterer pleie og omsorgstjenester forholdsvis høyt sammenlignet med andre.

Netto driftsutgifter til pleie og omsorg pr innbygger	Sør-Varanger	Kostrgr 12	Finmark	Hammerfest	Landet uten Oslo
Pr innbygger 80 år og over	471 530	412 333	475 910	401 957	350 178
Pr innbygger 67 år og over	143 688	132 396	134 562	118 303	110 059

Samtidig som kommunen har høye nettodriftsutgifter pr innbygger på den eldre delen av befolkningen viser sammenligning av brutto driftsutgifter at Sør-Varanger har lavest utgifter pr mottaker av kommunale pleie og omsorgstjenester av dem en her sammenligner seg med. Dette kan tyde på at kommunen har mange tjenestemottakere.

Innenfor hjemmebaserte tjenester er det kun Hammerfest som bruker mindre enn Sør-Varanger kommune pr mottaker av hjemmetjenester.

Når det gjelder institusjonsplasser har Sør-Varanger sykehjemsplasser på Prestøyhjemmet og Wesselborgen samt avlastningsplasser på Villa Aktiv. Sør-Varanger fremkommer med de høyeste brutto driftsutgiftene pr plass i institusjon av dem en her sammenligner seg med. Nedleggelse av 1 sykehjemsplass, med økonomisk besparelse først mot utgangen av året, påvirker dette.

Sammenligning utgifter pr mottaker/plass	Sør-Varanger	Kostrgr 12	Finnmark	Hammerfest	Landet uten Oslo
Brutto driftsutgifter pr mottaker av kommunale pleie og omsorgstjenester	316 781	389 409	363 732	338 134	367 060
Brutto driftsutgifter pr mottaker av hjemmetjenester	216 897	242 728	220 400	184 397	222 601
Brutto driftsutgifter pr kommunal plass i institusjon	1 103 750	967 848	956 373	1 101 792	967 230

*Innenfor institusjon er det skjedd en feil ved innrapportering av antall sykehjemsplasser til Kostra. En har ikke lyktes med å få rettet dette i kostra. Det er gjort en beregning i tabellen over som bygger på riktig antall sykehjemsplasser.

Av kommunens årsverk knyttet til brukerrettede tjenester innenfor pleie og omsorg er 73 % fagutdannet. Dette er en liten nedgang fra 2012, men Sør-Varanger ligger fortsatt høyt når det gjelder fagutdannede innenfor området pleie og omsorg. Kommunen har størst andel med fagutdanning fra videregående, mens en ligger noe lavere hva angår høyere utdanning.

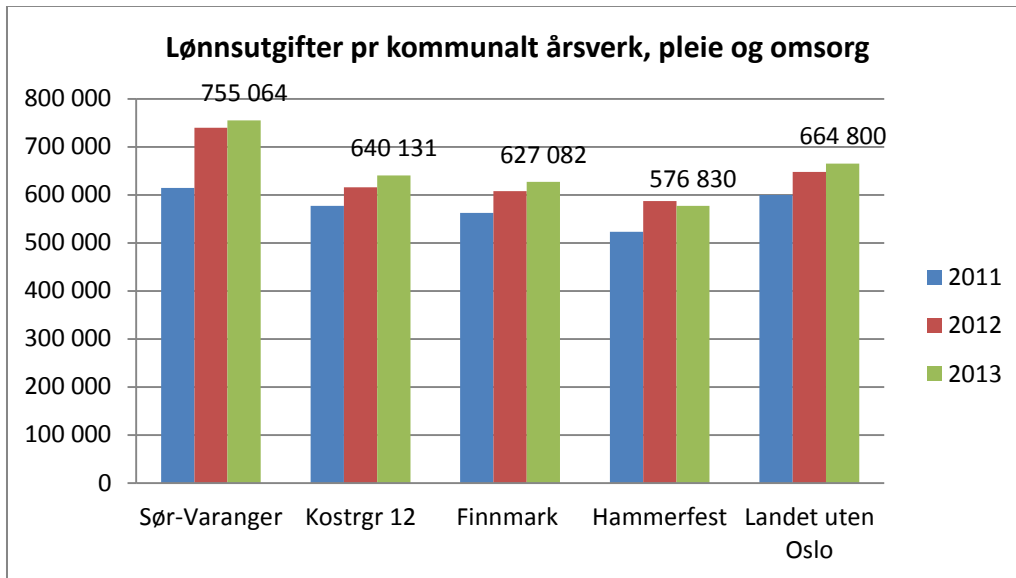
Sør-Varanger har det laveste legemeldte sykefraværet av kommunale årsverk i brukerrettet tjeneste av alle dem en sammenligner seg med her. Det legemeldte fraværet er redusert i fra 8,3 % i 2012 til 8,0 % i 2013.

Når det gjelder antall årsverk viser kostratallene at Sør-Varanger kommune har forholdsvis få årsverk pr mottaker sammenlignet med de øvrige. Antall årsverk pr mottaker i SVK er redusert fra 0,45 i 2012 til 0,33 i 2013. Årsverkene er avtalte, fratrukket legemeldt sykefravær og fødselspermisjon, slik at en kommer nærmest mulig det antall årsverk mottakerne opplever. Ubesatte stillinger vil altså ikke regnes med her. Ved kjøp av tjenester kommer normalt ikke årsverkene her med, noe som kan være medvirkende både på nedgangen i årsverk pr bruker og lavt antall årsverk pr bruker i SVK.

Personell	Sør-Varanger	Kostrgr 12	Finnmark	Hammerfest	Landet uten Oslo
Andel årsverk i brukerrettede tjenester m/ fagutdanning	73 %	75 %	71 %	61 %	75 %
Andel årsverk i brukerrettede tjenester m/ fagutdanning fra videregående skole	46 %	45 %	39 %	23 %	41 %
Andel årsverk i brukerrettede tjenester m/ fagutdanning fra høyskole/universitet	27 %	30 %	32 %	38 %	33 %
Andel legemeldt sykefravær av totalt antall kommunale årsverk i brukerrettet tjeneste	8 %	8,2 %	8,5 %	10 %	8,6 %
Årsverk ekskl. fravær i brukerrettede tjenester pr. mottaker	0,33	0,51	..	0,52	0,48

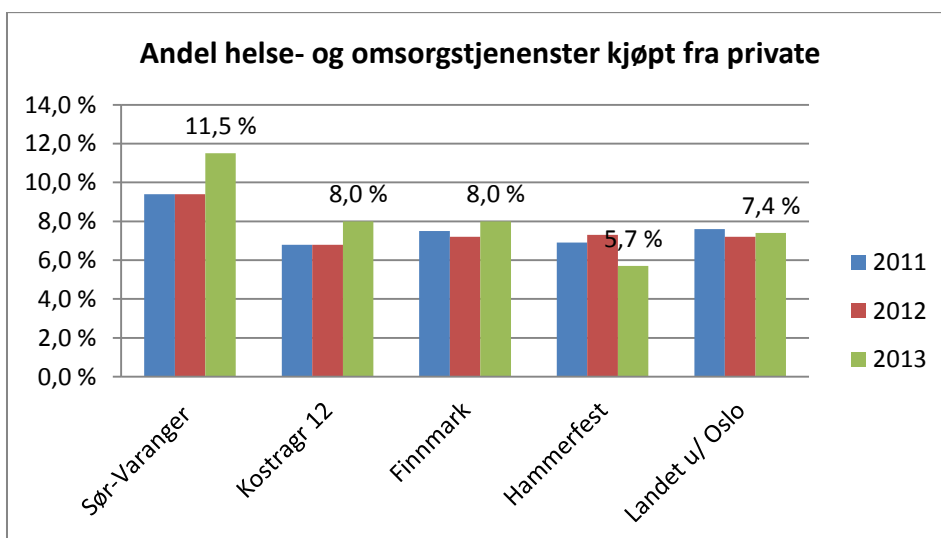

Diagrammet nedenfor viser samlet lønns- og pensjonsutgifter, innenfor pleie og omsorgstjenestene, korrigert for syke- og svangerskapsrefusjoner, fordelt på antall årsverk. Årsverkene er avtalte, fratrukket legemeldt sykefravær og fødselspermisjon, slik at en kommer nærmest mulig det antall årsverk mottakerne opplever. Utgifter til vikarbyrå og kjøp av tjenester er ikke inkludert her.

Sør-Varanger bruker stadig en større andel av brutto driftsutgiftene knyttet til helse og omsorg til kjøp av helse og omsorgstjenester fra private. Andelen til kjøp fra private er økt fra 9,4 % i 2012 til 11,5 % i 2013.

Av dem en sammenligner seg med i diagrammet nedenfor er Sør-Varanger dem som bruker mest på kjøp av tjenester fra private. Kommunen bruker 3,5 % mer enn Kostragruppe 12 og nesten dobbelt så stor andel som Hammerfest.

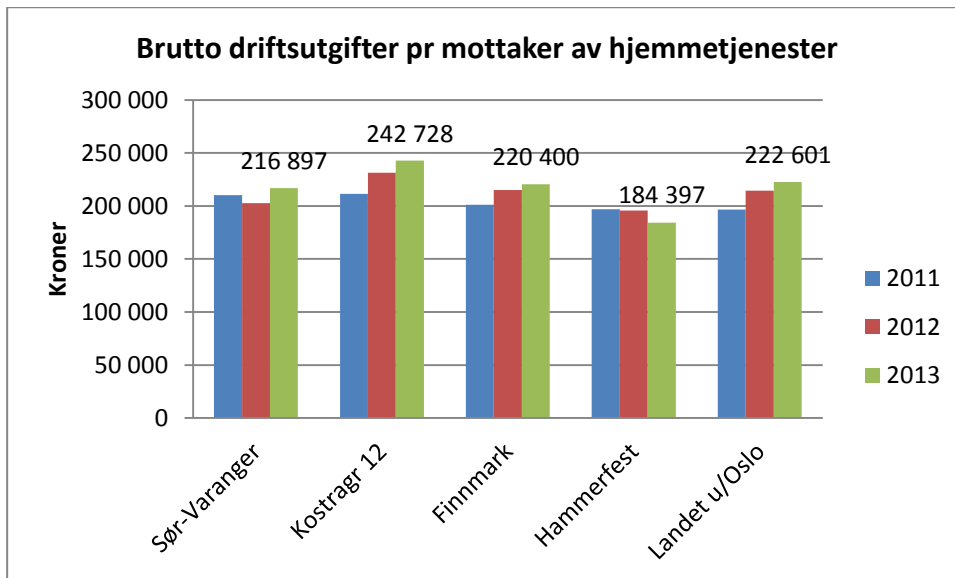

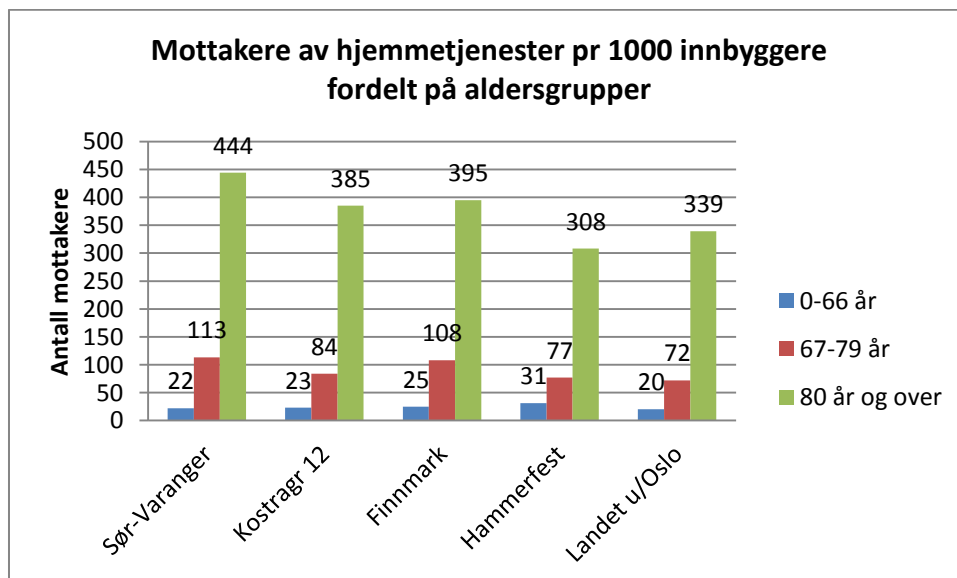
11.4 Kjernetjenester til hjemmeboende

Innenfor hjemmebaserte tjenester er det bare Hammerfest av dem en her sammenligner seg med som har lavere brutto driftsutgifter pr mottaker enn Sør-Varanger.

Sør-Varanger har imidlertid hatt en forholdsvis stor økning i brutto driftsutgiftene det siste året, og driftsutgifter pr mottaker er økt med 7 %. Til sammenligning øker utgiften pr mottaker i kosta gruppen med nærmere 5 %.

Diagrammet nedenfor viser at Sør-Varanger kommune fortsatt har mange mottakere av hjemmetjenester sammenlignet med dem andre. Av 1000 innbyggere over 80 år i Sør-Varanger kommune mottar 444 hjemmetjenester fra kommune, dette er 32 flere enn i 2012.

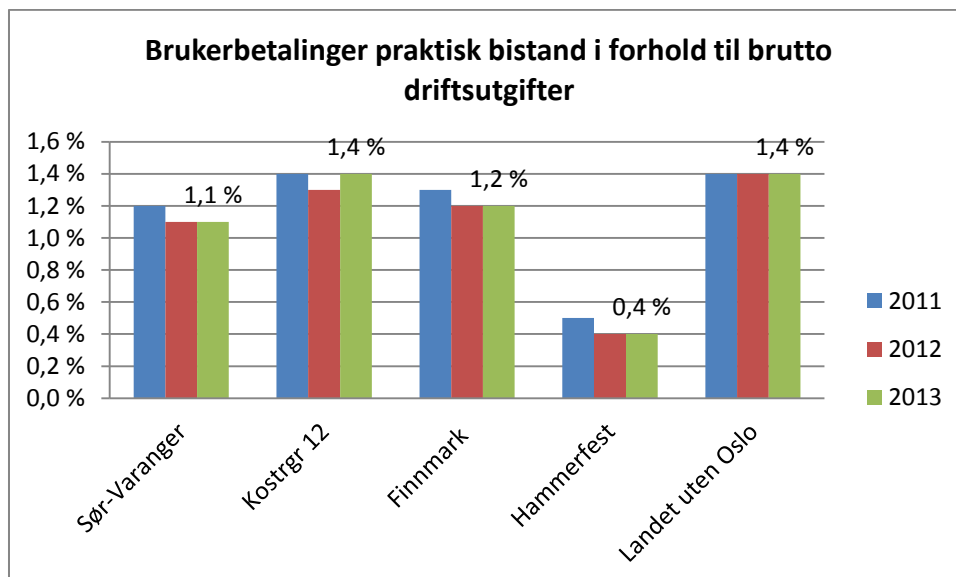
Andel hjemmeboere med omfattende bistandsbehov og/ eller høy timesats fortsetter å øke i Sør-Varanger kommune.

Høy timesats er brukere som mottar direkte brukerrettede hjemmetjenester for mer enn 35,5 timer pr uke. 35,5 timer pr uke tilsvarer 1,0 årsverk i turnusarbeid. Av kommunens 486 mottakere av hjemmetjenester var det 41 personer med høy timesats i 2013. Andel hjemmeboende med høy timesats har i Sør-Varanger økt fra 6,7 % i 2012 til 8,4 % i 2013. Sør-Varanger har nå den høyeste andel hjemmeboende med høy timesats av dem en sammenligner seg med.

Omfattende bistandsbehov er brukere som skårer mer enn 4,5 i et sentralt helseregister (IPLOS). Det er 5 skåringer i IPLOS hvor 1 tilsvarer laveste behov, mens skåre på 5 tilsier at mottakeren har behov for full bistand/assistanse i alle aktiviteter. 80 av 486 mottakere av hjemmetjenester i Sør-Varanger hadde omfattende bistands behov i 2013, dette er 10 flere enn året før.

Tjenestemottakere	Sør-Varanger	Kostrgr 12	Finnmark	Hammerfest	Landet uten Oslo
Andel hjemmeboere med høy timesats, mer enn 35,5 timer/uke	8,4 %	7,8 %	6,7 %	6,2 %	6,6 %
Andel hjemmetjeneste mottakere med omfattende bistandsbehov, 0-66 år	17,7 %	19,7 %	14,8 %	..	19,5 %
Andel hjemmetjeneste mottakere med omfattende bistandsbehov, 67 år og over	15,6 %	12,1 %	11,2 %	..	12,5 %

Brukerbetaling for praktisk bistand i kommunen har vært jevn i forhold til brutto driftsutgiftene de siste årene. Diagrammet nedenfor viser at Sør-Varanger de to siste årene har dekt 1,1 % av kostnadene til hjemmebaserte tjenester ved egenandel fra brukerne. Dette er høyere enn Hammerfest, men noe lavere enn dem andre en sammenligner seg med her.

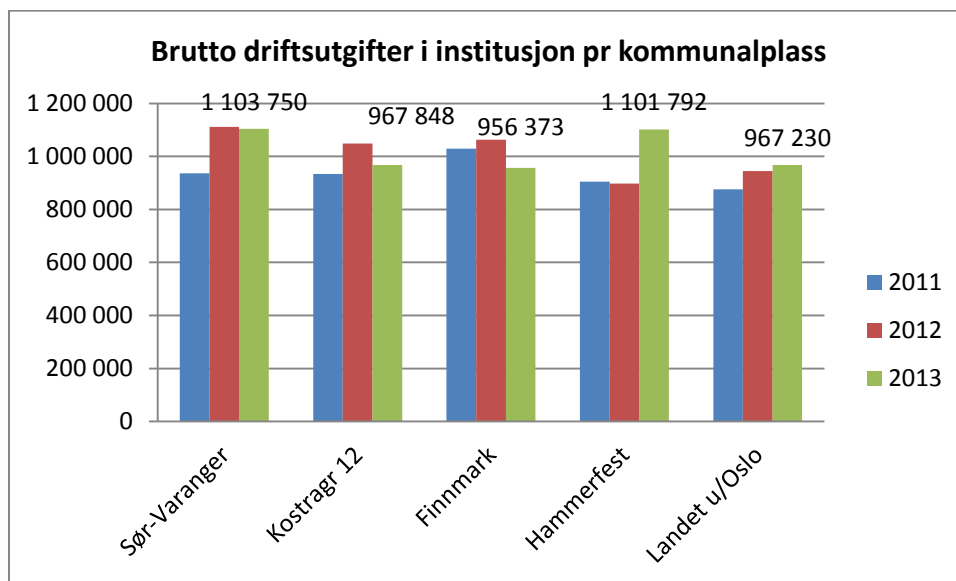
11.5 Institusjonsdrift for eldre og funksjonshemmede

Innenfor institusjon er det ved en feil blitt innrapportert for mange sykehjemsplasser til Kostra. En har ikke lyktes med å få rettet dette i kostra, men det er i denne analysen foretatt egne beregninger basert på riktig antall sykehjemsplasser for Sør-Varanger kommune. Det er ikke gjort korrigeringer for Kostra gruppe 12 og gjennomsnittet i Finnmark.

Kommunen hadde ved utgangen av året 4 avlastningsplasser på Villa Aktiv i tillegg til 88 sykehjemsplasser, altså 92 kommunale institusjonsplasser til sammen.

Diagrammet under viser at Sør-Varanger har forholdsvis høye brutto driftsutgifter pr kommunalplass sammenlignet med andre. Utgiftene pr plass er noe redusert det siste året.

Brutto driftsutgifter knyttet til de 4 avlastningsplassene på Villa aktiv drar opp enhetskostnaden pr kommunal institusjonsplass. Villa aktiv gir tjenester til 8 ressurskrevende barn/unge med ulike funksjonshemninger. Avlastningen gis som dagtilbud, på ettermiddagstid med eller uten overnatting og som heldøgnsstilbud i helger. I tillegg sommeravlastning som gis som heldøgnsstilbud 1- 4 uker sammenhengende. Villa aktiv oppretter også alternative avlastningsplasser utenfor institusjonen ved avvikling av sommeravlastning slik at inntil 8 brukere kan være på avlastning samtidig.

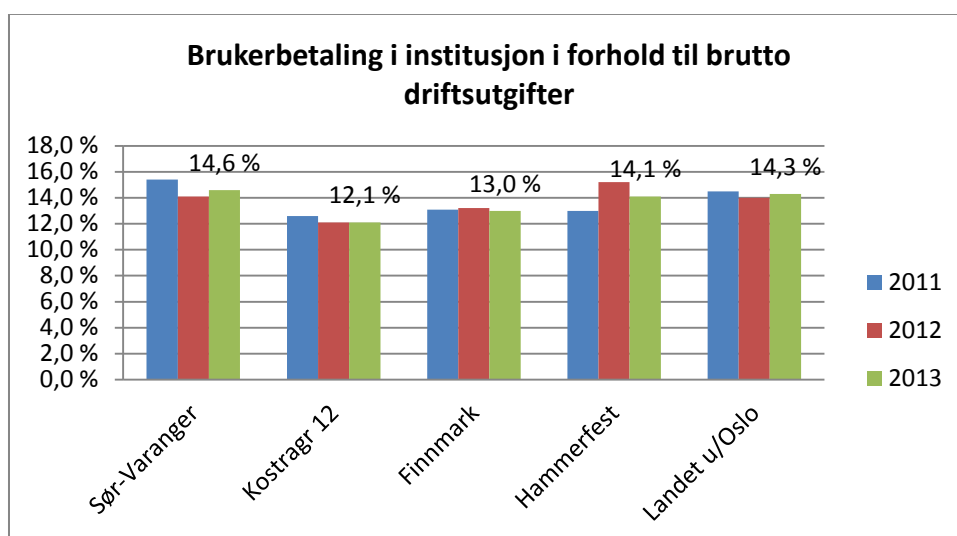
Tabellen nedenfor viser at Sør-Varanger har lavest andel av befolkningen 67 år og over som mottar omsorgstilbud i institusjon av dem en her sammenligner seg med. Sør-Varanger har redusert sin andel fra 5,7 % i 2011 til 5,2 % i 2013. Dette er et naturlig resultat av redusert antall institusjonsplasser i kommunen.

Andelen innbyggere over 80 år som bor på institusjon er høyere i Sør-Varanger enn alle dem en her sammenligner seg med. Også andel beboere på institusjon som er over 80 år er høyere i Sør-Varanger enn blant de øvrige. I 2013 var 80,9 % av beboerne på institusjon 80 år eller eldre, dette er en økning fra 74,2 % i 2011.

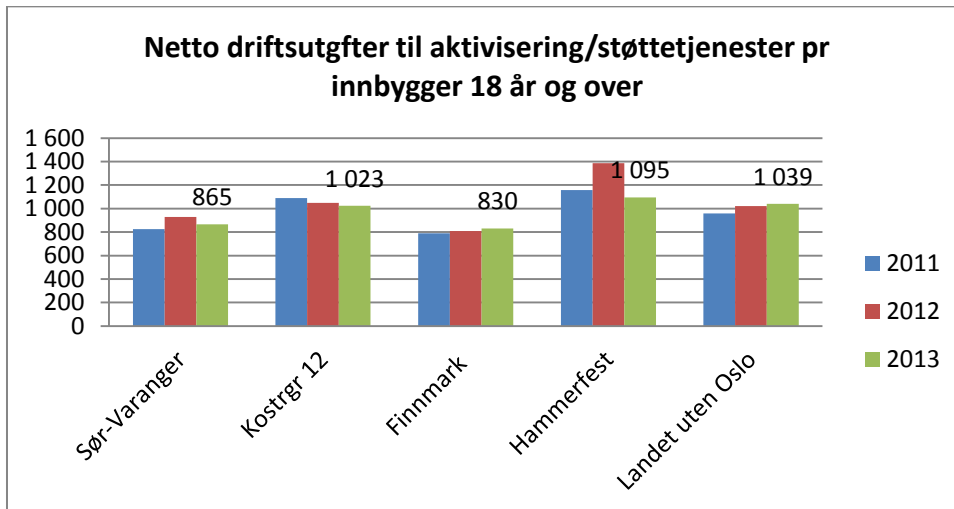
Beboere i institusjon	Sør-Varanger	Kostragr 12	Finnmark	Hammerfest	Landet u/Oslo
Andel innbyggere 67 år og over som er beboere på institusjon	5,2 %	5,7 %	6,5 %	6,0 %	5,3 %
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon	17,2 %	13,9 %	16,3 %	16,7 %	13,5 %
Andel beboere 80 år og over i institusjoner	80,9 %	72,7 %	63,9 %	62,4 %	71,2 %

Diagrammet nedenfor viser hvor stor prosentandel av kostnadene i institusjon beboerne dekker ved egenandeler. Av hver hundrelapp kommunen har utgiftsført til formålet er det inntektsført kr 14,60 i brukerbetaling, med dette er Sør-Varanger den som mottar høyest andel brukerbetaling i institusjon av dem en sammenligner seg med.

11.6 Aktivisering av eldre og funksjonshemmede

Sør-Varanger kommune prioriterer aktivisering- og servicetjenester overfor eldre og personer med funksjonsnedsettelse forholdsvis lavt, målt i kroner pr innbygger over 18 år, sammenlignet med andre. Det er kun gjennomsnittet i Finnmark som har lavere netto driftsutgifter til formålet enn Sør-Varanger.

11.7 Befolkningsframskriving og tjenestebehov

Tabellene nedenfor er hentet fra Kommunebarometeret 2014 som viser SSBs framskrivninger for de neste fire års perioder. Framskrivningen av behovet for nye plasser og nye tilbud er i hovedsak basert på andel av befolkningen i de ulike aldersgruppene som i dag har sykehjemsplass eller hjemmetjeneste fra kommunen.

Innbyggere 67-79 år					
Middels vekst	Antall	Endring fra 2013	Behov hjemmetj.*	Behov heldøgns plass*	Vekstnivå
2013	956				
2017	1 105	149	43	0	Lavere enn landet
2021	1 198	242	69	0	Lavere enn landet
2025	1 289	333	95	0	Lavere enn landet

Høy vekst	Antall	Endring fra 2013	Behov hjemmetj.*	Behov heldøgns plass*	Vekstnivå
2013	956				
2017	1 112	156	45	0	Lavere enn landet
2021	1 222	266	76	0	Lavere enn landet
2025	1 335	379	108	0	Lavere enn landet

Behovet er basert på andelen 67-79 år som i dag har sykehjemsplass eller hjemmetjeneste fra kommunen.

Innbyggere 80-89 år					
Middels vekst	Antall	Endring fra 2013	Behov hjemmetj.*	Behov heldøgns plass*	Vekstnivå
2013	353				
2017	334	-19	-8	-3	Lavere enn landet
2021	368	15	7	3	Lavere enn landet
2025	426	73	32	13	Lavere enn landet

Høy vekst	Antall	Endring fra 2013	Behov hjemmetj.*	Behov heldøgns plass*	Vekstnivå
2013	353				
2017	344	-9	-4	-2	Lavere enn landet
2021	395	42	19	7	Lavere enn landet
2025	470	117	52	20	Lavere enn landet

Behovet er basert på andelen 80 år og eldre som i dag har sykehjems plass eller hjemmetjeneste fra kommunen.

Innbyggere 90 år og over					
Middels vekst	Antall	Endring fra 2013	Behov hjemmetj.*	Behov heldøgns plass*	Vekstnivå
2013	66				
2017	75	9	4	2	Høyere enn landet
2021	71	5	2	1	Høyere enn landet
2025	71	5	2	1	Høyere enn landet

Høy vekst	Antall	Endring fra 2013	Behov hjemmetj.*	Behov heldøgns plass*	Vekstnivå
2013	66				
2017	82	16	7	3	Høyere enn landet
2021	88	22	10	4	Høyere enn landet
2025	94	28	12	5	Høyere enn landet

Behovet er basert på andelen 80 år og eldre som i dag har sykehjems plass eller hjemmetjeneste fra kommunen.

NB! Nasjonale tall viser at behovet for tjenester er fire ganger større i gruppen 90+ enn 80-84 år. Vi har ikke kommunevise tall for andel over 90 år som mottar tjenester.

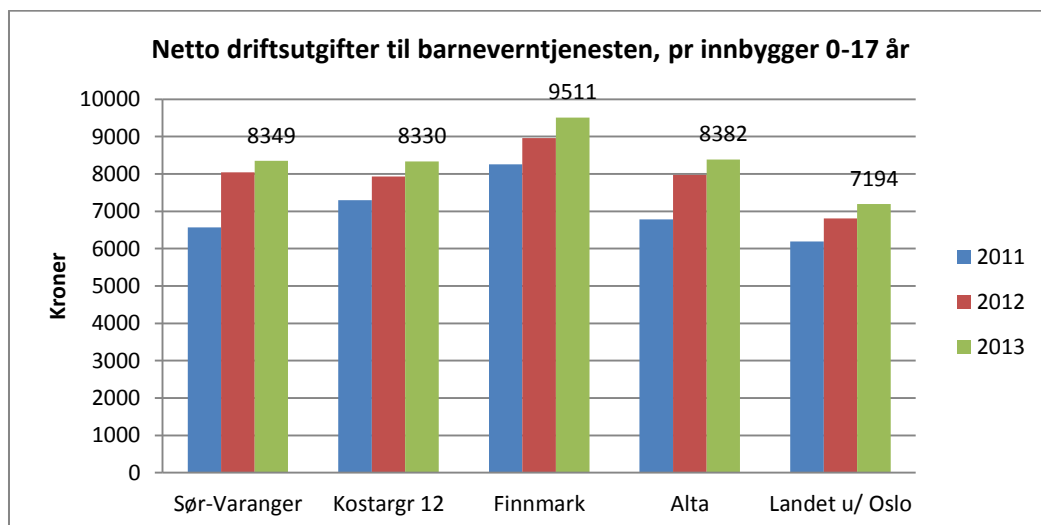
12 Barnevern

Barnevernsektoren i Sør-Varanger kommune er i kommunebarometeret 2014 rangert som kommune 399 av landets 428 kommuner. Dette er en forbedring fra året før da kommunen innenfor dette området ble rangert som nummer 407.

Andel fristbrudd vektet tungt i kommunebarometeret. For Sør-Varanger kommune, som har en høy og økende andel fristbrudd, slår dette negativt ut. Det som ser ut til å påvirke rangeringen positivt er høyere andel barn med utarbeidet plan. Sør-Varanger kommune brukte i 2013 omtrent like mye til barneverntjenester pr innbygger i alderen 0-17 år, som kostragruppen og Alta.

BARNEVERN	KB 2010	KB 2011	KB 2012	KB 2013	KB 2014	2010	2011	2012	2013	2014	
FRISTBRUDD: Andel undersøkelser m behandlings-tid over 3 mnd (15 % vekt innen sektoren)	3,9	4,4	2,5	2,8	2,2	233	151	340	326	349	↓
FRISTBRUDD: Andel undersøkelser med behandlingstid over 3 mnd, snitt siste fire år (20 %)	2,5	3,4	3,0	2,9	2,4	333	256	280	289	327	↓
UTARBEIDET PLAN: Andel barn med utarbeidet plan (7,5 %)	5,6	4,0	4,3	3,4	3,7	84	251	278	336	242	↑
UTARBEIDET PLAN: Andel barn med utarbeidet plan, snitt siste fire år (7,5 %)		4,3	4,4	4,2	3,6		163	189	229	285	↓
TILTAK I HJEMMET: Andel saker med tiltak i hjemmet (10 %)	2,5	2,9	2,4	1,0	1,0	332	314	262	272	283	↓
TIDLIG INNSATS: Netto utgifter til forebygging, helsestasjon og skolehelsetj., pr innb 1-5 år (10 %)	2,3	2,1	2,3	1,9	1,8	264	265	223	299	319	↓
ÅRSVERK: Stillinger med fagutdanning, per barn 0-17 år (20 %)	2,5	2,2	2,4	2,4	2,3	182	246	230	239	271	↓
SAKSBEHANDLING: Avsluttede undersøkelser, per årsverk knyttet til saksbehandling og adm. (5 %)				4,1	4,0				124	60	↑
INTERNKONTROLL: Innført (5 %)	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	321	336	351	375	386	↓

Årstallene henviser til det året Kommunebarometeret er publisert.

12.1 Grunnlagsinformasjon

Målgruppen for barneverntjenester i kommunen, barn i alderen 0-17 er synkende, da barnetallet i Sør-Varanger går ned. På tross av det har kommunen hatt en økning i antall registrerte undersøkelser fra 2012 til 2013, men samtidig en positiv nedgang i antall undersøkelser som har ført til tiltak. I løpet av 2013 var det 99 barn som mottok tiltak fra barnevernet, dette er 2 mindre enn året før.

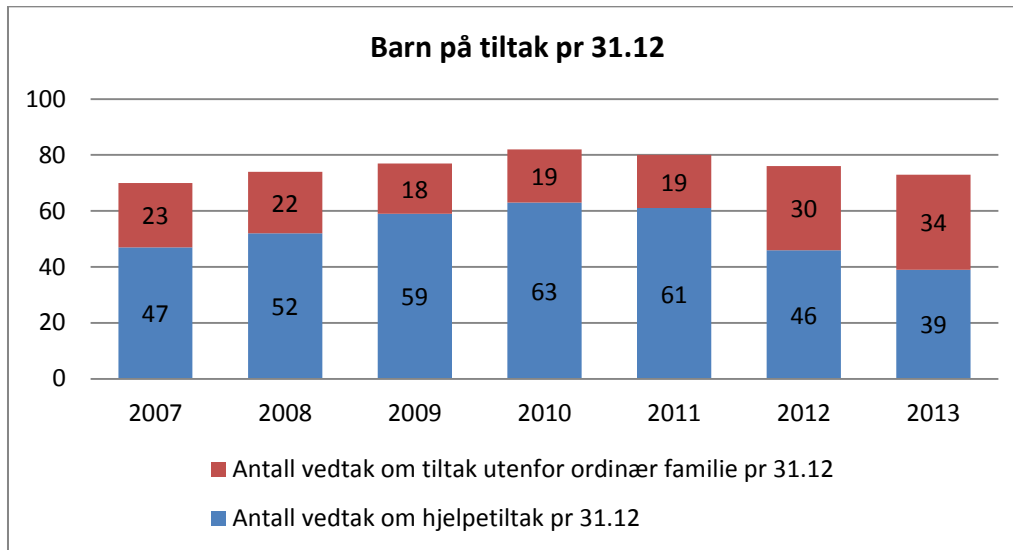
Det fremkommer en økning i antall undersøkelsessaker med saksbehandlingstid over tre måneder, altså fristbrudd.

Grunnlagsinformasjon	2011	2012	2013
Antall barn 0-17 år	2153	2126	2095
Barn med undersøkelse eller tiltak	186	160	207
Antall undersøkelser i alt	135	103	164
Antall undersøkelser avsluttet	119	90	109
Antall undersøkelser som førte til tiltak	49	37	25
Antall undersøkelser med behandlingstid over tre måneder	59	39	55
Barn med tiltak i løpet av året	111	101	99
Barn med bare hjelpetiltak i løpet av året	84	70	65
Barn med omsorgstiltak i løpet av året	27	31	34
Barn med tiltak i opprinnelig familie (funksjon 251)	76	64	51
Barn med tiltak utenfor opprinnelig familie (funksjon 252)	35	37	48
Barn med tiltak per 31.12	69	70	73
Barn med hjelpetiltak per 31.12	49	41	39
Barn med omsorgstiltak per 31.12	20	29	34
Barn med tiltak per 31.12. med utarbeidet plan	52	45	54
Sum stillinger i alt	8	8,5	9,5
Stillinger med fagutdanning	7	7,5	7,5

Barneverntjenesten i Sør-Varanger hadde i 2013 forholdsvis mange undersøkelser i forhold til antall innbyggere i alderen 0-17 år og lå høyeste av dem en sammenligner seg med i tabellen nedenfor. Sør-Varanger har imidlertid en lavere andel barn med tiltak enn de øvrige.

Dekningsgrader	Sør-Varanger	Kostragr 12	Alta	Landet u/Oslo
Barn med undersøkelse ift. antall innbyggere 0-17 år	6,9 %	5,3 %	5,6 %	4,1 %
Andel barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-17 år	4,7 %	6,0 %	6,3 %	4,8 %

Ved utgangen av 2013 hadde 73 barn vedtak om tiltak fra barneverntjenesten i Sør-Varanger kommune. 34 av disse barna hadde tiltak utenom opprinnelig familie, altså barn under offentlig omsorg og at det er en økning i antall barn under offentlig omsorg bekymrer rådmannen. Samtidig fremkommer en nedgang i antall barn med hjelpetiltak slik at kommunen samlet har færre antall barn på tiltak i 2013 enn året før.

12.2 Prioritering

Tabellen nedenfor viser at netto driftsutgifter til barneverntjenesten pr innbygger i målgruppen 0-17 år øker jevnt. Kommunen har en nedgang i netto driftsutgifter pr barn i barnevernet noe som har en naturlig sammenheng med økning i antall undersøkelser, altså flere å fordele utgiften på.

Netto driftsutgift pr. barn som har tiltak øker, noe som kan forklares med den økte andel barn under offentlig omsorg.

En økt andel av utgiftene knyttes til tiltak utenfor opprinnelig familie, mens kommunen bruker en stadig lavere andel til hjelpetiltak til barn som bor i sin opprinnelige familie.

Prioritering - utvikling	2011	2012	2013
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barnevernstjenesten	6 572	8 045	8 349
Netto driftsutgifter per barn i barnevernet	76 070	106 900	84 502
Netto driftsutgifter per barn med tiltak	127 468	169 347	176 687
Fordeling av nettodriftsutgifter i barnevernet			
Andel til saksbehandling	29 %	28,3 %	28,3 %
Andel til barn som bor i sin opprinnelige familie	17,8 %	9,5 %	3,2 %
Andel til barn som bor utenfor sin opprinnelige familie	53,3 %	62,2 %	68,5 %

Sammenlignet med andre skiller ikke kommunen seg ut når det gjelder netto driftsutgifter pr innbygger i målgruppen, 0-17 år og vi har registrert noe lavere utgifter pr barn i barnevernet. Allikevel ser vi at vi har langt høyere nettoutgifter pr barn som har tiltak i barnevernet.

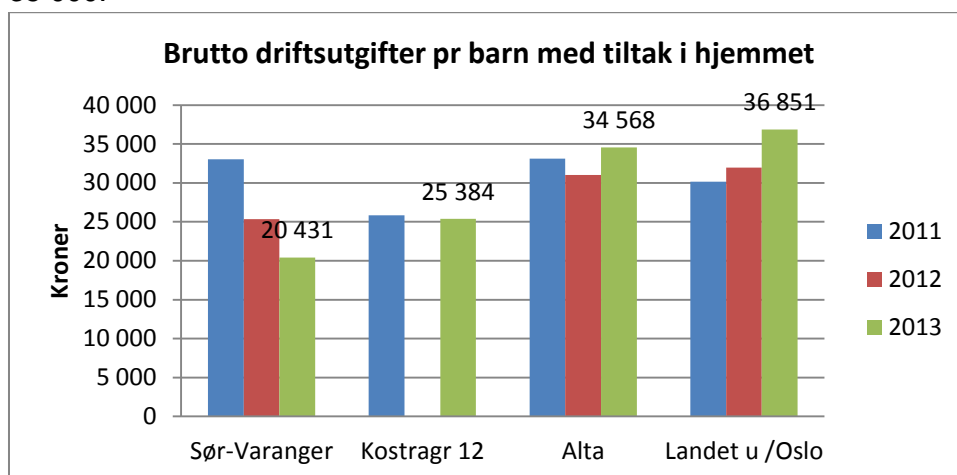
Sør-Varanger bruker en vesentlig større andel av netto driftsutgiftene til tjenester til barn som bor utenfor sin opprinnelige familie sammenlignet med andre. Kommunen bruker noe mindre andel til saksbehandling og en betydelig lavere andel knyttet til tiltak i hjemmet.

Prioritering - sammenligning	Sør-Varanger	Kostragr 12	Finnmark	Alta	Landet u/ Oslo
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barnevernstjenesten	8 349	8 330	9 511	8 382	7 194
Netto driftsutgifter per barn i barnevernet	84 502	89 339	:	90 768	99 320
Netto driftsutgifter per barn med tiltak	176 687	138 282	:	133 448	150 065
Fordeling av nettodriftsutgifter i barnevernet					
Andel til saksbehandling	28,3 %	30,4 %	33,6 %	30,2 %	32,4 %
Andel til barn som bor i sin opprinnelige familie	3,2 %	9,8 %	9,7 %	15 %	13 %
Andel til barn som bor utenfor sin opprinnelige familie	68,5 %	59,8 %	56,7 %	54,8 %	54,6 %

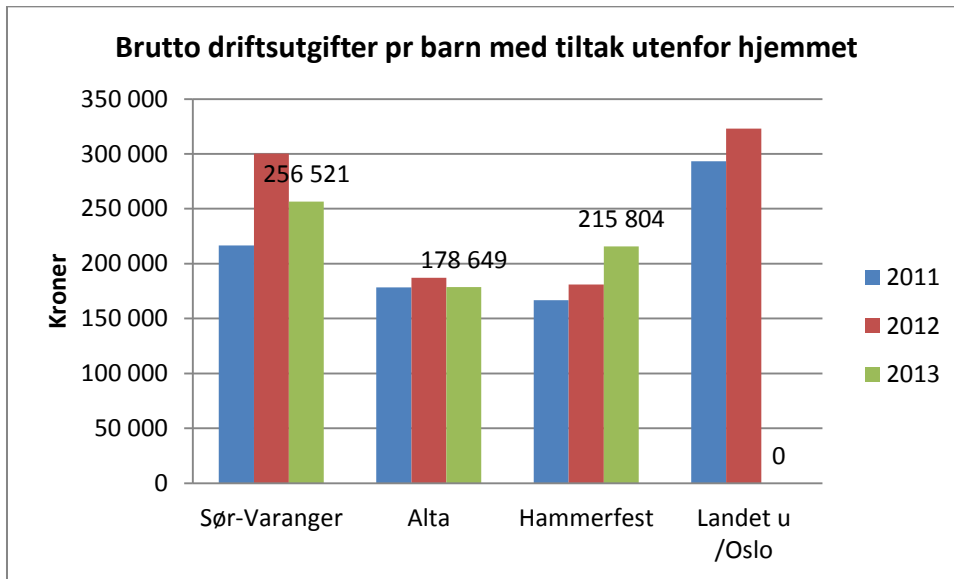
Diagrammet nedenfor viser bruttoutgifter til tiltak når barnet bor i sin opprinnelige familie fordelt pr barn med slikt tiltak. Dette kan være utgifter til hjelpetiltak for barn og familier, utgifter til plasser i sentre for foreldre og barn, samt tiltaksstillinger i barnevernet.

Kommunen bruker stadig mindre penger til tiltak i hjemmet og i 2013 kostet det kommunen i overkant av kr 20 000 pr tiltak. Til sammenligning kostet et slikt tiltak i Alta nærmere kr 35 000.

Når en ser på brutto driftsutgifter pr tiltak når barnet er plassert av barnevernet, koster slike tiltak mer i Sør-Varanger kommune enn i Alta. Dette er utgifter til tiltak som fosterhjem, akutt plasseringer, institusjon, bofellesskap. Inkludert utgifter til hjelpetiltak iverksatt i tillegg til plassering samt utgifter til tilsynsfører i fosterhjem.

I 2013 kostet et plasseringstiltak i Sør-Varanger i overkant av kr 250 000, nærmere kr 80 000 mer enn et slikt tiltak kostet i Alta. Det foreligger ikke fullstendige sammenligningsdata på dette området fra Kostra gruppen eller Finnmark, har derfor tatt med tall fra Hammerfest for bredere sammenligning. Også Hammerfest har lavere kostander pr plasseringstiltak enn Sør-Varanger.

12.3 Produktivitet

Sør-Varanger hadde i 2013 færre antall stillinger med fagutdanning, målt pr innbyggere i målgruppen 0-17 år, enn dem en sammenligner seg med i tabellen nedenfor. Hvert årsverk i kommunen har i gjennomsnitt 21,8 barn med undersøkelse eller tiltak, dette er omtrent som de andre.

Barnevernet i Sør-Varanger undersøker en høyere andel av innbyggerne i målgruppen enn dem vi sammenligner oss med, men færre undersøkte saker fører til tiltak enn hos sammenligningskommunene. I Sør-Varanger er det vel 23 % av alle undersøkelser som faktisk fører til tiltak, mens tilsvarende tall er nesten 40 % i Alta.

Kommunen har en høy andel undersøkelser med fristbrudd. Mer enn halvparten av sakene tok over tre måneder å behandle i 2013, det er noe dårligere enn året før.

Utarbeidet plan for barn med tiltak er et lovkrav. Kommunen har det siste året hatt en positiv økning i andel barn med som også har utarbeidet plan. Andelen er økt med 10 % fra 2012 til 2013 og kommunen nærmer seg nasjonalt nivå.

Produktivitet - sammenligning	Sør-Varanger	Kostragr 12	Finnmark	Alta	Landet u /Oslo
Barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk	21,8	21,8	:	23,1	17
Andel undersøkelser som fører til tiltak	22,9 %	38,6 %	32,2 %	39,5 %	43,4 %
Andel undersøkelser med behandlingstid over tre måneder	50,5 %	35,7 %	36,6 %	18,5 %	27,3 %
Andel barn med tiltak per 31.12. med utarbeidet plan	74 %	66 %	:	89 %	78 %
Stillinger med fagutdanning per 1 000 barn 0-17 år	3,6	4	4,3	3,8	3,9

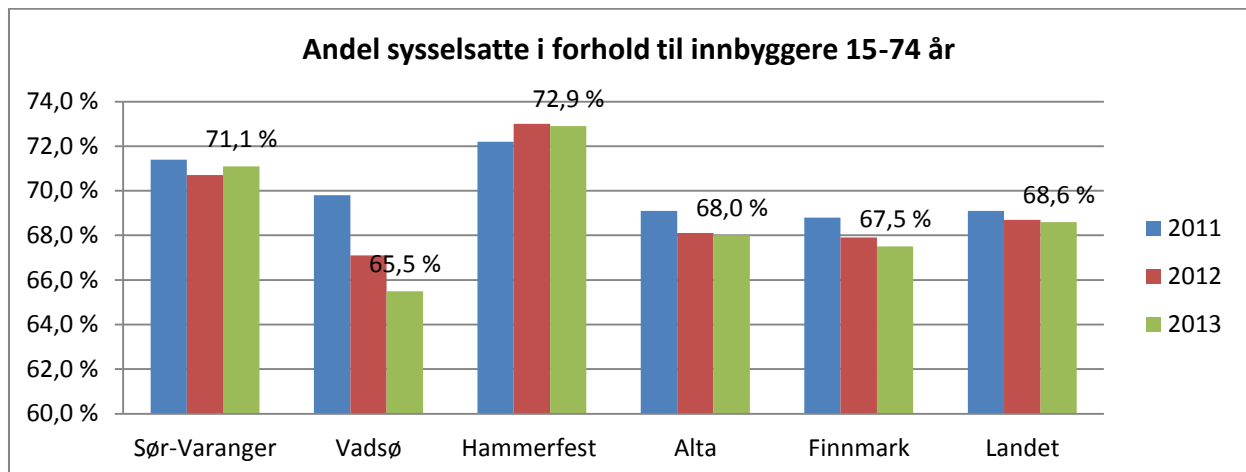
13 Sosialtjenesten og sysselsetting

Sosialtjenestene i kostra sammenheng omfatter funksjonene 242 - råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid, 243 – tilbud til personer med rusproblemer og 281 – økonomisk sosialhjelp. Hovedtyngden av disse tjenestetilbudene i Sør-Varanger ytes fra NAV Sør-Varanger, Sosialtjenesten og Flyktningtjenesten.

I kommunebarometeret for 2014 er Sør-Varanger kommune innenfor sosialtjenestene rangert som nummer 168, dette er en nedgang fra året før da kommunen var rangert som nummer 95. Flere sosialmottakere pr årsverk, økt andel langtidsmottakere og økt andel med sosialhjelp som hovedinntektskilde er noen faktorer som bidrar til en lavere rangering i 2014.

13.1 Sysselsatte og arbeidsledige

Sør-Varanger kommune har en forholdsvis høy andel sysselsatte sammenlignet med andre kommuner i Finnmark, gjennomsnitt i Finnmark og landet. Ved utgangen av 4.kvartal 2013 var 71,1 % av kommunens innbyggere i alderen 15-74 år registrert sysselsatt, dette er en liten økning fra samme tidspunkt året før og 2,5 % høyere enn landsnittet.

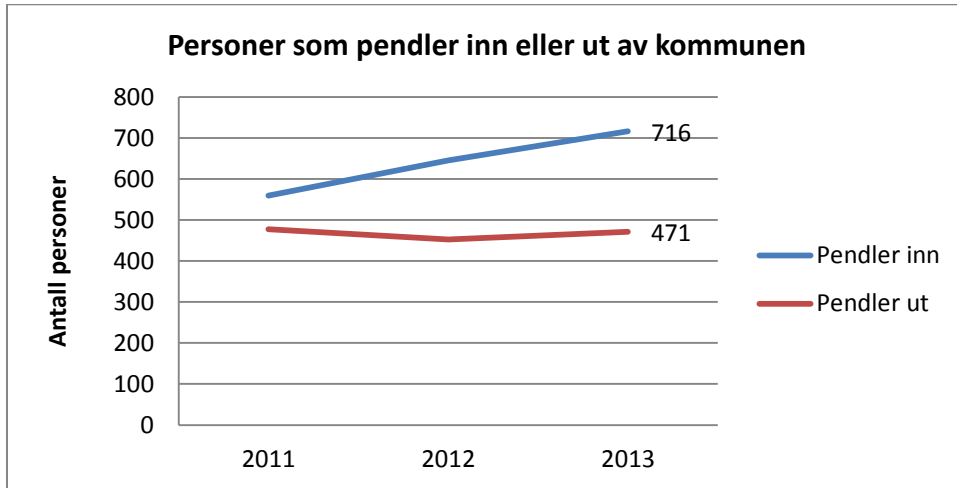
Tabellen under viser utviklingen i antall sysselsatte personer bosatt i Sør-Varanger kommune og antall sysselsatte personer med arbeidssted i Sør-Varanger kommune de siste tre årene. Ved utgangen av 2013 var det registrert 5 475 sysselsatte personer bosatt i Sør-Varanger kommune, dette er en økning på 171 personer siden 2011.

Samtidig viser tabellen at det ved utgangen av 2013 var registrert 5 720 sysselsatte personer med arbeidssted i Sør-Varanger kommune, dette er en økning på 334 personer siden 2011.

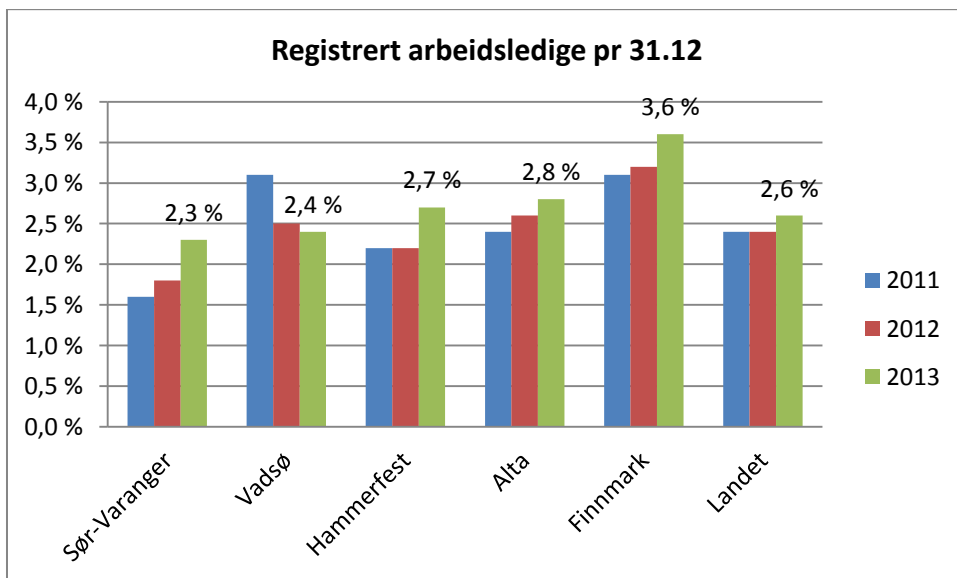
	2011		2012		2013	
	Sysselsatte personer bosatt i kommunen	Sysselsatte personer med arbeidssted i kommunen	Sysselsatte personer bosatt i kommunen	Sysselsatte personer med arbeidssted i kommunen	Sysselsatte personer bosatt i kommunen	Sysselsatte personer med arbeidssted i kommunen
Menn	2 729	2 838	2 806	2 935	2 890	3 094
Kvinner	2 575	2 548	2 542	2 606	2 585	2 626
Totalt	5 304	5 386	5 348	5 541	5 475	5 720

Utviklingen viser at antall sysselsatte personer som pendler til Sør-Varanger kommune er økende. Ved utgangen av 2013 var det registrert 716 sysselsatte personer som pendler til kommunen, det er en økning på 157 personer siden 2011. Samtidig er antall sysselsatte personer som pendler ut av kommunen gått ned med 6, ved årsskiftet var det registrert 471 sysselsatte personer som pendler ut av kommunen. Det er flest menn som pendler, både til og fra kommunen.

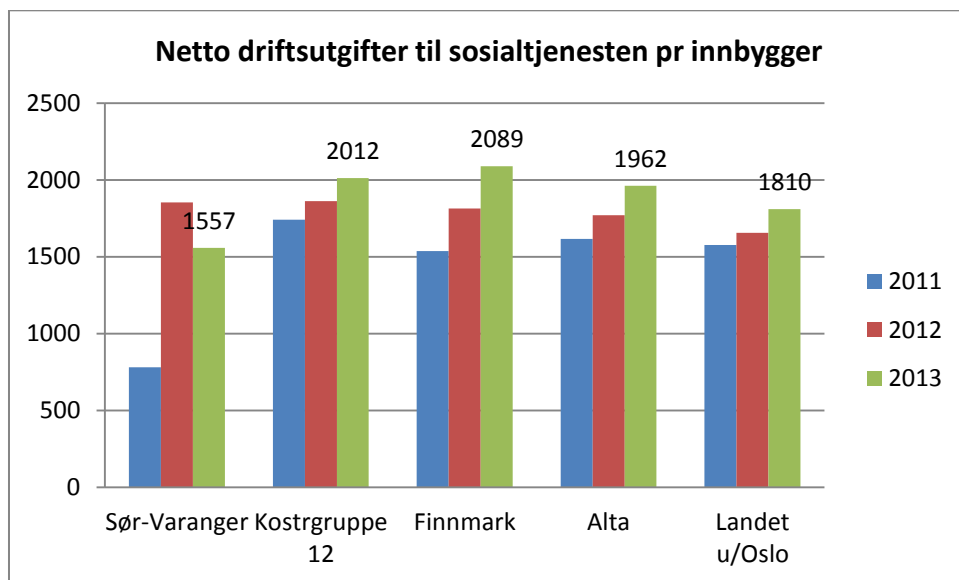
Sør-Varanger kommune har fortsatt en lav arbeidsledighet både sammenlignet med andre kommuner i Finnmark og landet. Fra 2007 til og med 2013 har Sør-Varanger opplevd en svært lav arbeidsledighet, hvor den over lengre tid var under 2,0 %. Sør-Varanger følger imidlertid den nasjonale trenden med økning i arbeidsledigheten. Ved utgangen av 2013 var det registrert 126 arbeidsledige, mens det på samme tidspunkt i 2012 var registrert 93 arbeidsledige.

13.2 Prioritering

Sør-Varanger kommune bruker minst av dem en sammenligner seg med til sosialtjenester pr innbygger. Kommunen bruker kr 455, eller 29 %, mindre pr innbygger til formålet enn kostragruppen.

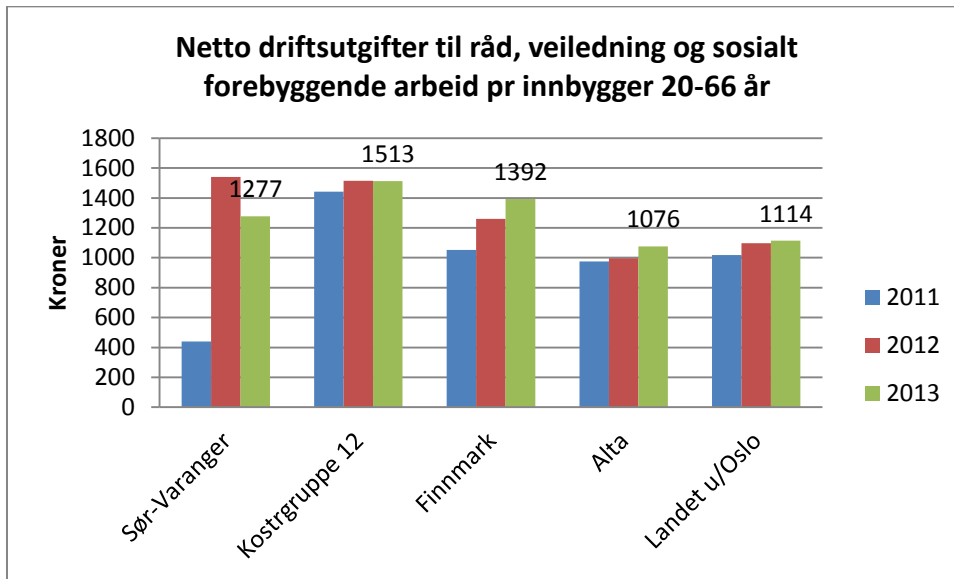

Av netto driftsutgifter som kommunen bruker til sosialtjenester er over halvparten knyttet til råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid. En stor andel av disse utgiftene knyttes til kommunens flyktning tjeneste.

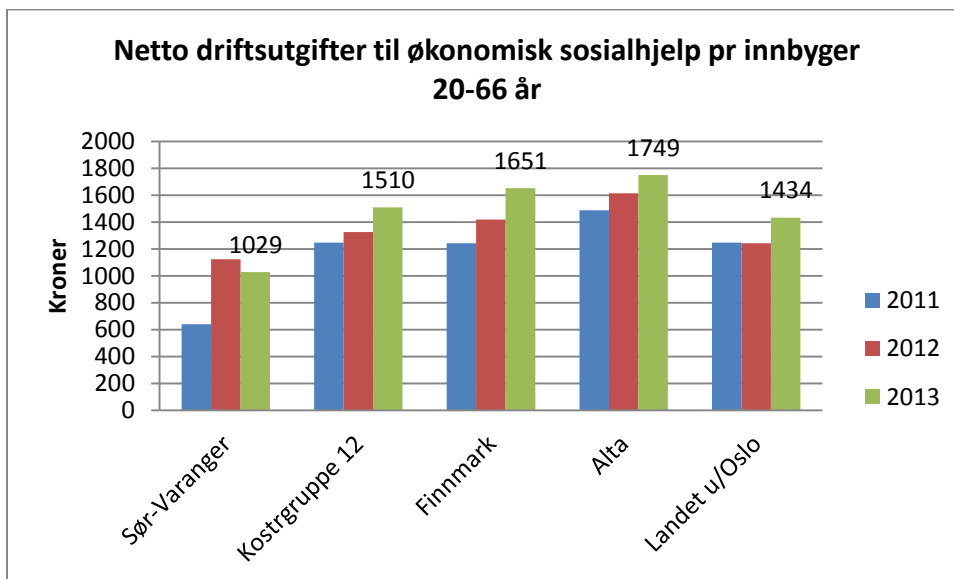
Kommunen har, sammenlignet med de øvrige, en lav andel av nettoutgiftene knyttet til tilbud til personer med rusproblemer.

Sammenligning - prioritering	Sør-Varanger	Kostrgruppe 12	Finnmark	Alta	Landet u/Oslo
Andel netto driftsutg. til råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid	51,6 %	44,9 %	41,4 %	33,5 %	37,5 %
Andel netto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp	41,6 %	44,8 %	49,1 %	54,4 %	48,2 %
Andel netto driftsutgifter til tilbud til personer med rusproblemer	6,8 %	10,2 %	9,6 %	12,2 %	14,3 %

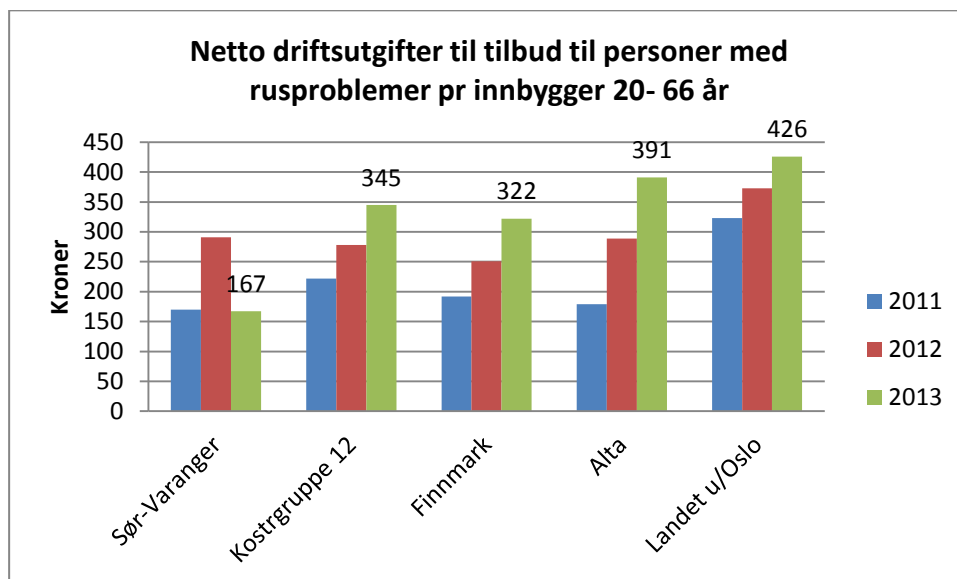
Kommunen har en større andel av utgiftene knyttet til råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid enn de øvrige, men kommunen bruker allikevel mindre til denne tjenesten pr innbygger i målgruppen 20-66 år enn kostragruppe 12 og snittet i fylket.

Når det gjelder økonomisk sosialhjelp fremkommer det i Sør-Varanger kommune en nedgang i netto driftsutgifter pr innbygger i alderen 20-66 år. Kommunen skiller seg ut med lavest utgifter pr innbygger sammenlignet med de øvrige.

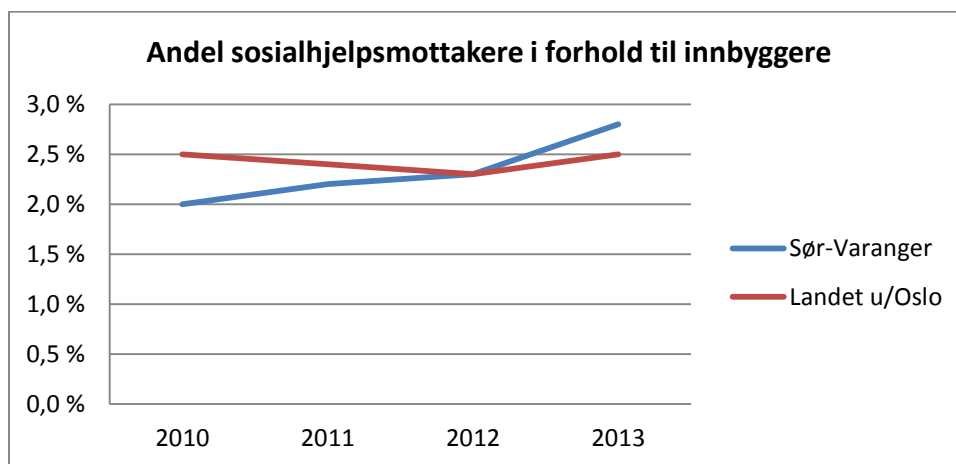

Sør-Varanger kommune har i deler av 2013 hatt ubemannet stiling knyttet til tjenestetilbudet til personer med rusproblemer og har dermed forholdsvis lave netto driftsutgifter til formålet. Kommunen har brukt mindre enn halvparten så mye til tilbud til personer med rusproblem, pr innbygger i målgruppen 20-66 år, sammenlignet med kostrgruppen og de øvrige.

13.3 Dekningsgrader

Sør-Varanger har tradisjonelt ligget lavt når det gjelder andel sosialhjelpsmottakere i forhold til dem en har sammenlignet seg med, men en ser at forskjellen har blitt mindre det siste året. Det siste året har andel mottakere av sosialhjelp økt med 0,5 %, dette tilsvarer en økning på 54 personer. Kommunen har tidligere hatt lavere andel sosialhjelpsmottakere enn landssnittet, men har i løpet av 2013 passert nasjonalt nivå. Sør-Varanger har fortsatt en lavere andel sosialhjelpsmottakere enn Alta. Det foreligger ikke fullstendige sammenligningstall fra snittet i Finnmark og kostrgruppen for 2012 eller for 2013.

Dekningsgrad - utvikling	2011	2012	2013
Sosialhjelpsmottakere	213	231	281
Andelen sosialhjelpsmottakere ifht innbyggere	2,2 %	2,3 %	2,8 %
Andelen sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere i alderen 20-66 år	3,5 %	3,7 %	4,5 %
Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, av innbyggerne 20-66 år	3,1 %	3,4 %	4,2 %
Årsverk i sosialtjenesten	14,55	15	14
Årsverk i sosialtjenesten pr. 1000 innbygger	1,48	1,5	1,39

Dekningsgrad - sammenligning	Sør-Varanger	Kostragr 12	Finmark	Alta	Landet u/Oslo
Sosialhjelpsmottakere	281	:	:	699	257
Andelen sosialhjelpsmottakere ifht innbyggere	2,8 %	:	:	3,5 %	2,5 %
Andelen sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere i alderen 20-66 år	4,5 %	:	:	5,8 %	4,0 %
Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, av innbyggerne 20-66 år	4,2 %	:	:	5,5 %	3,8 %
Årsverk i sosialtjenesten	14	8,18	4,53	13	10,31
Årsverk i sosialtjenesten pr. 1000 innbygger	1,39	0,93	1,14	0,66	0,98

Kommunen utbetalte i overkant av 7,8 mill kroner i økonomisk sosialhjelp i 2013. Dette er en økning på om lag kr 800 000, eller 11 % fra året før. Samtidig fremkommer en markant nedgang i gjennomsnittlig utbetaling pr stønadsmottakere av sosialhjelp det siste året. Kommunen utbetalte i gjennomsnitt kr 1 344 mindre pr utbetalt stønadsmåned i 2013 enn i 2014.

56 av 281 sosialhjelpsmottakere har mottatt stønad i 6 måneder eller mer øker med 30 % eller 13 personer siden 2012.

130 personer, eller 46 %, av sosialhjelpsmottakerne i kommunen mottok sosialhjelp som hovedinntektskilde. Andelen mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde er gått opp med 10,5 %, eller 48 personer, fra 2012 til 2013.

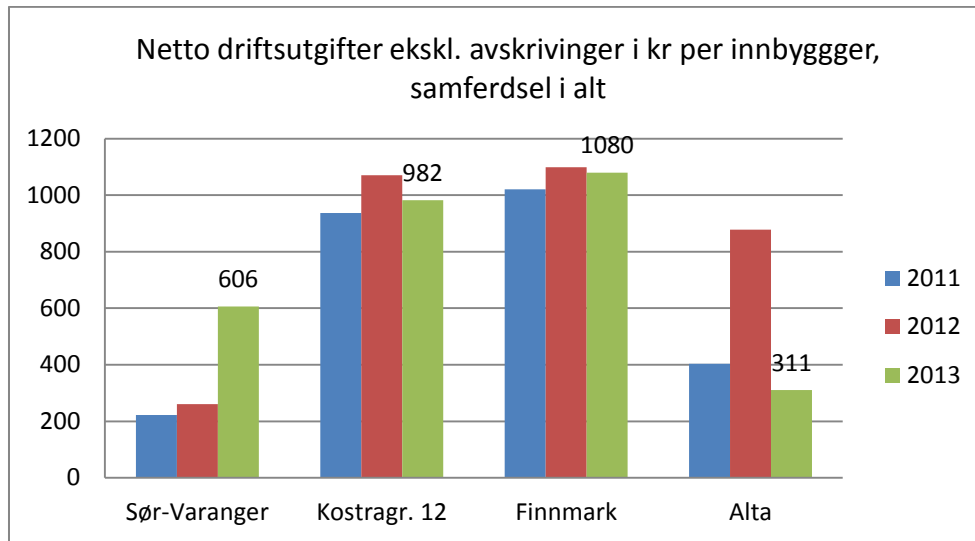
Produktivitet - utvikling	2011	2012	2013
Brutto driftsutgifter pr. sosialhjelpsmottaker, i kroner	82 770	85 156	68 337
Lønnsutgifter pr. sosialhjelpsmottaker, i kroner	35 268	32 779	23 835
Samlet stønadssum (bidrag + lån)	5 139 780	7 062 874	7 840 513
Gjennomsnittlig utbetaling pr. stønadsmåned	7 859	9 161	7 817
Gjennomsnittlig stønadslengde mottakere 18-24 år, måneder	2,9	3,3	3,2
Gjennomsnittlig stønadslengde mottakere 25-66 år, måneder	3,2	3,4	3,7
Sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer	35	43	56
Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde	31,5 %	35,5 %	46 %
Mottakere av kvalifiseringsstønad per 1000 innbyggere 20-66 år	2,4	1,8	1,9

Produktivitet - sammenligning	Sør-Varanger	Alta	Landet u/Oslo
Brutto driftsutgifter pr. sosialhjelpsmottaker, i kroner	68 337	57 564	83 485
Lønnsutgifter pr. sosialhjelpsmottaker, i kroner	23 835	16 589	30 015
Samlet stønadssum (bidrag + lån)	7 840 513	21 813 610	9 627 313
Gjennomsnittlig utbetaling pr. stønadsmåned	7 817	8 605	..
Gjennomsnittlig stønadslengde mottakere 18-24 år	3,2	3,2	..
Gjennomsnittlig stønadslengde mottakere 25-66 år	3,7	3,8	..
Sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer	56	158	86
Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde	46 %	35,3 %	44,9 %
Mottakere av kvalifiseringsstønad per 1000 innbyggere 20-66 år	1,9	3,5	..

14 Tekniske tjenester

14.1 Samferdsel

	Sør-Varanger	Kostragr. 12	Finnmark	Alta
Netto driftsutgifter i kr pr. innbygger, samferdsel i alt	1 090	1 278	1 507	642
Netto driftsutgifter ekskl. avskrivninger i kr per innbygger, samferdsel i alt	606	982	1 080	311
Brutto investeringsutgifter i kr pr. innbygger, samferdsel i alt	1 330	859	1 032	548
Gang- og sykkelvei i km som er et kommunalt ansvar pr. 10 000 innb.	5	23	15	17
Brutto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate	67 457	102 363	90 605	119 991
Andel kommunale veier og gater uten fast dekke	51,4	36,9	46,9	9,9

Sør-Varanger kommune bruker mindre enn sammenligningskommunen på drift og vedlikehold av kommunale veier og gater, men mer enn Alta. Innenfor investeringer ligger Sør-Varanger kommune langt over sammenligningsgruppene. Dette er i tråd med kommunestyrets vedtak der det er bevilget 10 mill kroner til investeringer til kommunale veier. Tabellen under viser investeringsbudsjettet knyttet til kommunale veier i 2013 inkludert ikke brukte investeringsmidler fra året før.

	Budsjett 2013
Trafikksikkerh.utv. Disp	430 000
Kommunale veier - oppgradering og utbedring	5 417 000
Veiplan	180 000
Langfjordbrua – utvidelse	8 000 000
Trafikksikkerhet, veikryss i Bjørnevatn	400 000
Prestøya gang og sykkelvei	350 000
Smiveien, kirkenes havneområde	2 340 000
SUM	17 117 000

	2011	2012	2013
Europa- og riksveier, lengde i kilometer	101	101	101
Fylkesvei, lengde i kilometer	184	184	183
Kommunal vei og gate. Antall kilometer	171	171	175
Private veier i km	322	322	361
Gang- og sykkelvei i km som er et kommunalt ansvar	5	5	5
Kommunale veier og gater i km med fartsgrense 40 km/t eller lavere	45	45	45
Kommunale veier og gater uten fast dekke			90
Kommunal vei og gate med fast dekke. Antall kilometer	85	85	85

Sør-Varanger kommune har relativt mange kilometer kommunale veier i tillegg til fylkes- og riksveier samt private veier, men kommunen har lite utbygd sykkel- og gangveier.

14.2 Brann og ulykkesvern

	2011	2012	2013
Årsgebyr for feiing og tilsyn (gjelder rapporteringsåret +1)	296	296	296
Netto driftsutgifter til forebygging av branner pr. innbygger	58	66	80
Netto driftsutgifter til beredskap mot branner pr. innbygger	887	846	926
Årsverk i brann- og ulykkesvern pr. 1000 innbyggere	1,67	1,66	1,64

	Sør-Varanger	Kostragr. 12	Finnmark	Alta
Årsgebyr for feiing og tilsyn (gjelder rapporteringsåret +1)	296	341	409	330
Netto driftsutgifter til forebygging av branner pr. innbygger	80	73	70	70
Netto driftsutgifter til beredskap mot branner pr. innbygger	926	896	1 079	764
Årsverk i brann- og ulykkesvern pr. 1000 innbyggere	1,64		1,23	1,06

Som tabellen viser har Sør-Varanger kommune lavere gebyr for feiing og tilsyn enn sammenligningskommunene. Kommunen har også høyere driftsutgifter både til forebygging og til beredskap av branner enn kostragruppen og Alta mens vi bruker noe mindre til beredskap enn gjennomsnittet for Finnmark. Sør-Varanger kommune hadde også en høyere bemanning enn sammenligningskommunene til brann- og ulykkesvern. Kommunestyret har vedtatt at brannvesenet skal legges om fra kasernert brannvesen til deltidskorps. Dette vil gi en lavere bemanning og derigjennom også lavere driftskostnader i 2014.

14.3 Vannforsyning

Abonnenter som har kommunal vannforsyning dekker alle kostnader til tjenesten gjennom årsabonnement. Årsabonnementet kan derfor variere mye fra kommune til kommune

avhengig av bosettings- og utbyggingsstruktur. Eventuelt overskudd innenfor området skal tilbakeføres til abonnentene, og avsettes til bundet selvkostfond for bruk i senere år.

I 2013 ble det avsatt i underkant av 2 mill kroner til selvkostfond vann. Dette er midler som er planlagt benyttet til vedlikehold og rehabilitering av eksisterende nett i de kommende årene.

	2011	2012	2013
Antall kommunale vannverk	8	8	9
Antall innbyggere tilknyttet kommunal vannforsyning	9 460	9 180	9 230
Lengde ledningsnett totalt	110 720	73 650	73 650
Lengde ledningsnett med ukjent alder	0	0	0
Antall meter fornyet ledningsnett, gjennomsnitt siste tre år	541	880	1 020
Antall meter utskiftet/rehabiliteret ledningsnett	432	1 328	1 300
Total vannleveranse på kommunalt distribusjonsnett	2 795 000	3 139 500	2 925 700

	Sør-Varanger	Finnmark	Alta
Antall kommunale vannverk	9	82	8
Antall innbyggere tilknyttet kommunal vannforsyning	9 230	67 320	15 702
Lengde ledningsnett totalt	73 650	912 197	221 324
Lengde ledningsnett med ukjent alder	0	5 164	3 674
Antall meter fornyet ledningsnett, gj.snitt siste tre år	1 020	4 902	719
Antall meter utskiftet/rehabiliteret ledningsnett	1 300	5 851	900
Total vannleveranse på kommunalt distribusjonsnett	2 925 700	23 429 492	4 815 419
B1. Mengde vann til husholdningsforbruk (boligheter/leiligheter)	626 100	5 993 289	390 049
B2. Mengde vann til husholdningsforbruk (hytter/fritidsboliger)	0	84 905	9 631
B3. Mengde vann til industri	848 453	2 718 944	847 514
B4. Mengde vann til tjenesteytende næringer	140 434	3 478 665	428 572
B5. Mengde vann til primærnæringer (jordbruk/skogbruk/fiske)	0	1 706 475	438 203
B6. Mengde vann til annet forbruk	286 719	1 081 996	91 493
B7. Mengde vann til lekkasje	1 023 995	8 364 803	2 166 939

14.4 Avløp

Abonnenter som er knyttet til det kommunale avløpsnettet dekker alle kostnader til tjenesten gjennom årsabonnementet. Årsabonnementet kan derfor variere mye fra kommune til kommune avhengig av bosettings- og utbyggingsstruktur. Eventuelt overskudd innenfor området skal tilbakeføres til abonnentene, og avsettes til bundet selvkostfond for bruk i senere år.

I 2013 ble det brukt i underkant av 1 mill kroner av selvkostfondet til vedlikehold og rehabilitering av eksisterende anlegg.

	2011	2012	2013
Stipulert årsgebyr (gjelder rapporteringsåret+1)	2 691	3 168	3 168
Gebysats ved målt forbruk (gjelder rapporteringsåret+1) (kr/m3)	9	10	10
Antall avløpsanlegg i kommunen (=>50 pe)	11	11	11
Antall kommunalt eide avløpsanlegg (=>50 pe)	9	9	9
Antall innbyggere tilknyttet kommunalt avløp (=>50 pe)	8 273	8 433	8 520
Lengde spillvannsnett totalt	87 335	89 596	91 815
Lengde spillvannsnett med ukjent alder	28 720	28 563	28 563
Lengde nylagt spillvannsnett	3 364	160	950
Lengde fornyet spillvannsnett	638	2 721	
Antall pumpestasjoner	12	15	15

Avløp	Sør-Varanger	Finnmark	Alta
Stipulert årsgebyr (gjelder rapporteringsåret+1)	3 168		2 911
Gebysats ved målt forbruk (gjelder rapporteringsåret+1) (kr/m3)	10		8
Antall avløpsanlegg i kommunen (=>50 pe)	11	110	13
Antall kommunalt eide avløpsanlegg (=>50 pe)	9	104	13
Antall innbyggere tilknyttet kommunalt avløp (=>50 pe)	8 520	59 666	15 546
Lengde spillvannsnett totalt	91 815	775 633	137 045
Lengde spillvannsnett med ukjent alder	28 563	243 676	1 993
Lengde nylagt spillvannsnett	950	2 011	561
Antall pumpestasjoner	15	177	45

14.5 Renovasjon

I Sør-Varanger kommune er det ØFAS som ivaretar renovasjon. Håndtering av husholdningsavfall er et selvkostområde på lik linje med vann og avløp og kostnadene dekkes således av abonnentene.

	2011	2012	2013
Årsgebyr for avfallstjenesten (gjelder rapporteringsåret+1)	2 789	2 905	2 934
Husholdningsavfall per innbygger (kommune)	316	258	408
Andel levert til forbrenning	60	80	72
Andel levert til deponi	35	2	2

Renovasjon	Sør- varanger	Kostragr. 12	Finnmark	Alta
Årsgebyr for avfallstjenesten (gjelder rapporteringsåret+1)	2 789	2 657	3 506	3 194
Husholdningsavfall per innbygger (kommune)	316	431	383	360
Andel levert til forbrenning	60	63	76	76
Andel levert til deponi	35	1	1	2

15 Havn

Kirkenes havnevesen skal bidra til effektiv havnedrift, i dette inngår trafikkstyring, beredskaps oppgaver, saksbehandling ihht særlov og forvaltning av havneanlegg. Havnevesenets forretningsmessige drift består av salg av varer og tjenester, utleie av areal, kai plass og deltakelse i diverse markedsførings- og utviklingsprosjekter.

Havnevesenet har to vesentlige resultatområder. Netto resultat farledsforvaltning er negativt. Årsaken er i all hovedsak til merkostnader for vedlikehold / resertifisering av isbryteren Kraft Johanssen. Resultatet av havnevesenets forretningsmessige drift er positivt, og avsettes til bundne fond til havneformål. Forbruk til fastlønn og alminnelig drift er mindre enn budsjettet og skyldes bl.a. vakanser i stillinger. Aktivitetsnivået i havnevesenet er høyt, men pga 2 vakante stillinger er likevel ikke alle planlagte oppgaver for året gjennomført. Tiltak slik som trafikkstyring, farledsforvaltning, utskipning av stein, ny flytebrygge til Bugøyenes, drift og vedlikehold av Kraft Johanssen er ressurskrevende og har hatt prioritet.

Anløp og gods	2011	2012	2013	Endring i %
Antall anløp	995	1 037	1 147	10,3
Samlet bruttotonnasje	5 468 495	6 591 931	6 834 120	3,7
Samlet godsmengde i tonn	1 876 870	2 465 516	2 294 381	-6,9

I forhold til 2012 registrerer Havnevesenet en økning på ca 100 anløp av fartøy tilknyttet petroleumsindustri. Dette er fartøy som deltar i utvikling av nye petroleumfelt både i Norge og Russland. Antall anløp av utenlandske fiskefartøyer øker med ca 8 %. For de øvrige fartøystypene er det kun mindre svingninger. Utskipet mengde malm er på samme nivå som 2012. Volum for lastet og losset fiskeprodukter er redusert med 10 %. De øvrige godstypene har kun små endringer i forhold til 2012.

FARTØYSTYPE	INNENRIKS			UTENRIKS			TOTAL				
	Ant.anløp	%	Tonnasje	%	Ant.anløp	%	Tonnasje	%	Ant.anløp	%	Tonnasje
49 Annet fartøy	15		11 396	81		202 570	96		213 966		
35 Bergningsfartøy	2		180	7		5 362	9		5 542		
31 Borefartøy				3		4 560	3		4 560		
14 Bulkskip (Ekskl. Gass)	10		15 101	7		135 311	17		150 412		
21 Cruise/turist skip				8		206 699	8		206 699		
41 Fiske- og fangstfartøy	113		8 933	239		298 751	352		307 684		
48 Forskningsfartøy				12		20 007	12		20 007		
34 Isbryter				1		9 088	1		9 088		
13 Kombinert bulk/stykkogods	20		21 500	24		84 608	44		106 108		
16 Kombinert passasjer/lasteskip	341		3 869 886				341		3 869 886		
12 Lasteskip ro-ro	1		2 854	16		47 840	17		50 694		
11 Lasteskip stykkogods	28		90 787	24		78 336	52		169 123		
52 Malmskip	1		51 239	27		1 158 698	28		1 209 937		
42 Orlogsfartøy	24		27 104	1		2 723	25		29 827		
36 Seismisk forskningsfartøy				10		22 047	10		22 047		
53 Standby fartøy				9		5 292	9		5 292		
43 Statsfartøy	7		14 446	20		160 160	27		174 606		
32 Supplyskip				10		13 656	10		13 656		
17 Tankskip	6		21 388	20		255 275	26		276 663		
18 Taubåt				55		22 027	55		22 027		
40 Trålere	3		3 678	2		3 430	5		7 108		
TOTAL:	571		4 138 492	576		2 736 440	1 147		6 874 932		

16 Eiendomsdrift

	2011	2012	2013
Areal på eide administrasjonslokaler	4 570	4 570	4 570
Areal på eide førskolelokaler	4 786	4 786	5 951
Areal på eide skolelokaler	30 935	33 879	33 879
Areal på eide institusjonslokaler	12 609	12 609	12 609
Areal på eide kommunale idrettsbygg	2 986	0	0
Areal på eide kommunale kulturbygg	1 200	2 494	2 494
Samlet areal på formålsbyggene	59 336	60 778	61 753
Kommunalt eide boliger	56	33	47
Kommunalt innleide boliger	50	197	196

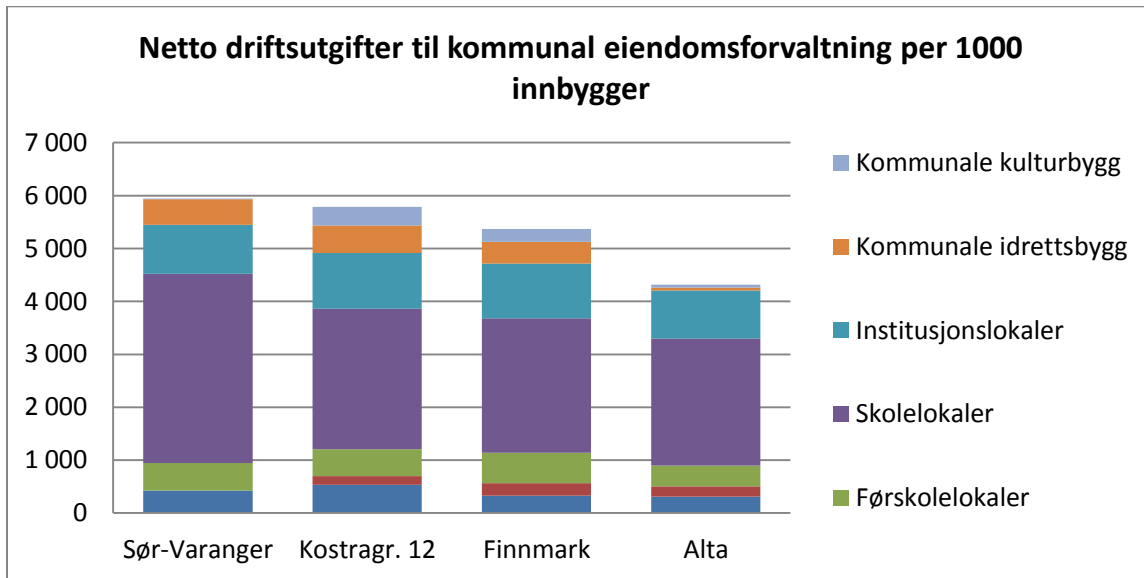
Endring i samlet areal som kommunen eier skyldes overtakelse av Skytterhusfjellet barnehage samtidig som lokalene til de avviklede barnehagene ikke er solgt.

Ferdigstilling av 16 nye omsorgsboliger i Tangenlia og avvikling av containerboliger forklarer endringen i antall kommunalt eide boliger.

	Sør-Varanger	Kostragr 12	Finnmark	Alta
Samlet areal på administrasjonslokaler i kvadratmeter per innbygger	0,5	0,6	0,8	0,4
Samlet areal på førskolelokaler i kvadratmeter per barn i kommunal barnehage	13	11,6	13	11,3
Samlet areal på skolelokaler i kvadratmeter per elev	29,6	24,2	29,1	21,2
Samlet areal på institusjonslokaler i kvadratmeter per innbygger 80 år og over	30,1	28,3	37,3	20,8

Som tabellen over viser har Sør-Varanger kommune relativt store lokaler både til barnehager og skoler per barn samt institusjonslokaler sammenlignet med kostragruppen og Alta, men på samme nivå som gjennomsnittet for kommunene i Finnmark. Arealet per elev i skolene har økt med 1,1 kvm siden 2012. Økningen skyldes at elevtallet er redusert i samme periode. Innenfor barnehagene har areal per barn i målgruppen økt fra 2011, men dette kan ses i sammenheng med at avviklede kommunale barnehager ikke er solgt innen årsskiftet.

Som figuren over viser har kommunen høyere netto driftsutgifter til bygg enn sammenligningskommunene. Det er særlig innenfor skolebygg kommunen bruker mer mens kommunen bruker mindre til administrasjons-, førskole-, institusjons-, kultur- og idrettsbygg.

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Fax 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

SAKSFRAMLEGG Sak til politisk behandling

Saksbehandler: Johnsen, Eva Johanne Enhetsleder: Johnsen, Eva Johanne, tlf. 78 97 74 41	Dato: 30.10.2014
Arkivsak: <arkivsaksnr>	
Saksordfører:	

Utvalg	Saksnummer	Dato
Utvalg for levekår	024/2014	17.11.2014

OPPRETTELSE AV KOMMUNALT FORELDREUTVALG FOR BARNEHAGER (FUB)

Kort sammendrag:

Sør-Varanger kommune ønsker å opprette et lokalt foreldreutvalg for å ivareta foreldrestemmen i barnehagespørsmål. Samarbeidet mellom hjem og barnehage er av stor betydning for barnets opplevelse av barnehagetilbudet.

Bakgrunnen for å opprette er utvalg er først og fremst hjemlet i formålsparagrafen i barnehageloven, § 1 Formål der det heter at " *Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet...*" I NOU 2012:1: Til barnas beste står det: " *Kommunalt / lokalt foreldreutvalg er antatt å kunne medvirke positivt til foreldrenes innflytelse på barnehageutviklingen lokalt, bl.a. som høringsinstans i utformingen av den lokale barnehagepolitikken.*"

Foreldreutvalget vil være et viktig samarbeidsfora for kommunen, enten som direkte høringsinstans eller som koordinator av høringer til og fra foreldrerådene. Eksempel på saker som foreldreutvalget bør engasjeres i kan være:
Budsjett, regnskap

Kvalitet i barnehage

Brukerundersøkelser

Bemanning

Organisering av barnehagene

Åpningstid

Sommerstengte barnehager

Vikarbruk

Ved å opprette et lokalt foreldreutvalg har administrasjonen en part å spille på lag og komme i dialog med og forebygge at foreldre og kommunen blir motparter. Et slikt utvalg vil også ha betydning for kvaliteten i barnehagen da undersøkelser viser at barnehager som lykkes med samarbeid med foreldrene, også kommer bedre ut på brukerundersøkelser når det gjelder trivsel og kvalitet i barnehagen.

Faktiske opplysninger:

Foreldreutvalget for barnehager (FUB) er et nasjonal og overordnet organ. De ønsker å være pådriver for at det opprettes lokale foreldreutvalg i alle landets kommuner. Det er både nyttig, nødvendig og viktig at barnehageforeldre engasjerer seg i barnehagens indre liv og videre utvikling. FUB mener at foreldre sammen kan få en betydningsfull og avgjørende stemme inn mot lokale politikere og myndigheter i viktige barnehagespørsmål.

FUB ble opprettet 1. august 2010 og oppnevnes av Kongen i statsråd for perioder på fire år, og består av leder, fem medlemmer og et møtende varamedlem. Utvalget kan representere foreldrene nasjonalt i ulike høringer og arbeider.

Det er utvalgets hovedmålsetting å fremme samarbeid mellom barnehage og hjem, for at alle barn i barnehage får et best mulig tilbud. Et godt samarbeid kan utjevne sosiale forskjeller og bidra til en god overgang fra barnehage til skole. FUB skal også ivareta foreldrenes interesser i barnehagesammenheng, og vil styrke foreldreengasjementet og foreldreinnflytelsen i barnehagen blant annet gjennom informasjon og veiledning overfor foreldrene.

Kommunen har ansvaret for barnehagene, både hva angår finansiering, plassering, kvalitet og innhold. Derfor er det viktig at det er en tydelig og klar foreldrestemme som er med på å påvirke hvor barnehager skal bygges, kvaliteten på tilbudet og budsjett.

Gjennom et godt samarbeidsklima mellom foreldrene og barnehageansatte øker kvaliteten på tilbudet, og det viktigste samfunnet kan gi barn i dag er kvalitativt gode barnehager.

FUB er et selvstendig rådgivende organ for departementet i saker om samarbeid mellom hjem og barnehage. FUB skal arbeide for et godt samarbeid mellom hjem og barnehage og skal ivareta foreldrenes interesser i barnehagesammenheng.

FUB skal videre styrke foreldreengasjementet og foreldreinnflytelsen i barnehagen - gjennom informasjon og veiledning overfor foreldrene. Kunnskapsdepartementet har fått et uavhengig rådgivende organ som kan representere foreldrene nasjonalt i ulike høringer og arbeider. Bakgrunnen for opprettelsen av FUB, var ønske om at foreldrene skal synliggjøres i barnehagepolitiske saker.

I starten må kommunalt foreldreutvalg for barnehager bruke tida på å bygge utvalget og finne fram til hva som er gode arbeidsformer og godt saksinnholdet. Ved å bygge gradvis legges et godt grunnlag for videre arbeid. Dette må ikke bli et forum som diskuterer detaljer og småsaker, men et forum som diskuterer og vedtar reelle saker og spørsmål som angår barnehager. Et utvalg som representerer alle foreldre står sterkere enn en enkelt foreldre når saker fremmes for politikerne og administrasjon.

Det må settes mål for arbeidet for å oppnå gode prosesser, f.eks:

”Samarbeid mellom barnehage og hjem skal bidra til at alle barn i barnehage får et best mulig tilbud. Et godt samarbeid kan bidra til å utjevne sosiale forskjeller og bidra til en god overgang fra barnehage til skole.”

Noen kommuner velger å ha en foreldrerepresentant fra hver barnehage. Det er gjerne i kommuner som har maks ti eller færre barnehager. Siden det er 15 barnehager i Sør-Varanger, er det litt for mange til å ha en representant fra hver barnehage. Vi anbefaler sju personer. Dette antallet anbefales ut i fra at gruppen bør være liten nok til å kunne diskutere og drøfte og stor nok til at meningsutvekslingen blir frisk og innholdsrik. Det aller viktigste er at de personene som velges er *engasjerte* og *interesserte* i barnehagespørsmål, samtidig som vi må se til at ulike interesser / grupper er representert. Medlemmene til det kommunale utvalget velges blant foreldrerepresentanter ved de forskjellige barnehagenes samarbeidsutvalg.

Det kan være aktuelt å avvikle møter i for - eller etterkant av kommunestyremøtene eller utvalgsmøtene som behandler barnehagesaker.

Det er viktig å samle engasjementet og skape et forum, som i fellesskap kan fremme meninger og synspunkt som angår foreldre og barnehage. Vi tror også at et lokalt utvalg sammen med de ansatte kan bidra til å løfte barnehagens status som samfunnsinstitusjon.

Det aller viktigste er å få til en god dialog mellom alle som har med barnehagene å gjøre – da blir også arbeidet som gjøres av bedre kvalitet.

Saken om opprettelse av kommunalt foreldreutvalg ble tatt opp på felles samarbeidsutvalgsmøte for alle barnehagene i Sør-Varanger 23.01.14.

Enstemmig tilbakemelding fra foreldrene var: Vi er klare til å ta ansvar – og klare for å bidra.

www.fubhg.no

Kommuneplanens hovedmål:

Sør-Varanger kommune skal utvikles til et lokalsamfunn som gir grunnlag for befolkningsvekst i alle deler av kommunen. Arealdisponering og offentlig service og tjenesteproduksjon skal dimensjoneres ut fra en samlet befolkning på 12.000 innbyggere ved planperiodens utløp, og ha en kvalitet som gjør kommunen attraktiv som bosted og for etableringer og knoppskyting i privat næringsliv.

Hovedmålet vil være retningsgivende for de politiske og administrative prioriteringer i hele den kommunale organisasjon i planperioden. Ut fra dette, skal det gjøres vurderinger i forhold til følgende satsingsområder:

Næringsutvikling:

Barn og ungdom er et satsningsområde i kommuneplanen. Barnehagene er en viktig del av utvikling av lokalsamfunnet.

Full barnehagedekning gir småbarnsforeldre mulighet til deltakelse i arbeidslivet med trygg omsorg for barna.

Infrastruktur:

Barnehager er en del av den infrastrukturen som er nødvendig for Sør-Varanger kommune når det gjelder å tiltrekke oss næringsvirksomhet og kvalifiserte folk.

Barn og ungdom:

Samarbeid med barnets hjem skal ligge til grunn for virksomheten.

Alt barnehagen gjør, skal ha barnets beste som grunnlag, og et nært samarbeid med hjemmet er viktig for å støtte barnets utvikling. Relasjonen mellom barnehage og hjem må være preget av åpenhet og likeverd. Personalet har ansvar for å samarbeide med alle foreldrene på en slik måte at de opplever seg sett, hørt og inkludert. Det er viktig for foreldrene at personalet viser interesse for barnet deres og opptrer som tilstedeværende og trygge.

Kompetansebygging:

Ved å løfte foreldrestemmen for foreldre med barn i barnehagen på kommunenivå, vil det bl.a. styrke foreldrepåvirkningen på utviklingen av barnehagesektoren. Nå som foreldrene har rett på barnehageplass, er det naturlig og riktig at foreldrenes engasjement til innhold og kvalitet øker.

Økonomi:

Vi ser ikke at utvalget skal påføre økonomiske belastninger

Universell utforming, jfr bestemmelser i plan og bygningslov:

Barnehagens fysiske miljø skal utformes slik at alle barn får gode muligheter til å delta aktivt i lek og andre aktiviteter. I tilretteleggingen av det fysiske miljøet må det tas hensyn til at barn i ulike aldre og med ulikt ferdighetsnivå skal bruke de samme arealene.

Ved planlegging av barnehagens utforming må det tas hensyn til samfunnets mål om nedbygging av funksjonshemmede barrierer. Planlegging, lokalisering og bygging av nye barnehager bør være basert på prinsippet om universell utforming. Det innebærer at produkter, byggverk og uteområder skal utformes på en slik måte at alle mennesker skal kunne bruke dem på en likestilt måte så langt det er mulig uten spesielle tilpasninger eller hjelpemidler.

Foreldreutvalget kan inspirere til god utforming av utearealer i barnehager og motivere til godt samarbeid mellom de involverte partene i planleggingen.

Alternative løsninger:

Forslag til innstilling:

Sør-Varanger kommune oppretter kommunalt foreldreutvalg for barnehager (FUB).

Utvalget består av 7 medlemmer

Bente Larssen
rådmann

- Dette dokumentet er godkjent elektronisk i Sør-Varanger kommune og har derfor ingen signatur. -

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Fax 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

SAKSFRAMLEGG Sak til politisk behandling

Saksbehandler: Johnsen, Eva Johanne Enhetsleder: Johnsen, Eva Johanne, tlf. 78 97 74 41	Dato: 03.11.2014
Arkivsak: <arkivsaksnr>	
Saksordfører:	

Utvalg	Saksnummer	Dato
Utvalg for levekår	025/2014	17.11.2014
Kommunestyret		
Administrasjonsutvalget		

STENGTE BARNEHAGER JULAFTEN, NYTTÅRSAFTEN OG ONSDAGEN FØR SKJÆRTORSDAG

Kort sammendrag:

Viser til vedtekter for Sør-Varanger kommunale barnehager, § 11, siste avsnitt: *Julaften, nyttårsaften og onsdagen før skjærtorsdag skal fortsatt være behovsprøvd.*

Viser også til *Hovedtariffavtalen § 4 – 4.6 Helgeaftener og lignende*

Arbeidstakere med ordinær dagsarbeidstid slutter arbeidet, uten trekk i lønn, kl. 12.00

onsdag før skjærtorsdag, pinse- jul - og nyttårsaften

For å lykkes med å stabilisere og utvikle kvaliteten i barnehagen må vi fremme nye tiltak som kan gi barnehagene et konkurransefortrinn, uten at dette skal koste for mye. Et konkret forslag er å stenge kommunale barnehager julaften, nyttårsaften og onsdag før skjærtorsdag.

Faktiske opplysninger:

Sør-Varanger har 15 barnehager, 12 kommunale og 3 private.

Til sammen har 507 barn plass, 57 i private barnehager og 450 i kommunale barnehager - 202 barn under 3 år og 305 barn over 3 år.

Barnehagen har en viktig rolle i samfunnet og et stort medansvar for at barn får en trygg og god oppvekst.

Et godt barnehagetilbud for alle barn avhenger av stabilitet og personalets kompetanse. Bare kompetente ansatte kan sikre at barnehagen oppfyller sitt samfunnsmandat i tråd med barnehagens formål og rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, jf. §§ 1, 2 og 3 i barnehageloven.

En god barnehage krever kompetente og reflekterte voksne. De ansattes kompetanse er den viktigste enkeltfaktoren for at barn skal trives og utvikle seg i barnehagen. Et kompetent personale vil kunne se, anerkjenne og følge opp barna i deres utvikling. Å investere for å beholde og rekruttere kompetente ansatte er derfor å investere i barna.

I forbindelse med Fylkesmannens i Finnmark sin kick-off samling i Alta for å lansere Sjumilsteget for kommunene høsten 2013, kom følgende frem om barnehager:

"Kvalitet i barnehagen er avgjørende. Det er det eneste som teller for barna og for samfunnet. Barnehager utjevner forskjeller mellom barn, og det kom frem en sterk anbefaling om at vi satser på barnehagene."

Barnehagene har i perioder hatt stor mangel på ansatte, og det har vært utfordrende både å beholde og rekruttere kvalifiserte ansatte.

Over tid mister barnehagene fagarbeidere, barnehagelærere og dyktige assistenter til skolen bla med begrunnelse i fri jul, nyttår og onsdag før skjærtorsdag.

Sør-Varanger kommune har gjort mange grep for å beholde og rekruttere kvalifisert personell til barnehagene, bl.a. har Kommunestyret vedtatt at grunnbemanningen i barnehagene er styrer + at hver avdeling har 1 pedagogisk leder, 1 barnehagelærer og 1 barne- og ungdomsarbeider pr. 18 plasser.

I forhold til landsnormen er dette høg satsing (nasjonalt mål er innen 2020). Det er langt igjen før vi innfrir vedtaket, men vi ser en positiv tendens.

Vår vedtatte bemanningsnorm er et viktig rekrutteringstiltak – å synliggjøre kommunens satsing på kompetanse, voksentetthet og kvalitet.

Vi er nå inne i en positiv periode der vi mottar flere søknader om jobb i barnehagene enn tidligere, men vi er fortsatt ikke i mål og situasjonen oppleves svært sårbar.

For å lykkes med å stabilisere og utvikle kvaliteten i barnehagen må vi fremme nye tiltak som kan gi barnehagene et konkurransefortrinn, uten at dette er belastende i en økonomisk vanskelig situasjon – og innebærer merkostnader. Her er et konkret forslag å stenge barnehagene julaften, nyttårsaften og onsdag før skjærtorsdag, et tiltak som kan få store positive konsekvenser.

Barnehagene tar ned driftsnivået der vi erfaringsmessig ser at behovet for barnehageplass er lite og vi vil derfor ikke ramme kvaliteten i tilbudet. Effekten vi håper skal bli er at vi vinner mer enn vi taper. Stengte barnehager i perioder med lite behov og i større grad beholde kvalifisert personell.

Kommuneplanens hovedmål:

Sør-Varanger kommune skal utvikles til et lokalsamfunn som gir grunnlag for befolkningsvekst i alle deler av kommunen. Arealdisponering og offentlig service og tjenesteproduksjon skal dimensjoneres ut fra en samlet befolkning på 12.000 innbyggere ved planperiodens utløp, og ha en kvalitet som gjør kommunen attraktiv som bosted og for etableringer og knoppskyting i privat næringsliv.

Hovedmålet vil være retningsgivende for de politiske og administrative prioriteringer i hele den kommunale organisasjon i planperioden. Ut fra dette, skal det gjøres vurderinger i forhold til følgende satsingsområder:

Næringsutvikling:

Barnehageplass gir småbarnsforeldre mulighet til deltakelse i arbeidslivet med trygg omsorg for barna. Vi har oversikten over antall barn som har hatt behov for barnehageplass disse aktuelle dagene. Oversikten over mange år viser at behovet er lite, muligens fordi barnehagene stenger kl 12 de aktuelle dagene. Derfor mener vi at tiltaket vil ha stor effekt for personalet i forhold til å beholde og rekruttere og liten konsekvens for foreldre / foresatte med bakgrunn i tidligere års erfaring.

Infrastruktur:

Barnehager er en del av den infrastrukturen som er nødvendig for Sør-Varanger kommune når det gjelder å tiltrekke oss næringsvirksomhet og kvalifiserte folk.

Barn og ungdom:

Den gode barnehagen skal fylle mange roller. Foruten å være en fleksibel velferdsordning skal den også være en god barndomsarena og det første frivillige trinnet i utdanningen. Tilretteleggingen og det pedagogiske arbeidet som foregår i barnehagen, er helt avgjørende for hvordan barna trives og utvikler seg, og for at samarbeidet med foreldrene fungerer godt.

Kompetansebygging:

En god barnehage krever kompetente og reflekterte voksne. De ansattes kompetanse er den viktigste enkeltfaktoren for at barn skal trives og utvikle seg i barnehagen. Et kompetent personale vil kunne se, anerkjenne og følge opp barna i deres utvikling. Å investere i å beholde og rekruttere kompetente ansattes er derfor å investere i barna.

Økonomi:

Dette er et tiltak som ikke er belastende i en økonomisk vanskelig situasjon – og vil ikke innebære merkostnader. Barnehagene tar ned driftsnivået der vi erfaringsmessig ser at behovet for barnehageplass er lite og vil derfor ikke ramme kvaliteten i tilbudet. Vi vil vinne mer enn vi taper. Stengte barnehager i perioder med lite behov er et tiltak for å motivere til i større grad å beholde kvalifisert personell i barnehagene.

Universell utforming, jfr bestemmelser i plan og bygningslov:

Barnehagenes fysiske miljø skal utformes slik at alle barn får gode muligheter til å delta aktivt i lek og andre aktiviteter.

Alternative løsninger:

Forslag til innstilling:

Kommunale barnehager i Sør-Varanger er stengt julaften, nyttårsaften og onsdag før skjærtorsdag.

Bente Larssen
rådmann

- Dette dokumentet er godkjent elektronisk i Sør-Varanger kommune og har derfor ingen signatur. -

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Fax 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

SAKSFRAMLEGG Sak til politisk behandling

Saksbehandler: Johnsen, Eva Johanne Enhetsleder: Johnsen, Eva Johanne, tlf. 78 97 74 41	Dato: 04.11.2014
Arkivsak: <arkivsaksnr>	
Saksordfører:	

Utvalg	Saksnummer	Dato
Utvalg for levekår	026/2014	17.11.2014
Formannskapet		
Kommunestyret	081/2014	19.11.2014

ANMODNING OM GJENÅPNING AV SMÅLAKSEN BARNEHAGE I NEIDEN

Dokumenter i saken:

2014020699 GJENÅPNING AV BARNEHAGEN VED FOSSHEIM SKOLE
2014020724 UNDERSKRIFTSKAMPANJE FOR BARNEHAGE I NEIDEN
2014021124 SMÅLAKSEN BARNEHAGE I NEIDEN

Kort sammendrag:

Smålaksen barnehage i Neiden er en del av Neiden oppvekstsenter. Barnehagen ble midlertidig stengt f.o.m. juli 2013 fordi det ikke var søkere. Det var heller ingen søkere til hovedopptaket inneværende barnehageår, der søknadsfristen var 01.03.14.

Høsten 2014 mottok Sør-Varanger kommune søknad fra 2 barn, f. 2010 og 2013, om 80 % barnehageplass i Smålaksen barnehage i Neiden.

Barna kommer ikke innunder retten til barnehageplass inneværende barnehageår

fordi de søkte etter søknadsfristen til hovedopptaket som var 01.03.14.

Barna har fått tilbud om barnehageplass i Einerveien barnehage på Prestøya med følgende tilleggsskriv:

Viser til søknad om barnehageplass i Smålaksen barnehage i Neiden.

Smålaksen barnehage er midlertidig stengt fordi det ikke var søkere til hovedopptaket, der søknadsfristen var 01.03.14.

Vedlagt følger tilbud om barnehageplass i Einerveien barnehage på Prestøya.

Det skal vurderes oppstart av Smålaksen barnehage når vi ser behovet i forbindelse med hovedopptaket 2015 / 2016, der søknadsfristen er 1. mars –15.

Foresatte har takket ja til disse 2 barnehageplassene i Einerveien barnehage samtidig som det er krysset ut i rubrikken at de fortsatt vil stå på venteliste til

1. alternativ som er Smålaksen barnehage i Neiden.

I uke 48 har vi mottatt en søknad om 80 % plass for barn f. 2013.

Pr dato er det dermed registrert 3 søkere til Smålaksen barnehage i Neiden. Alle 3 har søkt 80 % plass, 2 barn f. 2013 og 1 barn f 2010. Til sammen utgjør dette 4 plasser. Barn under 3 år teller 2 plasser, barn over 3 år teller 1 plass.

Til kommunestyremøtet 29.10.14 stilte SV spørsmål om gjenåpning av Smålaksen barnehage, og kommunestyret ba rådmannen om å fremme saken til neste møte.

Faktiske opplysninger:

I barnehageplan for Sør-Varanger kommune vedtatt 22.04.08 står følgende anbefaling vedrørende gruppestørrelse:

Nedre grense på 5 barn i 100 % plass for å opprettholde barnehagetilbud.

I vedtekter for Sør-Varanger kommunale barnehager § 11, 6 ledd står følgende vedrørende ferier:

Barnehagen avvikler fellesferie i juli måned dersom mindre enn 5 barn har behov for

barnehageplass.

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet. Det er både faglige og sosiale grunner for å ha nedre grense på 5 barn, og dette vil alltid være et skjønnsspørsmål.

Det er ikke spesifisert noen nedre grense for antall barn i barnehage, det må til dels baseres på skjønn som tar utgangspunkt i flere paragrafer i barnehageloven. §§ 1 og 2 snakker om barn i gruppe og om et fellesskap som også skal være en læringsarena. I tillegg er det lagt stor vekt på lek.

§ 16 om tilsyn bruker begrepet «godkjenningsspliktige virksomheter» som igjen reguleres av § 6, bokstav b som sier noe om antall barn og ikke antall plasser.

Med utgangspunkt i dette kan Sør-Varanger kommune definere hvor mange barn som skal til for at en gruppe skal kunne kalles for barnehage.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

(Barnehageloven § 1 Formål, 3. ledd)

En av barnehagens viktigste oppgaver er å gi barna omsorg og nærhet og legge forholdene til rette for allsidig utvikling. Både kroppslig og språklig gir barn uttrykk for hvordan de har det. Hvordan barn opplever møte med andre, vil påvirke barnas oppfatning av seg selv. Det er derfor viktig å understreke at barn må møtes med tillit og respekt. Å bli tatt på alvor er viktig som motivasjon for læring og som grunnlag for å utvikle tillit både til seg selv og andre. Leken står sentralt i barns trivsel og utfoldelse, og samspill i lek er viktig for en allsidig utvikling. Barnehagen må gi rom for barns initiativ, fantasi og undring.

Som pedagogisk virksomhet skal barnehagen legge til rette for at barna blir kjent med verden rundt seg.

Samspill med andre er avgjørende for barns utvikling. Fellesskapet i barnehagen er derfor viktig som læringsarena, og vennskap blir grunnleggende for et godt fellesskap. Barnehagen skal legge til rette for at barna kan danne vennskap. Det skal ikke være rom for noen former for diskriminering eller krenkende ord og handlinger i barnehagens virksomhet.

Av respekt for både fellesskapet og det enkelte individ må dette gjenspeiles i det daglige arbeidet og i alle sammenhenger der barnehagen er ansvarlig.

Kommuneplanens hovedmål:

Sør-Varanger kommune skal utvikles til et lokalsamfunn som gir grunnlag for befolkningsvekst i alle deler av kommunen. Arealdisponering og offentlig service og tjenesteproduksjon skal dimensjoneres ut fra en samlet befolkning på 12.000 innbyggere ved planperiodens utløp, og ha en kvalitet som gjør kommunen attraktiv som bosted og for etableringer og knoppskyting i privat næringsliv.

Hovedmålet vil være retningsgivende for de politiske og administrative prioriteringer i hele den kommunale organisasjon i planperioden. Ut fra dette, skal det gjøres vurderinger i forhold til følgende satsingsområder:

Næringsutvikling:

Infrastruktur:

Barn og ungdom:

Viser til Lov om barnehager § 1. Formål

Barnehagen skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

Kompetansebygging:

Økonomi:

Med inntil 9 timer åpningstid vil det være behov for 1 ½ til 2 årsverk, avhengig av antall barn

Lønn 1 ½ årsverk: kr 931 000

Lønn og drift renhold: kr 125 000

Driftsutgifter: kr 30 000

Inntekter:

Foreldrebetaling: kr 2405 pr måned x antall barn

Universell utforming, jfr bestemmelser i plan og bygningslov:

Alternative løsninger:

Familiebarnehage:

Godkjenning og drift av familiebarnehager er i dag regulert i barnehageloven § 14 og forskrift om familiebarnehager. En familiebarnehage er en virksomhet som fortrinnsvis foregår i bebodde hjem. I særlige tilfeller kan kommunen godkjenne ubebodde lokaler som et hjem i en familiebarnehage. Familiebarnehagen skal som hovedregel være et felleskap mellom minst to hjem eller mellom minst ett hjem og en vanlig barnehage.

Barnehageloven § 14 fastslår at det ved godkjenning av familiebarnehager skal foretas både en vurdering for å godkjenne familiebarnehagens organisering og en vurdering for å godkjenne det enkelte hjem. Forskriften stiller særskilte krav til antall barn og bemanning i familiebarnehager. De fleste av barnehagelovens bestemmelser og forskrifter gjelder for familiebarnehager.

Kommunen har ansvaret for godkjenning og tilsyn med familiebarnehagene.

Familiebarnehagen finansieres ved foreldrebetaling og kommunalt tilskudd.

En familiebarnehage kan være kommunal eller privat eiet.

Så lenge Smålaksen barnehage er etablert i Neiden ser ikke rådmann det forsvarlig på nåværende tidspunkt å etablere familiebarnehage med de utgifter dette vil medføre både for privat eier og for å gi kommunalt tilskudd til drift av familiebarnehagen.

Forslag til innstilling:

Oppstart av Smålaksen barnehage vurderes når vi ser behovet i

forbindelse med hovedopptaket 2015 / 2016, der søknadsfristen er 1. mars –

15.

Bente Larssen
rådmann

- Dette dokumentet er godkjent elektronisk i Sør-Varanger kommune og har derfor ingen signatur. -